

עֲזָרֵי מַעַם ה' עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֵּהָר

חֵלֶק כֵּט

וְהוּא סֵפֶר הַזֵּהָר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלוֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוּרָא בּוֹ
מִנְקֵד וּמְחוּלַק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר פ' בֵּלַק דָּף רז עַד זוּהָר פ' פִּנְחָס רֵלֵב

וּמְצוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תִּפִּילַת הַדֶּרֶךְ 3. תִּפִּילַת הוּדִיָּה
לְבוּרָא עוֹלָם, 4. תִּפְלָה לִפְנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג,
6. תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מְטַרְת רּוּחַ כָּלֵל - לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכַן נְסִיִּים יַחַד שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֵּהָר הַקּוּדֶשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילוּלַת הַרְשָׁב"

יּוֹצֵא לְאוּר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בְּעִיה"ק בֵּית שְׁמֵשׁ תּוֹבֵב"א
שֶׁבֶט תִּשְׁע"ד לִפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

מפעל
**הזוהר
העולמי**
סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכי"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"
מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: **0527-651911**

כִּיּוֹן שְׁהִיָּה בָּא אוֹתוֹ מִמְנָה, בְּלַעַם הִיָּה בָּא עַל
 אֲתוֹנוֹ, וְעָשָׂה מַעֲשָׂהוּ וְאָמַר דְּבָרִים, וְאָז
 הָאֲתוֹן הֵיִתָּה מוֹדִיעָה לוֹ, וְהוּא מֵרָאָה מַעֲשָׂה
 לְהַשְׁרוֹת עָלָיו אוֹתָהּ רוּחַ. וּמָה הֵרָאָה? הוּא הִיָּה
 יוֹדֵעַ שְׁחֲמוֹרִים מְשׁוּטְטִים וְשׁוֹרִים בְּתַחֲלַת
 הַלְּיָלָה, וְאָז הֵרָאָה מַעֲשָׂה וְהַעֲמִיד אֶת אֲתוֹנוֹ
 בְּמָקוֹם מְתַקֵּן, וְעָשָׂה מַעֲשָׂהוּ וְסִדֵּר דְּבָרָיו. וְאָז
 הִיָּה בָּא מִי שְׁבָא, וְהוֹדִיעַ לוֹ עַל יְדֵי אוֹתָהּ הָאֲתוֹן.
 כִּיּוֹן שְׁלִיָּלָה אֶחָד אָמַר לוֹ לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם, מִדּוּעַ
 שָׁב פַּעַם שְׁנִית לָזֶה? אֲלֵא הֵם בְּרִשׁוֹת
 עֲלִיּוֹנָה עוֹמְדִים, וְהָרִי שְׁנִינּוּ, בְּדֶרֶךְ שְׁאָדָם רוֹצֵה
 לְלַכֵּת, בְּזֶה מוֹלִיכִין וְכוּ'. בְּהַתְּחִלָּה כָּתוּב לֹא תִלָּךְ
 עִמָּהֶם. כִּיּוֹן שְׁרָאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁרָצוֹנוֹ
 לְלַכֵּת, אָמַר לוֹ, קוּם לֵךְ אִתָּם וְאֵךְ אֶת הַדְּבָר וְגו'.
 מָה עָשָׂה בְּלַעַם כָּל אוֹתוֹ הַלְּיָלָה? הִיָּה מְהַרְהֵר
 וְאוֹמֵר: וְאֵיפָה הוּא הַכְּבוֹד שְׁלִי? הָאֵם בְּקֶשֶׁר
 אַחַר הַתְּקַשְׁרָתִי? הַשְּׁגִיחַ כָּל אוֹתוֹ הַלְּיָלָה
 בְּכִשְׁפָיו וְלֹא מִצָּא צַד שְׁיֵהִיָּה הוּא בְּרִשׁוֹתוֹ, אֲלֵא
 מִצַּד אֲתוֹנוֹ.

וְהִינּוּ מַה שְׁאָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה,
 בְּכַתְרִים הַתְּחַתּוֹנִים הִלְלוּ יֵשׁ יְמִין וְיֵשׁ
 שְׂמָאל. מִצַּד יְמִין חֲמוֹרִים, כְּפִי שְׁבָאֲרָנוּ, וּמִצַּד

שְׂמַאל אֶתּוֹנוֹת. וְשִׁנְנוּ, עֲשֶׂרָה הֵם לְיָמִין,
 וְעֲשֶׂרָה לְשְׂמַאל. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר רַבִּי יוֹסִי, יוֹסֵף
 כְּשֶׁנִּפְרַד מֵאָבִיו יָדַע בְּחִכְמָה הָעֲלִיּוֹנָה בְּסוּד
 כְּתָרִים קְדוֹשִׁים עֲלִיוֹנִים. כִּיּוֹן שֶׁהָיָה בְּמִצְרַיִם,
 לָמַד בְּאוֹתָהּ חִכְמָה שֶׁלָּהֶם בְּאוֹתָם כְּתָרִים
 תְּחַתּוֹנִים, אֵיךְ אֲחוּזִים אֵלֶּה שֶׁל יָמִין וְאֵלֶּה שֶׁל
 שְׂמַאל. עֲשֶׂרָה שֶׁל יָמִין וְעֲשֶׂרָה שֶׁל שְׂמַאל
 חֲמוּרִים וְאֶתּוֹנוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה רָמַז לְאָבִיו מִמֶּה
 שֶׁלָּמַד שָׁם, שֶׁכָּתוּב (שם מח) וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת
 עֲשֶׂרָה חֲמוּרִים וְגו'.

**אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֵלֶּה שֶׁל יָמִין כְּלוּלִים כֻּלָּם
 בְּאַחַד שֶׁנִּקְרָא חֲמוּ"ר. וְזֶהוּ אוֹתוֹ חֲמוּר
 שֶׁכָּתוּב (דברים כב) לֹא תִחַרֶשׁ בְּשׂוֹר וּבַחֲמ"ר יִחְדוּ.
 וְזֶהוּ חֲמוּר שֶׁעֲתִיד מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ לְשַׁלֵּט עָלָיו,
 כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְאוֹתָם שֶׁל שְׂמַאל כְּלוּלִים כֻּלָּם
 בְּאַחַד שֶׁנִּקְרָא אֶתּוֹן, שֶׁהָרִי מִצְדָּה נִקְרָא עִירָה,
 מְקַטְרֵג הַתִּינּוּקוֹת, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְהֵינּוּ שֶׁכָּתוּב
 (זכריה ט) עָנִי וְרוֹכֵב עַל חֲמוּר וְעַל עִיר בֵּין אֶתּוֹנוֹת.
 אֶתְנַת חֲסֵר. עֲשֶׂרָה שֶׁכְּלוּלִים בְּאַחַד.**

וְזֶהוּ שֶׁאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מֶהוּ שֶׁאָמַר (בראשית מט)
 אֶסְרִי לְגַפְנֵי עִירָה? אֶסְרִי לְגַפְנֵי, עֲתִיד
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַשֵּׁר מִשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל נִקְרָאוּ

גפן. עירה, שהוא קטגור שלָהם, ומשום שנקראים שורק, שכתוב (ירמיה ב) ואנכי נטעתיד שורק. בני אתנו, אותו שיוצא מצד האתון הזה.

ואלו עשרה מימין ועשרה משמאל, ונכללים בשנים האלה, כלם נמצאים בקס"ם. ויש עשרה אחרים של ימין ועשרה של שמאל שנמצאים בנח"ש. ולכן כתוב כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. מה הטעם? בגלל כי ה' אלהיו עמו. מצד הנח"ש יצא שו"ר, מצד הקס"ם יצא חמו"ר, וזהו שור וחמר. ועל זה בלעם, כיון שידע שנקשר ברשות אחרת, ואמר לו אך את הדבר וגו' - הזיק לו, ואמר, ואיפה כבודי? מיד הסתכל בכשפיו ולא מצא שיהיה ברשותו, רק אתון זו.

מיד - ויקם בלעם בבקר ויחבש את אתנו, לעשות את רצונו בה ורצון בלק. ועל זה, ויחר אף אלהים כי הולך הוא. הוא דוקא, שהוציא עצמו מרשותו, ממה שאמר לו ואך את הדבר וגו'. בא תראה שכך הוא, שהרי בהתחלה נתן לו רשות, ואמר קום לך אתם. עכשו שהיה הולך, למה ויחר אף אלהים? אלא משום שהולך

הוא, הוא ברשותו, להוציא מאותו שאמר לו ואף את הדבר.

אמר לו הקדוש ברוך הוא, רשע, אתה מתקן ומזרז כלי זינף לצאת מרשותי – חייך, אתה ואתונך תהיו ברשותי. מיד – ויתיצב מלאך ה'. מה זה ויתיצב? אמר רבי אבא, יצא ועמד באמנות אחרת מאמנותו, שמלאך זה היה של רחמים. והינו מה שאמר רבי שמעון, רשעים מהפכים רחמים לדין. לשטן לו, שהרי לא היתה אמנותו.

אמר רבי אלעזר, לא שנה המלאך ולא יצא מאמנותו, אלא משום שמלאך זה היה מצד רחמים ועמד ממולו, סתר את חכמתו וקלקל רצונו. זהו שכתוב לשטן לו. לו היה לשטן, ונמצא שטן, אבל לאחר לא היה שטן.

למדנו, אמר רבי שמעון, כמה חכם היה בלעם בכשפיו על כל בני העולם, שהרי בשעה שהשגיח למצא עצה לצאת מרשות הקדוש ברוך הוא מאותו דבר, שכתוב ואף את הדבר, הסתכל בכשפיו ולא מצא, פרט לאותה אתון, מה כתוב? ויחבש את אתנו.

הטעין אותה בכל הכּשפים ובכל הקסמים שידע, והכניס בה והכלילה מכלם כדי לקלל את ישראל. מיד - ויחר אף אלהים כי הולך הוא. דוקא הוא, כמו שנתבאר. מה עשה הקדוש ברוך הוא? הקדים מלאך של רחמים לעמד ממולו, ויסתר כשפיו וקסמיו.

ובא וראה, שעד עכשו לא כתוב ה', ולא נראה בקסמיו ובכשפיו, והרי פרשוה. ועכשו, בין שהתקין את אתונו וזרזה בתקוני כשפיו בצד הדין לקלל את ישראל, הקדים הקדוש ברוך הוא את מלאך הרחמים למולו, ובשם הרחמים, כדי לסתר חכמתו ולהטות את אתונו מאותו הדרך, כמו שכתוב ותט האתון מן הדרך. דוקא מן הדרך. ועל זה לא כתוב ויתיצב מלאך האלהים, ויעמד מלאך האלהים, אלא מלאך ה', של רחמים.

אמר הקדוש ברוך הוא, רשע, אתה הטענת את אתונך בכשפיה בכמה צדי דין מול בני - אני אעביר את המטען שלך ויהפך מדרך זה. מיד הקדים מלאך רחמים לשטן לו. דוקא לו, כמו שנתבאר.

וַתֵּרָא הָאֲתוֹן אֶת מְלֶאךָהּ וְגו'. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 וְכִי לָמָּה רָאֲתָהּ הִיא, וּבִלְעָם שְׁהִיָּה חָכֵם
 כָּל כָּךְ לֹא רָאָה? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, חֵס וְשָׁלוֹם
 שְׁאֹתוֹ רָשַׁע יִסְתַּכַּל בְּמַרְאֵה קִדְשׁ. אָמַר לוֹ, אִם
 כָּךְ, הֲרִי כְּתוּב נִפְל וּגְלוֹי עֵינַיִם! אָמַר לוֹ, לֹא
 שָׁמַעְתִּי בְּזֶה דְבָר, וְלֹא אָמַר. אָמַר לוֹ, אֲנִי
 שָׁמַעְתִּי. כְּשֶׁהִיָּה צָרִיךְ לְהִסְתַּכַּל, הִיָּה נוֹפֵל
 וְרוֹאֶה, וְכַעַת לֹא הִצְטַרְךָ לְהִסְתַּכַּל.

אָמַר לוֹ, אִם כָּךְ, בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה יוֹתֵר הִיָּה עַל
 כָּל נְבִיאֵי הָאֱמוּנָה, שֶׁהוּא גְלוֹי עֵינַיִם,
 רוֹאֶה וּמְסַתַּכַּל בְּכַבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהֲרִי
 רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בִּלְעָם הִיָּה יוֹדֵעַ בְּכַשְׁפּוֹ
 בְּאוֹתָם כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים שְׁלֵמָטָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
 (יְהוֹשֻׁעַ יג) וְאֵת בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר הַקּוֹסֶם. קָרְאוּ הַכְּתוּב
 קוֹסֶם, שֶׁל טְנַפַת הַטְּנוּפוֹת, אֵיךְ יִסְתַּכַּל בְּכַבוֹד
 רְבוּנוֹ? וְעוֹד, הֲרִי אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמַרְאֵה אֶחָד
 שְׁרָאָה לְפִי שְׁעָה, שְׁכַתּוּב וַיִּגַּל ה' אֶת עֵינַי בִּלְעָם,
 הִתְעַקְמוּ עֵינָיו, וְאֲתָה אוֹמֵר שֶׁהֲרִי רוֹאֶה בְּגְלוֹי
 עֵינַיִם וּמְסַתַּכַּל בְּכַבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?

אָמַר לוֹ, אֲנִי אֶחָזֵר לְמוֹלָךְ, שְׁלִי וְשִׁלְךָ צָרִיךְ
 צַחֲוֹת. וְדַאי סוּדוֹת תּוֹרָה עֲלִיוֹנִים, וְלֹא
 יְכוּלִים בְּנֵי אָדָם לַעֲמֹד עֲלֵיהֶם. לִכֵּן אָסוּר

לְהַקְדִּים בְּדָבָר תּוֹרָה עַד שִׁישְׁמַע דְּבָר וַיֵּדַע אוֹתוֹ
עַל בְּרִיו. בָּאוּ לְפָנָי רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְאַמְרוּ דְּבָר לְפָנָיו.

סדר הלימוד ליום טז אייר [יום 223 בשנה]

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים ח) **מָה אָנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו'.**
פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ שְׁמַמְנֵי הָעוֹלָם אָמְרוּ
אוֹתוֹ בְּשַׁעָה שְׁעָלָה בְּרִצּוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְבְרָא אָדָם. קָרָא לְכַתּוֹת כַּתּוֹת שֶׁל מְלָאכֵי עֲלִיּוֹן
וְהוֹשִׁיבם לְפָנָיו. אָמַר לָהֶם, אֲנִי רוֹצֵה לְבְרָא
אָדָם. אָמְרוּ לְפָנָיו, (שם מט) וְאָדָם בִּיקָר בַּל יִלִּין
וְגו'. הוֹשִׁיט הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶצְבָּעוֹ וְשָׂרְף
אוֹתָם. הוֹשִׁיב כַּתּוֹת אַחֲרוֹת לְפָנָיו. אָמַר לָהֶם,
אֲנִי רוֹצֵה לְבְרָא אָדָם. אָמְרוּ לְפָנָיו, מָה אָנוֹשׁ כִּי
תִזְכְּרֵנוּ? מָה טִיבוֹ שֶׁל אָדָם זֶה? אָמַר לָהֶם, בֶּן
אָדָם שִׁיְהִיָּה בְּצֶלֶם שְׁלָנוּ, שְׁתִּהְיֶה חֲכַמְתּוֹ
עֲלִיוֹנָה מִחֲכַמְתְּכֶם.

כִּיּוֹן שְׁבְרָא אָדָם, וְחָטָא, וַיֵּצֵא זַכָּאי לְפָנָיו, בָּאוּ
עַזְ"א וְעַזְ"ל, אָמְרוּ לְפָנָיו: פְּתַחוּן פֶּה יֵשׁ
לָנוּ אֵלֶיךָ, הָרִי בֶן אָדָם שְׁעֲשִׂיתָ חָטָא לְפָנֶיךָ!
אָמַר לָהֶם: אֲלֵמְלָא תִהְיוּ מְצוּיִים אֶצְלָם וְכו'. מָה
עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַפִּילֵם מִדְּרָגָתָם
הַקְּדוֹשָׁה מֵהַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּעַת הַשְּׁבִיטִי לְשֵׁאלְתְּכֶם,
שְׁבַלְעִים אָמַר נֶפֶל וּגְלוּי עֵינַיִם. אִם נֹאמַר
שְׁלֵא הָיָה כֶּף, וְשִׁבְחִים הָיָה מְשַׁבַּח אֶת עֲצָמוֹ –
אֵיךְ יִכְתֹּב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דָּבָר כּוֹזֵב בַּתּוֹרָה?!
וְאִם דָּבָר אֱמֶת הוּא, אֵיךְ יִשְׁתַּבַּח אוֹתוֹ וְשַׁע
בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה עַל כָּל נְבִיאֵי הָאֱמֶת?! וְעוֹד, שְׁהָרִי
אֵין שׁוֹרָה קְדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה, רַק בְּמָקוֹם הָרְאוּי לָהּ.
כְּעַת חֲזַרְנוּ לְדָבָר הָרְאוּשׁוֹן. אַחֲרֵי שֶׁהִפִּילִם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּקוֹמָם הַקְּדוֹשׁ, טָעוּ
אַחַר נְשׁוֹת הָעוֹלָם וְהִטָּעוּ אֶת הָעוֹלָם. כָּאֵן יִשׁ
לְהִסְתַּכֵּל, וְהָרִי כְּתוּב (תהלים קד) עֲשֵׂה מְלֶאכֶיז
רוּחוֹת וּגְוִי. וְהָרִי מְלֶאכֶיז אֵלּוּ הָיוּ, אֵיךְ יִכְלוּ
לְהִתְקַיֵּם בְּאַרְץ? אֵלּא בֵּא וּרְאֵה, כָּל אוֹתָם (מְלָכִים)
שְׁלַמְעֵלָה לֹא עוֹמְדִים וְלֹא יְכוּלִים לְעַמֵּד, רַק
בְּאוֹר עֲלִיּוֹן שְׁמַאִיר לָהֶם וּמְקַיֵּם אוֹתָם. וְאִם
פּוֹסֵק מֵהֶם אוֹתוֹ הָאוֹר, לֹא יְכוּלִים לְעַמֵּד. כָּל
שְׁכֵן אוֹתָם שֶׁהִפִּילִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִפְסִיק
מֵהֶם אוֹתוֹ הָאוֹר שְׁלַמְעֵלָה שֶׁהִשְׁתַּנָּה זִיּוֹם.
וּכְשִׁירְדוּ וְשָׁלַט בָּהֶם אֲוִיר הָעוֹלָם, הִשְׁתַּנּוּ
בְּדַרְגָּה אַחֲרַת.

בֵּא וּרְאֵה, הֵמָּן שֶׁהָיָה יוֹרֵד לְיִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּר,
אוֹתוֹ מִן הָיָה מְטַל שְׁלַמְעֵלָה, שֶׁהָיָה יוֹרֵד

מִהֶעֱתִיק הַנִּסְתָּר שֶׁל כָּל הַנִּסְתָּרִים. וּכְשֶׁהִיא
 נֹחַת, הִיא אֹרֵר מְאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמִמֶּנּוּ נִזְוֵן
 שְׂדֵה הַתְּפוּחִים וּמִלְאָכִים עֲלִיוֹנִים. וּכְשֶׁהִיא יוֹרֵד
 לְמִטָּה וְשׁוֹלֵט בּוֹ אֲוִיר הָעוֹלָם, הִיא מְגַלִּיד נִקְפָּא,
 וּמְשַׁתְּנָה זִיוו, וְלֹא הִיא זִיוו אֲלָא כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
 (במדבר יא) וְהֵמֶן כְּזֶרַע גֵּד הוּא וְגו', וְלֹא יוֹתֵר. וְכָל
 שְׁכֵן הַמִּלְאָכִים, כִּיּוֹן שְׁיִרְדּוּ וְשִׁלְט בָּהֶם אֲוִיר,
 הַשְּׁתַּנּוּ מֵאוֹתָהּ דְרָגָה רֵאשׁוּנָה שְׁהִיוּ בָּהּ.

מָה עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? רְאָה שֶׁהִטְעוּ אֶת
 הָעוֹלָם, קִשְׁרָם בְּשִׁלְשָׁלוֹת בְּרִזְל בְּהַר
 הַחֲשָׁף. בְּאִיזָה מְקוֹם יוֹשְׁבִים? בְּעֵמֶק הָהָר.
 הוֹשִׁיב אֶת עֲזָ"א, וְזָרַק חֲשָׁף הַפָּנִים. מִשׁוּם
 שְׁבֹאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁקִשְׁרָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 הַתְּחִזֵּק וְהִרְגִּיז כָּלפִי מַעֲלָה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הִפִּילוֹ בְּעֵמֶק עַד צְוֹארוֹ, וְזָרַק חֲשָׁף בְּפָנָיו. עֲזָא"ל
 שְׁלֹא הַתְּחִזֵּק, הוֹשִׁיבוֹ לְפָנָיו, וְהֵאִיר לוֹ הַחֲשָׁף.

וּבְנֵי הָעוֹלָם שְׂיִוְדְעִים מְקוֹמָם, בָּאִים אֵלֶיהֶם
 וּמְלַמְּדִים אֶת בְּנֵי הָאָדָם כְּשָׁפִים וּנְחָשִׁים
 וּקְסָמִים. וְאוֹתָם הָרִי הַחֲשָׁף נִקְרָאִים הַרְרֵי קָדָם.
 מָה הִטְעַם? מִשׁוּם שֶׁהַחֲשָׁף מְקַדֵּים לְאוֹר, וּמִשׁוּם
 זֶה הָרִי הַחֲשָׁף נִקְרָאִים הַרְרֵי קָדָם. לְכֵן וּבְלַעַם

למדו מהם כשפים, והינו מה שאמר בלעם, מן
 ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם וגו'.
בא וראה, בלעם היה משבח את עצמו
 ממקום זה, ואמר, נאם שמע אמרי אל
 וגו'. משום שעז"א ועזא"ל אומרים לאותם בני
 העולם מאותם דברים עליונים שידעו בתחלה
 למעלה, ומדברים מעולם הקדוש שהיו בו. זהו
 שכתוב שמע אמרי אל. לא כתוב שומע קול
 אל, אלא אמרי אל, אותן אמירות שאומרים
 ממנו. מי שבא מהשעור ושואלים אותו מאיפה
 אתה בא - אומר: מלשמע דברי המלך
 הקדוש. כך נאם שמע אמרי אל. וידע דעת
 עליון, שהיה יודע בשעה שהדין תלוי בעולם,
 ומכון השעה בכשפיו.

אשר מחזה שדי יחזה. מה זה מחזה שדי? אלא
 הם נפל וגלוי עינים. ואלו הם עז"א
 ועזא"ל. נפל - זה עז"א, שהעמיקו הקדוש ברוך
 הוא בעמק החשך, ויושב בעמק עד צנארו כמו
 שאמרנו, וחשך נזרק בפניו, ולכן נקרא נפל. נפל
 פעם אחת מהשמים, ונפל פעם אחרת אחר כך
 בעמק החשך. עזא"ל - הוא גלוי עינים, שהרי
 לא נזרק חשך עליו, שלא התחזק ולא הרגיז

לְמַעַלָּה כְּמוֹ אוֹתוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. וּבִלְעָם קָרָא לָהֶם
מַחֲזֵה שַׂדֵּי, שֶׁהֵם נִפְלִי וּגְלוּי עֵינַיִם.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן לֹא נִשְׁאַר בְּעוֹלָם מִי שֶׁיִּמָּצָא
לְפָנֵיהֶם, פָּרַט לוֹ. וּבְכֹל יוֹם הָיָה נֹסֵתָר
בְּאוֹתָם הָרִים עִמָּהֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב יִנְחֲנִי בְּלֶק מְלֶךְ
מוֹאֵב מִהַרְרֵי קָדֶם. מִהַרְרֵי קָדֶם בּוֹדָאֵי, וְלֹא
מֵאֲרֶץ בְּנֵי קָדֶם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה פְּעָמִים אָמַרְתִּי לָךְ דְּבַר
זֶה, וְלֹא מִסְתַּכְּלִים הַחֲבֵרִים, שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לֹא מִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ, רַק בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ,
בְּמָקוֹם שְׂרָאוּי לְהַשְׁרוֹת עָלָיו. וְכֵן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְכַרִּיז וְאוֹמֵר, (דְּבָרִים יח) לֹא יִמָּצָא בָּךְ מַעֲבִיר
בְּנוֹ וְגו', וְהוּא שָׂבָא (בא) לְהַתְּעָרֵב אִתָּם.

אֵלֶּא אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא קִדְּשָׁם לְשֵׁרוֹת בִּינֵיהֶם. וְהֵינּוּ מֵה
שְׁפָתוֹב, (שֵׁם כג) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מִתְּהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָ
וְגו'. וּמִשׁוֹם שֶׁהוּא מִתְּהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָ, כְּתוּב
וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ וְגו'. וְכְתוּב (ויקרא כ) וְהֵייתֶם
קְדָשִׁים וְגו'. וְכְתוּב (שֵׁם יח) אֵל תִּטְמְאוּ בְּכָל אֱלֹהֵי
וְגו'. וְכְתוּב (שֵׁם כ) וְאָקַץ בָּם וְגו'. שְׁלֹא יִכְלָתִי
לְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, וְהִשְׁרִי אוֹתִי בַחּוּץ. אֲשֶׁרִי חֲלָקִים

שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאֲשֶׁרֵי חֶלֶק הַנְּבִיאִים הַנְּאֻמָּנִים
הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם קְדוּשִׁים, וַיֵּשׁ לָהֶם חֶלֶק
לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה.

וַתֵּרָא הָאֲתוֹן אֶת מְלֶאךָ ה' נֹצֵב בַּדֶּרֶךְ וְחֶרְבוֹ
שְׁלוֹפָה בִּידוֹ. (בַּדֶּרֶךְ) בְּאוֹתוֹ דֶּרֶךְ שֶׁהָיָה
שׁוֹקֵעַ (נִמְצָא) בְּתוֹכָהּ. וְחֶרְבוֹ שְׁלוֹפָה בִּידוֹ, וְכִי אִם
הוּא יֵצֵא מוֹל הָאֲתוֹן הַזֶּה, לְשֵׁם מָה צְרִיךְ חֶרֶב?
וְאִם הוּא יוֹצֵא מוֹל בְּלֶעָם, לְמָה רָאֲתָה הָאֲתוֹן
שְׁלוֹ, וְהוּא לֹא רָאָה? אֵלָּא הַכֹּל הַזֶּדֶמֶן. אוֹתוֹ
מְלֶאךָ מְזִדְּמֵן מוֹל הָאֲתוֹן לְהוֹצִיאָהּ מֵאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ
שֶׁנִּטְעַן בָּהּ. וּבַמָּה? בְּרַחֲמִים. וְהַזֶּדֶמֶן מוֹל בְּלֶעָם,
לְהַעֲנִישׁוֹ עַל שְׂרָצָה לְלַכֵּת בְּרִשׁוֹתוֹ וְלֹא בְּרִשׁוֹת
אַחֶרֶת (שְׁלִמְעֵלָה).

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּעֵת יֵשׁ לְשֶׁאֵל: אִם דְּבַרְיֹו הָיִו
בְּאִים מִצַּד כְּתָרִים הַתַּחְתּוֹנִים וְלֹא מִמְּקוֹם
אַחֵר, לְמָה כְּתוּב וַיִּבֹא הָאֱלֹהִים אֶל בְּלֶעָם וְגו',
וְאֵךְ אֶת הַדְּבָר וְגו'? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, (בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל
חִזַּר הַמְּלֶאךָ לְדַבֵּר אִתּוֹ. שְׂאֵם תֹּאמַר שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דַּבֵּר אִתּוֹ, וְהוּא אָמַר
אֵךְ אֶת הַדְּבָר וְגו' - חַס וְשְׁלוֹם! שֶׁהָיִי אוֹתוֹ מְלֶאךָ אָמַר לוֹ, וְאַפְסֵי אֶת הַדְּבָר
וְגו'. שְׂאֵם תֹּאמַר, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל בְּלֶעָם וְגו') כֵּךְ לְמִדַּתִּי, שֶׁהָיִי
אֱלֹהִים שֶׁל כָּאֵן, כִּלְמֵ מְלֶאךָ הָיָה. וְאוֹתוֹ הוּא
מְקוֹם שֶׁבֹא מִצַּד דִּין הַקְּשָׁה שֶׁבּוֹ אַחוּזִים כֹּחַ

וְתִקַּף אוֹתָם כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים שְׁבַלְעַם הִיָּה
 מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם. וּמִשׁוּם כֵּן, וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֶל
 בַּלְעָם. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל בַּלְעָם. שְׁלַפְעָמִים נִקְרָא
 מִלֶּאךָ בְּשֵׁם עֲלִיוֹן.

וְתַט הָאֲתוֹן מִן הַדְרֵךְ, סִטְתָּה מֵאוֹתוֹ הַדְרֵךְ,
 שְׁהִיָּתָה טְעוּנָה מִצַּד דִּין הַקֶּשֶׁה כְּנִגְדֵי
 יִשְׂרָאֵל. וּבְמָה רָאָה בַלְעָם שֶׁהִיא סִטְתָּה מֵאוֹתוֹ
 הַדְרֵךְ? אֵלֶּא כֵּן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁאֵפְלוּ בַדְרֵךְ
 רָצָה לְהִזִּיק לְיִשְׂרָאֵל בְּכַח אֲתוֹנוֹ. וְכִיּוֹן שֶׁלֹּא
 עָלְתָה בְיָדוֹ, מַה כָּתוּב? וַיַּךְ אֶת הָאֲתוֹן בַּמַּקֵּל.
 הַטְעִין אוֹתָהּ וְהִלְבִּישׁ אוֹתָהּ בְּזוּרוּזֵי דִין קֶשֶׁה
 וְחֻזֵק. זֶהוּ שְׁכַתוּב בַּמַּקֵּל, בַּמַּקֵּל דּוֹקָא, שֶׁהוּא
 דִּין קֶשֶׁה תַקִּיף. בַּמַּקֵּלוֹ לֹא כָתוּב, אֵלֶּא בַּמַּקֵּל.

צא וּרְאָה כַּמָּה תַקִּיפָה חֲכָמַת אוֹתוֹ רָשַׁע וְתֵאָוֶתוֹ
 לְהִזִּיק לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא הַשְּׂגִיחַ לְצֵאת
 מִרְשׁוֹת שְׁלֹמְעֵלָה בְּגִלְלַת תֵּאָוֶתוֹ לְהִתְכַבֵּד וּלְהִזִּיק
 לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל.

וַיַּעֲמֵד מִלֶּאךָ ה' בְּמִשְׁעוֹל הַכֹּרְמִים וְגו'. מַה
 כָּתוּב לְמַעְלָה? בַּהֲתַחֲלָה כָתוּב וְתַט
 הָאֲתוֹן מִן הַדְרֵךְ וְתִלְךָ בַשָּׂדֶה. וְתִלְךָ בַדְרֵךְ יִשְׂרָאֵל,
 מִצַּד הַשָּׂדֶה, (הַתְעוּרָה) וְנִטְתָּה מִמָּה שְׁהִיָּה בָּהּ. וַיַּךְ

בלעם את האתון להטתה הדרך, להסטותה מאותו דרך של השדה. אמר רבי יוסי, בין המלאך ובין בלעם היתה האתון במצוקה. אחר כך ראה בלעם שלא היה יכול, אז ויך את האתון במקל, כמו שנתבאר.

ויעמד מלאך ה' וגו'. אמר רבי אבא, כמה יש לנו להסתכל בדברי התורה. פסוקים אלו רמוזים בחכמה עליונה. וכי לחנם יצא מלאך זה להראות לאתון אחת, או לעמד מולה בין הכרמים פעם כאן ופעם כאן? אלא הכל סוד עליון הוא, והכל רצה הקדוש ברוך הוא כדי להגן על ישראל ולא ישלטו בהם מינים רעים, משום שהם חלקו של הקדוש ברוך הוא.

ויעמד מלאך ה' וגו'. למדנו, מצד האמא, כשהיא מתעטרת, יוצאים בעטרותיה אלף וחמש מאות צדדים חקוקים בתכשיטיה. וכשרוצה להזדוג במלך, מתעטרת בעטרה אחת של ארבעה גונים. אותם גונים לוחטים בארבעת צדדי העולם, כל גון וגון לוחט שלש פעמים באותו צד, שהם שנים עשר תחומים חקוקים, ונכנסים ונכללים בשנים עשר אחרים.

בְּרֵאשׁ הָעֵטְרָה יֵשׁ אַרְבַּע חוֹמוֹת לְאַרְבָּעָה
צְדָדִים, וְהֵם מְגַדְלוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר
 השירים ה) **מְגַדְלוֹת מְרֻקָּחִים. מַה זֶה מְרֻקָּחִים? כְּמוֹ**
שֶׁנֶּאֱמַר (שם ג) **מִכָּל אֲבָקַת רוּכַל. וְעַל כָּל מְגַדֵּל**
וּמְגַדֵּל שְׁלֹשָׁה פְתָחִים קְבוּעִים בְּאַבְנֵי טוֹבוֹת
מִכָּל צֶדֶד וְצֶדֶד. עֵטְרָה זֹאת מְאִירָה (טהורה) (טמירה)
בְּדְלוּגִים שֶׁל אוֹפִיר בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (ישעיה יג) **אוֹקִיר אֲנוֹשׁ מִפֶּז וְגו'.**

תַּחַת הָעֵטְרָה תְּלוּיִים זְגִי זָהָב סְבִיבוֹתֶיהָ, זָג
זָהָב מְצַד זֶה, וְזָג זָהָב מְצַד זֶה, וְרִמּוֹן
אֶחָד. (בתוך) **כְּגוֹן אוֹתוֹ רִמּוֹן יֵשׁ אֶלֶף זְגִים, וְכָל זָג**
מֵהֶם לוֹהֵט בְּאָדָם וְלִבָּן. אוֹתוֹ רִמּוֹן נִחְלָק
לְאַרְבָּעָה חֻלְקִים, וַיֵּשׁ פְּתַח לְרֵאוֹת זְגִיו. שְׁלֹשׁ
מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה זְגִים לְצֶדֶד זֶה, וְכֵן לְכָל
צֶדֶד וְצֶדֶד, עַד שְׁלוֹהֵטִים אַרְבָּעָה צְדָדֵי הָעוֹלָם
מִמֶּרְאֵה כָּל פְּלַח וּפְלַח, וְהֵם נִקְרָאִים פְּלַח
הַרְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שיר השירים ד) **כְּפֹלַח הַרְמוֹן**
רִקְתָּךְ מִבְּעַד לְצִמְתָּךְ.

אַרְבָּעָה גִלְגָּלִים בְּפִלְחֵי אַרְבַּע הַזְּיוֹת לְוִקָּחִים
בְּגִלְגוֹל אֶת אוֹתָהּ עֵטְרָה, וְכִשְׁלוֹקָחִים
אוֹתָהּ, מְזַדְקָפִים לְמַעְלָה. עַד שֶׁמְגִיעִים לְגִלְגוֹל
פְּלַח הָעֲלִיוֹן, שְׁנוֹהֵם יוֹמָם וּלְיָלָה, מִתְחַבְּרִים כָּל

אוֹתָם פְּלָחִים, וְלוֹקָחִים הָעֵטְרָה וְזוֹקְפִים אוֹתָהּ.
 וְקוֹל אוֹתָם הַגְּלָגְלִים נִשְׁמָע בְּכָל הָרְקִיעִים. לְקוֹל
 נְעִימוֹתָם רוֹעֵשִׁים כָּל כַּחוֹת הַשָּׁמַיִם, וְכָל־
 שׂוֹאֵלִים זֶה לְזֶה, עַד שְׂכָלֵם אוֹמְרִים: (יחזקאל א)

בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.

בְּשִׁמּוֹזְרוֹג הַמֶּלֶךְ בַּמְּלָכָה, עוֹלָה עֵטְרָה זו
 וּמִתִּישְׁבֶת בְּרֵאשׁ הַמְּלָכָה, וְאִז
 יוֹרֶדֶת עֵטְרָה אַחַת עֲלִיוֹנָה קְבוּעָה שֶׁל כָּל אֶבֶן
 טוֹבָה, וְכִפְתוֹר וּפְרָח סְבִיבָה. בְּשֵׁשׁ גְּלָגְלִים
 בָּאָה לְשֵׁשׁ צְדֵדֵי הָעוֹלָם, שֵׁשׁ כְּנָפֵי נֶשֶׁר לּוֹקָחִים
 אוֹתָהּ. בַּפְּלָחִיָּה חֲמֵשִׁים (פְּלָחִי) עֲנָבִים סְבִיבָה
 שְׁחֻקָּהּ בֵּה הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה, קְבוּעִים בְּאֶבֶן טוֹבָה,
 לְבָן וְאֵדָם, יֶרֶק וְשֹׁחַר, תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן. שֵׁשׁ מֵאוֹת
 וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה זְוִיּוֹת לְכָל צֶד וְצֶד.

אַלְף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת מְגֻדָּלִים לְכָל צֶד וְצֶד, וְכָל
 מְגֻדָּל וּמְגֻדָּל הָרִים קְבוּעִים. פּוֹרְחִים
 לְמַעְלָה, נִשְׁאָבִים בְּכַתְנֹת (בְּשֻׁלְחָן) הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה
 בְּשִׁמְן מִשְׁחָה שְׁלֵה. אִז הָאֵמָא בְּלִחַשׁ מִשְׁפִּיעָה
 מִתְּנוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְשׁוֹלַחַת וְקוֹבְעַת אוֹתָם בְּאוֹתָהּ
 הָעֵטְרָה. אַחַר כֵּן מִשְׁפִּיעָה נְחֲלֵי שִׁמְן מִשְׁחַת
 קֹדֶשׁ עַל רֵאשׁ הַמֶּלֶךְ, וּמִהָרֵאשׁ יוֹרֵד אוֹתוֹ שִׁמְן
 טוֹב עֲלִיוֹן עַל זְקָנוֹ הַמְּכַבֵּד, וּמִשָּׁם שׁוֹפֵעַ עַל

אוֹתָם לְבוּשֵׁי הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים קלג) כְּשֶׁמֶן
הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקֵן וְגו'.

אַחַר כִּךְ חוֹזְרֵת הָעֵטְרָה, וּמְעַטְרֵת אוֹתָהּ הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה בְּאוֹתָהּ עֵטְרָה, וּפּוֹרֶשֶׁת אוֹתָהּ
עָלֶיו וְעַל הַמֶּלֶכָה, לְבוּשֵׁי כְבוֹד בְּאוֹתָהּ עֵטְרָה.
וְאִז נִשְׁמַע קוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, (שיר השירים ג) צְאִינָה
וּרְאִינָה וְגו'. אִז חֲדוּהָ הִיא בְּכָל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ. וּמִי
הֵם? כָּל אוֹתָם שְׂבָאוּ מִצֵּד יִשְׂרָאֵל, שְׁהָרִי לֹא
מִזְדוּגִים בָּהֶם וְלֹא עוֹמְדִים עִמָּהֶם, פָּרֵט לְאוֹתָם
יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּנֵי הַבַּיִת וּמְשַׁמְשִׁים אוֹתָם. וְאִז
בְּרָכוֹת שְׂיֻצְאוֹת מֵהֶם, שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵן.

וְיִשְׂרָאֵל לוֹקְחִים הַכֹּל, וְשׁוֹלְחִים חֵלֶק מִמֶּנּוּ
לְשָׂאֵר הָעַמִּים, וּמֵאוֹתוֹ חֵלֶק נְזוּנִים
כָּל אוֹתָם הָעַמִּים. וְלִמְדוּנוּ, מִבֵּין צְדִדֵי חֵלְקָם שֶׁל
הַמְּמַנִּים עַל שְׂאֵר הָעַמִּים יוֹצֵא שְׂבִיל דִּקְיָק אַחַד
שְׂמֵשׁם נִשְׁפָּע חֵלֶק לְאוֹתָם תַּחְתּוֹנִים, וּמִשָּׁם נִפְרָד
לְכַמָּה צְדָדִים. וְלִזֶּה קוּרְאִים תְּמַצִּית, שְׂיֻצְאֵת
מִצֵּד הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה.

וְעַל זֶה כָּל הָעוֹלָם שׁוֹתֵה מִתְּמַצִּית אָרֶץ יִשְׂרָאֵל.
מִי זֶה אָרֶץ יִשְׂרָאֵל? הָרִי בְּאֶרְנוֹ. וּבֵין
לְמַעְלָה וּבֵין לְמַטָּה, כָּל אוֹתָם שְׂאֵר עַמִּים עוֹבְדֵי

כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת לֹא נְזוּנִים אֶלָּא מֵאוֹתָהּ תְּמַצִּית.
וְאֵל תֹּאמַר שֶׁהֵם בְּלִבָּדָם, אֶלָּא אֶפְלוּ אוֹתָם
כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים שׁוֹתִים מֵאוֹתָהּ תְּמַצִּית. וְזֶהוּ
בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים, שְׁבִיל מְגֹדוּלֵי שָׂאֵר הָעֵמִים
שֶׁמִּתְבָּרְכִים מִמֶּנּוּ.

כְּשֶׁרָאָה אוֹתוֹ מִלְּאֶךָ שְׁבַלְעָם מִסֻּטָּה אֵת הָאֶתוֹן
לְאוֹתוֹ שְׁבִיל, שְׁכָתוּב לְהִטָּתֶה הַדְרָךְ,
מִיָּד - וַיַּעֲמֵד מִלְּאֶךָ ה' בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים,
לְהִסְתִּיר הַשְּׁבִיל, שְׁלֹא יִסְתַּיְעוּ בּוֹ שָׂאֵר עֵמִים
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת וְאוֹתָם כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים.
וְהִלְכָה זֹו, כְּזוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי יִצְחָק. כְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים
(א) שְׁמַנֵּי נִטְרָה וְגו', לְשֹׁמֵר וּלְבָרֵךְ אֵת שָׂאֵר
הָעֵמִים בְּגִלוֹת. וַיִּשְׂרָאֵל שֶׁהֵם כְּרָמֵי שְׁלִי - לֹא
נִטְרָתִי, מִשׁוּם שֶׁהֵם בְּגִלוֹת וְלֹא מִתְבָּרְכִים כְּרָאוּי.

גִּידֵר מְזֵה וְגִידֵר מְזֵה. אָמַר רַבִּי אֲבָא, אֵיךְ יִכּוֹל
אוֹתוֹ מִלְּאֶךָ לְהִסְתִּיר אוֹתוֹ הַשְּׁבִיל? אֶלָּא
מִשׁוּם שֶׁסִּיּוּעַ אַחַר הָיָה לוֹ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הַתּוֹרָה סִיעָה לוֹ,
שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ל"ב) מְזֵה וּמְזֵה הֵם כְּתוּבִים.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה מֵה כְּתוּב? וַתֵּרָא הָאֶתוֹן וְגו',
וַתִּלְחֹץ אֶל הַקִּיר. מֵה זֶה וַתִּלְחֹץ אֶל

הקיר? כמו שַׁנְאָמֵר (ישעיה כב) מְקַרְקֵר קֵר וְגו'. קיר – פִּטְרוֹן, אוֹתוֹ שְׁשׁוּלֵט עֲלֵיהֶם. וַתִּלְחֹץ אֶת רִגְלֵי בִלְעָם אֶל הַקִּיר, הִיא לֹא נִתְּנָה לוֹ כָּלֵל סִיּוּעַ. וּבַמְצוּקָה (זְרָקָה) הַנִּיחָה (שְׁלָחָה) אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ קִיר וְרִמְזָה לוֹ זֶה. אִזּוֹ וַיִּסָּף לְהַכְתֵּהוּ, בְּצַד הַזֶּה.

וַיּוֹסֵף מֵלֶאֱדָה ה' עֲבוּר וַיַּעֲמֵד בְּמָקוֹם צָר וְגו'. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הַסְּתִיר לָהּ כָּל הַדְּרָכִים וְכָל הַסִּיּוּעִים, שְׁלֹא נִמְצָא בָּהּ סִיּוּעַ מְכַל צַד שֶׁבָּעוֹלָם. אִזּוֹ וַתִּרְבֹּץ תַּחַת בִּלְעָם. כְּשֶׁרָאָה בִלְעָם שְׁלֹא הִיָּה יָכוֹל, מֵהַ כְּתוּב: וַיִּחַר אָף בִּלְעָם וַיִּף אֶת הָאֶתוֹן בַּמָּקַל, כְּמוֹ שֶׁנִּתְּבָאֵר, שֶׁהַתְּקִינָה וְהַלְבִּישָׁה בְּזֵרוּזֵי דִין קָשָׁה וְתַקִּיף.

וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֶתוֹן וְגו'. זֶה אֶחָד מֵאוֹתָם דְּבָרִים שֶׁנִּבְרָאוּ עָרֵב שַׁבַּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵהַ הַגְּדֵלָה הַזֶּה לְבִלְעָם אוֹ לְאֶתוֹן אוֹ לְיִשְׂרָאֵל בְּדְבָרִים הַלְלוּ? אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, שֶׁצָּחֲקוּ עָלָיו אוֹתָם גְּדוּלִים שֶׁהָיוּ עִמּוֹ, וְכִשְׁהִגִּיעוּ לְבִלְעָם, אָמְרוּ לוֹ: וְכִי לְשׁוֹטֵה הַזֶּה שְׁלַחַת לְכַבֵּד?! לֹא תִמְצָא בּוֹ מִמֶּשׁ וְלֹא בְּדְבָרָיו. וּבְאוֹתוֹ דְּבוּר שֶׁל הָאֶתוֹן הַתְּבִזָּה מְכַבְּדוֹ. רַבִּי חֵיָא אָמַר, אֶלְמָלֵא לֹא אָמְרָה

הָאֲתוֹן אֶת זֶה, לֹא הִשְׁאִיר בְּלִעָם אוֹתוֹ שְׁלוֹ,
וּבְדַבְרֵי הָאֲתוֹן יִדַע שְׁנִשְׁבֵּר כַּחוֹ.

רבי אבא שאל, כְּתוּב (במדבר טז) וּתְפַתַּח הָאָרֶץ
וְגו', וְכָתוּב וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי וְגו'. מֵה
שׁוֹנֵה אָרֶץ מֵאֲתוֹן שְׁלֹא כְּתוּב בָּהּ וַיִּפְתַּח ה' אֶת
פִּי הָאָרֶץ? אֲלֹא שֵׁם מֹשֶׁה גָזַר עַל הַפֶּה, וּפְתַחָהּ
וְעָשְׂתָה הָאָרֶץ אֶת מִצּוֹת מֹשֶׁה, וְלֹא נֶאֱמַר
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲבֹר מִצּוֹתוֹ, שֶׁהָרִי מֹשֶׁה
גָזַר וְצִוָּה, וּפְצָתָהּ הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ. וְלִכֵּן הִיא
עָשְׂתָה מִצּוֹתוֹ, שֶׁכְּתוּב וּתְפַתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ.
אֲבָל כָּאֵן לֹא נִמְצָא מִי שֶׁגָזַר, אֲלֹא רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִיָּה, וְהוֹאִיל וּרְצוֹנוֹ הִיָּה בְּכֹךְ, כְּתוּב
וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֲתוֹן. מִמֶּנּוּ בָּא הַדְּבָר,
וּמִמֶּנּוּ נִמְצָא.

רבי יהודה אומר, הִסְתַּכַּלְתִּי בְּפִרְשָׁהּ זֹו וּבְדַבְרֵים
הַלְלוּ, וְנִרְאֶה שְׁאֵלוֹ דְּבָרִים שְׁלֹא צְרִיכִים.
וְכִי מֵאַחַר שֶׁכְּתוּב וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֲתוֹן, צְרִיף
לְהִיּוֹת דְּבָרִים הַלְלוּ דְּבָרִים מְעֻלִּים, דְּבָרֵי
חֻכְמָה?! וְאִם כְּמוֹ שֶׁהִתְעוֹרְרוּ חֲבֵרֵינוּ, שֶׁהוּא
מִשְׁתַּבַּח שְׁסוּסָתוֹ רוּעָה בְּאָחוּ, וְהִיא שְׁבָה
וְאוֹמְרָת: הֲלוֹא אֲנִכִּי אֲתַנְּךְ - מִכָּאֵן הִיָּה לָהּ
לְפַתַּח! וְהִיא לֹא פְתַחָהּ, אֲלֹא - מֵה עָשִׂיתִי לָךְ.

וְאִם כֵּן, לָמָּה טָרַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִפְתּוֹחַ אֶת
פִּיהַּ בַּדְּבָרִים הַלְלוּ?

אָמַר רַבֵּי אַבָּא, וְדַאי בַּדְּבָרִים הַלְלוּ לְמַדְנֵנוּ עַל
דַּעַת בַּלְעָם שְׁאַיְנוּ כְּדַאי לְשָׁרוֹת עָלֵינוּ רוּחַ
הַקָּדוֹשׁ. וְלַמְדְּנוּ שְׁהָרִי אֵין בְּאַתְוֵנוּ יְכַלֵּת לְהִזִּיק אוּ
לְהִיטִיב. וְלַמְדְּנוּ מֵאַתּוֹן זֶוּ שְׁהָרִי אֵין כַּחַ
בְּבַהֲמוֹת לְהַשְׁרוֹת עָלֵיהֶן דַּעַת שְׁלָמָה. בֵּא תְרַאֲהָ,
בַּלְעָם, בְּאוֹתוֹ דְּבוּר שֶׁל אֲתוֹנוּ וּבְאוֹתָהּ דַּעַת
טַפְּשָׁה לֹא יְכוּל לְעַמּוֹד. בְּדַעַת עֲלִיוְנָה עַל אַחַת
כַּמָּה וְכַמָּה.

וְתֵאמֹר לְבַלְעָם מָה עָשִׂיתִי לָךְ. וְכִי בְרִשׁוֹתֵי
הָיָה לַעֲשׂוֹת טוֹב וְרָע? לֹא. שְׁהָרִי
בְּהִמּוֹת לֹא מִתְנַהֲגוֹת אֶלָּא בְּמָה שְׁמַנְהִיגִים אוֹתָן.
וְאִף עַל גַּב שְׁאוֹתָהּ אֲתוֹן בְּעַמְק (בַּמְצוּקָה) יוֹתֵר, זֶה
לֹא בְרִשׁוֹתָהּ, שְׁהָרִי הוּא הַטְּעִינָהּ בְּכַשְׁפֵּיו,
וְעוֹמְדַת בְּרִשׁוֹתוֹ.

וַיֵּאמֶר בַּלְעָם לְאַתּוֹן כִּי הִתְעַלְלֵתָ בִּי. הָיָה לוֹ
לְצַחֵק מִמְּנָה, וְהוּא הִשִּׁיב כְּטַפְּשׁוֹת
דְּבָרֶיהָ לְעַמְתָּהּ. אֲזִי צַחֵקוֹ מִמְּנֵוּ, וְנִהְיָה קַל
בְּעֵינֵיהֶם, וַיִּדְעוּ שֶׁהוּא שׁוֹטֵה. וּמָה אָמַר? כִּי
הִתְעַלְלֵתָ בִּי לוֹ יֵשׁ חֶרֶב בְּיָדִי. אָמְרוּ: שׁוֹטֵה זֶה

יכול להשמיד עמים בפיו, איך לא יכול להשמיד את אתנו והוא צריך חרב?! ולמדנו שאין כח בבהמות להשרות עליהן רוח אחרת. שאם יאמרו בני אדם, אם ידברו הבהמות כמה דעת שלם יוציאו לעולם – צא ולמד מאתון זו, שהרי הקדוש ברוך הוא פתח פיה, ראה דבריה.

ויהי בבקר ויקח בלק את בלעם וגו'. רבי יצחק אמר, בלק היה חכם בכשפים יותר מבלעם, פרט שלא היה מכון השעה לקלל. משל וכו'. משום כך, ויקח בלק את בלעם וגו'. הוא היה מתקין אותו ואוחזו לכל.

ויעלהו במות בעל. מה זה ויעלהו במות בעל? אלא השגיח בכשפיו באיזה צד יאחז בהם, ומצא שעתידים ישראל לעשות במות ולעבד לבעל, כמו שכתוב, וילכו אחרי הבעל. וירא משם קצה העם, ראה את גדולי העם ומלכם שעובדים לו, כמו שכתוב (מלכים-א יח) ויקראו בשם הבעל, וכתוב (שם) אם ה' האלהים וגו'. כיון שראה בלעם שעתידים ישראל לזה, מיד – ויאמר בלעם אל בלק בנה לי בזה שבעה מזבחת.

רבי יוסי ורבי יהודה. אחד אמר, כנגד
מזבחות של הראשונים הקריב אותם
שבעה מזבחות. ואחד אמר, בחכמה עשה
הכל, ומצא שחלק ישראל בשבע דרגות
נקשרו. ומשום זה סדר שבעה מזבחות.

לאדם שהיה לו אהוב אחד שהשאיר לו
אביו, ובני אדם פחדו להתקוטט עמו
בגלל אותו אוהב. לימים בא אדם אחד ורצה
לעורר קטטה עמו. אמר: מה אעשה? אם
אעיר קטטה עמו, הרי אותו אוהב שקשור
אתו, ואני לא אוכל. אמר: מה אעשה? שלח
דורון לאותו אוהב. אמר אותו אוהב: וכי מה
יש לאיש הזה אתי?! ידעתי שזה בגלל אותו
בן אהובי. אמר: דורון זה לא יכנס לפני. זרקו
אותו לכלבים שיאכלוהו.

כך בלעם בא לעורר קטטה בישראל, וראה
שלא יכול, בגלל אותו אוהב עליון שלהם.
(כמו שנאמר (משלי כז) רעה ורע אביך אל תעזב)
התחיל לתקן לפניו דורון. אמר הקדוש ברוך
הוא: רשע! ומה יש לך אלי?! אתה רוצה
להזדוג אתי? הרי דורונך מזמן לכלבים. בא
וראה מה כתוב, ויקר אלהים אל בלעם. ואמר

רבי שמעון, לשון קרי וטמאה. דורונך ימסר
לאלה ולא יכנס לפני.

רבי אבא אמר, ויקר - כמו שנאמר (תהלים
קמז) לפני קרתו מי יעמד. הוא היה
עתיד שבאותו דורון יוכל לישראל. מה
כתוב? ויקר אלהים. קרר עצמו ממה שהיה
חושב, ויקר אלהים, כמו שנתבאר, שהתעורר
עליו מצד הטמאה.

רבי אלעזר אמר, ויקר - בלעם חשב שבאותו
דורון יכנס להזיק את ישראל, והקדוש
ברוך הוא עקר אותו מלפני אותו דורון. ועקר
את בלעם ממה שחשב, ועקר (אותו מאותה דרגה)
את אותה דרגה. זהו שכתוב ויקר, כמו שנאמר
(משלי ל) יקרונה ערבי נחל. אמר לו: רשע! אינך
כדאי להתקשר אלי ולהכניס לפני. דורונך
נמסר לכלבים.

אמר רבי שמעון, בא ראה, רשע זה היה געל
הכל, שלא תמצא בכל הפרשה הזו ויאמר
ה' אל בלעם, או וידבר ה', חס ושלום. מה
כתוב? וישם ה' דבר בפי בלעם וגו', כמי ששם
מחסום בפי החמור שלא יסטה כאן או כאן. כף
- וישם ה' דבר בפי וגו'.

אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְשָׁע! אַתָּה חוֹשֵׁב
 שְׁעַל יְדֶךָ תִּהְיֶה וְתִתְקַיֵּם בְּרָכָה בְּבִנֵי אוֹ
 הַהֶפֶךְ - לֹא צְרִיכִים הֵם לָךְ, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים
 לִצְרָעָה וְכוּ'. אֲלֵא אַתָּה שׁוֹב אֶל בְּלֶק, וּכְשֶׁתִּפְתַּח
 פִּיךָ, לֹא יִהְיֶה בְרִשׁוּתְךָ. וְלֹא בְּפִיךָ תִּלְוִי הַדְּבוּר,
 אֲלֵא וְכֹה תִדְבֹר. הֲרִי כֹה, שְׁעַתִּיד לְבָרְכֶם כֹּה,
 תִּדְבֹר בְּרַפְתּוֹ בְּנִי, שְׁכְּשֶׁתִּפְתַּח פִּיךָ הִיא תִּדְבֹר
 מַלְאִים לְהִתְקַיֵּם עַל בְּנֵי, שְׁלֵא אֲשָׁאִיר דְּבָרִים לָךְ.

בֵּא וּרְאֵה שְׁכָךְ הוּא. כִּיּוֹן שְׁבֵא בְּלֶק, וּבְלֶק שְׁמַע
 כָּל אוֹתָם דְּבָרִים, הִיָּה חוֹשֵׁב שְׁמִפִּי בְּלַעַם
 יִצְאוּ, וְאָמַר: לָקַב אִיבֵי לְקַחְתִּיךָ. אָמַר בְּלַעַם:
 קַח כְּשָׁפִים אֵלַי בְּיָדְךָ, כְּדֵי לְעַכֵּב כָּאֵן אֶת הַכֹּהֵן
 הַזֶּה. וְאִם תּוּכַל לְעַכְּבָהּ (לְעַקְרָהּ) בְּכְשָׁפִים הֲלָלוּ,
 אֲנִי אֶעְקֹר אוֹתָהּ מֵאוֹתָם דְּבָרִים שְׁהִיא אֲמָרָה.

מַה כָּתוּב? הַתִּיַצֵּב כֹּה עַל עֲלֹתְךָ. בְּזֶה וּבְכְשָׁפִים
 הֲלָלוּ תַעֲכֵב אוֹתָהּ, וְאֲנִכִּי אֶקְרָה כֹּה. כְּלוּמַר,
 אֶעְקֹר אוֹתָהּ מֵהַדְּבָרִים הֲלָלוּ. אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: רְשָׁע! אֲנִי אֶעְקֹר אוֹתְךָ! מַה כָּתוּב
 אַחֲרָיו? וַיִּקַּר אֱלֹהִים אֶל בְּלַעַם. וְאוֹתוֹ דָּבַר הַרִים
 קוֹל בְּדְבוּרִים שֶׁל כֹּה. וַיֹּאמֶר שׁוֹב אֶל בְּלֶק וְכֹה
 תִּדְבֹר. כֹּה תִדְבֹר בְּוִדְאִי.

בא וּרְאָה, בַּתְּחִלָּה לֹא כָּתוּב הַתִּיַּצֵּב כֹּה עַל
עֲלֹתְךָ, אֲלֹא הַתִּיַּצֵּב עַל עֲלֹתְךָ וְאַלְכָה אוֹלֵי
יְקָרָה ה' לְקַרְאֲתִי. כִּיּוֹן שְׂרָאָה שְׂכַה אִמְרָה אוֹתָן
בְּרָכוֹת, אִזּוּ אָמַר, הַתִּיַּצֵּב כֹּה עַל עֲלֹתְךָ וְאַנְכִי
אִקְרָה כֹּה.

לְכָה אָרָה לִי יַעֲקֹב, כְּלוּמַר לְקַט. רַבֵּי יוֹסִי אָמַר,
זֶרֶק אוֹתָם מֵאוֹתָהּ דְרָגָה שְׁהֵם עוֹמְדִים בָּהּ,
כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (שְׂמוּאֵל-א כ) צְדָה אוֹרָה. אָמַר, אִם תּוּכַל
לְזַרֵק (אוֹתָם מֵאוֹתָהּ דְרָגָה) אֶת אוֹתָהּ דְרָגָה שְׁלֵהֶם, הֲרִי
כְּלָם יַעֲקֹרוּ מִהָעוֹלָם. וְלָכֵה זַעֲמָה יִשְׂרָאֵל –
יִשְׂרָאֵל שְׁלַמְעֵלָה, שְׂיִמְצֵא רְגֹז לְפָנָיו, כְּמוֹ
שְׂנֵאָמַר (תְּהִלִּים ז) וְאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם.

כִּי מֵרֹאשׁ צָרִים וְגו'. אָמַר רַבֵּי יִצְחָק, מֵרֹאשׁ
צָרִים – אֵלּוּ הֵם הָאֲבוֹת, שְׂכָתוּב (ישעיה נא)
הַבֵּיטוּ אֶל צוּר חֲצִבְתָּם. וּמִגְבְּעוֹת אֲשׁוּרָנוּ –
אֵלּוּ הָאֲמָהוֹת. בֵּין מִצַּד זֶה בֵּין מִצַּד זֶה לֹא
יְכוּלִים לְהִתְקַלֵּל.

רַבֵּי אָבָא אָמַר, כִּי מֵרֹאשׁ צָרִים – מִי יְכוּל
לְיִשְׂרָאֵל, שְׁהֲרִי הוּא אָחוֹז מֵרֹאשׁ שְׂכָל
הַצּוּרִים יוֹצְאִים. וּמִי אֵלּוּ צָרִים? גְּבוּרוֹת, שְׁהֲרִי
כָּל דֵּינֵי הָעוֹלָם יוֹצְאִים מֵאוֹתָן גְּבוּרוֹת, וְהֵם

נֶאֱחָזִים בְּהֶן. וּמִגְבָּעוֹת אֲשׁוּרְנוּ - אֵלּוּ שְׂאֵר
הַמַּחֲנוֹת (כְּתָרִים) שְׂאֵחֻזִּים בָּהֶם. הֵן עִם לְבָדָד וְגו',
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ל"ב) ה' בְּדָד יִנְחֲנוּ.

מִי מָנָה עֶפֶר יַעֲקֹב וְגו', הֲרִי פִרְשׁוּהוּ. אֲלֵא אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, שְׁתֵּי דַרְגוֹת הֵן - יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל.
בַּתְּחִלָּה יַעֲקֹב, וְאַחַר כֵּן יִשְׂרָאֵל. וְאַף עַל גַּב
שֶׁהַכֹּל אֶחָד - שְׁתֵּי דַרְגוֹת הֵן, שֶׁהֲרִי דַרְגָּה
עֲלִיוֹנָה הִיא יִשְׂרָאֵל.

מִי מָנָה עֶפֶר יַעֲקֹב וְגו'. לְמַטָּה, מַה זֶה עֶפֶר? רַבִּי
שִׁמְעוֹן אָמַר, זֶה שְׁכָתוּב בּוֹ (ישעיה מא) יִתֵּן כֶּעָפָר
חֲרָבוֹ וְגו'. מִי חֲרָבוֹ? הֲרִי יְדוּעַ, שְׁכָתוּב (שם לד)
חָרַב לָהּ מְלֶאכֶה דָם. עֶפֶר, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁמִּמֶּנּוּ
נִבְרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, שְׁכָתוּב (בראשית ב) וַיִּיצֶר ה'
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר וְגו'. וּמֵאוֹתוֹ עֶפֶר כִּמְה
חִילוֹת וְכִמְה מַחֲנוֹת יֵצְאוּ, כִּמְה שְׁלֵהָבוֹת, כִּמְה
שׁוּמְרֵי חֶק וּמְנַהֲגִים, כִּמְה חֲצִים, כִּמְה
בְּלִיסְטְרָאוֹת, כִּמְה רְמָחִים וְחֲרָבוֹת וְכִלֵּי זִין
נִמְצְאוּ מֵאוֹתוֹ עֶפֶר. מִי מָנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כה)
הִישׁ מִסְפָּר לְגִדּוּדָיו.

וּמִסְפָּר אֶת רַבַּע יִשְׂרָאֵל. רַבַּע יִשְׂרָאֵל הִיא
ה"א, וְדָבָר אֶחָד הִיא. רַבַּע יִשְׂרָאֵל,

כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שמות כג) רַבִּץ תַּחַת מִשָּׁאוֹ, רְבִיעַ.
 זֶהוּ שְׁכַתוֹב (שיר השירים ג) מִטָּתוֹ שֶׁלְשֵׁלְמָה. דָּבַר
 אַחַר רְבַע – כְּמוֹ רְבִיעֵית מִיִּשְׂרָאֵל לְמָטָה, רְבַע
 נִקְרָא לְפִי הַכְּתָרִים מִשְׁמַע דָּוִד, שֶׁהוּא רִגְל
 רְבִיעֵית שֶׁל הַכֶּסֶּא.

דָּבַר אַחַר מִי מְנָה עֵפֶר יַעֲקֹב וְגו' – כָּל אֱלוֹ
 שְׁחֻשׁוֹבִים עֵפֶר, כְּמוֹ שְׁבֵאֲרֵנוּ. וּמִסְפָּר אֵת
 רְבַע יִשְׂרָאֵל, שְׁכַתוֹב הִישׁ מִסְפָּר לְגְדוּדָיו. רְבַע
 יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁבֵאֲרֵנוּ. דָּבַר אַחַר מִי מְנָה עֵפֶר –
 אֱלוֹ מְצוּוֹת שֶׁהֵם בְּעֵפֶר, בְּזָרִיעָה, בְּנִטְיָעָה,
 בְּקִצְיָרָה, וְהָרִי פְרֻשׁוֹהַ הַחֲבָרִים. וּמִסְפָּר אֵת רְבַע,
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ויקרא יא) בְּהַמִּתֵּךְ לֹא תִרְבִּיעַ. (אמר רבי
 אבא, בְּלֶק חֲכָם הָיָה בְכֻשְׁפִּי כְּבִלְעָם, פָּרַט שְׁלֹא יָדַע לְכַוֵּן הַשְּׁעָה לְקַלֵּל).

וַיִּשָּׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר. וַיִּדְבַר לֹא כְּתוֹב. מֵה זֶה
 וַיִּשָּׂא מִשְׁלוֹ? רְבִי חֵיִיא אָמַר, הוּא הִיָּה
 מִרִים קוֹל לְאוֹתוֹ מְדַבֵּר, וַיִּשָּׂא מִשְׁלוֹ בְּלָעָם.
 וַיֹּאמֶר הִכָּה הַזֹּאת, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב וְכֵה תִדְבַר,
 וְאִמְרָה הִיא מִמְנָה.

בֵּא וּרְאֵה, כִּיּוֹן שְׂרָאָה בְּלָעָם שְׁבָכְל כְּשָׁפִיּוֹ וּבְכָל
 אוֹתוֹ דוֹרוֹן לֹא יְכַל לְעַקֵּר אֵת אוֹתָהּ כֵּה, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר וְאַנְכִי אֶקְרָה כֵּה, אֶעְקֹר אֵת הִכָּה הַזֹּאת –

אמר לו הקדוש ברוך הוא: רשע! אתה סבור לעקר אותה?! אני אעקר אותך משלשלותיך. מה כתוב? ויקר אלהים אל בלעם, כמו שנאמר. אחר כך, כיון שראה שלא יכל, חזר ואמר, וברך ולא אשיבנה. ולא אשיבנו היה צריך לו לומר! אלא ודאי ולא אשיבנה לאותה שכתוב עליה כ"ה, וכה תדבר. איני יכול להחזירה.

אמר בלעם: בשתי דרגות רציתי להכניס בהם; רציתי להכניס בהם מדרגת יעקב ולא יכלתי. רציתי להכניס בהם מצד אחר של ישראל ולא יכלתי. מה הטעם? משום ששם זה או זה לא נקשר במינים רעים. זהו שכתוב לא הביט און ביעקב וגו'.

למדנו, שתי דרגות הן: נחש וקסם. כנגדן – עמל ואון. אמר בלעם: הרי ודאי נמצאתי כנגד אלה – יעקב וישראל. און כנגד יעקב, שהוא קשור בנחש. עמל כנגד ישראל, שקשור בקסם. כיון שראה שלא יכל, אמר, ודאי לא הביט און ביעקב וגו'. מה הטעם? משום שה' אלהיו עמו וגו'.

ואם תאמר, באלה לא יכלתי, בקסם ונחש יכלתי – כתוב כי לא נחש ביעקב וגו'.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁכָל הַכַּחוֹת שְׁלַמְעֵלָה וְכָל
 מַחְנוּתֵיהֶם כָּלָם, לֹא יוֹדְעִים וְלֹא מִסְתַּכְלִים
 בְּנִימוּסֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן עַד שְׁשׂוּאָלִים לְשָׁנִים
 הִלְלוּ - יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל. וּמָה אוֹמְרִים? מָה פָּעַל
 אֵל. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל הַדְּבָרִים הִלְלוּ, כִּי
 אָמַר. וְהוּא הָרִים קוֹל כְּנִגְדָּה וְלֹא יָדַע מֵהוּ, וְלֹא
 נִשְׁמַע פָּרִט לְקוֹלוֹ.

הֵן עִם כְּלָבִיא יְקוּם וְגו'. מִי עִם תְּקִיף כְּמוֹ
 יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעָה שְׁמַאִיר הַבְּקָר, קָם וּמִתְגַּבֵּר
 כְּאִרִי לְעִבּוּדַת רְבוּנָם בְּכַמָּה שִׁירִים, בְּכַמָּה
 תְּשַׁבְּחוֹת. מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה כָּל הַיּוֹם, וּבִלְיָלָה
 לֹא יִשְׁכַּב וְגו'. כְּשֶׁרוּצָה הָאָדָם לְשַׁכַּב עַל מִטָּתוֹ,
 מְקַדֵּשׁ אֶת הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן, מִמְּלִיכוֹ לְמַעְלָה
 וּלְמַטָּה. כְּמָה שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים מִתְקַשְּׂרִים לְפָנֵיהֶם
 בְּשַׁעָה שְׁפוֹתָחִים פִּיהֶם עַל מִטָּתָם בְּשִׁמְעַ
 יִשְׂרָאֵל, וּמְבַקְּשִׁים רַחֲמִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ
 בְּכַמָּה פְּסוּקֵי רַחֲמִים.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, הֵן עִם כְּלָבִיא יְקוּם - עֲתִידִים
 הָעַם הַזֶּה לְקוּם עַל כָּל עַמִּים עוֹבְדֵי
 כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת כְּאֲרִיָּה גְבוּר וְתְקִיף, וְיִתְנַפְּלוּ
 עֲלֵיהֶם. דְּרַף כָּל הָאֲרִיּוֹת לְשַׁכַּב עַל טְרַפָּם, אֲבָל
 עִם זֶה לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאכַל טְרַף.

דָּבָר אַחַר הֵן עִם כְּלָבִיא יָקוּם - לְהַקְרִיב
קָרְבָּנוֹת וְעוֹלוֹת לְפָנַי מִלְּכֶם עַל גְּבֵי
הַמִּזְבֵּחַ. וְלִמְדֵנוּ, בְּשַׁעַה שֶׁהַקָּרְבָּן הָיָה נִשְׂרָף עַל
גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ, הָיוּ רוֹאִים דְּמוֹת אַרְיָה אֶחָד רְבוּץ
עַל אוֹתוֹ קָרְבָּן וְאוֹכֵל אוֹתוֹ.

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, אוֹרִיא"ל מְלֹאךְ עֲלִיּוֹן הָיָה,
וְרָאוּ אוֹתוֹ בְּדְמוֹת אַרְיָה תְּקִיף רוֹבֵץ עַל
הַמִּזְבֵּחַ וְאוֹכֵל אֶת הַקָּרְבָּנוֹת. וּכְשִׁישְׂרָאֵל לֹא הָיוּ
זִכָּאִים כָּל כֶּף, הָיוּ רוֹאִים דְּמוֹת כָּלֵב אֶחָד חֲצוּף
רוֹבֵץ עָלָיו, אִזּוֹ הָיוּ יִשְׂרָאֵל יוֹדְעִים שֶׁצָּרִיכִים
תְּשׁוּבָה, וְאִזּוֹ שָׁבִים. לֹא יִשְׁכַּב וְגו' - אֵלוֹ קָרְבָּנוֹת
הַלֵּילָה, כְּמוֹ עוֹלוֹת. וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתָּה, שֶׁהַקְּדוּשָׁה
כְּרוּךְ הוּא עוֹרֵךְ קָרֵב שְׁלֵהֶם עַל שׁוֹנְאֵיהֶם.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא יִשְׁכַּב, מֵהוּ לֹא יִשְׁכַּב?
אֶלָּא בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה כְּשֶׁבֶן אָדָם הוֹלֵךְ
בְּמִצּוֹת רְבוּנוֹ, לֹא שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ עַד שֶׁהוֹרֵג
אֶלֶף וּמֵאָה וְעֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ מֵאוֹתָם מִיָּנִים רָעִים
שְׁשׁוּרִים עִמוֹ. רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֶלֶף הֵם מִצַּד
שְׂמָאל, שְׁכֵתוֹב (תהלים צא) יִפֹּל מִצַּדָּךְ אֶלֶף, כְּמוֹ
שְׁכֵתוֹב (שם קמט) יַעֲלֶזוּ חֲסִידִים בְּכַבּוֹד וְגו',
רוּמָמוֹת אֵל בְּגְרוֹנָם וְגו', לַעֲשׂוֹת נִקְמָה וְגו'.

זֶהוּ שְׁכָתוּב לֹא יִשְׁכַּב וְגו', וְזֶהוּ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם
מִשְׁפָּט וְגו'.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, כִּנְגַד שְׁלֹשׁ הַפְּעָמִים שֶׁהִכָּה
אֶת אֲתוֹנוֹ וְהִטְעִינָה בְּכַשְׁפּוֹ, הִתְבָּרְכוּ
יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. רַבִּי חֲיִיאָ אָמַר, כִּנְגַדוֹ
הִתְבָּרְכוּ יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, שְׁעוּלִים יִשְׂרָאֵל
לְהִרְאוֹת לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

וַיֵּרָא בַּלְעָם כִּי טוֹב בְּעֵינֵי ה' וְגו', וְלֹא הִלֵּךְ
כְּפַעַם בְּפַעַם לִקְרֹאת נְחָשִׁים וְגו'. מֵה זֶה
לִקְרֹאת נְחָשִׁים? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שֶׁהַפְּעָמִים
הָרְאוּשׁוֹנוֹת הִלְלוּ הָיָה הוֹלֵךְ בְּכָל כַּשְׁפּוֹ וְרָצָה
לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן שָׂרְאָה רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שְׂאֵמַר שׁוֹב אֶל בְּלֶק, שְׁהֲרִי דְבוּרִיךְ לֹא
רוֹצִים בְּנֵי – דְבוּר אַחַר מְזֻמָּן מֵהִכָּה הַזֹּאת, כְּמוֹ
שְׁכָתוּב וְכֹה תְדַבֵּר. כֹּה תְדַבֵּר – וְלֹא אֶתָּה. כֹּה
תְדַבֵּר – שְׁשׁוּלְטַת עַל כָּל הַשְּׁלִיטִים, מְכַשְׁפִּים
וְקוֹסְמִים וּמִינִים רְעִים שְׁלֹא יְכוּלִים לְהִרְעֵ לְבַנִּי.
וְאִז רָצָה לְהִסְתַּכַּל בָּהֶם בְּעֵינֵי רְעָה.

בֵּא וַיֵּרָא, רָשַׁע זֶה כְּשֶׁהִסְתַּכַּל בְּיִשְׂרָאֵל, הָיָה
מִסְתַּכַּל בְּשִׁתֵּי דְרָגוֹת אֵלּוּ – יַעֲקֹב
וְיִשְׂרָאֵל – לְהִרְעֵ לָהֶם, אוֹ בְּזָה אוֹ בְּזָה

בְּכַשְׁפֵּיו. בְּגַלְל כֶּף כָּל בְּרָכוֹת וּבְרָכוֹת, יַעֲקֹב וַיִּשְׂרָאֵל הַתְּבָרְכוּ. וַיֵּרָא בַלְעָם כִּי טוֹב וְגו'.

בְּמָה רָאָה? רָאָה שֶׁבִשְׂעָה שְׁפָנֵי הַמֶּלֶךְ מְאִירוֹת, מִיָּנִים רָעִים לֹא עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם, וְכָל הַכְּשָׁפִים וְכָל הַקְּסָמִים לֹא עוֹלִים בְּכַשְׁפֵיהֶם.

בא וַרְאָה, בִּשְׁתֵּי הַפְּעָמִים הָאֵלֶּה כָּתוּב וַיִּקָּר; וַיִּקָּר אֱלֹהִים. וַיִּקָּר ה' אֵל בַּלְעָם וְגו'. וְכָתוּב וְכֹה תִדְבַר. וְעַכְשָׁו, כִּיּוֹן שְׂרָאָה שְׁהָרִי לֹא נִמְצָא רְגֹז וְכַשְׁפֵּיו לֹא עָלוּ, אִז – וְלֹא הָלַךְ כְּפַעַם בְּפַעַם וְגו'. כִּיּוֹן שֶׁהַפְּרִיד וְהַעֲלָה עֲצָמוּ מְכַשְׁפֵּיו, הַתְּחִיל (בְּרוּחַ אַחֲרֵת) בְּהַתְּעוֹרְרוֹת אַחֲרֵת – לְשַׁבַּח אֶת יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵיזוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת כָּאֵן? אָמַר לוֹ, (רוּחַ אֱלֹהִים וְלֹא רוּחַ ה', אֶלֶּא) הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל רוּחַ אַחַת מִצַּד שְׂמָאל, אוֹתוֹ שֶׁהִתְקַשְּׁרוּ תַחְתָּיו אוֹתָם מִיָּנִים וְכַשׁוּפִים שְׁלוֹ.

אמר רַבִּי אֶלְעָזָר, כֶּף לְמַדְנֹו, שְׁאֶפְלוּ בְזִמְן הַזֶּה לֹא שָׂרְתָהּ בּוֹ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, אִם כֶּף, הָרִי כָּתוּב וְתָהִי עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים, וּבְכָל אוֹתָן פְּעָמִים אַחֲרוֹת לֹא כָּתוּב בְּהֵן כֶּף. אָמַר לוֹ, כֶּף זֶה. בֹּא וַרְאָה, כָּתוּב (מִשְׁלֵי כב) טוֹב עֵינַי הוּא יְבָרְךָ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, אֵל תִּקְרִי יְבָרְךָ אֶלֶּא יְבָרְךָ. וּבַלְעָם הָיָה רַע עֵינַי, שְׁלֹא נִמְצָא רַע עֵינַי

בְּעוֹלָם כְּמוֹתוֹ, שְׂבָכָל מְקוֹם שְׁהִיָּה מְסִתְפֵּל
בְּעֵינָיו, הִיָּה מִתְקַלֵּל.

וַעֲלֵ זֶה אָמְרוּ, מִי שְׂמַעְבִּיר בְּנוֹ בַּשּׁוּק וּפּוֹחַד
מַעֲיֵן רָעָה, יִשִּׁים סוּדָר עַל רֹאשׁוֹ כְּדֵי
שְׁעִין רָעָה לֹא תוּכַל לְשַׁלֵּט בּוֹ. גַּם כָּאן, כִּיּוֹן
שְׂרָאָה בַלְעָם שְׁלֹא יְכוּל בְּכַשְׁפָּיו וּבְקַסְמָיו
לְהַזִּיק לְיִשְׂרָאֵל, רָצָה לְהַסְתַּפֵּל בָּהֶם בְּעֵין רָעָה,
בְּגִלְלֵ שְׂבָכָל מְקוֹם שְׁהִיָּה מְסִתְפֵּל בְּעֵינָיו
הַרְעוֹת, הִיָּה מִתְקַלֵּל.

בֵּא וּרְאֵה מָה רִצּוֹנוֹ כְּנִגְדֵ יִשְׂרָאֵל. כְּתוּב וַיִּשֶׁת
אֶל הַמַּדְבָּר פָּנָיו, כְּתַרְגוּמוֹ: (וְשֵׁם פָּנָיו (כְּנִגְדֵ הָעֵגֶל)
לְעֵגֶל שֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל בַּמַּדְבָּר), כְּדֵי שְׁיִהְיֶה לוֹ צַד
סִיּוּעַ לְהִרְעֵ לָהֶם.

כְּעֵת רָאָה מָה כְּתוּב, וַיִּשָּׂא בַלְעָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא
אֶת יִשְׂרָאֵל. רָצָה לְהַסְתַּפֵּל בָּהֶם בְּעֵין רָעָה.
בְּשַׁעָה זֶה אֲלִמְלָא הַקָּדִים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רְפוּאָה, הִיָּה מְאַבֵּד אוֹתָם בְּהַסְתַּכְלוֹת עֵינָיו.
וַאֲיִזוֹ רְפוּאָה נִתֵּן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה? זֶהוּ שְׂכָתוּב וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ
אֱלֹהִים. וַתְּהִי עָלָיו, עַל יִשְׂרָאֵל הוּא אוֹמֵר. כְּמִי
שְׂפוּרֵשׁ סוּדָר עַל רֹאשׁ הַתִּינוֹק כְּדֵי שְׁלֹא תִשְׁלַט
בּוֹ עֵינּוֹ.

סדר הלימוד ליום יז אייר [יום 224 בשנה]

אז התחיל ואמר, מה טבו אהליך יעקב. בא וראה, כל מי שרוצה להסתכל בעין רעה, לא יכול, אלא כשמשבח ומכבד את אותו הדבר שרוצה לקלל בעין רעה. ומה דרכו? אמר, ראו כמה טוב זה, כמה נאה זה! כדי שתשלט בו עין רעה. גם כאן אמר, מה טבו אהליך יעקב, כמה יפים הם, כמה נאים הם, כמה נטיעות יפות שננטעו מהם, דומים לאותן נטיעות שננטע הקדוש ברוך הוא בגן עדן נאות. מי יתן ואלו הנטיעות נמצאו מאותם עניים שבהם.

יז מים מדליו וגו'. לאדם שהיו לו ידים יפות נאות למראה. עבר אדם אחד בעל עין הרע, הסתכל באותן ידים, והתחיל לשבח. אמר: כמה יפות הן, כמה נאות הן, ראו אצבעות שנגזרו מיפי עליון! אחר כך אמר: מי יתן ידים אלו ששורות בין אבנים יקרות ובלבושי כבוד של ארגמן (כביתנו וכו' בתבה שלו) בביתו להשתמש בהן, ויהיו גנוזות בתבה שלו.

כך בלעם, התחיל לשבח: מה טבו אהליך, ראו כמה יפים, כמה נאים וכו'. אחר כך אמר,

יזל מים מדליו, לא תמצא נטיעה יפה זו, נטיעת התורה, מחוץ לאותם עננים (דליו, כלומר מספנים) (משכנות). וזרעו במים רבים, שלא יגדל ולא ירבה רוח הקדש.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: רשע! לא יוכלו עיניך להזיק, הרי פרישת הקדש עליהם. ואז אמר: אל מוציאו ממצרים וגו', הרי לא יכולים כל בני העולם להזיק להם, שהרי כח תקיף עליון אחוז בהם, ומיהו? אל מוציאו ממצרים. ולא עוד, אלא כתועפת ראם לו, שלא יכול בן אדם להושיט ידיו עליו מתוך גבהו. ומשנמצא בזקיפות עליונה כף, יאכל גוים צריו וגו', ואין מי שיכול להזיק להם.

ואפלו בזמן שלא זקוף, לא יכולים. זהו שכתוב כרע שכב. לא פוחד, בגלל שנמצא גבור כארי וכלביא, אפלו כשהם בין העמים, וכרע ושכב ביניהם, כארי הוא ימצא בנימוסי התורה, בדרכי התורה. (ואף על פי כן) יש להם שלטון ברבונם שאפלו כל מלכי העולם לא יעקרו אותו, כאריה זה כששוכב על טרפו לא יכולים להקימו ממנו. זהו שכתוב כרע שכב כארי וגו'.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לֹא נִמְצָא בְּעוֹלָם חָכָם לְהִזִּיק
 כְּמוֹ בַלְעָם הַרְשָׁע, שֶׁהָרִי בַתְּחִלָּה הָיָה
 נִמְצָא בַּמְצָרִים, וְעַל יְדוֹ קָשְׁרוּ הַמְצָרִים קֶשֶׁר עַל
 יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מֵעֲבוֹדָתָם לְעוֹלָמִים. וְזֶהוּ
 שֶׁאָמַר, מָה אוֹכַל לְהִזִּיק לָהֶם? שֶׁהָרִי אָנִי עֲשִׂיתִי
 שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מֵעֲבֹדוֹת הַמְצָרִים לְעוֹלָמִים, אָבָל אֵל
 מוֹצִיאוֹ מִמְצָרִים, וְנִגְדָם (וְנִגְדוּ) לֹא יְכוּלִים חֲכָמִים
 וּמְכַשְׁפִּים שֶׁל הָעוֹלָם.

וַעֲתָה הַנְּנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח,
 (דְּבָרִים כג) לֹא תִסְגֵּיר עֶבֶד אֶל אֲדֹנָיו וְגו'
 עַמֶּךָ יֵשֵׁב בְּקִרְבְּךָ. כַּמָּה חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה.
 כַּמָּה חֲבִיבָה הַתּוֹרָה לְפָנָי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 כַּמָּה חֲבִיבָה הַתּוֹרָה שֶׁהוֹרִישׁ אוֹתָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל. בֹּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַה שִׁיֵּצְאוּ
 מִמְצָרִים, שָׁמַע בַּלְעָם שֶׁהָרִי כִשְׁפִיו וְקִסְמִיו וְכָל
 אוֹתָם קֶשְׁרִים לֹא עָלוּ בְּיִשְׂרָאֵל, הַתְּחִיל לְגַרֵּד
 עֲצָמוֹ וּלְמַרֵּט רֹאשׁוֹ. הֵלֵךְ לְאוֹתָם הָרִי הַחֲשׂוֹךְ,
 וְהִגִּיעַ לְפָנָי אוֹתָם שֶׁלְשָׁלוֹת בְּרוּל.

וְכָךְ הוּא דֶרֶךְ מִי שֶׁמִּגִּיעַ אֵלֵיהֶם. כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנָס
 הָאָדָם בְּרֹאשׁ הַהָרִים, רוֹאֵה אוֹתוֹ עֲזָא"ל,
 אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא גְלוּי עֵינַיִם, מִיָּד אוֹמֵר לְעֲזָא"ל. אֲזַ
 נוֹתְנִים קוֹל, וּמִתְכַנְסִים אֵלֵיהֶם נִחְשִׁים גְּדוּלִים

שְׁבוּעֵרִים וְסוּבְבִים אוֹתָם. שׁוֹלְחִים חֲיָה קְטַנָּה
 מוֹל הָאָדָם, וְלַמְדָּנוּ, כְּמִין חֲתוּל הִיא, וְרֹאשָׁהּ
 כְּרֹאשׁ הַנְּחָשׁ, וְשְׁנֵי זַנְבוֹת לָהּ, וַיְדִיחָהּ וְרִגְלֶיהָ
 קְטַנּוֹת. בֶּן אָדָם שְׁרוּאָה אוֹתָהּ, מְכַסֶּה פָּנָיו, וְהוּא
 מֵבִיא קְטָרֶת אַחַת מִשְׁרֶפֶת תְּרַנְגוּל לְבָן, זוֹרֵק
 בְּפָנֶיהָ, וְהִיא בָּאָה עִמוֹ.

עַד שְׁמַגִּיעַ לְרֹאשׁ הַשְּׁלֶשְׁלָאוֹת, וְאוֹתוֹ רֹאשׁ
 הַשְּׁלֶשְׁלָאוֹת נֶעוֹץ בְּקֶרֶקַע וּמַגִּיעַ עַד
 הַתְּהוֹם. וְשֵׁם בַּתְּהוֹם עֵמוּד אֶחָד שֶׁנֶּעוֹץ בַּתְּהוֹם
 הַתְּחַתּוֹנָה, וּבְאוֹתוֹ עֵמוּד קָשׁוּר רֹאשׁ
 הַשְּׁלֶשְׁלָאוֹת. כְּשֶׁמַּגִּיעַ הָאָדָם לְרֹאשׁ
 הַשְּׁלֶשְׁלָאוֹת, מִכָּה בָּהּ שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, וְהֵם
 קוֹרְאִים לוֹ, וְאָז כּוֹרֵעַ וּמִשְׁתַּחֲוֶה עַל בְּרַכְיֹו,
 וְהוֹלֵךְ וְאוֹטֵם עֵינָיו עַד שֶׁמַּגִּיעַ אֵלֶיהֶם. אָז יוֹשֵׁב
 לְפָנֶיהֶם, וְכָל אוֹתָם נִחְשִׁים סוּבְבִים אוֹתוֹ מֵצַד
 זֶה וּמֵצַד זֶה. פּוֹתַח עֵינָיו וְרוֹאֶה אוֹתָם, מְזַדְעָזַע
 וְנוֹפֵל עַל פָּנָיו וּמִשְׁתַּחֲוֶה כְּנֹגֵדִם.

אַחַר כִּף מְלַמְדִים אוֹתוֹ כְּשָׁפִים וּקְסָמִים, וְיוֹשֵׁב
 לְפָנֶיהֶם חֲמָשִׁים יוֹם. כְּשֶׁמַּגִּיעַ הַזְּמַן לְלַכֵּת
 לְדַרְכוֹ, אוֹתָהּ הַחֲזִיהַ וְכָל אוֹתָם נִחְשִׁים הוֹלְכִים
 לְפָנָיו עַד שִׁיוּצָא מֵהָהָרִים בֵּין אוֹתוֹ חֶשֶׁךְ תְּקִיף.

וּבְלָעָם, כְּשֶׁהֲגִיעַ לַפְּנִיָּהִם, הוֹדִיעַ לָהֶם דְּבַר,
וְהִסְגִּיר עֲצָמוֹ בְּהָרִים עִמָּם. וְרָצָה
לְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם לְהַשִּׁיב אוֹתָם לְמִצְרַיִם, וְהַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּלִבָּל וְקַלְקַל כָּל חֲכַמַת הָעוֹלָם וְכָל
כְּשׁוּפֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְקַרֵּב אֲלֵיהֶם.

בֵּא וּרְאָה, כְּעֵת, כִּיּוֹן שֶׁרְאָה בְּלָעַם שֶׁאִינוּ יְכוּלִים
לְהַזִּיק לְיִשְׂרָאֵל, הִחְזִיר עֲצָמוֹ, וְהִמְלִיךְ אֶת
בְּלָק, מֵה שֶׁלֹּא רָצָה מִמֶּנּוּ כְּדִי לְהַזִּיק לָהֶם.
וְעֲצָתוֹ הִיָּתְה בְּאוֹתָן נְקֻבוֹת מִדִּין שֶׁהֵן יְפוֹת,
וְאַלְמָלָא שֶׁאָמַר לוֹ מֹשֶׁה, לֹא הִיִּיתִי יוֹדֵעַ, שֶׁכְּתוּב
הֵן הִנֵּה הֵיוּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדַבָּר בְּלָעָם.

כִּיּוֹן שֶׁרְאָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲצָתוֹ, אָמַר: הֲרִי
וְדָאֵי יִפְלַ בְּעֲצָתָךְ. מָה עָשָׂה? אוֹתוֹ כַּח
שְׁשׁוּלֵט עַל כָּל הַכְּשָׁפִים, הֲרָאָה לוֹ סוּף הַכֹּל, וְכִי
יֵשׁ לָהֶם רְשׁוּת לְזַמֵּן רְחוּק. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֵין
רְאָה, וְדַבְרִים נֶאֱמָרוּ מֵאוֹתוֹ שֶׁעוֹמֵד עָלָיו, וְהֲרִי
פְּרָשׁוּהָ. וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמֶר. מִי שֵׁישׁ לוֹ לֹאֲמַר.
מָה הַטַּעַם? בְּשִׁבִיל שֶׁלֹּא יִתְקַיְמוּ דְבָרֵי גַעַל
בְּרָצוֹן עָלָיוֹן, (וּבְשִׁבִיל שִׁתְקַיְמוּ דְבָרִים שְׁלֹמַעְלָה) בְּדַעַת
עָלְיוֹנָה בְּתוֹרָה.

אֲרָאָנוּ וְלֹא עֵתָה, שֶׁהֲרִי דְבָרִים אֱלוֹ – מֵהֶם
הִתְקַיְמוּ בְּאוֹתוֹ זְמַן, וּמֵהֶם לְאַחַר זְמַן,

וּמָהֶם בְּזִמְן מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. שְׁנִינוּ, עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְבָנוֹת אֶת יְרוּשָׁלַיִם וּלְהִרְאוֹת כּוֹכַב
 אֶחָד קְבוּעַ נוֹצֵץ בְּשָׁבָעִים רְצִים, וּבְשָׁבָעִים
 רוּחוֹת מְאִירוֹת מִמֶּנּוּ בְּאֲמֻצַּע הָרְקִיעַ, וְיִבְלְעוּ בוֹ
 שְׁבָעִים כּוֹכָבִים אַחֲרֵים, וִיְהֵא מְאִיר וְלוֹהֵט
 שְׁבָעִים יוֹם.

וּבַיּוֹם הַשְּׁשִׁי יֵרָאֶה בְּכ"ה לַחֲדָשׁ הַשְּׁשִׁי, וְיִתְכַנֵּס
 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לְסוֹף שְׁבָעִים יוֹם. יוֹם
 רֵאשׁוֹן יֵרָאֶה בְּעִיר (אחַת) שֶׁל רוֹמָא, וְאוֹתוֹ יוֹם
 יִפְלוּ שְׁלֹשׁ חוֹמוֹת עֲלִיוֹנוֹת מְאוֹתָה עִיר שֶׁל רוֹמִי,
 וְהִיכַל גָּדוֹל יִפֹּל, וְשְׁלִיט אוֹתָהּ הָעִיר יָמוּת. אַז
 יִתְפַּשֵּׁט אוֹתוֹ כּוֹכַב לְהִרְאוֹת בְּעוֹלָם, וּבְאוֹתוֹ זִמְן
 יִתְעוֹרְרוּ קְרִבּוֹת חֲזָקִים בְּעוֹלָם לְכָל אַרְבָּעָה
 צְדָדִים, וְאִמוּנָה לֹא תִמָּצָא בִּינֵיהֶם.

וּבְאֲמֻצַּע הָעוֹלָם, כְּשִׂיאִיר אוֹתוֹ כּוֹכַב בְּאֲמֻצַּע
 הָרְקִיעַ, יִקּוּם מְלֶךְ אֶחָד גָּדוֹל וְשׁוֹלֵט
 בְּעוֹלָם, וְתִתְגַּאֵה רוּחוֹ עַל כָּל שְׂאֵר הַמְּלָכִים,
 וִיעוֹרֵר קְרִבּוֹת בְּשְׁנֵי צְדָדִים וְיִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם.

וּבַיּוֹם שִׁבְרָא (שִׁיתְכֶסֶה) הַכּוֹכַב, תִּזְדַּעַזַּע הָאָרֶץ
 הַקְּדוֹשָׁה אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה מִיָּלִים סָבִיב
 הַמָּקוֹם שֶׁבוֹ הִיָּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְתִתְגַּלֶּה מְעָרָה

אחת מתחת הקרקע. ומאותה מערה תצא אש
 חזקה לשרף את העולם. ומאותה מערה יגדל
 עוף (ענף) אחד גדול עליון שישלט בכל העולם,
 ולו תנתן המלכות. וקדושים עליונים יתכנסו
 אליו, ואז יתגלה מלך המשיח בכל העולם, ולו
 תנתן המלכות.

ובני העולם, בשעה שיתגלה, יהיו נמצאים
בצרה אחר צרה, ושונאיהם של ישראל
יתגברו, אז יתעורר רוח המשיח עליהם ויכריח
לאדום הרשעה, וכל ארץ שעיר ישרף באש. אז
כתוב, וישראל עשה חיל. זהו שכתוב, והיה
אדום ירשה והיה ירשה שעיר איביו. אויביו של
ישראל. ואז – וישראל עשה חיל. ובזמן ההוא
יקים הקדוש ברוך הוא למתים של עמו וישתכח
מהם המות. זה שכתוב (תהלים קיח) 'מיין ה' עשה
חיל. לא אמות פי אחיה. וכתוב (עובדיה א) ועלו
מושעים וגו'. ואז (זכריה יד) והיה ה' למלך.

אמר רבי אבא, מהו שכתוב (ישעיה נה) כי
בשמחה תצאו וגו'? אלא כאשר יצאו
ישראל מן הגלות, שכינה יוצאת עמהם ועמה
יצאו. זהו שכתוב כי בשמחה תצאו. ששון
 – זה הקדוש ברוך הוא. רבי יצחק אמר –

זֶה צְדִיק. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם נא) שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה
יִמְצָא בָּהּ.

אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, צְדִיק נִקְרָא שְׁשׁוֹן, וּמִיּוֹם
שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל נִפְלָה בַּגְּלוּת, נִמְנָעוּ
בְּרֻכּוֹת מִלְרֹדֶת לְעוֹלָם מִזֶּה הַצְדִיק. בְּזִמְנֵי הַהוּא
מָה כָּתוּב? (ישעיה יב) וּשְׁאַבְתֶּם מִיָּם בְּשְׁשׁוֹן, זֶה
צְדִיק. מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה – אֵלֹהֵי אָבָא וְאֵמָא. דְּבַר
אַחַר, אֵלֹהֵי נִצְ"ח וְהו"ד, וְהַכֹּל מִמְקוֹרוֹת עֲמֻקִּים
הַנוֹבְעִים. וְאִז, (שם) וְאִמְרַתְּ בַּיּוֹם הַהוּא אוֹדֶךָ ה'
וְגו', צִהְלֵי וְרַנֵּי יוֹשְׁבַת צִיּוֹן וְגו'. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם
אָמֵן וְאָמֵן. יִמְלֹךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרֻשַׁת פִּנְחָס (דף ריב ע"ב – דף רנט ע"א)

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר
וְגו'. רַבֵּי אֶלְעָזָר פִּתַח וְאָמַר, (משלי א)
שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאֵל תִּטֵּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. שָׁמַע
בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֵל
תִּטֵּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ – זוֹ כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. מָה זֶה מוֹסֵר
אָבִיךָ? מוֹסֵר זוֹ הַתּוֹרָה, שְׁיֵשׁ בָּהּ כְּמָה תּוֹכַחַת,
כְּמָה עֲנָשִׁים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ג) מוֹסֵר ה' בְּנֵי אֵל
תִּמְאָס וְאֵל תִּקַּץ בְּתוֹכַחַתוֹ.

וּמִשׁוּם שְׁכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה
 זוֹכֵה שְׂיִפְתָּחוּ לוֹ כַּמָּה שְׁעָרִים לְעוֹלָם
 הַהוּא, כַּמָּה אֲוֵרוֹת – בְּשַׁעַת שֶׁיֵּצֵא מִהָעוֹלָם הַזֶּה
 הִיא מִקְדִּימָה לְפָנָיו, וְהוֹלֶכֶת לְכָל שׁוֹמְרֵי
 הַשְּׁעָרִים, מִכְרִיזָה וְאוֹמְרָת: (ישעיה כו) פִּתְחוּ
 שְׁעָרִים וַיָּבֵא גּוֹי צְדִיק! הִתְקִינוּ כִּסְאוֹת לְפָלוּנֵי
 עֶבֶד הַמֶּלֶךְ! שְׂאִין שְׂמֵחָה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֲלֵא בְּמִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, כָּל שֶׁכֵּן אָדָם
 שֶׁמִּתְעוֹרָר בְּלִילָה לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, שְׁהָרִי כָּל
 הַצְּדִיקִים שֶׁבְּגֵן עֵדֶן מִקְשִׁיבִים לְקוֹלוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בִּינֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּהָ (שיר השירים
 ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים חֲבֵרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלָךְ
 הַשְּׂמִיעֲנִי.

רַבִּי שְׂמַעוֹן אָמַר, פְּסוּקַת זֶה יֵשׁ בּוֹ סוּד חֲכָמָה.
 הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים – זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא
 בְּגִלוֹת עִם יִשְׂרָאֵל וְהוֹלֶכֶת עִמָּם בְּצַרְתָּם. חֲבֵרִים
 מִקְשִׁיבִים לְקוֹלָךְ – מַחְנוֹת עֲלִיוֹנִים כָּלֵם
 מִקְשִׁיבִים לְקוֹלָךְ, לְקוֹל תְּשַׁבַּחְתָּךְ בְּגִלוֹת.
 הַשְּׂמִיעֲנִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ב) הֲרֵאֵנִי אֶת
 מְרֵאִיךְ הַשְּׂמִיעֲנִי אֶת קוֹלָךְ. הַשְּׂמִיעֲנִי קוֹל
 אוֹתָם הַחֲבֵרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, שְׁהָרִי אִין
 תְּשַׁבַּחַת לְפָנָי כְּאוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּבִיכּוֹל כָּל אוֹתָם שְׁזַכָּאִים
 לְהַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, וּמְכַשְׁנִיחָהּ הַלֵּילָה
 וּבָאִים עִם הַמַּלְכָּה כְּשֶׁמֵּאִיר הַיּוֹם לְקַבֵּל פְּנֵי
 הַמֶּלֶךְ, מִתְחַזֵּק וַיּוֹרֵשׁ בְּשֹׂכֵינָהּ. וְלֹא עוֹד, אֶלֶּא
 שְׁשׂוּרָה בּוֹ חוֹט שֶׁל חֶסֶד, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

בֵּא וּרְאֵה, כָּל מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְחַזֵּק בְּשֹׂכֵינָהּ,
 יִשְׁמַר עֲצָמוֹ מֵאוֹתָם דְּבָרִים שְׂאֲחוּזִים
 מוֹלָה, כְּמוֹ מִי? אוֹתָם שֶׁלֹּא מְשַׁקְרִים בְּאוֹת
 הַקְּדוֹשׁ, כְּגוֹן בַּת אֵל נֶכֶר. וְכֹל מִי שֶׁשׁוֹמֵר עֲצָמוֹ,
 כְּבִיכּוֹל כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל אֲחוּזָה בּוֹ וְשׁוֹמֵרֶת אוֹתוֹ
 וְהִיא מְקַדִּימָה לוֹ שְׁלוֹם, וְכֹל שֶׁכֵּן אִם זוֹכֶה וְקוֹנֶה
 אֶת זֶה.

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רְאוּיִים הָיוּ יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת
 מְשֻׁמְדִים בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, פָּרֵט לְזֶה
 שֶׁהַקְּדִים פִּינְחָס לִמְעַשֶּׂה הַזֶּה וְשִׁכַּף אֶת הַרְגָּזוֹ.
 זֶהוּ שֶׁכֶּתוּב פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן
 הַיָּשִׁיב וְגו'. דְּבַר אַחַר פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר וְגו' –
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בֶּן בֶּן פְּעַמִּים, בָּא לְהַשְׁלִים
 הָאֲבֵדָה (הַמְעַשֶּׂה).

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָדָם זֶה שֶׁנּוֹטֵל גְּלָגוּל
 הַנְּשָׂמָה וְלֹא זָכָה לְהִתְתַּקֵּן בּוֹ, כְּאֵלוֹ

מִשְׁקַר בְּאֵמַת הַמֶּלֶךְ, וְאֲנִי קוֹרֵא עָלָיו פְּסוּק זֶה,
 (ויקרא ה) אוּ מִצָּא אֲבֹדָה וְכַחֵשׁ בָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל
 שְׁקַר. וְכַחֵשׁ בָּהּ, טוֹב לוֹ שְׁלֵא נִבְרָא.

שְׁנֵינּוּ, צְדִיק גָּמוּר אֵינוֹ נִדְחָה, וְצְדִיק שְׂאִינוֹ
 גָּמוּר נִדְחָה. מִיְהוּ צְדִיק גָּמוּר וּמִיְהוּ
 צְדִיק שְׂאִינוֹ גָּמוּר? וְכִי מִי שְׁלֵא שְׁלֵם בְּדַבְּרָיו
 נִקְרָא צְדִיק? אֵלֶּא צְדִיק גָּמוּר, יְדוּעַ שְׁהָרִי לֹא
 לִוְקַח גְּלוּגוּלִים עֶקְמִים, וּבִירְשָׁתוֹ בּוֹנֵה בְּנֵין,
 וּמִתְקִין חוּמוֹת, וְחוֹצֵב בּוֹרוֹת וְנוֹטֵעַ אֵילָנוֹת.

צְדִיק שְׂאִינוֹ גָּמוּר בּוֹנֵה בְּנֵין בִּירְשָׁה אַחֲרָת,
 חוֹפֵר בָּהּ בּוֹרוֹת וְעוֹדֵר, הָרִי הַתְּקִין אֲבֵי
 יְסוּד כְּמוֹ מִקְדָּם וְעָמַל בָּהּ, וְלֹא יוֹדֵעַ אִם נִשְׂאָר
 שְׁלוֹ. מִצְדוֹ הוּא נִקְרָא טוֹב וְצְדִיק, וּמִצְדֵּי אוֹתָהּ
 יְרֻשָׁה לֹא כֶּךָ.

לְאֶדָם שְׁבוֹנֵה בְּנֵין יִפֶּה, נֶאֱדָה לְמִרְאָה, הַסֵּתֶכֶל
 בִּיְסוּד וְרָאָה אוֹתוֹ שׁוֹקֵעַ עֶקֶם מְכַל
 הַצְּדִדִים. הָרִי הַבְּנֵין לֹא שְׁלֵם עַד שְׁסוּתֵר אוֹתוֹ
 וּמִתְקִין אוֹתוֹ כְּמִקְדָּם. מִצְדֵּי אוֹתוֹ בְּנֵין שְׁלוֹ נִמְצָא
 טוֹב וְיִפֶּה – מִצְדֵּי הַיְסוּד רַע וְעֶקֶם, וְלִכְן לֹא נִקְרָא
 מִעֲשֵׂה שְׁלֵם, לֹא נִקְרָא בְּנֵין שְׁלֵם. בְּגִלְלֵי כֶּךָ נִקְרָא
 צְדִיק שְׂאִינוֹ גָּמוּר, וְנִדְחָה. וְעַל זֶה (חֲבִקוּק א) כְּבֻלַּע
 רָשַׁע צְדִיק מִמֶּנּוּ.

בא וּרְאָה, מִי שֶׁמִּקְנֵא לְשֵׁם הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שֶׁאֶפְלוּ לֹא יִזְכֶּה לַגְּדֻלָּה וְלֹא
 יִהְיֶה רָאוּי לָהּ, (שִׁירֵשׁ אוֹתָהּ) יִרְוִיחַ אוֹתָהּ וַיִּקַּח
 אוֹתָהּ. פְּנִיחָס לֹא הָיָה רָאוּי לָהּ בְּאוֹתוֹ זְמַן, וּמִשּׁוֹם
 שֶׁקְנֵא לְשֵׁם רְבוּנוֹ הַרְוִיחַ אֶת הַכֹּל, וְעָלָה לְכֹל
 וְהִתְתַּקֵּן בּוֹ הַכֹּל, וְזָכָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֹהֲנָה עֲלִיוֹנָה.
 מֵאוֹתָהּ שָׁעָה - פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן,
 שֶׁהַשְּׁלִים לְשִׁתֵּי דְרָגוֹת מִשּׁוֹם שֶׁקְנֵא לְשֵׁם רְבוּנוֹ,
 שֶׁתִּקֵּן מֵה שֶׁהִתְעַקֵּם.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פו) שֶׁמֶרָה נִפְשֵׁי כִי
 חָסִיד אָנִי הוֹשַׁע עַבְדְּךָ וְגו'. יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל
 בְּסוּף הַפְּסוּק, וְאַחַר כֵּן עַל כָּל הַפְּסוּק. בְּסוּף
 הַפְּסוּק כָּתוּב הַבּוֹטֵחַ אֵלַיךְ, צָרִיךְ לוֹ לִהְיוֹת
 הַבּוֹטֵחַ בְּךָ! מֵה זֶה הַבּוֹטֵחַ אֵלַיךְ? אֵלֵא כִּבְיָכּוֹל
 דָּוִד מִבְּטִיחַ לוֹ שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עָלָיו חֲצוֹת הַלַּיְלָה
 בְּשָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם
 לְהוֹדוֹת לָךְ. קִמְתִּי הָיָה לוֹ לִהְיוֹת! אֵלֵא אָקוּם,
 וְאַתְּקֶשֶׁר בְּךָ לְעוֹלָמִים.

שֶׁמֶרָה נִפְשֵׁי, שֶׁמֶר הָיָה צָרִיךְ לוֹ לִהְיוֹת! וְהָרִי
 לְמַדְנֵנו שֶׁאֵין אוֹת בְּתוֹרָה שֶׁאֵין בָּהּ
 סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְנִכְבְּדִים. שֶׁמֶרָה - לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הוּא אָמַר, שֶׁמֶרָה אֶת אוֹתוֹ חִלַּק שֶׁנֶּאֱחָזֵת בּוֹ

נפש. שְׁכַשְׁיוּצָאֵת הַנֶּפֶשׁ מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, בְּאֵה לְרֶשֶׁת עוֹלָם (הַבָּא). אִם זוֹכָה, כִּמָּה חֵילוֹת עֲלִיוֹנִים יוֹצְאִים לְקַבְּלָהּ וְלִשְׁמֹר אוֹתָהּ וּלְהַכְנִיסָהּ לְמִדּוֹר מְקוּמָהּ. וְהֵי' הַזוֹ לְקַחְתָּהּ לְהִתְאַחַד עִמָּהּ בְּרָאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשִׁבְתוֹת.

וְאִם לֹא זוֹכָה, כִּמָּה שׁוֹמְרֵי חֶק בְּעֲלֵי דִינִים מְזַדְמָנִים מוֹלֶה וְדוֹחִים אוֹתָהּ הַחוּצָה. אוֹי לְאוֹתָהּ נֶפֶשׁ שְׂמֵתִגְלִגְלַת בְּרִיקָנוֹת, כָּמוֹ אָבֵן בְּכַף הַקְּלַע. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שְׁמוּאֵל-א כה) וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִיךָ יִקְלַעְנָהּ בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלַע. וְדוֹד בְּקֶשׁ בְּקִשְׁתוֹ לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר שְׁמֶרָה נֶפֶשׁ, שְׁלֹא יִדְחוּ אוֹתָהּ הַחוּצָה. וּכְשִׁיגִיעַ (לְמוֹלָךְ, יִפְתָּחוּ לָךְ) מוֹלָהּ, יִפְתָּחוּ לָהּ פְּתָחִים, וּתְקַבֵּל אוֹתָהּ לְפָנֶיךָ. כִּי חֲסִיד אָנִי, וְכִי חֲסִיד נִקְרָא? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֵּן, שְׂכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה נה) חֲסִידֵי דָוִד הִנָּאֲמָנִים. בְּגִלְל כַּף שְׁמֶרָה נֶפֶשׁ, שְׁלֹא תַעֲזֹב אוֹתָהּ לְלַכַּת הַחוּצָה.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כָּל אָדָם שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּצַדִּיק, יוֹרֵשׁ אֶרֶץ זוֹ, כָּמוֹ שְׂכָתוֹב (שׁ ס) וְעִמָּךְ כָּלֵם צַדִּיקִים וְגוֹ'. וְצַדִּיק זֶה נִקְרָא חֲסִיד. אָמַר דָּוִד, אַחֲרַי שְׁבִמְקוֹם זֶה נֶאֱחָזְתִּי, חֲסִיד אָנִי, וְלִכֵּן שְׁמֶרָה נֶפֶשׁ לְהִתְקַשֵּׁר בָּךְ.

רבי חייא פתח, (תהלים פא) **עדות ביהוסף שמו וגו'.**
הרי פרשוה שלמד שבעים לשון, ולשון
הקדש יותר. זהו שכתוב (שם) **שפת לא ידעתי**
אשמע. אבל מה זו עדות? בא וראה, בשעה
 שאשת פוטיפר אחזה בו לאותו הדבר, עשה
 יוסף עצמו כמי שלא יודע לשונה, וכן בכל יום
 עד אותה שעה אחרונה, שכתוב (בראשית לט)
ותתפשהו בבגדו. מה זה ותתפשהו? אלא משום
 שעשה עצמו כמי שלא יודע לשונה, ורוח הקדש
 צונחת כנגדו: (משלי ז) **לשמרך מאשה זרה מנכריה**
אמריה החליקה. מה בא להשמיענו? אלא כל מי
 ששומר עצמו מזה, מתקשר לשכינה ואחוז
 באותה עדות. ומהי? ה' שנתוספה בו, שכתוב
 עדות ביהוסף שמו. גם כאן התוספה י' בפניחס
 על שקנא בזה.

רבי ייסא פתח, (תהלים קלז) **על נהרות בכל שם**
ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון. את
 ירושלים היה צריך לו להיות, כמו שכתוב אם
 אשכחך ירושלים תשכח ימיני! מה זה בזכרנו את
 ציון? לאדם שהיה לו היכל נכבד, נאה ויפה,
 באו לסטים ושרפו אותו. צערו של מי הוא? לא
 של בעל ההיכל?! גם כאן השכינה שרויה

בגלות, צער של מי הוא? לא של הצדיק?! וזה הולך כפי שבארוה, שכתוב (ישעיה נז) הצדיק אבד, אבד ממש. גם כאן בזכרנו את ציון, בזכרנו את אותו צער שלו על זוגתו, צער שלו הוא.

אמר רבי ייסא, מי שמוקיר שם רבונו בזה ושומר זה, זוכה שיוקיר אותו רבונו על הכל. מנין לנו? מיוסף, שכתוב (בראשית מא) וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו, וכתוב ונתון אתו על כל ארץ מצרים. ולא עוד, אלא כשעברו ישראל את הים, ארונו של יוסף נכנס בפנים בהתחלה, ולא היו המים עומדים על עמדם לפניו. זהו שכתוב (תהלים קיד) הים ראה וינס. מה זה וינס? אלא ראה אותו שכתוב בו (בראשית לט) וינס ויצא החוצה.

בא וראה, זוכה לכבוד בחייו וזוכה לכבוד במיתתו. בחייו מדוע? בגלל אותו זמן שלא רצה להתדבק בה, שכתוב (שם) וימאן ויאמר אל אשת אדניו. וכתוב, ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה. בגלל זה זכה בזה העולם. כיון שכתוב ותתפשהו בכגדו, וכתוב וינס ויצא החוצה, זכה לבסוף שנכנס לתוך

מחצה עליונה, וכך ראוי לו – את שלו לקח
בזה העולם, ואת שלו לקח בעולם האחר.

פנחם זכה בזה העולם, וזכה בעולם הבא, וזכה
להתקיים יותר מכל אלו שיצאו ממצרים,
וזכה לכהנה גדולה, הוא וכל בניו אחריו. ואם
תאמר שלא (שהרי) זכה לכהנה עד שלא עשה
מעשה זה – נכון (לא). שהרי אותם שאומרים (שלא)
זכה קדם – לא כף. אלא כמו שבארנו – תחת
אשר קנא לאלהיו, שמשמע שבגלל מעשה זה
הרויח הפנהה, מה שלא היה מקדם.

בא וראה, כל כהן שהורג נפש, נפסלה כהנתו
לעולמים, שהרי ודאי פסל אותה דרגה שלו
אליו. ופנחס מהדין היה פסול לכהנה, ובגל
שקנא לקדוש ברונך הוא, הצטרף ליחס לו כהנת
עולמים, לו ולבניו אחריו לדורי דורות. אמר רבי
יצחק, בא וראה, פנחס רשום הוא למעלה,
ורשום הוא למטה, עד שלא יצא לעולם, שהרי
עם אותם שיצאו ממצרים נמנה.

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי חייא היו הולכים
במדבר. אמר רבי יוסי, זה שכתוב בפנחס
הנני נתן לו את בריתי שלום. שלום ממלאך

הַמָּוֹת שֶׁלֹּא שׁוֹלֵט בּוֹ לְעוֹלָמִים וְלֹא נִדּוֹן בְּדִינָיו.
 וְאִם תֹּאמַר שֶׁלֹּא מֵת – וְדַאי לֹא מֵת כִּשְׂאָר בְּנֵי
 הָעוֹלָם, וְהֶאָרִיךְ יָמִים עַל כָּל בְּנֵי דוֹרוֹ, מִשּׁוּם
 שֶׁהִתְאַחַז בְּבְרִית הָעֲלִיּוֹנָה הַזֹּאת. וְכִשְׁהִסְתַּלַּק
 מִהָעוֹלָם, בְּתַאֲוָה עֲלִיּוֹנָה וּבְדַבְּקוֹת נֶאֱדָה הִסְתַּלַּק
 מִשְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (זכריה ג) וַיִּרְאֵנִי אֶת יְהוֹשֻׁעַ
 הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עֹמֵד לְפָנַי מִלְּאֲךָ ה' וְגו'. בֹּא
 וּרְאֵה, אוֹי לְאוֹתָם בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא מְסַתְּפִלִים
 בְּכַבוֹד רְבוּנָם, וְכָל יוֹם וַיּוֹם הַפְּרוֹז קוֹרֵא עֲלֵיהֶם,
 וְלֹא מִשְׁגִּיחִים. בֹּא אָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּמַצּוֹת
 הַתּוֹרָה – כַּמָּה סִּנְגוּרִים עוֹמְדִים לְהַזְכִּירוֹ לְטוֹב.
 בֹּא אָדָם וְעוֹבֵר עַל מַצּוֹת הַתּוֹרָה – אוֹתָם
 מַעֲשִׂים מְקַטְרָגִים עָלָיו לְרַע לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. יְהוֹשֻׁעַ כִּהֵן גָּדוֹל הָיָה, וּפְרָשׁוּהָ, מֶה כְּתוּב
 בּוֹ? וְהִשְׁטָן עֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשֹׁטְנוֹ. וּמֶה בְּזָה כָּךְ,
 בְּשִׂאָר בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא מְסַתְּפִלִים בְּכַבוֹד רְבוּנָם עַל
 אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

רְאֵה מֶה כְּתוּב, וַיְהוֹשֻׁעַ הָיָה לְבֵשׁ בְּגָדִים
 צוּאִים, וּפְרָשׁוּהָ. אָבֵל בְּגָדִים צוּאִים,
 וְדַאי אוֹתָם לְבוֹשִׁים שֶׁהָרוּחַ הַתְּלַבְּשָׁה בָהֶם
 בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁלְבוּשָׁיו

מִתְקַנִּים וּשְׁלָמִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וְהָרִי נִתְבָּאָר, כָּל
 מִי שְׁצָרִיכִים לְהִכְנִיסוֹ לְגִיּהֶנָּם, אוֹתָם לְבוֹשִׁים
 שְׁמֵלְבִישִׁים אוֹתוֹ אֵיךְ הֵם? מַה כְּתוּב כָּאן?
 וַיְהוֹשֶׁעַ הָיָה לְבָשׁ בְּגָדִים צוּאִים וְעִמַּד לְפָנָיו
 הַמְּלֶאֶךְ. אֵיזָה מְלֶאֶךְ? זֶה הַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה עַל
 גִּיּהֶנָּם וּמְמַנֶּה עַל מִי שֶׁרָאָה בְּאוֹתָם לְבוֹשִׁים. עַד
 שֶׁבָּא קוֹל וְאָמַר: הִסִּירוּ הַבְּגָדִים הַצּוּאִים מֵעַלְיוֹ.
מִכָּאן יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל, שְׁמַעְשִׁים רָעִים שֶׁל אָדָם
 עוֹשִׂים לוֹ בְּגָדִים צוּאִים. וַיֹּאמֶר אֵלָיו
 רָאָה הָעֵבֶרְתִּי מֵעַלְיֶךָ עוֹנֶךָ וְהִלְבַּשׁ אֶתְךָ מַחְלָצוֹת.
 הִלְבִּישׁוּהוּ לְבוֹשִׁים אֲחֵרִים מִתְקַנִּים שֶׁבָּהֶם
 מִסְתַּכֵּל אָדָם בְּזִיו כְּבוֹד רְבוּנוֹ.

בא וּרְאָה, כְּמוֹ זֶה פְּנִיחָס, שֶׁלֹּא הִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם
 עַד שֶׁהִתְקִינּוּ לְפָנָיו לְבוֹשִׁים אֲחֵרִים שֶׁהֲרוּחַ
 נְהִינִית בָּהֶם לְעוֹלָם הַבָּא. בְּשַׁעַה אַחַת הִתְפַּשֵּׁט
 מֵאֵלָה וְהִתְלַבַּשׁ בְּאֵלָה, לְקַיֵּם אֶת הַכְּתוּב הַנִּנְי
 נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים,
 הַשֶּׁמֶשׁ הִיָּתָה חֲזָקָה, וַיֵּשְׁבוּ תַּחַת צֶלַע שֶׁל סֶלַע
 אֶחָד שֶׁל הַמְּדַבֵּר. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאֵי צֶלַע
 חֲדוֹת הַנֶּפֶשׁ הוּא.

אמר רַבִּי חֲזִיָּא לְרַבִּי אֶלְעָזָר, יָמִים אֵלּוּ מֵרֵאשׁ
 הַשָּׁנָה עַד יוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חַג בְּרִצּוֹנֵי

לְעַמַּד עָלֵיהֶם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה נֹאמֵר,
וְהַחֲבָרִים הִתְעוֹרְרוּ בָּזֶה. אָמַר רַבִּי חֲיִיא, וְדַאי כֶּף
הוּא, אָבֵל אָנִי שָׁמַעְתִּי מִהַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה
עָלְיוֹנָה דְּדָבָר בָּהֶם. אָמַר לוֹ, אָמַר אוֹתוֹ דְּדָבָר. אָמַר
לוֹ, עֲדִין לֹא עֲמַדְתִּי בּוֹ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אָף עַל
גַּב שְׁהַחֲבָרִים בְּאָרוֹ דְּדָבָר וַיִּפֶּה הוּא, אָבֵל סְדוּר
הַיָּמִים הִלְלוּ הוּא סוּד חֲכָמָה בֵּין קוּצְרֵי הַשָּׂדֶה.

בא וְרָאָה, הָרִי נֹאמַר סְדוּר שֶׁל יַחוּד הַכֹּל בְּאַחַד
אֵיךְ הָיָה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר. פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה נב)

חֲשׂוּף ה' אֶת זְרוּעַ קִדְשׁוֹ – זו זְרוּעַ אַחַת שְׂבָה
תְּלוּיָהּ הַיְשׁוּעָה, שְׂבָה תְּלוּיָהּ הַנְּקָמָה, שְׂבָה
תְּלוּיָהּ הַגְּאֻלָּה. וְלָמָּה? לְהַקִּים אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
מִהַעֲפָר וּלְקַבְּלָהּ אֵלָיו לְהַזְדַּוֵּג כֶּחֶד. וּכְשֶׁזֶּה
מִתְעוֹרָר לְקַבְּלָהּ, כִּמָּה פֶּחַד שְׂרוּי בְּעוֹלָם, עַד
שְׁיַנִּיחַ אוֹתָהּ זְרוּעַ תַּחַת רֵאשָׁה לְהִתְחַבֵּר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאמַר (שיר השירים ב) שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי וְגו'. וְאִז
נַח הַדִּין וּמִכֶּפֶר עַל חֲטָאִים.

אחר כֶּף בָּאָה הַיָּמִין לְחִבְקִי, וְאִז חֲדוּהַ שְׂרוּיָהּ
בְּעוֹלָם וְכֹל הַפָּנִים מְאִירוֹת. אַחַר כֶּף
מְזַדְדוּגַת בְּגוּף, וְאִז הַכֹּל נִקְרָא אֶחָד, בְּלִי פְרוּד,
וְאִז הוּא שְׁלֵמוֹת וְחֲדוּת הַכֹּל, וְאַחוּזִים בְּוִדְאֵי מַה
שֶׁלֹּא נִמְצָא כֶּף בִּיְתֵר הַזְּמַנִּים.

כְּמוֹ שֶׁל זֶה, סְדוּר הַיָּמִים הַלְלוּ מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד
 יוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁל חֹג. בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה
 מִתְעוֹרְרֵת זְרוּעַ שְׁמַאל לְקַבֵּל אֶת הַמַּלְכָּה, וְאֵז כָּל
 הָעוֹלָם בְּפֶתַח בְּדִין, וְצָרִיף אוֹתוֹ הַזְּמַן בְּתִשְׁבּוּבָה
 שְׁלֵמָה שְׁיִמְצֵא הָעוֹלָם לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 אַחַר כֵּן בָּאָה הַמַּלְכָּה, וּמִתְבַּקְּשִׁים בְּנֵי הַהִיכָל
 בְּתִשְׁבּוּבָה לְחַדֵּשׁ לַעֲשׂוֹת חֲדוּהָ וְלִטְבֹּל בְּנִהָר,
 לְטַהֵר עֲצָמָם בְּזוּג הַמַּלְכָּה בַּיּוֹם הָאַחֵר, הוּא זְווג
 שְׁלֵה לְשִׁים שְׁמַאל תַּחַת רֵאשָׁה (רֵאשׁ הַמַּלְךְ), כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר שְׁמַאלוֹ תַּחַת לְרֵאשֵׁי.

וְאֵז יִשְׂרָאֵל בְּתַעֲנִית עַל חַטָּאֵיהֶם, וּמִכְפָּרֵת
 לָהֶם. שְׁהָרֵי הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה מְאִירָה פְּנֵיהָ
 לְמַלְכָּה בְּזוּגָהּ, וּמִתְכַּפְּרִים כָּל בְּנֵי הַהִיכָל, כִּיּוֹן
 שְׁהַשְׁמַאל מְקַבֵּל אוֹתָהּ בַּיּוֹם הַזֶּה, שְׁרֵאשׁ
 הַמַּלְכָּה עַל הַשְׁמַאל.

בַּיּוֹם הַרֵאשׁוֹן שֶׁל הַחֹג יִתְעוֹרֵר הַיָּמִין לְקַבֵּלָהּ
 בְּשִׁבִיל לְחַבְּקָהּ, וְאֵז כָּל הַחֲדוּהָ וְכָל
 הַפְּנִים מְאִירוֹת, וְחֲדוּת הַמַּיִם הַצְּלוּלִים לְנִסְף
 עַל הַמִּזְבֵּחַ, וְצָרִיכִים בְּנֵי אָדָם לְשַׁמַּח בְּכָל
 מִינֵי חֲדוּהָ, שְׁהָרֵי הַיָּמִין גּוֹרֵם. בְּכָל מְקוֹם
 שְׁשְׁרוּי יָמִין, חֲדוּהָ צָרִיכָה בְּכָל, וְאֵז חֲדוּהָ
 הִיא לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ.

אַחַר כֵּן בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי חֲדוֹת הַתּוֹרָה הִיא, שְׁהָרִי
 אַז זְווג הַגּוֹף הוּא, זְווג הַכּל, לְהִיּוֹת הַכּל
 אַחַד, וְזֶהוּ שְׁלֵמוֹת הַכּל, וְזֶהוּ יוֹם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 וְדַאי וְחֶלֶק שְׁלָהֶם לְבָדֵם, שְׂאִין בּוֹ חֶלֶק לְאַחַר.
 אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא,
 עֲלֵיהֶם כָּתוּב (דְּבָרִים יד) כִּי עִם קְדוּשׁ אֲתָה לְה'
 אֲלֶהֶיךָ וְגו'.

פִּינְחָם בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִכְהֵן הַשִּׁיב אֶת
 חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה
 פָּתַח, (אִיּוֹב ד) זָכַר נָא מִי הוּא נָקִי אָבֵד וְאִיפֹה
 יִשְׂרָיִם נִכְחָדוּ. שָׁם שְׁנִינּוּ, מִי שְׁרוּאָה קָשְׁת
 בַּגּוֹנִיָּה (מֵאִירִים), צָרִיף לְבָרוּךְ בְּרוּךְ זוֹכֵר הַבְּרִית,
 מִשּׁוֹם שֶׁזֶהוּ בְּרִית הַקָּיִם הַקְּדוּשׁ שְׁשֵׁם הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֵא עָלֶיהָ מִי הַמְּבוּל.
 מִשּׁוֹם שֶׁכְּשֶׁמְּתַרְבִּים רְשָׁעִים בְּעוֹלָם, רוֹצֵה
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַאֲבִיד אוֹתָם, וְאִזּוֹכֵר לָהֶם
 שְׁבוּעָה זוֹ שֶׁנִּשְׁבַּע לְאֶרֶץ, שֶׁכָּתוּב פְּעַמִּים לֹא לֹא:
 (בְּרֵאשִׁית ח) לֹא אֶסֶף לְקַלֵּל, וְלֹא אֶסֶף עוֹד לְהַכּוֹת.
 זֹהִי הַשְּׁבוּעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה נד) אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
 מֵעַבֵּר מִי נַח.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הַקָּשְׁת בָּאָה לְהַגִּן עַל הָעוֹלָם.
 לְמַלְךְ שְׁכָל הַפְּעַמִּים שֶׁבָּנוּ חָטָא כְּנִגְדּוֹ, בָּא

הַמְלִיךְ לְהִלְקוֹתוֹ – הַתְּגַלְתָּה עָלָיו הַמְלִכָּה
 בְּלְבוּשֵׁי כְבוֹד שֶׁל מַלְכוּת. כְּשֶׁהַמְּלִיךְ רוֹאֶה
 אוֹתָהּ, מִסְתַּלֵּק הַרְגֹז שֶׁל בְּנוֹ, וְשֹׁמֵחַ בָּהּ, שְׂכַתוֹב
 (בראשית ט) וּרְאִיתִיהָ לְזִכֹּר בְּרִית עוֹלָם. וְעַל כֵּן לֹא
 נִרְאִית הַקֶּשֶׁת בְּעוֹלָם אֲלֵא בְּלְבוּשֵׁי כְבוֹד שֶׁל
 מַלְכוּת. וּבְשַׁעֲהָ שֵׁישׁ צְדִיק בְּעוֹלָם, הוּא בְּרִית
 לְהַעֲמִיד בְּרִית וּמַגֵּן עַל הָעוֹלָם. אִם אֵין צְדִיק,
 הֵרִי הַקֶּשֶׁת, לְהִרְאוֹת שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד לְהֶאֱבֹד,
 אֲלֵא בַּגִּלְל קֶשֶׁת זו.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לְעוֹלָם לֹא מִתְּלַבֶּשֶׁת קֶשֶׁת זו,
 אֲלֵא בְּלְבוּשׁ הָאֲבוֹת הָרַאשׁוֹנִים, יֶרֶק אָדָם
 וְלָבָן. יֶרֶק, זֶה לְבוּשׁ אַבְרָהָם, נֶצְבַּע לְבוּשׁ (גו) זֶה
 כְּשִׁיצָא מִמֶּנּוּ יִשְׁמַעֲאֵל. אָדָם זֶה הַגִּזּוֹן שֶׁל יִצְחָק,
 שְׂבֹא אָדָם וְנֶצְבַּע כְּשִׁיצָא מִמֶּנּוּ עֵשָׂו, וְנִמְשָׁף
 אוֹתוֹ הָאָדָם לְמַטֵּה עַד כּוֹכַב מְאָדִים, שְׁנֵאֲחָז בּוֹ
 עֵשָׂו. לָבָן זֶהוּ לְבוּשׁ טוֹב שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁהֵרִי לֹא
 הִשְׁתַּנּוּ פָּנָיו לְעוֹלָמִים.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, יְפֵה הוּא, אֲבָל כֵּן אָמַר הַמְּנוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, לָבָן זֶה אַבְרָהָם, שֶׁהִתְלַבֵּן בְּלָבָן
 הָאֵשׁ. אָדָם זֶה וְדָאֵי יִצְחָק. יֶרֶק זֶהוּ יַעֲקֹב, שֶׁעוֹמֵד
 בֵּין שְׁנֵי גִּזְוִים, וְכַתּוּב בּוֹ בְּיַעֲקֹב, (ישעיה כט) לֹא

עֲתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יַחֲרוּ, שְׁהָרִי כָּל
 מִטָּתוֹ הִיטָה שְׁלֵמָה. וְכֵן הוּא לֹא עֲתָה יְבוֹשׁ
 יַעֲקֹב - לְהִרְאוֹת בְּגוֹן אָדָם כִּי־צָחַק שְׂיִצָּא מִמֶּנּוּ
 עֲשׂוֹ, וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יַחֲרוּ - כְּמוֹ אַבְרָהָם,
 לְהִרְאוֹת בְּגוֹן לְבָן, שְׂיִצָּא מִמֶּנּוּ יִשְׁמַעֲאֵל. אֲלֵא
 לְקַח גְּוִנִים לְהִתְעַטֵּר בָּהֶם עַל הָאֲבוֹת שְׁלוֹ.
 וּבְלְבוּשִׁים הִלְלוּ מִתְלַבֶּשֶׁת הַקִּשְׁתׁ בְּשַׁעָה
 שְׁנֵרְאִית לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.

בא וְרָאָה, סוּד הַבְּרִית הַקְּדוּשָׁה הִיא אוֹת יו"ד
 שְׁמֵת־עֲטֻרַת בְּרָשָׁם עֲלִיוֹן, וְהָרִי (וְהָה) הוּא
 שְׁנֵרְשָׁם בְּבְרִית תָּמִיד לְעוֹלָמִים, וּמִשׁוּם שְׁקִנְיָא
 פְּנִיחָס עַל הַבְּרִית, נִרְשָׁמָה בְּשֵׁמוֹ הָאוֹת הַזֹּו
 כְּאֵן, פְּיִנְחָס, יו"ד קִטְנָה, הִיא יו"ד שְׁהִיא בְּרִית
 וְדָאִי, שְׂיִוְצָאֵת מִתּוֹךְ יו"ד עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה. וְלִכֵּן
 הוּא עוֹמֵד בְּקִיּוּם שְׁלָם לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ,
 שְׁלֹא נֶאֱבָד מִתּוֹךְ הָעוֹלָם. וְכֵן הוּא נָקִי מֵאוֹתוֹ
 חֲטָא שֶׁל פְּעוֹר, וְלֹא נֶאֱבָד תָּמִיד בְּתוֹךְ קִדְשׁ
 הָעוֹלָם (וְלֹא נֶאֱבָד מִתּוֹךְ הָעוֹלָם). (אִיּוֹב ד') וְאִיפֹה יִשְׁרִים
 נִכְחָדוּ - אֵלּוֹ נִדְב וְאֲבִיהוּא שְׁלֹא נִשְׁמְדוּ מֵאוֹתוֹ
 הָעוֹלָם בְּגִלְלוֹ.

סדר הלימוד ליום יח אייר (יום 225 בשנה)

רעיא מהימנא

אָמַר לוֹ הָרוּעָה הַנְּאָמֵן, יָפָה אִמְרַתָּ, אָבֵל מְשׁוּם
 שְׂאֵלֶיהוּ, שֶׁהוּא פִּנְחָס, קִנָּא עַל הַבְּרִית,
 צָרִיךְ לְחַדֵּשׁ דְּבָרִים רַבִּים בָּהּ, שְׁהָרִי הַפְּרָשָׁה
 כְּתוּבָה בַּתּוֹרָה עַל שְׁמוֹ, שְׁעָלִיו נֶאֱמַר (מלכים-א יט)
 קִנָּא קִנְאָתִי, שְׁתִּי קִנְאוֹת. אַחַת בְּשַׁד״י
 שְׁלַמְעֵלָה, וְהַשְּׁנִית בְּשַׁד״י שְׁלַמְטָה. וְלִכְן עָשָׂה
 שְׁתִּי שְׁבוּעוֹת (בשני לא לא) (בפעמים) בְּשִׁתִּיהֶן, וּפְעָמִים
 לֹא לֹא.

אָבֵל רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִי שְׁרוּאָה קֶשֶׁת בְּגוֹנִים
 מְאִירִים, צָרִיךְ לְבָרֵךְ בְּרוּךְ זוֹכֵר הַבְּרִית.
 וּבַגְּלוּת, שְׂאִינָה מְאִירָה בְּגוֹנֵי כָּרְאוּי, וְלֹא עוֹד,
 אֲלֹא שְׁלַפְעָמִים מְאִירָה מְעַט וְלַפְעָמִים לֹא
 מְאִירָה בְּכָלֵל, לַפְעָמִים נִרְאִית בְּשִׁלְמוֹת
 וְלַפְעָמִים לֹא. שְׁקֶשֶׁת רוּמְזַת גּוֹנֵי לְזִכִּיּוֹת
 הַכְּהֻנִּים לְוִיִּם וְיִשְׂרָאֵלִים כְּשֶׁהֵם יָפִים, שֶׁהַקֶּשֶׁת
 מְאִירָה בְּגוֹנֵי שְׁהֵם שְׁלֵשָׁה.

קוּם אַתָּה רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי וְאָמַר, שְׁהָרִי דְּבָרִים
 יָפִים אִמְרַתָּ בְּחִבּוּר הָרֵאשׁוֹן, שְׁקֶשֶׁת לֹא
 בָּאָה אֲלֹא לְהַגִּין עַל הָעוֹלָם. לְמַלְךְ, שְׁבָכֵל זְמַן

שָׁבְנוּ חוּטֵא וְהַמֶּלֶךְ רוֹאֶה אֶת הַמֶּלֶכָה, מִסְתַּלֵּק
 רִגְזוּ בָנוּ, שְׁכַתוּב (בראשית יט) וּרְאִיתִיָּה לְזִכֹּר בְּרִית
 עוֹלָם. וְלִכֵּן לֹא נִרְאִית קִשְׁת אֶלָּא לְהַגִּן עַל
 הָעוֹלָם. וְלֹא נִגְלִית אֶלָּא בְּלְבוּשׁ נִכְבָּד שֶׁל
 מַלְכוּת, וּבְשֵׁעָה שֵׁישׁ צְדִיק בְּאֶרֶץ, הוּא הַבְּרִית,
 לְהַעֲמִיד בְּרִית.

וְכִי בַגְּלוּת הַתְּרַחֵק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִהַמֶּלֶכָה? וְאִיךָ הַמֶּלֶכָה הַתְּלַבְּשָׁה לְבוּשֵׁי
 מַלְכוּת בַּגְּלוּת? לֹא. אָבֵל בַּגְּלוּת לְבוּשָׁה שֶׁל
 קְדוּרוֹת, וְהִיא אוֹמֶרֶת, (שיר השירים א) אֵל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי
 שְׁחַרְחֹרֶת. אֶלָּא וְדַאי אוֹתָהּ קִשְׁת שְׁנִגְלִית בַּגְּלוּת
 אֵינָה אֶלָּא מְטָטְרוּ"ן, שְׁנִקְרָא שְׁד"י, וְהוּא עֲבָדוֹ
 זָקֵן בֵּיתוֹ שְׁשׁוּלֵט בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ (בַּגְּלוּת), וּבְנָיו
 נִקְרָאִים עֲבָדֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּבְנֵי הַמֶּלֶכָה
 בָּנִים, וּמְשׁוּם זֶה אִם כְּבָנִים אִם כְּעֲבָדִים.

וְכִשְׁחָרַב בֵּית הַמֶּקְדָּשׁ, פִּרְשׁוּהָ שְׁעֲבָדִים חָפוּ
 רֵאשָׁם וְנִדְלְדְלוּ אֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה. וְדַאי
 אֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה נִקְרָאוּ עַל שֵׁם הַמֶּלֶכָה, שְׁנִאֶמַר
 עָלֶיהָ (משלי לא) רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל וְאֵת עָלִית עַל
 כְּלָנָה. אָבֵל אִם יֵשׁ צְדִיק שְׁזָכִיחוּתוֹ וּמַעֲשָׂיו
 לְהָאִיר בָּהֶם אֶת הַמֶּלֶכָה, וְלִפְשֵׁט מִמָּנָה לְבוּשֵׁי
 קְדוּרוֹת הַפְּשׁוּטִים וְלִקְשֵׁט אוֹתָהּ בְּלְבוּשִׁים שֶׁל

גִּוְנִים מְאִירִים שֶׁל סוּדוֹת הַתּוֹרָה, מֵה כְּתוּב בּוֹ?
 וּרְאִיתִיהָ לְזִכֹּר בְּרִית עוֹלָם. וּרְאִיתִיהָ, בְּסוּדוֹת
 מְאִירִים שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁאוּ"ר נִקְרָא רַ"ז. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (משלי 1) כִּי יָרַ מְצוּהָ וְתוֹרָה אֹר. וּבְסוּדוֹת
 הִלְלוּ נְאֻמֵּר וּרְאִיתִיהָ.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן עוֹלָה מִמֶּנּוּ רְגֵז בְּנוֹ, (אסתר ז) וַחֲמַת
 הַמֶּלֶךְ שְׁכָכָה, וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ בְּתַפְלַת
 הָעֲמִידָה לְפָנָיו, (שם ה) מֵה שְׁאַלְתָּ וַיִּנְתֶּן לָךְ וּמֵה
 בִּקְשָׁתְךָ. בְּאוֹתוֹ זְמַן שׁוֹאֲלַת עַל גְּאֻלְתָּהּ וּבְנִיָּהּ
 עֲמָה, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם ז) תִּנְתֶּן לִי נִפְשִׁי בְּשִׂאֲלֹתִי
 וְעַמִּי בְּבִקְשָׁתִי. אָבֵל קִשְׁתָּ שְׁנֵרְאִית בְּעוֹלָם
 בְּגִלוֹת, שְׁעַבְדָּ הוּא, לְפַעֲמִים יוֹצֵא בְּשִׁלְמוֹת,
 כְּשִׁבְנָיו מִכְשִׁירִים מַעֲשִׂיהֶם, וְלַפְעֲמִים לֹא נִמְצָא
 בְּשִׁלְמוֹת, כְּשִׁבְנָיו לֹא מִכְשִׁירִים מַעֲשִׂיהֶם.

וְאֵם לֹא בְּגִלָּל אוֹת יו"ד שֶׁל שְׁד"י שְׁקֵנָא עָלֶיהָ
 פְּנַחֵס שְׁהִגְנָה עָלָיו מִשְׁבָּטוֹ שֶׁל שְׁמַעוֹן, הָיוּ
 הוֹרְגִים אוֹתוֹ וּמֵאֲבָדִים אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם. וּמִשׁוּם
 זֶה, (איוב ד) זָכַר נָא מִי הוּא נָקִי אָבֵד – זֶה פְּנַחֵס.
 וְאִיפֹה רְשָׁעִים נִכְחָדוּ – אֵלּוּ שְׁמַעֲשִׂיהֶם כְּשִׁרִים
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וּמִקְנָאִים עַל שְׁמוֹ וּמִקְדָּשִׁים אוֹתוֹ
 בְּרַבִּים, כִּף מִקְדָּשִׁים אוֹתוֹ לְמַעְלָה בֵּין מְמַנֵּי שְׁאָר
 הָעַמִּים, וְנוֹדְעִים לוֹ כֹּל מְמַנָּה בְּכַנּוּיוֹ. אָבֵל

יִשְׂרָאֵל נֹדְעִים לְמַעַלָּה הַכֹּל בְּשֵׁם יְהוָה, שֶׁהוּא
מַחֲיָה כָּל הַכְּנוּיִים.

וְכָל שֵׁם וְכְנוּי מַעֲיֵד עָלָיו. א"ל מַעֲיֵד עָלָיו שֶׁיֵּשׁ
לוֹ יְכֻלֵּת עַל כָּל אֵל, זֶהוּ שְׁפָתוֹב אֲנִי אֲדַרְשׁ
אֵל אֵל. אֵל – בַּעַל הָאֵל. אֱלֹהִים מַעֲיֵד עָלָיו שֶׁהוּא
אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים. אֲדַנְי מַעֲיֵד עָלָיו שֶׁהוּא אֲדוֹנֵי
הָאֲדוֹנִים. גַּם כֶּךָ כָּל שֵׁם. שְׁלֹכָל (סְפִירָה וּמְלֶאכֶּה) מְלֶאכֶּה
יֵשׁ שֵׁם יְדוּעַ, לְהוֹדִיעַ לְכָל כֶּת בְּאוֹתוֹ שֵׁם שֶׁל
מְלָכוֹ. אָבֵל יִשְׂרָאֵל נֹדְעִים לוֹ בִּיהוָה.

וְסוּד הַדְּבָר – לְבֵן אָדָם אֶחָד יְכוּלִים לִהְיוֹת כְּמָה
סוּסִים, גַּם כֶּךָ כָּל יִשְׂרָאֵל הֵם בְּנֵי שֶׁל
אָדָם, וְכָל בֵּן צָרִיךְ לִהְיוֹת לוֹ לְאָבִיו כְּסוּס
וְכַחמור לְמִשָּׂא וְלִהְיוֹת כְּפוּף תַּחְתָּיו, וְזֶהוּ סוּד
(תְּהִלִּים לוֹ) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'. שֶׁהוּא בֵּן שֶׁל
אָדָם, וְעוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כְּבְהֵמָה תַּחְתָּיו.

וְלִבֵּן זֹהֵי מְצוֹת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹרָה
לִהְיוֹת אֶח מִיבֵם אֶת אִשְׁתְּ אָחִיו לַעֲשׂוֹת
בֵּן לְאָחִיו, כְּדִי שֶׁלֹּא יֵאבֵד מֵאוֹתוֹ עוֹלָם. וְזֶהוּ
כְּמוֹ סוּד כְּלָאִים בְּצִיצִית. שְׁאֲמָרוּ, מֵה שְׁאֲסֶרְתִּי
לְךָ כָּאֵן – הִתְרַתִּי לְךָ כָּאֵן. אֲסֶרְתִּי לְךָ כְּלָאִים שֶׁל
הָעוֹלָם – הִתְרַתִּי לְךָ כְּלָאִים שֶׁל צִיצִית. אֲסֶרְתִּי

לָךְ אֲשֶׁת אַח – הַתְּרַתִּי לָךְ יְבָמָה. כְּגוֹן מְרַכִּיבִים
תְּפוּחִים אוּ דְקָלִים מִן בְּמִינוֹ, וְאָסוּר לְהִרְכִּיב מִן
בְּשָׂאִינוֹ מִינוֹ. וְנֹאמַר בּוֹ (דְּבָרִים כ) כִּי הָאָדָם עֵץ
הַשָּׂדֶה. וּבִיבָמָה מְרַכִּיבִים מִן בְּשָׂאִינוֹ מִינוֹ, כְּדִי
שְׂלֵא תֵאבֵד (לְהֶאֱבִיד) נֶפֶשׁ הַמֵּת, (שֵׁם כה) וְלֹא יִמָּחֶה
שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל.

וְזֶהוּ סוּד הַגְּלָגוּל. לְגַלְגַּל אֵין תְּנוּעָה בְּלִי אִמֶּת
הַמַּיִם, גַּם כִּף אִמֶּת הַמַּיִם סוּד שֶׁל אוֹת ו',
בְּה נַעֲשֶׂה הַגְּלָגַל גְּלָגוּל. וְסוּד הַדְּבָר – מֵה גְּלָגַל
אֵין לוֹ תְּנוּעָה בְּלֹא אִמֶּת הַמַּיִם – גַּם כִּף גְּלָגַל הוּא
י' וְאֵין לוֹ תְּנוּעָה בְּלִי אִמֶּת מַיִם, שֶׁהִיא ו'. יְבָמָה
ה'. לָזֶה הוּא בִּינָ"ה בְּ"ן י"ה. בְּאוֹת י' בָּרָא אֶת
הָעוֹלָם הַבָּא, עוֹלָם אֶרֶץ, שֶׁהוּא ו'.

בְּגִלְגַּל זֶה מִי שֶׁאֵין לוֹ בֶּן אֵינוֹ מְבַנֵּי הָעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁהֵיט לְמוֹלוֹ, וּמִמֶּנּוּ יֵצֵא, מְבַיְנִיחֵם ו',
וּמִמֶּנּוּ נִחְלָקִים כְּמֵה נִחְלָיִם שֶׁמְסוּבָבִים אֶת
הָעוֹלָם, עַד שֶׁחוֹזְרִים לָיִם שִׁיֵּצְאוּ מִשָּׁם, וּמִשׁוּם
זֶה אָמַר הַפְּסוּק (קֹהֶלֶת א) כָּל הַנִּחְלָיִם הַלְכִים אֶל
הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מְלֵא אֶל מְקוֹם שֶׁהַנִּחְלָיִם וְגו'.
עַד שֶׁחוֹזְרִים כְּמוֹ שִׁיֵּצְאוּ.

גַּם כִּף – (שֵׁם יב) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
נִתְּנָה. כְּמוֹ שֶׁנִּתְּן אוֹתָהּ שְׁלֵמָה אִם תָּשׁוּב

בַּתְּשׁוּבָה, שֶׁהִיא בֵּינֵנוּ, בְּ"ן י"ה, עֲלִיּוֹן. אוֹת ה' עוֹלָה בְּאוֹת י' לַחֲמָשִׁים, עֶשֶׂר פְּעָמִים חֲמֵשׁ. הָרִי הִיא י"ם, י"ה. בְּ"ן, נֶחַל שְׂיוּצָא מֵהֵים וְנִחְלַק לְכַמָּה נֶחָלִים, כָּמוֹ אֵילָן שֶׁמֵת־פֶּשֶׁט לְכַמָּה עֲנָפִים.

וְאִם לֹא חֲזָרָה נִשְׁמָה שְׁלֵמָה כָּמוֹ שֶׁהִשְׁתַּלְּמָה, נֶאֱמַר בָּהּ (שם x) שֵׁם הֵם שְׁבִים לְלֶכֶת, הִיא וְכָל הַנְּשָׁמוֹת הָאֲחֵרוֹת. גַּם כֶּךָ אֵינָנוּ שְׁלֵם בְּבֶן אִם אֵין לוֹ בַת, שֶׁהִיא הָעוֹלָם הַזֶּה, לְהִיּוֹת שְׁלֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה שֶׁנִּבְרָא בָּהּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ב) אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם. (אֵלֶּא)

יְה"ו, (איוב לג) הֵן כָּל אֱלֹה יִפְעַל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר. וְהִרְשָׁעִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (קהלת ח) וּבִכֵּן רָאִיתִי רִשְׁעִים קְבָרִים וְכָאוּ, גָּרְמוּ אֱלֹה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם (עמוס ב) עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל. אַחֲרֵי שֶׁקִּלְקְלוּ עֲצָמָם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים וְלֹא זָכוּ בִּיה"ו, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (קהלת יא) מְקוֹם שֶׁיִּפּוֹל הָעֵץ שָׁם יִהְיֶה. [ו]עַל אַרְבָּעָה לֹא אֲשִׁיבָנוּ, דְּהֵינּוּ ה'. וְנִדְוָנוּ בְּגִיְהֵנָם בְּמִשְׁחִית אֶף וַחֲמָה.

וְלִבְנוֹשִׁים שֶׁל שְׁלֹשׁ אוֹתִיוֹת הִלְלוּ נוֹדְעִים בְּקִשְׁתּוֹ, שֶׁהֵם לְבָן, אָדָם וִירָק. מִי

שְׂיבָא בְּזִמְן אֶחָד הוּא לָבֵן, בְּשְׁנֵי אָדָם, בְּשְׁלִישֵׁי יָרֵק. וּמְשׁוּם שְׂבִיעֵקֵב נִכְלְלוּ הָאוֹתוּתוֹת, וְנִשְׂרַשׁ הָאֵילָן וְנִנְטַע וְהִתְגַּדַּל וְנַעֲשֶׂה פְּרִי טוֹב – (ישעיה כט) לֹא עֲתָה יִבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יִחְוָרוּ, לְהִיּוֹת מְרַכְבָּתוֹ בִּיצֵר הָרֶעַ, שֶׁהוּא נֶחֱשׁ וְכָל מִינֵי חַיָּה רָעָה, וּמְשׁוּם זֶה – (הושע יב) וַיִּשָּׂר אֶל מְלֶאךָ וַיּוֹכֵל. וּמְשׁוּם שְׂאָדָם נִקְרָא אֵילָן, הוּא סוּד זֶה לְאֵילָן שְׁנִנְטַע בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא עוֹשֶׂה פְּרִי, מָה עֲשֶׂה? עָקַר אוֹתוֹ וְנִנְטְעוּ בְּמָקוֹם אֲחֵר. וּמְשׁוּם זֶה פְּרִשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, שֶׁלֹּא הָיָה מְחֻזָּק לְהִיּוֹת עָקַר, עַד שֶׁהִלֵּךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְנִנְטַע שָׁם בְּאֶשָּׁה.

ג כֶּף צְדִיק, שֶׁהוּא מְטַלְטֵל מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, מִבַּיִת לְבַיִת, כְּאִלוֹ יָבֵא בְּגִלְגּוּל פְּעָמִים רַבּוֹת, וְהֵינּוּ (שמות כ) וַעֲשֶׂה חֶסֶד לְאֲלֹפִים לְאֵהֱבִי[ו], עַד שְׂיִזְכֶּה לְעוֹלָם (הבא) שָׁלֵם. אָבֵל לְרִשְׁעִים לֹא מְבִיאִים יוֹתֵר מִשְׁלֵשׁ פְּעָמִים. וְאִם חִזַּר בְּתִשׁוּבָה, נֶאֱמַר בּוֹ גְלוֹת מְכַפֶּרֶת עוֹן. וּמְשׁוּם זֶה פְּרִשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, צְדִיקִים שׁוֹבֵי אֵינָן חוֹזְרִים לְעַפָּרָם.

א רומז, (ויקרא יד) וְעַפָּר אַחֲרָיִךְ יִקַּח וְטָח אֶת הַבַּיִת. (איוב לד) וְאָדָם עַל עַפָּר יָשׁוּב. (קהלת יב) וַיִּשׁוּב הָעַפָּר עַל הָאֶרֶץ כְּשֶׁהָיָה. מְשׁוּם שֶׁהוּא

מִנְגַע, וְאֵין בּוֹ אֵלָא אֵשֶׁה רְעָה, יִצַר הָרַע, שְׁנֵאמַר
 בַּה אֵשֶׁה רְעָה צָרַעַת לְבַעֲלָהּ. מַה תִּקְנַתּוּ?
 יִגְרַשְׁנָה וַיִּתְרַפֵּא, שְׁהִיא גּוֹרַמַת (בראשית כג) וַיִּגְרַשׁ
 אֶת הָאָדָם. הָאָדָם - זֶה הַנְּשֻׁמָּה. אִ"ת - בֵּת זֹוג
 הָאָדָם. (משלי כז) כְּצִפּוֹר נוֹדַדַת מִן קִנָּה בֵּן אִישׁ
 נוֹדַד מִמְקוֹמוֹ.

וּמִשּׁוֹם זֶה, (תהלים פד) גַּם צִפּוֹר מְצָאָה בֵּית, הֵינּוּ
 יְבָמָה. וַדְרֹר קָן לָהּ, הֵינּוּ גּוֹאֵל. אֲשֶׁר
 שָׁתָה אֶפְרָחֶיהָ, בֵּין וּבֵת. אֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹשָׂה (להם)
 קָן, (ויקרא כה) וַגָּאֵל אֶת מִמְכָּר אָחִיו, שְׁהוּא מְכוֹר
 בַּעֲבוּר מַה שְּׁלֵא שְׁלוֹ.

וּמִשּׁוֹם זֶה אָמַר מֹשֶׁה, (דברים ג) וַיִּתְעַבֵּר ה' בִּי
 לְמַעַנְכֶם. כָּאֵן הוּא סוּד הָעֵבוּר. רוּעָה
 נֶאֱמַן הַשְּׂאִיר שְׂשִׁים רַבּוּא, כְּמָה פְּעָמִים שְׁבֵא
 בְּגִלְגּוּל, וּמִשּׁוֹם זֶה זְכוּת כָּלָם תְּלָה בּוֹ הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וּמִשּׁוֹם זֶה פִּרְשׁוּהָ חֲכָמִים, אֵשֶׁה אַחַת
 יְלָדָה בְּמִצְרַיִם שְׂשִׁים רַבּוּא בְּכָרִס אֶחָד. וְאָף עַל
 גַּב שְׁחֲכָמִים פִּרְשׁוּהָ בְּדַבָּרִים אַחֲרִים - שְׁבַעִים
 פָּנִים לַתּוֹרָה.

שֵׁבן דְּרָךְ בַּעֲלֵי הַסּוּדוֹת: אוֹמְרִים מְרַגְלִית
 לְתַלְמִידֵיהֶם, וְלֹא נוֹדְעוּ בּוֹ בְּרַמְיָזָה, חוּזַר

לָהֶם אוֹתוֹ דְּבַר בְּדָבַר שְׁחוֹק, כְּמוֹ אוֹתוֹ שְׁאָמַר,
 בִּיצָה אַחַת הַפִּילָה שְׁשִׁים כַּרְכִּים. וּבָאָה בִּיצָה
 וּנְפִלָה מֵעוֹף שְׁהִיָּה פּוֹרַח בְּאֹוִיר וְהִכְתָּה שְׁשִׁים
 כַּרְכִּים אֱלוֹ. וּבַעֲלֵי לִיצָנוֹת אָמְרוּ שְׁלֹא אָמַר הוּא,
 רַק שֶׁבֶן אָדָם כָּתַב שְׁשִׁים כַּרְכִּים, וּבָאָה בִּיצָה
 שְׁיִצָּאָה מֵעוֹף וּמְחַקָּה שְׁשִׁים כַּרְכִּים שֶׁל כְּתִיבָה.
 וַחֲס וְשָׁלוֹם שְׁבַעֲלֵי הַתּוֹרָה אוֹמְרִים דְּבָרֵי שְׁחוֹק
 וּדְבָרִים בְּטָלִים בַּתּוֹרָה.

אָלֵא כֵּן פֶּרְשׁוּהָ, (דברים כב) אֶפְרוּחִים – אֱלוֹ בַעֲלֵי
 מִשְׁנָה. אוֹ בִּיצִים – אֱלוֹ בַעֲלֵי מִקְרָא. וּכְמוֹ
 שְׁנַפֵּל מֵאוֹתוֹ אֶפְרוּחַ, שֶׁהוּא בַר נִפְלִי, נִפְּילַת
 בִּיצָה שֶׁהוּא אֶתְרוּג שְׁעוֹר שְׁכַפְּיָצָה, וּבִגְלָלָה
 נֶאֱמַר (עמוס ט) בַּיּוֹם הַהוּא אֶקִּים אֶת סִכַּת דָּוִד
 הַנִּפְּלֵת. וְנִפְּלוּ עִמָּה (שיר ו) שְׁשִׁים הֶמָּה מְלָכוֹת,
 שֶׁהֵם כְּרוּכִים בָּהּ, כְּגוֹן כֵּיצַד כּוֹרְכִים אֶת שְׁמַע.
 וְהֵם כְּנֹגֵד שְׁשִׁים מִסְכָּתוֹת. וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר,
 אֱלוֹ (תהלים מה) בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ, שֶׁהֵן
 הֶלְכוֹת שְׁאֵין לָהֶן חֶשְׁבוֹן.

וְאוֹתוֹ אֶפְרוּחַ הוּא בֶּן י"ה, הוּא בְּתוֹךְ חֲמֵשִׁים
 שְׁעָרֵי בֵּינ"ה, דְּהֵינּוּ י"ה חֲמֵשׁ פְּעָמִים
 עֶשֶׂר, ו' הוּא נִיפּוֹל, שְׁנַפֵּל אַחַר אוֹתָהּ שְׁנֶאֱמַר,
 (ישעיה יד) אֵיךְ נִפְּלֵת מִשָּׁמַיִם הִילַל בֶּן שָׁחַר. וְנִקְרָא

ניפול, ולא נפל, ולא נופל. משום שבו ניפול יש י"ו, ויורד בהם לגבי ה' ה', שנאמר בהן (רות א) ותלכנה שתיהן. זהו שכתוב (דברים כב) שלח תשלח. אחד מבית ראשון, והשני מבית שני, להקימם. זהו שכתוב (תהלים צו) י"שמחו ה"שמים ו"תגל ה"ארץ.

בא וראה, השמש הזה מתגלה ביום, ומתכסה בלילה, ומאיר בששים רבוא כוכבים. גם כך רועה הנאמן, כשהתכנס מהעולם, מאיר בששים רבוא נשמות ישראל, אם הדור פראוי. וזה סוד הגלגול שאמר עליו קהלת (קהלת א) דור הלך ודור בא. ופרשה שאין דור פחות מששים רבוא. והארץ לעולם עמדת – זו כנסת ישראל, אותה שנאמר בה (ישעיה סו) והארץ הדם רגלי, (בראשית כח) והיה זרעך כעפר הארץ.

ועוד סוד אחר בארו החכמים, הדור שהולך הוא הדור שבא. הלך חגר בא חגר, הלך סומא בא סומא. ועוד פרשה חכמים, שעתיד היה משה לקבל תורה בדור המבול, אלא משום שהיו רשעים, זהו שכתוב (שם ו) בשג"ם הוא בשר. בשג"ם זה מש"ה. ולמה קרא לו בשג"ם?

אָלָא קַהֲלַת חֶסֶר ב' מִבְּשַׁגִּים לְכִסּוֹת הַדְּבָר. אָמַר,
(קהלת ח) אָמַרְתִּי שָׁגַם זֶה הָבַל.

וּפְרָשׁוּהָ עַל יִתְרוֹ, לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ קִינִי?
שְׁנַפְרַד מִקִּין. קָם מְנוּרָה הַקְדוּשָׁה
וְאָמַר, עַל זֶה כָּתוּב (בראשית ד) קָנִיתִי אִישׁ אֶת
יְהוָה. שְׂרָאָתָהּ אוֹתוֹ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שְׁעֵתִידִים
בְּנִי לְשַׁבֵּת בְּלִשְׁכַּת הַגְּזִית.

וְגַם כֶּךָ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת, שֶׁהִיָּתָה דְחוּקָה לוֹ
הַשָּׁעָה, שְׁלֹא הָיָה לוֹ אֶלָּא קַב חֲרוּבִים
מֵעֶרֶב שַׁבַּת לְעֶרֶב שַׁבַּת, כְּמוֹ לְרַבִּי חֲנִינָא. לָמָּה
זֶה? לְאַחַר שִׁיִּצְאָהּ בַּת קוֹל וְאוֹמְרָת: כָּל הָעוֹלָם
כְּלוֹ אֵינוֹ נִזּוֹן אֶלָּא בְּשִׁבִיל חֲנִינָא בְּנִי.

אֶלָּא הוּא גָרַם קָדָם שֶׁהַחֲרִיב ק"ב מִן י', שֶׁהוּא
יב"ק. גַּם כֶּךָ לֹא הָיָה לוֹ אֶלָּא קַב
חֲרוּבִים, שְׁאוֹת י' הִיא יְחוּד, וּמִמְנָה בָּאָה נְבִיעָה
לְאוֹת ב', שֶׁהִיא בְּרָכָה, וְהִיא קֹדֶשׁ, וּמִמְנָה
מִתְקַדֵּשׁ ק, שֶׁהִיא קֹדֶשׁ. וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת
גָרַם לְהִיּוֹת חֲרוּבִים שְׁלוֹ ק"ב, שֶׁהֵם ק"דִּשָׁה
בְּרָכָה. גַּם כֶּךָ לֹא הָיָה לוֹ אֶלָּא קַב חֲרוּבִים. גַּם
כֶּךָ אִיּוֹב בֶּן יְבָמָה הָיָה, וּמִשּׁוֹם זֶה נֶעְנַשׁ עַל מַה
שֶׁכָּבַר אֶרַע לוֹ.

וְהֵם שְׁלֹא יָדְעוּ סוּד זֶה, אָמְרוּ, בְּנִים חַיִּים
 וּמְזוֹנוֹת לֹא בְזָכוֹת תְּלוּי הַדָּבָר, אֲלֵא
 בְּמִזְל תְּלוּי הַדָּבָר. הָרִי רָאִינוּ אֶת אַבְרָהָם שָׂרָאָה
 בְּמִזְלוֹ שְׁלֹא הָיָה עֲתִיד לְהִיּוֹת לוֹ בֶּן, וְהַקְדּוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא הוֹצִיאוֹ הַחוּצָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שם טו)
 וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הִבֵּט וְגו'. וּפְרָשׁוּהָ
 שָׂאָמַר לוֹ: צֵא מֵאֲצֻטְגְּנִינּוֹת שְׁלֶךְ, וְהַעֲלֵהוּ
 לְמַעְלָה מִהַפּוֹכְכִים, וְאָמַר לוֹ: הִבֵּט נָא הַשְּׁמַיִמָה
 וּסְפֹר הַפּוֹכְכִים. עַד כָּאן דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ, וְצָרִיךְ
 לְפָרֵשׁ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר.

בא וּרְאָה, כָּל בְּרִיּוֹת הָעוֹלָם, קִדְּם שְׁנַתְּנָה הַתּוֹרָה
 לְיִשְׂרָאֵל הָיוּ תְלוּיִים בְּמִזְל, וְאֶפְלוּ בְנִים
 חַיִּים וּמְזוֹנוֹת. אָבֵל אַחַר שְׁנַתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל,
 הוֹצִיָא אוֹתָם מִחַיּוֹב פּוֹכְכִים וּמְזָלוֹת, וְזֶה לְמַדְּנוּ
 מֵאַבְרָהָם, מִשּׁוֹם שֶׁהָיוּ בְּנָיו עֲתִידִים לְקַבֵּל ה'
 מֵאַבְרָהָם, שֶׁהִיא חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה, שְׁנֵאמַר בָּה
 (שם ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם, בְּה'
 בְּרָאָם. אָמַר לְאַבְרָהָם: בְּגִלְלַת הַה' הַזֶּה שְׁנוֹסְפָה
 לְשִׁמְךָ, הַשְּׁמַיִם תַּחְתִּיךָ וְכָל הַפּוֹכְכִים וְהַמְזָלוֹת
 שְׁמַאֲרִים בָּה'. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁנֵאמַר בָּה (שם מז)
 ה"א לָכֶם זָרַע. וְזָרַעְתֶּם בָּה"א. (שם כא) כִּי בִיצָחַק
 יִקְרָא לָךְ זָרַע.

ומשום זה, כל המשתדל בתורה בטל ממנו חיוב פוככים ומזלות, אם לומד אותה כדי לקיים מצוותיה. ואם לא – כאלו לא השתדל בה, ולא בטל ממנו חיוב פוככים ומזלות. כל שכן עמי הארץ שנמשלו לבהמות, שבארו עליהם (דברים כז) ארור שכב עם כל בהמה, שלא התבטלו מהם חיוב של פוככים ומזלות.

אנוש כחציר ימיו כציץ השדה כן יציץ (תהלים קג). ונאמר בו (שם לז) נער הייתי גם זקנתי. אחר כך (איוב לג) ישוב לימי עלומי. שאילן שנקצצו ענפים עתיקים שלו וצמחו כמו מקדם בשרשו, חזרו בעולם כמקדם. מתו זקנים, וחזרו לעולם הזה עלמים. וזהו סוד שמחדש הקדוש ברוך הוא בכל יום תמיד מעשה בראשית, שמתים אלה בכל יום, ומתחדשים אלה בכל יום.

ויין ישמח לבב אנוש (תהלים קד) – זה יין התורה. שכה עולה יין, כחשבון סו"ד. ומה יין צריך להיות סתום וחתום שלא יתנסף לעבודה זרה, גם כה צריך להיות סתום וחתום סוד התורה, וכל סודותיה, ולא משקים אותם, רק ליראיו. ולא לחנם עושים כמה מצוות ביין ומברכים בו את הקדוש ברוך הוא. וליין יש שני

גִּוְנִים – לָבֵן וְאָדָם, דִּין וְרַחֲמִים, וְהִינוּ ב' תּוֹסֶפֶת
בֵּינָן. כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה לְבִנָּה וְאֲדָמָה. לָבֵן מֵצַד יְמִין,
אָדָם מֵצַד שְׂמָאל.

וְמָה זֶה לְבָב אָנוּשׁ? יָב הִיָּה לוֹ לומר! אֶלָּא
שֵׁישׁ לֵב מְסוּר לְלֵב, וְהֵם ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל
מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, ב' מְבַרְאשִׁית, ל' מְלַעֲינֵי כָּל
יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ ל"ב שְׁנֵי. זֶה ל"ב ל"ב (הס) שְׁנַיִם –
ס"ד, חֶסֶד שְׂמוֹנָה לְע"ב, שֶׁהוּא וַיְכַלּוּ. הֵם שְׁבַעָה
יְמֵי בְּרֵאשִׁית. שְׁמִינֵי מֵהוּ? שְׁבַעָה יְמֵי בְּרֵאשִׁית
עַם (בראשית ה) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם. זֶה ע"ב
בְּחֻשְׁבוֹן בֵּינָן.

מָה זֶה לְהַצְהִיל פְּנִים מִשְׁמֵן? אֵלּוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר
פְּנִים – אַרְבָּעָה שֶׁל אַרְיָה, אַרְבָּעָה שֶׁל שׁוֹר
אַרְבָּעָה שֶׁל נֶשֶׁר, שֶׁהֵם: מִיכָאֵל אַרְיָה, אַרְבַּע
פְּנִים שֶׁלוֹ יְהו"ה. אַרְבַּע פְּנֵי שׁוֹר, וְהוּא גְּבַרְיָאֵל,
וְהֵם יְהו"ה. אַרְבַּע פְּנֵי נֶשֶׁר, וְהוּא נוּרִיאֵל, וְהֵם
יְהו"ה. וְהֵם מְמַנִּים תַּחַת חֶסֶד פַּחַד אִמּוֹת,
דְּרָגוֹת שְׁלֶשֶׁת הָאָבוֹת. וּפְרָשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ, הָאָבוֹת
הֵן הֵן הַמְּרַכְּבָה. וְעוֹלָיִם (נְקוּדִים) הָאֲוֵרוֹת לְחֻשְׁבוֹן
יב"ק. וְהֵם מְלַךְ מְלַךְ יְמֵלֶךְ, יְהו"ה אֶהְיֶ"ה אֲדוֹנָי.
סך הַכֹּל – יב"ק.

רבי שמעון היה יושב ועוסק בפרשה זו, בא לפניו רבי אלעזר בנו. אמר לו, נדב ואביהוא מה עושים בפנחס? אם פנחס לא היה בעולם כשמתו, ואחר כך בא לעולם והשלים מקומם – אז יפה. אבל פנחס היה בעולם, (ויסגן ה'יה) ונשמתו בו בקיום עומדת.

אמר לו, בני, סוד עליון פאן, וכך הוא. שבשעה שהסתלקו מן העולם, לא היו נסתרים תחת כנפי הסלע הקדוש. מה הטעם? משום שכתוב (במדבר ג) ובנים לא היו להם. שהקטינו דמות המלך, שהרי הם לא ראויים לשמש בכהנה גדולה.

בשעה שקנא פנחס על הברית הקדוש ונכנס בתוך כמה אוכלוסין והרימם על הרמח לעיני כל ישראל, כשראה שבט שמעון, באו אליו בכמה אוכלוסין. פרחו ממנו נשמתו, ושתי נשמות שהיו מערטלות בלי מקום קרבו אליה, ונכללו כאחת, וחרזה נשמתו כלולת רוח, שנכללה בשתי רוחות, והתחזקו בה, ואז הרויח מקומם להיות כהן (גדול), מה שלא (היה ראוי) מקדם. ולכן כתוב, (איוב ד) זכר-נא מי הוא נקי אבד, שלא אבד באותה שעה, ולא אבדה רוח

כְּשֶׁפָּרְחָה מִמֶּנּוּ. וְאִיפֹה יִשְׂרִים נִכְחָדוּ – אֱלוֹ
 בְּנֵי אֶהְרֵן שֶׁחֲזְרוּ לְעוֹלָם, מֵה שְׁאָבֵד בְּחַיֵּיהֶם.
 וְלִכֵּן כָּתוּב בּוּ בַּפְּנֵחָס בֶּן בֶּן פְּעַמִּים, פְּנֵחָס בֶּן
 אֶלְעָזָר בֶּן.

מֵה כָּתוּב לְמַעַלָּה מִפְּרָשָׁה זוֹ? (במדבר כה) וַיֹּאמֶר ה'
 אֶל מֹשֶׁה קַח אֶת כָּל רְאֵשֵׁי הָעָם וְהוֹקֵעַ
 אוֹתָם לַה' נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ. וְכִי עַל שֶׁהִרְגוּ בַלִּילָה, אוֹ
 עַל שֶׁהִרְגוּ בַיּוֹם, בַּיּוֹם מְעַנֵּן, כָּתוּב נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ?
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שֶׁתְּהִיָּה מִיתָתָם בְּגִלּוּי כְּמוֹ
 שֶׁחֲטָאוּ בְּגִלּוּי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לֹא בְּגִלּוֹל זֶה נֹאמַר, אֲלֹא
 מִכָּאן לְמִדְנּוּ, בְּדַרְגָּה שֶׁחֲטָא אָדָם לְקִדּוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, לְאוֹתוֹ מְקוֹם יֵשׁ לַעֲשׂוֹת תְּקֵנָה
 לְנַפְשׁוֹ. הֵם חֲטָאוּ בְּבְרִית קֹדֶשׁ שֶׁנִּקְרְאת שְׁמֶשׁ,
 בְּגִלּוֹל כֶּף דִּין וְתִקּוּן שְׁלֵהֶם הוּא כְּנֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ, וְלֹא
 בְּמִקּוֹם אֲחֵר. מִכָּאן שֶׁלֹּא צָרִיף אָדָם לְתַקֵּן נַפְשׁוֹ
 אֲלֹא בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁחֲטָא אֵלָיו, וּמִי שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה
 כֶּף, אֵין לוֹ תִקּוּן לְעוֹלָמִים כְּרֵאוּי.

רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח, (תהלים קד) יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרִזֵּי
 לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. מֵה כָּתוּב לְמַעַלָּה? וַיֵּין
 יִשְׁמַח לִבָּב אָנוּשׁ וְגו'. וְכִי מֵה זֶה לְזֶה? אֲלֹא כֶּף

למדנו, שכתוב מצמיח חציר לבהמה וגו' – וכי
 שבח לבהמה שיש לה חציר, בא דוד לומר ברוח
 הקדש? אלא מצמיח חציר – אלה הם ששים
 אלה רבוא של מלאכים, שליחים, שנבראו ביום
 השני של בראשית, וכלם אש לזהות. אלה הם
 חציר. למה חציר? משום שצומחים כחציר זה
 בעולם, שכל יום ויום נקצרו כעת, ואחר כך
 צומחים וחוזרים כמקדם.

וְלִבָּן כתוב מצמיח חציר לבהמה, זהו שכתוב
 (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו. ושנינו,
 אלה הרים מעלים לה בכל יום ויום, ובכל הר
 והר יש ששים רבוא, והיא אוכלת.

ויעשב לעבדת האדם – אלו אותם נשמות
 הצדיקים, שאותו אדם שרוכב ושולט
 על בהמה זו אוכל ומכניסם בתוכו, ובזכותם נזון
 כל העולם מאותו אדם, שכתוב בו (יחזקאל א) ועל
 דמות הפסא דמות כמראה אדם וגו'. ועל זה
 כתוב האדם, אותו שנודע, כדי להוציא לחם מן
 הארץ, להוציא מזון לעולם מהארץ הקדושה.

ויין – זה יין עתיק ששופע מלמעלה. ישמח לבב
 אנוש – אנוש זה סוד של אותו נער שעלה

לְשִׁיבָה וְחֹזֵר כְּמִקְדָּם. וְעַל זֶה כָּתוּב (תהלים קג) אָנוּשׁ
כַּחֲצִיר יָמָיו.

לְהַצְהִיל פָּנִים - אֵלוּ אוֹתָם פָּנִים שֶׁנִּקְרְאוּ
פָּנִים גְּדוּלוֹת וּפָנִים קְטָנוֹת. מִשְׁמָן,
מִשְׁפַּע הָעוֹלָם הַבֶּא, שֶׁמֶן וּמִשְׁחָה קָדוֹשׁ עֲלִיוֹן.
וְלֶחֶם לֶבֶב אָנוּשׁ יִסְעֵד - אוֹתוֹ לֶחֶם שְׂמֵזִילִים
הַשְּׁחָקִים, וְטוֹחָנִים מִן לְמֵאֵכָל שֶׁל צְדִיקִים סֶתֶם,
וּמִשֵּׁם שׁוֹפֵעַ לְכַמָּה חִילוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ לֶבֶב אָנוּשׁ,
וְהַכֹּל בֶּא מִשְׁפַּע עֲלִיוֹן.

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' - אֵלוּ אוֹתָם עֲצִים עֲלִיוֹנִים
פְּנִימִיִּים. אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע, שֶׁהָרִי
נִעְקְרוּ וּנְטָעִים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מֵה בֵּין עֲצֵי ה'
לְאַרְזֵי לְבָנוֹן? עֲצֵי ה' - אֵלוּ עֵץ הַחַיִּים וְעֵץ
הַדַּעַת טוֹב וְרַע. אַרְזֵי לְבָנוֹן - אֵלוּ חֲמֻשִׁים
שְׁעָרִים שֶׁנִּקְרְאוּ חֲמֻשׁ מֵאוֹת שָׁנָה.

אֲשֶׁר נָטַע. אֲשֶׁר שָׁם צִפְרִים יִקְנְנוּ, בְּצֵלָם
מְקַנְנוֹת נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, וְכָל חִילוֹת
הַקָּדֹשׁ גְּדוּלָּה מִשֵּׁם. חֲסִידָה - בְּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
אֲבִינוּ, שֶׁנִּקְרָא חֲסִיד, וְעָשָׂה חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם, בְּגִלְלֵי זֶה נִקְרָאת חֲסִידָה. בְּרוּשִׁים בֵּיתָה,
בֵּין זְרוּעוֹת עוֹלָם יוֹשְׁבֵת. (עד כאן רַעִיא מֵהִימָנָא).

רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי קָמוּ לְעֶסֶק בְּתוֹרָה בְּחֻצוֹת
הַלְיָלָה. עַד שֶׁיָּשְׁבוּ וְעָסְקוּ בְּתוֹרָה אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, זֶה שָׁאֵמַר רַבִּי חֲזִיָּא (תהלים קג) אָנוּשׁ כְּחֻצִיר
יָמָיו – יָפָה אָמַר. אָבֵל בַּמָּה בְּאַרְנוֹ סוּף הַפְּסוּק –
כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ וְלֹא יִפְרְנוּ עוֹד מְקוֹמוֹ.
אָמַר לוֹ, כִּךָּ הוּא בּוֹדְאֵי, אָנוּשׁ כְּחֻצִיר יָמָיו כָּמוֹ
שָׁאֵמַר. כְּצִיץ הַשָּׂדֶה – כְּצִיץ אוֹתוֹ שָׂדֶה הַנּוֹדֵעַ –
כֵּן יִצִּיץ, שֶׁהִתְחַדַּשׁ וְחָזַר כְּמִקְדָּם. (כִּךָּ יִצִּיץ וְעוֹלָה. מָה

(הַטַּעַם? מִשּׁוֹם)

כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ – זֶה רוּחַ עֲלִיּוֹן טָמִיר
קָדוֹשׁ גָּנוּז מִהַכֹּל, שְׁכוּלֵל אוֹתוֹ בְּתוֹכוֹ, וְאֵז
אֵינְנוּ. וְזֶהוּ סוּד שֶׁל חֲנוּךְ, שְׁכָתוּב בּוֹ (בְּרֵאשִׁית ה)
וְאֵינְנוּ כִּי לָקַח אֶת־אֱלֹהִים, זֶה אֱלֹהִים עֲלִיּוֹן. רוּחַ
עֲלִיּוֹנָה, רוּחַ גָּנוּזָה וְטָמִירָה. וְלֹא יִפְרְנוּ עוֹד
מְקוֹמוֹ, שֶׁהָרִי נִכְלָלֵת רוּחַ קָטָנָה בְּרוּחַ עֲלִיּוֹנָה.
מָה כָּתוּב אַחֲרָיו? וְחָסַד ה' מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם.
וְנִכְנָס לוֹ כִּהֵן גָּדוֹל לְתוֹךְ קָדֵשׁ הַקְּדוּשִׁים, וְלוֹקָחוֹ
וּמוֹלִידוֹ כְּמִקְדָּם, וּמִתְחַדַּשׁ כְּנֶשֶׁר עֲלוֹמָיו, וְחָזַר
הוּא נֶעַר.

עַד שֶׁיָּשְׁבוּ, רָאוּ צֵל שֶׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם, הוֹלֵךְ וּבָא,
הוֹלֵךְ וּבָא בְּתוֹךְ הַבַּיִת. תָּמָהּוּ. אָמַר רַבִּי
אַבָּא, יוֹסִי בְּנִי, אָמַר לָךְ מָה הָיָה לִי עִם הַמְּנוּרָה

הַקְדוּשָׁה. יוֹם אֶחָד הֵינּוּ הוֹלְכִים בְּבִקְעַת אוֹנוֹ,
וְהֵינּוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה כָּל אוֹתוֹ יוֹם, וּמִתּוֹךְ חִזְק
הַשָּׁמַשׁ יִשְׁבְּנוּ לַיָּד סֵלַע אֶחָד בְּתוֹךְ נֶקֶב אֶחָד.

אֲמַרְתִּי לוֹ, מַה זֶה שְׁבָכָל שָׁעָה שְׁמִתְרַבִּים
הַרְשָׁעִים בְּעוֹלָם וְהַדִּין שָׂרוּי בְּעוֹלָם,
צַדִּיקִים שְׂבָהֵם לוֹקִים עֲלֵיהֶם?! שָׂכַךְ שְׁנִינוּ,
בְּחֶטָא הַדּוֹר, קְדוּשִׁים וְצַדִּיקִים יִתְפָּסוּ. לָמָּה? אִם
מִשׁוּם שֶׁהֵם לֹא מוֹכִיחִים אֶת הָעוֹלָם עַל
מַעֲשֵׂיהֶם – כִּמָּה הֵם שְׂמוֹכִיחִים וְלֹא מְקַבְּלִים
מֵהֶם, וְהַצַּדִּיקִים כְּפוּפִים לְפָנֵיהֶם. וְאִם מִשׁוּם
שֶׁאֵין מִי שְׂיִגַן עַל הָעוֹלָם – לֹא יָמוּתוּ וְלֹא יִתְפָּסוּ
בְּחֶטְאֵיהֶם, שֶׁהָרִי חֲדוּהָ הִיא לְצַדִּיקִים בְּאֲבוּדָם.

אֲמַר לוֹ, בּוֹדְאֵי בְּחֶטָא הַדּוֹר נִתְפָּסִים הַצַּדִּיקִים,
וְהָרִי בְּאֲרֵנוּ דְּבָרִים אֱלוֹ. אָבֵל בְּשָׁעָה
שְׁנִתְפָּסִים הַצַּדִּיקִים בְּחִלָּאִים אוֹ בְּמִכּוֹת, זֶה
בְּשִׁבִיל לְכַפֵּר עַל הָעוֹלָם, וְאִזּוֹ יִתְכַפְּרוּ כָּל חֲטָאֵי
הַדּוֹר. מִנֵּיִן לָנוּ? מִכָּל אֵיבָרֵי הַגּוּף. בְּשָׁעָה שְׁכָל
הָאֵיבָרִים בְּמִצּוּקָה וְחִלִּי גְדוֹל שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם,
אֵיבָר אֶחָד צָרִיךְ לְלַקּוֹת כְּדֵי שְׂיִתְרַפְּאוּ כָּלָם.
וּמִיָּהוּ? הַזְרוּעַ. הַזְרוּעַ לוֹקָה וּמוֹצִיאִים מִמֶּנָּה דָם,
וְאִזּוֹ הָרִי רְפוּאָה לְכָל אֵיבָרֵי הַגּוּף.

גם כִּף בְּנֵי הָעוֹלָם הֵם אֵיבָרִים זֶה עִם זֶה. בְּשִׁעָה
שְׂרוּצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת רְפוּאָה
לְעוֹלָם, מְלָקָה צְדִיק אֶחָד בִּינֵיהֶם בְּמַחְלוֹת
וּמְכוֹת, וּבִגְלָלוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה לְכָל. מִנֵּין לָנוּ?
שְׁכָתוֹב (ישעיה נג) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדַכָּא
מֵעוֹנְתֵינוּ וְגו', וּבַחֲבֵרְתוֹ נִרְפָּא לָנוּ. וּבַחֲבֵרְתוֹ –
הַקְּזוֹת דָּם, כְּמוֹ מִי שְׁמַקִּיז זְרוּעַ, וּבְאוֹתָהּ חֲבוּרָה
נִרְפָּא לָנוּ, רְפוּאָה הוּא לָנוּ לְכָל אֵיבָרֵי הַגּוּף.

וְלְעוֹלָם לֹא מְלָקָה צְדִיק, אֲלֵא כְּדִי לְתַת רְפוּאָה
לְדוֹר וּלְכַפֵּר עֲלֵיהֶם, (וסוד זֶה צְדִיק וְרַע לוֹ)

שְׂזָה נוֹחַ לְצַד הָאֲחֵר שְׁהַדִּין שׁוֹלֵט (לְשִׁלֵּט) עַל
הַצְּדִיק יוֹתֵר מִהַכֵּל, שְׁלֹא חוֹשֵׁשׁ אֶז לְכָל הָעוֹלָם
וְלֹא מְשַׁנֵּיחַ בָּהֶם מִהַשְׁמָחָה שֶׁהוּא שׁוֹלֵט עָלָיו.
וְאוֹתוֹ צְדִיק זוֹכֵה לְשִׁלְטוֹן עָלְיוֹן בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא. צְדִיק וְטוֹב לוֹ, שְׁלֹא חוֹשֵׁשׁ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַפֵּר עַל הָעוֹלָם.

אֲמַרְתִּי לוֹ, אֵלּוֹ לֹא הָיוּ בְּזִמְנָא אֶחָד – יָפָה.
אָבֵל כָּאֵן יֵשׁ צְדִיק, וְכָאֵן יֵשׁ צְדִיק.
לָזָה יֵשׁ מַחְלוֹת, וְלָזָה יֵשׁ אֶת כָּל טוֹב הָעוֹלָם.
אָמַר לִי, בְּאֶחָד מֵהֶם אוֹ בְּשָׁנִים מִסְפִּיק,
שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רוּצֵה לְהִלְקוֹת הַכֵּל, (ס"א
כַּל עוֹד) כְּמוֹ שְׁלֹא צְרִיךְ אֲלֵא זְרוּעַ אַחַת לְהִלְקוֹת

וּלְהַקִּיז לְתַת רְפוּאָה לְכָל הָאֵיבָרִים. גַּם כָּאֵן,
בְּצַדִּיק אֶחָד מִסְפִּיק.

וְאִם מִתְחַזְקֵת (מִכְבִּידָה) הַמַּחְלָה עַל כָּל
הָאֵיבָרִים, אָז צָרִיךְ לְהַקִּיז מִשְׁתֵּי
זְרוּעוֹת. גַּם כֵּן, אִם הַתְּרַבּוֹ הַחֲטָאִים וּכְבִּדִים
עַל הָעוֹלָם, אָז כָּל הַצַּדִּיקִים לוֹקִים, לְתַת
רְפוּאָה עַל כָּל הַדּוֹר. אֲבָל בְּזִמְן שֶׁלֹּא הַתְּרַבּוֹ
כָּל כֵּן, אָז רַק צַדִּיק אֶחָד לוֹקָה, וּשְׂאָר
הַצַּדִּיקִים בְּשָׁלוֹם, שֶׁהָרִי לֹא צָרִיךְ הָעוֹלָם
שְׁכָלָם יִלְקוּ. נִרְפָּא הָעָם – נִרְפָּאוּ הַצַּדִּיקִים.
וּלְפַעְמִים שְׁכָל יְמֵיהֶם עוֹמְדִים בְּמַחְלוֹת לְהִגָּן
עַל הַדּוֹר. אִם מִתּוֹ – הָרִי נִרְפָּא הַכֹּל וְנִתְכַפֵּר,
לְפַעְמִים כְּשֶׁהַחֲטָאִים הֵם נְכַבְּדִים יוֹתֵר.

קִמְנּוּ וְהִלְכְנוּ, וְחִזְקוּ הַשֵּׁמֶשׁ הִיָּה יוֹתֵר, וְהַדְרִיף
הִיָּתָה דְחוּקָה לָנוּ. רָאִינוּ אֵילָנוֹת
בְּמִדְבָּר וּמִים תַּחְתֵּיהֶם. יִשְׁכְּנוּ תַּחַת צֵל שֶׁל
אֵילָן אֶחָד שֶׁל הַמִּדְבָּר. שְׂאֵלְנוּהוּ, מַה זֶה שְׁכָל
עַמִּי עוֹלָם לֹא עוֹשִׂים נְעוּנָה, רַק יִשְׂרָאֵל
לְבָדָם? שְׁכַשְׁעוּסִקִים בְּתוֹרָה מִתְנַעֲנְעִים לְכָאן
וּלְכָאן בְּלִי לְמוֹד שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם, וְלֹא יְכוּלִים
לְעִמָּד בְּעִצָּמָם?

אָמַר לִי, הַזְכַּרְתָּנִי דְבַר עֲלִיּוֹן, וּבְנֵי אָדָם לֹא יוֹדְעִים וְלֹא מְשַׁגְּיחִים. יֵשֶׁב שָׁעָה וּבִכָּה. אָמַר, אוֹי לְבְנֵי הָאָדָם שֶׁהוֹלְכִים כְּבִהְמוֹת הַשָּׂדֶה בְּלֵי שֶׁכַל. בְּדַבַּר הַזֶּה לְבַדּוֹ נוֹדְעוֹת נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל בֵּין נְשָׁמוֹת עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִגְזְרוּ מִתּוֹךְ נֵר קְדוֹשׁ שְׂדוּלֶק, שְׁפָתוֹב (מְשַׁלִּי כ) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם. וְנֵר זֶה, בְּשָׁעָה שֶׁנֶּאֱחָז (שְׂנֹדֶלֶק) מִתּוֹךְ תּוֹרָה הָעֲלִיּוֹנָה, לֹא שׁוֹכֵךְ הָאוֹר עָלָיו אֶפְלוּ רָגַע. וְסוֹד זֶה – (תְּהִלִּים פז) אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ. כְּמוֹ זֶה כָּתוּב – (ישעיה סב) הַמְזַכֵּרִים אֶת ה' אֵל דְּמִי לָכֶם. אֵין שְׁכוּךְ לָכֶם. אוֹר הַנֵּר, כִּיּוֹן שֶׁנֶּאֱחָז תּוֹךְ הַפְּתִילָה, אוֹתוֹ הָאוֹר לֹא שׁוֹכֵךְ לְעוֹלָמִים, אֶלָּא מִתְנַעֲנֵעַ הָאוֹר לְכָאן וּלְכָאן וְלֹא שׁוֹכֵךְ לְעוֹלָמִים.

כְּמוֹ זֶה יִשְׂרָאֵל, שֶׁנְשָׁמוֹתֵיהֶם מִתּוֹךְ אוֹתוֹ אוֹר הַנֵּר – כִּיּוֹן שֶׁאָמַר דְּבַר אֶחָד שֶׁל הַתּוֹרָה, הָרִי הָאוֹר דּוֹלֵק, וְלֹא יְכוּלִים הֵם לְשַׁכֵּךְ, וּמִתְנַעֲנֵעִים לְכָאן וּלְכָאן וּלְכָל הַצְּדָדִים כְּאוֹר הַנֵּר, שֶׁהָרִי כָּתוּב (מְשַׁלִּי כ) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם.

וְכָתוּב (יחזקאל לד) אָדָם אֶתֶם. אַתֶּם קְרוּיִים אָדָם וְלֹא אֲמוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. נְשָׁמוֹת עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת מְדַעִיכֶת

הקש, בלא אור ששורה עליהם, ולכן שוככים ולא מתנענעים, שהרי אין להם תורה ולא דולקים בה, ואין אור שורה בהם. הם עומדים כמו עצים בתוך אש שדולק בלי אור ששורה עליהם, ועל זה שוככים בלי אור כלל. אמר רבי יוסי, זהו ברור הדבר! אשרי חלקי שזכיתי לזה לשמע את זה.

סדר הלימוד ליום יט אייר [יום 226 בשנה]

רעיא מהימנא (רועה הנאמן)

ובחבור ראשון אמר הרועה הנאמן, מנורה הקדושה, יפה אמרו רבי אבא ורבי חייא ורבי יוסי, אבל (תהלים קג) כי רוח עברה בו ואיננו – כאן צריך לפתח בדברים, מה זה עברה בו? זו עברה וזעם וצרה, אחד מאותם מלאכים רעים.

שמשום שלא ידעו בו אותם בעלי חטאים, צריך לעשות לו שנוי מקום ושנוי השם ושנוי מעשה, כמו אברהם, שנאמר בו (בראשית יב) לך מארץ וממולדתך – הרי שנוי מקום. (שם יז) ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם – הרי שנוי השם. שנוי מעשה –

שְׁהַשְׁתַּנָּה מִמַּעֲשִׂים רָעִים שְׁעָשָׂה בְּתַחֲלָה
 לְמַעֲשִׂים טוֹבִים. הוּא מְשַׁל לְרוּחַ שֶׁל אוֹתוֹ שְׁמַת
 בְּלֹא בָנִים. כְּמוֹ זֶה עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְאָדָם כְּשֶׁגָּרַשׁ אוֹתוֹ מֵאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהֵבִיאוֹ לְעוֹלָם
 הַזֶּה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר לְמַעְלָה.

מִשְׁנָה פָּנִיו וַתִּשְׁלַחְהוּ (איוב יד). וּמִשּׁוֹם זֶה כִּי רוּחַ
 עָבְרָה בּוֹ. אַחַד מֵאוֹתָם מְלֹאכִים רָעִים,
 כְּשֶׁרוּאָה אוֹתוֹ מִשְׁנָה בְּזִמְן שְׁנַפְּגָשׁ (בו) עִמוֹ,
 שׂוֹאֲלִים אוֹתוֹ שָׂאֵר הַמִּשְׁחִיתִים עָלָיו: זֶהוּ בַעַל
 חוֹבֶכָה? הוּא עוֹנֶה לָהֶם וְאוֹמֵר: אֵינָנוּ.

כְּשֶׁמִּתְגַּרֵּשׁ מִמְּקוֹמוֹ וְנִנְטַע בְּמְקוֹם אַחֵר, נֹאמֵר
 בּוֹ וְלֹא יִכְיָרְנוּ עוֹד מְקוֹמוֹ, בְּגִלְל
 (ויקרא יד) שְׁעָפָר אַחֵר יִקַּח וְטַח אֶת הַבַּיִת. וְזֶהוּ סוּד
 וְנִתְּץ אֶת הַבַּיִת אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֲצָיו – אוֹתָם
 עֲצָמוֹת וְגִידִים וּבִשָּׁר שְׁהָיָה, חֲזָר לְעָפָר. מַה
 כְּתוּב בּוֹ? (ישעיה סה) וְנָחַשׁ עָפָר לַחֲמוֹ, מִשּׁוֹם שְׁהָיָה
 מְנַגֵּעַ. וְאַחֵר כֶּף, וְעָפָר אַחֵר יִקַּח וְטַח אֶת הַבַּיִת,
 וּבּוֹנֶה לוֹ עֲצָמוֹת וְגִידִים וּמִתְחַדֵּשׁ, כְּמוֹ בַיִת יֵשֵׁן
 שְׁעוֹשִׂים אוֹתוֹ חֲדָשׁ, וְדָאֵי שְׁהוּא מִתְחַדֵּשׁ.

וְכֵּן שְׂאֵמֵר וְלֹא יִכְיָרְנוּ עוֹד מְקוֹמוֹ – עַל רוּחַ,
 שְׁנִכְלָלָה רוּחַ קְטַנָּה בְּרוּחַ עֲלִיוֹנָה. זֶהוּ

מִשָּׁל לְאֵילָן שְׁלֵא עוֹשֶׂה פְרוֹת, לֹקְחִים עֲנָפִים
שָׁלוּ וּמְרַכִּיבִים אוֹתוֹ בְּעֵנָף שֶׁל עֵץ אַחַר עֲלִיּוֹן (יה)
שְׁעוֹשֶׂה פְרוֹת, וְנִכְלָל זֶה בְּזֶה וְעוֹשֶׂה פְרוֹת.
בְּאוֹתוֹ זְמַן נֶאֱמַר בוֹ, וְלֹא יִכְיָרְנוּ עוֹד מִקוֹמוֹ.

ג כִּךְ בֶּן אָדָם שִׁיּוֹשֵׁב בְּעִיר שִׁיּוֹשְׁבִים בָּהּ
אֲנָשִׁים רָעִים, וְלֹא יָכוֹל לָקִים מְצוֹת הַתּוֹרָה
וְלֹא מְצַלִּיחַ בַּתּוֹרָה - עוֹשֶׂה שְׁנַיִם מְקוֹם וְנֶעְקָר
מִשָּׁם, וְנִשְׁרָשׁ בְּמְקוֹם שְׁגָרִים בּוֹ אֲנָשִׁים טוֹבִים,
בְּעֵלֵי תּוֹרָה, בְּעֵלֵי מְצוֹת. שֶׁהַתּוֹרָה נִקְרָאת עֵץ,
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (מְשַׁלֵּי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ.
וְהָאָדָם הוּא עֵץ, שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כ) כִּי הָאָדָם עֵץ
הַשָּׂדֶה. וְהַמְצוֹת שְׂבָה דוֹמוֹת לְפָרִי. וּמָה כָּתוּב
בוֹ? רַק עֵץ אֲשֶׁר תִּדְעַ כִּי לֹא עֵץ מְאָכֵל הוּא אוֹתוֹ
תִּשְׁחִית וְכָרְתָּ. אוֹתוֹ תִּשְׁחִית - מִהָעוֹלָם הַזֶּה.
וְכָרְתָּ - מִהָעוֹלָם הַבָּא. וְלִכֵּן צָרִיךְ לַעֲקֹר (אוֹתוֹ מֵאוֹתוֹ)
מֵאוֹתוֹ מְקוֹם, וְיִנְטַע בְּמְקוֹם אַחַר בֵּין צְדִיקִים.

מָה אָדָם בְּלֵי בָנִים נִקְרָא עָקָר וְאִשְׁתּוֹ עֲקָרָה, גַּם
כִּךְ תּוֹרָה בְּלֵי מְצוֹת נִקְרָאת עֲקָרָה. וְלִכֵּן
פְּרֻשָׁה, לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא עָקָר אֲלֵא הַמַּעֲשֶׂה. בְּאוֹ
הַחֲבָרִים וְהַשְׁתַּטְחוֹ לְפָנָיו וְאָמְרוּ, כָּעֵת לְמַדְנּוּ
חֲדוּשׁ אֵיךְ נִכְלָלֵת רוּחַ בְּרוּחַ, כְּמִי שֶׁרָאָה דְבַר

בְּעֵינַי וְהִבְרַר לוֹ. מִקֶּדֶם זֶה הָיָה קִבְּלָה לָנוּ, וְכָעַת
בְּרוּר הַדָּבָר.

וְעוֹד נֹאמֵר בְּחִבּוּר רֵאשׁוֹן, שְׁהָרִי נוּחַ לוֹ לִסְטָרָא
אַחֲרָא לְשֵׁלֵט עַל הַצְּדִיק יוֹתֵר מֵהַכֹּל, וְלֹא
חוּשׁ אֲזוֹ לְכֹל הָעוֹלָם. בֵּין כֶּף הָרִי צֵל הַזְּדִמָּן
לְפָנֵיהֶם, וְאָמַר לוֹ, מִנֵּין? מֵאִיּוֹב. שְׂרָאָה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַדּוֹר מְחַיֵּבִים כְּלָיָה, וּבֹא שְׂטָן
לְקַטְרֵג, אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: (אִיּוֹב ב) הַשְּׂמַתָּ
לְבָךְ אֶל עַבְדֵי אִיּוֹב כִּי אֵין כְּמַהוּ בְּ[בְכָל הָ]אָרֶץ,
לְהַצִּיל אֶת הַדּוֹר. וְהוּא מְשַׁל לְרוּעָה שְׂבֹא הַזָּאֵב
לְטָרֵף אֶת צֵאנָו וְלְהַאֲבִידוֹ. מָה עָשָׂה אוֹתוֹ רוּעָה
שֶׁהָיָה חָכֵם? נָתַן לוֹ תִישׁ חֲזֵק וְשִׁמְן וְגִדּוֹל מִכָּלֵם,
אוֹתוֹ שְׂכָלֵם נוֹהֲגִים אַחֲרָיו, וּבְרָצוֹן לְשֵׁלֵט עַל
אוֹתוֹ תִישׁ טוֹב, שְׂכַח (הַשְּׂאִיר) אֶת כָּלֵם. מָה עָשָׂה
אוֹתוֹ רוּעָה? בְּשַׁעָה שֶׁהַזָּאֵב הָיָה מִתְעַסֵּק עִם
אוֹתוֹ תִישׁ, בְּרַח הָרוּעָה עִם הַצֵּאֵן וְשֵׁם אוֹתָם
בְּמִקּוֹמָם, וְאַחַר כֶּךָ שָׁב לְתִישׁ וְהַצִּילוֹ מֵהַזָּאֵב.

כֶּךָ עָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם הַדּוֹר. נָתַן
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַצְּדִיק בְּרִשׁוֹת
הַמְּקַטְרֵג לְהַצִּיל אֶת הַדּוֹר בְּגִלְלוֹ. וְאִם הוּא חֲזֵק
כִּיעֵקֵב, נֹאמֵר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית לֵב) וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ. כָּל
שָׂכָן וְכָל שָׂכָן שֶׁנִּצַּח אוֹתוֹ, עַד שֶׁאָמַר שְׁלַחֲנִי.

אמר, צל צל, כף הוא. אשרי חלקו של אותו צדיק שהוא חזק לסבל יסורים. כל שכן מי שמנצח בהם את המקטרג שלו, שהוא שולט על כל דור, ונחשב לו כאלו הוא הציל אותם, והקדוש ברוך הוא עושה אותו רועה עליהם במקומו, ולכן זכה רועה הנאמן להיות רועה על ישראל. ולא עוד, אלא שכך משליטו עליהם בעולם הבא, משום שהציל אותם שלא נאבדו משם, שהנהיגם בתורה ובמעשים טובים.

בין כף בא רועה הנאמן, אמר להם, ולמה לוקה זרוע ימין? שדרך כל בעלי הרפואה שמקיזים בהתחלה זרוע ימין, והרי זרוע שמאל קרובה ללב, ומדוע לא מקיזים אותה? אמר לו, משום שהקדוש ברוך הוא לא רוצה להלקות יותר, שהרי בזה מספיק, ואם כבדה המחלה על איברי הגוף, מקיז מזרוע שמאל.

אמר לו, אם לא היו שניהם בזמן אחד – יפה, אבל כאן יש צדיק, וכאן יש צדיק. לזה יש חלאים ומכות, ולזה יש טוב. למה? אם יכבד החלי – יקיז לשניהם, שהם שתי זרועות, לתת רפואה לכל האיברים. ואם לא יכבד בו החלי על

כָּל הָאֵיבָרִים, לָמָּה מְקִיז לְזִרְוֹעַ יָמִין יוֹתֵר
מֵהַשְּׂמַאל? אֵלָּא (אָמַר לוֹ), אָמַר אֲתָהּ.

אָמַר לוֹ, וְדַאי גּוּף וּשְׁתֵּי זְרוּעוֹת הֵם כְּנֶגֶד
הָאֵבוֹת. רֹאשׁ כְּנֶגֶד אָדָם הִרְאִישׁוֹן, זְרוּעַ
יָמִין כְּנֶגֶד אַבְרָהָם, זְרוּעַ שְׂמַאל כְּנֶגֶד יִצְחָק, גּוּף
כְּנֶגֶד יַעֲקֹב. וּמִתּוֹךְ לְגוּף – כְּבֹד לְיָמִין, טְחוּל
לְשְׂמַאל – עֵשׂוֹ וַיִּשְׂמַעֲאֵל. לֵב יַעֲקֹב, בְּאִמְצָע.
כְּנִפֵי רֵאָה וּכְלִיּוֹת כְּנֶגֶד אַבְרָהָם וַיִּצְחָק. רֵאָה מִיָּם,
שָׁהֵם (כְּנִפֵי רֵאָה שׁוֹאֲבִים) שׁוֹאֲבִים כָּל מִינֵי מִשְׁקִים.
כְּלִיּוֹת אֵשׁ, שְׂמֵבֶשֶׁלּוֹת זֶרַע שִׁיּוּרְד מֵהַמַּח.

וּמִשׁוּם שְׂאֲבָרָהֶם הוּא מִיָּם, שֵׁם זֶרַעוֹ בְּגָלוֹת
אָדוּם, וּמִשׁוּם זֶה כְּבֹד לְיָמִין אַבְרָהָם.
וּמְרָה, שֶׁהַכְּבֹד הוּא חָרַב שְׁלָהּ, הִיא מְרָה, נֶאֱמַר
בָּהּ (מִשְׁלֵי ה') וְאַחֲרִיתָהּ מְרָה כֻלְעָנָה. וְאִם מִתְרַבִּים
הַחֲטָאִים בְּבְנֵי אַבְרָהָם, שָׁהֵם בְּגָלוֹת אָדוּם,
נִכְבָּד בּוֹ הַחֲלִי עֲלֵיהֶם מִצַּד הַכְּבֹד. זְרוּעַ יָמִין
צָרִיף לְהִלְקוֹת, לְהַקִּיז מִמֶּנּוּ דָם. שְׁמֵי שְׁלִקְחוּ
מִמֶּנּוּ מִמוֹנוֹ כְּאֵלוֹ שְׂפִכּוּ דָמוֹ, וְנִשְׂאָר עָנִי, שְׁעָנִי
חָשׁוּב כְּמַת.

וְאִם הַחֲטָאִים מִתְרַבִּים מִצַּד בְּנֵי יִצְחָק, שָׁהֵם
(בְּגָלוֹת) בֵּין יִשְׂמַעֲאֵל, בֵּית חָלִיו יְכַבֵּד מִצַּד

טחול שְׁבִשְׁמַאל, וְצָרִיף לְהַקִּיז זְרוּעַ שְׁמַאל,
וְלֹא יוֹתֵר.

וְאִם מִתְרַבֵּים הַחֲטָאִים בְּכַנֵּי יַעֲקֹב, שֶׁהֵם
אַחוּזִים לְשְׁנֵי צְדָדִים, שֶׁהֵם מִפְּזָרִים בְּכַנֵּי
עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל, הָרִי הַחֲלִי נִכְבֵּד עַל הַגּוֹף, וְצָרִיף
לְהַקִּיז מִשְׁתֵּי זְרוּעוֹת. וְאִם כָּל הַשְּׁלֶשֶׁה בְּמַחְלוֹת
כְּאַחַד, הָרִי הַחֲלִי עָלָה לְרֹאשׁ, וְצָרִיף לְהַקִּיז וְרִידֵי
הָרֹאשׁ, וְשְׁלֶשֶׁת אֵלֶּה נַעֲשׂוּ מְרַכְּבָה לְאָדָם,
הָרֹאשׁוֹן וְלְאַבוֹת, וּבָהֶם הַתְּחִזְקוּ לְסִבֵּל יְסוּרִים,
לְהַגֵּן עַל הַדּוֹר לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.

אִי לָהֶם לְדוֹר שְׁגוֹרְמִים שְׁיִלְקוּ הָאָבוֹת וְאָדָם
הָרֹאשׁוֹן וְאֵלֶּה הַצְּדִיקִים שְׁבִינֵיהֶם, שְׁאִין
הַפְּרָדָה בֵּין צְדִיקִים אֵלּוֹ לְאַבוֹת וְאָדָם, שֶׁהֵם
נִשְׁמוֹת שְׁלֵהֶם, וְהַדְּחַק וְהַצָּעַר וְהַיְגוֹן שְׁלֵהֶם
מִגִּיעִים לְאַבוֹת וְלְאָדָם. כְּמוֹ שֶׁהֵי, נִחְלִים אֵלּוֹ
שְׁיּוֹצְאִים מִשָּׁם, אִם חוּזְרִים עֲכוּרִים וּמְלַכְלָכִים
לָיִם, הָרִי הָיִם נוֹטֵל מִעֲכִירוֹת וְלִכְלוּף שְׁלֵהֶם.
וּבְכַח הָיִם שֶׁהוּא תְּקִיף, לֹא סוֹבֵל לְכְלוּף שְׁלֵהֶם
וְזוֹרֵק אוֹתוֹ הַחוּצָה, וְנִשְׁאַרוּ הַנְּחָלִים צְלוּלִים
וְזָכִים מֵאוֹתוֹ לְכְלוּף.

כְּמוֹ שְׁאֵמָא מְנַקָּה לְכְלוּכֵי בְּנֵיהָ הַקְּטָנִים, כִּף
הָאָבוֹת מְטַהְרִים חֲטָאִים וְלִכְלוּכֵים שֶׁל בְּנֵי

ישראל, כְּשֶׁנִּמְצְאִים בָּהֶם צְדִיקִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם,
 חֲזָקִים לְסִבַּל יְסוּרִים עַל דּוֹרָם. בְּאוֹתוֹ זְמַן אֵין
 הַפְּרָדָה בָּהֶם. בָּאוּ כָּלָם וּבִרְכוּהוּ, וְאָמְרוּ לוֹ, סִינֵי
 סִינֵי, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינְתּוֹ מְדַבֶּרֶת בְּפִיו,
 מִי יָכוֹל לַעֲמֹד לְפָנָיו בְּכָל? אֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ שְׂזַכִּינוּ
 לְחִדּוֹשׁ חֲבוּר רֵאשׁוֹן זֶה בְּךָ לְהָאִיר שְׂכִינָה בְּגָלוֹת.
 אָמַר לָהֶם, רַבָּנִים שֶׁל כָּל דּוֹר הֵייתֶם בְּזַמְנָם, כָּל
 שָׁכֵן מְנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁחֲכַמְתּוּ מְאִירָה
 בְּכָל הַדּוֹרוֹת שֶׁהָיוּ אַחֲרָיו, אֵל תִּתְּנוּ דָּמִי לְקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹרָה עַד יַעֲרָה עָלָיו רוּחַ הַקְּדוֹשׁ (א)
 שְׂכִינְתּוֹ), שֶׁהָרִי אֵין רְשׁוֹת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּמַטְטְרוֹ"ן שֶׁר
 הַפָּנִים רַק לָךְ, שְׂאוֹתִיּוֹת שֶׁלוֹ רְמוּזִים בְּשִׁמְךָ.

וְכַעַת צְרִיךְ רוֹפֵא לְדַעַת בְּכַמָּה מַעֲלוֹת עָלָה דְּפַק
 אוֹתוֹ הַחוּלָה בְּגָלוֹת אָדוּם, שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו
 שְׁחוּלַת אֶהְבָּה אָנִי. שֶׁהָרִי כַּמָּה רוֹפְאִים הִתְכַּנְּסוּ
 עָלָיו לְדַעַת סוּף הַחֲלִי שֶׁלוֹ בְּדַפִּיקוֹת הַלָּלוּ, וְלֹא
 הָיָה אֶחָד מֵהֶם שִׁיּוּדַע בָּהֶם שֶׁדְּפַק אוֹתוֹ חוּלָה
 לֹא כָּל רוֹפֵא בָּקִי לְדַעַת בּוֹ, שִׁישׁ דְּפִיקוֹת שֶׁל
 קֶשֶׁר"ק קֶשֶׁר"ק קֶשֶׁר"ק, שֶׁהַנְּבִיא אָמַר עָלֵיהֶם (ישעיה
 כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תִּחִיל תִּזְעַק בַּחֲבָלֶיהָ.
וְכֵלָם עֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת, כְּלוּלִים בְּשִׁלְשָׁה, שֶׁהֵם
 סִימָן קֶשֶׁר"ר, שֶׁהוּא תְּקִיעָה שְׁבָרִים

תְּרוּעָה. וּתְקִיעָה נִרְאִית אַרְךָ הַגָּלוּת, שְׁבָרִים
הַתְּקָרְבוֹת הַגָּלוּת. בְּתְרוּעָה תָּבֵא הַגָּאֵלָה, שְׁנִרְאָה
דַּחַק אַחַר דַּחַק, וְאֵין רוּחַ בֵּין זֶה לְזֶה, שְׁוֹדָאֵי
כִּיּוֹן שְׁשָׂאָר עַמִּים מְעַכְבִּים אֶת יִשְׂרָאֵל בַּגָּלוּת,
דַּחְקָם מְקָרֵב לָהֶם הַגָּאֵלָה. גַּם כִּךָ מְהִירוֹת הַדַּפְקָה
זֶה אַחַר זֶה, בּוֹ יוֹצֵאת נַפְשׁ הָאָדָם, אַחַר שְׂאִין
רוּחַ בֵּין זֶה לְזֶה.

קִשְׁר"ק קִשְׁ"ק קִר"ק, הוּא שְׁשָׁם קִשְׁ"ר, תְּקִיעָה
שְׁבָרִים תְּרוּעָה, שְׁיַעֲבֹר בּוֹ שְׁקָר מִן
הָעוֹלָם, שְׁבוֹ שְׁבוּעָה - (שְׁמוֹת יז) מְלַחֲמָה לָהּ
בְּעַמְלָק. יִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם שִׁיר פְּשׁוּט, וְכַפּוּל,
וּמְשַׁלֵּשׁ, וּמְרַבֵּעַ, שֶׁהוּא עוֹלָה אוֹתִיּוֹת שְׁלוֹ: י',
י"ה, י"ו, י"ז - ע"ב. בְּאוֹתוֹ זְמַן - וּבִכֵּן
צְדִיקִים יִרְאוּ וְיִשְׁמְחוּ וְיִשְׂרִים יַעֲלוּזוּ וְחֲסִידִים
בְּרַנָּה יִגִּילוּ. ו' תּוֹסַפֵּת - אֶלֶף הַשְּׁשִׁי. קֶדֶם שְׁלוֹ
עַק"ב, חָרֵב בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, וְלֹאֲחָרָיו עַד תְּשֻׁלוֹם
רַע"ב יִהְיֶה עַר"ב. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שֵׁם טז) עָרֵב
וַיִּדְעֶתֶם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם וְגו'. (בְּרֵאשִׁית מֵד) כִּי
עֲבַדְךָ עָרֵב אֶת הַנֶּעֱר וְגו'. (עַד כֹּאן רַעִיא מֵהִימְנָא).

קוּם רַבִּי אֲבָא לְחַדֵּשׁ דְּבַרֵּי תוֹרָה שְׁאִמְרַתָּ
בְּחִבּוּר רֵאשׁוֹן. פְּתַח רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, (יִשְׁעִיָה
מב) שִׁירוּ לַה' שִׁיר חֲדָשׁ תְּהִלָּתוֹ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְגו'.

כְּמָה חֻבֵּיבִים יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁחֲדוּהוּ שְׁלָהֶם וְתִשְׁבַּחַת שְׁלָהֶם אֵינָה אֶלָּא (לְשִׁתְּףָהּ
אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ בְּאוֹתוֹ שְׂכָף וְכוּ') בּוֹ. שְׂכָף שְׁנִינּוּ,
כָּל חֲדוּהָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא מְשִׁתְּפִים בָּהּ אֶת
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (וְשִׁכְיִנְתּוֹ), אֵינָה חֲדוּהָ. וְעֵתִיד
הוּא סְמָאֵל וְכָל סִיעֵתוֹ לְקַטְרֵג לְאוֹתָהּ חֲדוּהָ,
(וְיִחְזֹר) וְיִשְׁאַר בְּצַעַר וּבְכִי, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא
מְשִׁתְּףָהּ בְּאוֹתוֹ הַצַּעַר.

אַבְרָם מִי שְׁמִשְׁתְּףָהּ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ
בְּחֲדוּתוֹ, אִם יָבֵא מְקַטְרֵג לְקַטְרֵג בְּאוֹתָהּ
חֲדוּהָ, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ מְשִׁתְּףָהּ
בְּאוֹתוֹ צַעַר. מַה כָּתוּב בּוֹ? (שם סג) בְּכָל צָרָתָם לוֹ
צָר. וּבְמָה? מִשּׁוּם שְׁעֵמוֹ אֲנֹכִי בְּצָרָה.

וּמַגִּיזִין לָנוּ שֵׁישׁ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל לְשִׁתְּףָהּ אֶת הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ בְּחֲדוּתָם? (מִשּׁוּם שְׁאֵינָה
שִׁמְחָה, אֶלָּא בְּשִׁתְּפוֹת שְׁלוֹ מְאֵלוֹ) שְׂכָתוּב (תהלים קמט) יִשְׂמַח
יִשְׂרָאֵל בְּעִשְׂיוֹ. אוֹתָהּ חֲדוּהָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֵינָה,
אֶלָּא בְּעִשְׂיוֹ. בְּעִשְׂיוֹ?! בְּעוֹשׂוֹ צָרִיף לוֹ לְכַתְּבֵהּ!
אֶלָּא אֵלוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ, וְאָבִיו
וְאִמּוֹ. שְׂאָף עַל גַּב שְׁמֵתוֹ, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹקְרָם מִגֵּן עֵדֶן וּמְבִיאֵם עִמּוֹ לְאוֹתָהּ חֲדוּהָ,

לקחת חלק של חֲדוּה עִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּשְׂכִינְתוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב מ) הָעֲשׂוֹ יִגֹּשׁ חֲרָבוֹ.

דְּבַר אַחַר בְּעֲשָׂיו – מִשּׁוֹם שֶׁבֶן אָדָם נִעְשָׂה
בְּשִׁתְּפוּת אִישׁ וְאִשָּׁה וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְעַל סוּד זֶה כָּתוּב (בראשית א) נִעְשָׂה אָדָם, בְּשִׁתְּפוּת.
שְׁשֻׁנּוֹ, שְׁלֹשָׁה אֲמָנִים עָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהוֹצִיא מֵהֶם עוֹלָם, וְאֵלוֹ הֵם: הַשָּׁמַיִם, וְהָאָרֶץ,
וְהַמַּיִם. וְכָל אֶחָד שֶׁמֶשׁ יוֹם אֶחָד, וַחֲזָרוּ כְּמִקְדָּם.

יוֹם רֵאשׁוֹן הוֹצִיאוּ הַשָּׁמַיִם אֲמָנוֹת שְׁלָהֶם,
שְׁכָתוּב (שם) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי
אוֹר. יוֹם שֵׁנִי הוֹצִיאוּ הַמַּיִם אֲמָנוֹת לְמַעֲשֵׂה,
שְׁכָתוּב (שם) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רִקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם
וְגו'. עָלוּ חֲצֵי מַיִם לְמַעְלָה, וְחֲצֵי מַיִם נִשְׁאָרוּ
לְמַטָּה. וְאֵלְמָלָא כֶּךָ שְׁהַמַּיִם נִפְרְדוּ, הָעוֹלָם לֹא
הָיָה עוֹמֵד. יוֹם שְׁלִישִׁי עָשְׂתָה הָאָרֶץ וְהוֹצִיָּאָהּ
כְּמוֹ שֶׁצּוֹתָהּ, שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ
דְּשָׂא עֵשֶׁב, וְכָתוּב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דְּשָׂא וְגו'.

עַד כָּאֵן כָּל אֲמָנוֹת מְשֻׁלְשָׁה אֵלֶּה הוֹצִיָּא אֲמָנוֹתוֹ,
וְעָשׂוּ מֵה שֶׁהֲצִטּוּ. נִשְׁאָרוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים
אַחֲרוֹנִים. יוֹם רְבִיעִי הֲצִטָּהּ אֲמֵן רֵאשׁוֹן לְעֲשׂוֹת
אֲמָנוֹתוֹ, שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת וְגו',

וְהִינּוּ שָׁמַיִם. בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי הוּצִיאוּ הַמַּיִם, שֶׁהוּא
אֲמָנוּת אַחֲרַת, שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ
הַמַּיִם וְגו'. בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי עָשְׂתָה הָאָרֶץ אֲמָנוּתָהּ,
שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְגו'.

כִּיּוֹן שֶׁשְׁלֹשֶׁת הָאֲמָנִים הָאֵלֶּה הַשְּׁלִימוּ מַעֲשֵׂיהֶם,
אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֲמָנוּת אַחַת
יֵשׁ לִי לַעֲשׂוֹת, וְהוּא אָדָם. הִתְחַבְּרוּ כְּאֶחָד, וְאָנִי
עִמָּכֶם, נַעֲשֵׂה אָדָם. גּוּף שְׁלֹכֶם, וְאָנִי אֶהְיֶה שְׂתָף
עִמָּכֶם וְנַעֲשֵׂה אָדָם. כְּמוֹ שֶׁבִּתְחִלָּה הָיָה בְּשִׁתְפוּת,
גַּם אַחַר כֵּן כֵּן. אָבָא – שָׁבוּ עוֹשֵׂה מַעֲשֵׂה הַשָּׁמַיִם
וּמַעֲשֵׂה הַמַּיִם, וְהָאִשָּׁה – שֶׁהִיא אִמָּן שְׁלִישִׁי כְּמוֹ
הָאָרֶץ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהִשְׁתַּתֵּף יַחַד אִתָּם.
וְעַל סוּד זֶה כָּתוּב בְּעֶשְׂרִי.

וְאֵף עַל גַּב שֶׁאָבָא וְאִמָּא נִפְרְדוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה,
יֵשׁ חֲדוּהָ בְּכָל שְׁתַּפּוּת. שְׁשָׁנֵינוּ, בְּשַׁעֲהָ
שֶׁהָאָדָם מְשַׁתֵּף אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֲדוּהָ
שְׁלוֹ, בָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֶן וְעוֹקֵר מִשָּׁם
אֶת אָבִיו וְאִמּוֹ, שֶׁהֵם שְׁתַּפִּים אִתּוֹ, וּמֵבִיא אוֹתָם
עִמּוֹ לְאוֹתָהּ חֲדוּהָ, וְכֻלָּם מְזַמְּנִים שָׁם, וּבְנֵי אָדָם
לֹא יוֹדְעִים. אֲבָל בְּצִרַת הָאָדָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְזַמֵּן אֵלָיו לְבַדּוֹ, וְלֹא מוֹדִיעַ לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ. זֶהוּ

שְׁכַתוֹב (תהלים יח) בְּצַר לִי אֶקְרָא ה' וְאֵל אֱלֹהֵי
אֲשׁוּעַ וְגו'.

סדר הלימוד ליום כ אייר [יום 227 בשנה]

רעיא מהימנא

אָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָנִי וּשְׁכִינָתִי שְׁתָּפוּת
הַנְּשָׁמָה, וְאָבִיו וְאִמּוֹ שְׁתָּפוּת הַגּוֹף.
שְׁאָבִיו מְזַרְיַע לְבָן שֶׁל הָעֵינַיִם וְשֶׁל הָעֶצְמוֹת וְשֶׁל
הַגִּידִים וְהַמַּח, וְהָאִשָּׁה שָׁחַר שְׁבַעֵינַיִם וְשַׁעַר
וּבְשָׁר וְעוֹר. וְגַם כֶּךָ שָׁמַיִם וְאָרֶץ וְכָל חֵילֵיהֶם
הַשְׁתָּתְּפוּ בִיצִירָתוֹ: מְלֹאכִים, מֵהֶם יֵצֵר הַטּוֹב
וְיֵצֵר הָרָע לְהִיּוֹת מְצִיר מְשַׁנֵּיהֶם. שְׁמֵשׁ וּלְבָנָה
לְהָאִיר לוֹ בַיּוֹם וּבַלַּיְלָה. חַיּוֹת וּבְהֵמוֹת וְעוֹפוֹת
וְדָגִים לְהַתְּפָרְנֵס מֵהֶם, וְכָל עֲצִים וְזֵרַעֵי הָאָרֶץ
לְהַתְּפָרְנֵס מֵהֶם.

מַה עָשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? עָקַר אֶת אָבִיו
וְאִמּוֹ מִגֵּן עֵדֶן וְהִבִּיאֵם עִמּוֹ, לְהִיּוֹת עִמּוֹ
בְּחֵדוֹת בְּנוֹ, וְאֵין חֵדוּהָ כְּחֵדוֹת הַגְּאֹלָה, שְׁכַתוֹב
בָּהּ (דברי הימים-א טז) יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ
וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם ה' מֶלֶךְ. אֲזַי רְנְנוּ עַצֵּי הַיַּעַר מִלְּפָנֵי
ה' כִּי בָא לְשָׁפוֹט אֶת הָאָרֶץ. (ער כאן רעיא מהימנא).

חֲזַר אוֹתוֹ צֶל שֶׁל קִדְמֵ וְהִלֵּךְ לְתוֹךְ הַבַּיִת כְּמוֹ
 דְמוֹת אָדָם. נָפַל עַל פָּנָיו רַבִּי אַבָּא. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, נִזְכַּרְתִּי שֶׁבְמִקּוֹם זֶה רָאִיתִי אֶת רַבִּי
 פְּנַחֵס בֶּן יֶאִיר, יוֹם אֶחָד הָיָה עוֹמֵד בְּמִקּוֹם זֶה
 וְהָיָה אוֹמֵר כֵּן: פִּינַחֵס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן,
 בָּאוֹת י' קִטְנָה.

מִשּׁוּם שֶׁשְׁנֵי א"ב רְשׁוּמִים – אֶלְפָּא בֵּיתָא שֶׁל
 אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת, וְאֶלְפָּא בֵּיתָא שֶׁל
 אוֹתִיּוֹת קִטְנוֹת. אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת הֵן בְּעוֹלָם הַבָּא,
 וְאוֹתִיּוֹת קִטְנוֹת הֵן בְּעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן. י' קִטְנָה,
 אוֹת בְּרִית הַקְּדוֹשׁ. כִּיּוֹן שֶׁפְּנַחֵס קָנָא עַל בְּרִית
 זו, נְתוּסְפָה לוֹ י' קִטְנָה, סוּד בְּרִית זו.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מָה
 אַעֲשֶׂה עִם מִשָּׁה? בְּרִית זוֹ מִמִּשָּׁה
 הֵיטָה, וְכִלְתּוּ הֵיטָה, גְּנָאֵי הוּא לְתַת אוֹתָהּ לְאַחַר
 בְּלֵי דַעַת וּרְצוֹן מִשָּׁה. לֹא נָאָה זֶה. הַתְּחִיל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר לְמִשָּׁה: מִשָּׁה, פְּנַחֵס בֶּן אֶלְעָזָר
 בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן. אָמַר לוֹ מִשָּׁה: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 מִהוּ? אָמַר לוֹ, אַתָּה הוּא שְׁמִסְרַת נַפְשָׁךְ עַל
 יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא יֵאבְדוּ מִן הָעוֹלָם בְּכַמָּה פְּעָמִים,
 וְהוּא הִשִּׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. אָמַר
 מִשָּׁה: מָה אַתָּה רוֹצֵה מִמֶּנִּי? הָרִי הַכֹּל שְׁלֹךְ!

אָמַר לוֹ: הָרִי הַכֵּל שְׁלֶךְ הִיא, אָמַר לוֹ שְׁתַּשְׂרֶה בְּתוֹכוֹ. אָמַר מֹשֶׁה: הָרִי בְּלֵב שָׁלֵם תִּהְיֶה אֵלָיו. אָמַר לוֹ: אָמַר אַתָּה בְּפִיךָ וְהָרִם קוֹלְךָ, שְׂאֲתָה מְסֻרֶת אוֹתָהּ בְּרָצוֹן וּבְלֵב שָׁלֵם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב לְכֵן אָמַר. אַתָּה אָמַר בְּרָצוֹן: הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם. שְׁאֵלוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִיָּה לוֹ לֹמַר: לְכֵן אָמַר לוֹ הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם. אָבֵל לֹא כָתוֹב אֶלָּא לְכֵן אָמַר. וְאִם תֹּאמַר שְׁהַעֲבֵרָה מִמֶּשֶׁה – לֹא. אֶלָּא כִּנֵּר זֶה שְׂמַדְלִיקִים מִמֶּנּוּ – זֶה נוֹתֵן וּמַהֲנֶה, וְזֶה לֹא נִגְרַע מִמֶּנּוּ.

בֵּא אוֹתוֹ הַצֵּל, וַיֵּשֶׁב, וַיִּנְשָׁקוּ. שְׂמַעוּ קוֹל אֶחָד שֶׁהָיָה אוֹמֵר: פָּנּוּ מִקּוֹם, פָּנּוּ מִקּוֹם לְרַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, שֶׁהוּא אֶתְכֶם. שְׂשָׁנִינוּ, שְׁכָל מִקּוֹם שְׂצַדִּיק חֲדָשׁ בּוֹ דְבַרֵי תוֹרָה, כְּשֶׁהוּא בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם פּוֹקֵד אֶת אוֹתוֹ מִקּוֹם וּבָא אֵלָיו, וְכֹל שֶׁכֵּן כְּשֶׁשְׂרוּיִים בּוֹ צַדִּיקִים אַחֲרָיִם לְחֲדָשׁ בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם שְׂאוּמְרִים דְבַרֵי תוֹרָה, כְּמוֹ זֶה שֶׁהָיָה בְּאֵרֵי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר לְפָקֵד אֶת מְקוֹמוֹ וּמִצָּא צַדִּיקִים אֵלּוֹ מְחַדְּשִׁים דְבַרֵי תוֹרָה, וְהִתְחַדְּשׁ כְּמִקְדָּם אוֹתוֹ דְבַר שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר לְפָנָיו. **אָמַר** רַבִּי אַבְא, נֶאֱדָה הַדְּבָר שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, שֶׁהָרִי לֹא כָתוֹב לְכֵן הִנְנִי נוֹתֵן,

אֵלָא לְכֵן אָמַר הַנְּנִי נַתֵּן לוֹ. וְכִי דָבַר זֶה הָיָה
 גָּנוּז מִחֲסִיד זֶה תַּחַת יָדָךְ וְלֹא הָיִיתְ אוֹמֵר!?
 אֲשָׁרֵי חֲלָקְנֹו שְׁזָכִינוּ לְהִיּוֹת בְּסִיּוּעַ שֶׁל הַצֵּל
 הַקְּדוֹשׁ כָּאֵן.

ג הוּא פִּתַּח וְאָמַר מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס, (קהלת ט)
 כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה וְגו' –
 כִּמָּה נֶאֱמָר לוֹ לְאָדָם בְּעוֹד שֶׁהֵנָּה דוֹלֵק וְשָׂרִי עַל
 רֵאשׁוֹ לְהַשְׁתַּדֵּל וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן רְבוּנוֹ, מִשׁוּם
 שְׂאוֹתוֹ הֵנָּה הוּא כ"ח שְׁשָׂרִי עָלָיו, וְלִכֵּן כָּתוּב
 (במדבר יד) יִגְדַּל נָא כַּח יי. כַּח יי, זֶהוּ כַּח שְׂשׂוּרָה
 עַל רֵאשׁ הַצְּדִיקִים וְכֹל אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּרְצוֹן
 רְבוּנָם. וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, כֹּל הַעוֹנָה אֲמֵן יְהֵא שְׁמִיָּה
 רַבָּא מְבָרַךְ בְּכֹל כַּחוֹ. (זהו כחו)

וְדַאי צָרִיךְ לְעוֹרֵר כֹּל אֵיבָרָיו בְּכַח חֲזָק, מִשׁוּם
 שֶׁבְּהַתְּעוֹרְרוֹת חֲזָקָה שֶׁהַתְּחִזָּק, הַתְּעוֹרֵר
 אוֹתוֹ כַּח קְדוֹשׁ עָלְיוֹן וְעָלָה לְתוֹךְ הַקְּדוֹשׁ, וְנִשְׁבַּר
 כַּח וְחֲזָק הַצַּד הָאֲחֵר. וְלִכֵּן בְּכַחַךְ, שְׁצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת
 רְצוֹן רְבוּנָךְ.

כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְחִשְׁבוֹן וְגו', מִשׁוּם שֶׁבְּאוֹתוֹ כַּח
 יֵשׁ מַעֲשֵׂה הַשְׁתַּדְּלוּת לְהַשְׁתַּדֵּל בְּעוֹלָם הַזֶּה
 שְׁנִקְרָא מַעֲשֵׂה, עוֹלָם הַמַּעֲשֵׂה, לְהַשְׁלִים סוּף

המחשבה. וחסבון - זהו עולם שתלוי בדבור, שהרי החשבון בדבור תלוי. ולכן כל הגימטריאות ותקופות העבורים של העולם הם בלבנה. ודעת - זהו סוד ששה צדדים שתלויים במחשבה, ונקראים עולם של אותה מחשבה. וחקמה - שהכל תלוי ממנה.

וכן אלו כלולים באותו כח, מה שאין כן בצד השאול, דרגת הגיהנם. שהרי כל אדם שלא משתדל בכ"ח זה בעולם הזה להכניס בו במעשה וחסבון ודעת וחקמה, סופו להכניס בשאול, שאין בו מעשה וחסבון ודעת וחקמה. שהרי הצד האחר הוא דרך שאול, שכתוב (משלי ז) ורכי שאול ביתה. מי שיתרפה מכ"ח הקדוש הזה, מתחזק בו צד האחר, ששאול ביתה.

אשר אתה הלך שמה. וכי כל בני העולם הולכים לשאול? כן, אבל עולים מיד, שכתוב (שמואל א-ב) מוריד שאול ויעל. פרט לאותם רשעים שלא הרהרו תשובה לעולמים, שיורדים ולא עולים. ואפלו צדיקים גמורים יורדים לשם. למה יורדים? משום שלוקחים כמה רשעים משם, ומעלים אותם למעלה. (ושם גורמים להם להרהר בתשובה) ומי הם? אותם שהרהרו תשובה בעולם

הַזֶּה וְלֹא יִכְלוּ, וְהִסְתַּלְקוּ מֵהָעוֹלָם. וְצַדִּיקִים
 יוֹרְדִים בְּגִלְגַל הָרְשָׁעִים לְתוֹךְ הַשָּׂאוֹל, וְלוֹקְחִים
 אוֹתָם, וּמַעֲלִים אוֹתָם מִשָּׁם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (קהלת ז) אַחַת לְאַחַת לְמִצָּא
 חֶשְׁבוֹן. חֶשְׁבוֹן שֶׁל גִּימְטְרִיאוֹת שְׁעוֹמְדִים
 בְּלִבְנָה, בְּאִיזוֹ דַּרְגָּה שְׁלָה הֵם? לֹא הִשִּׁיב לוֹ.
 אָמַר, שְׁמַעְתִּי וְלֹא נִזְכַּרְתִּי בְּדַבָּר. קָם אוֹתוֹ הַצֵּל
 וְהִפֵּה בְּעֵינָיו שֶׁל רַבִּי אָבָא. נָפַל עַל פָּנָיו מִתּוֹךְ
 פֶּחַד. עַד שֶׁהָיָה נוֹפֵל עַל פָּנָיו, נָפַל פָּסוּק בְּפִיו,
 שְׁכָתוּב (שיר השירים ז) עֵינֶיךָ בְּרִכּוֹת בְּחֶשְׁבוֹן עַל שְׁעַר
 בַּת רַבִּים. וְאֵלוֹ הָעֵינַיִם שְׁלָה: פִּרְפְּאוֹת לְתוֹךְ
 חֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה שְׁנַמְשָׁכָה מְלַמְעָלָה, וּמִתּוֹךְ חֶשְׁבוֹן
 וּתְקוּפוֹת וְעַבּוּרִים מִתְמַלְאִים, וְנַעֲשׂוּ בְּרִכּוֹת,
 שְׂיִצְאוּ מִימּוֹ לְכָל הַצְּדָדִים, (אוֹתָן עֵינַיִם) עַד שְׁנַפְקְדוּ
 לְכָל חֶשְׁבוֹן וְעַבּוּרֵי הַלְּבָנָה בְּלִבָּד (שְׁבַחוּךָ) וְכוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבוֹן, וְזֶהוּ שְׁעַר בַּת רַבִּים, זֹהִי
 הַלְּבָנָה שְׁבַחוּךָ.

אָמַר רַבִּי אָבָא לְרַבִּי יוֹסִי, אוֹתָהּ מְרַגְלִית קְדוּשָׁה
 שֶׁהִיָּתָה תַּחַת יָדֶךָ, מִתּוֹךְ סִיּוּעַ שֶׁל הַחֲסִיד
 הַקְּדוּשׁ שֶׁהוּא אֶצְלָנוּ, כִּמָּה יָפָה הוּא, וְחֲזַרְנוּ בוֹ.
 שְׁהָרִי וְדָאִי לֹא צָרִיךְ לְהוֹצִיא אִשָּׁה לְהַשְׁרוֹת
 בְּמָקוֹם אַחֵר, עַד שֶׁבַעֲלָה יִצְוָה וַיִּתֵּן לָהּ רִשׁוֹת

לְלַכְתָּ, וּמִוֹדִיעִים לְבַעֲלָהּ בְּהִתְחַלָּה, וּמִפִּיִּס אוֹתוֹ
 שֶׁהוּא יִצְוֶה אוֹתָהּ וַיִּתֵּן לָהּ רְשׁוּת לְלַכְתָּ לְאוֹתוֹ
 מִקּוּם. כִּךָּ הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פִּיִּס אֶת מִשָּׁה, וְעַד
 שֶׁנִּתֵּן לוֹ רְשׁוּת וְאָמַר לוֹ: אָמַר אֲתָהּ, הִנְנִי נֹתֵן לוֹ
 אֶת בְּרִית שְׁלוֹם, לְשֵׁרוֹת בְּתוֹכוֹ. וְעַד שֶׁנִּתֵּן לָהּ
 רְשׁוּת לְלַכְתָּ לְשֵׁם, לֹא הָלַכְהָ.

מִנֵּיִן לָנוּ? מִצְדִּיקוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁנִּתֵּן לָהּ רְשׁוּת
 לְשֵׁרוֹת בְּתוֹךְ צְדִיקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. וַיִּשְׁבַּח
 עַמּוֹם כְּמוֹ כָּלָה בְּתוֹךְ הַקְּשׁוּטִים שָׁלָה. וְצְדִיק
 הָעוֹלָם רוֹאֶה וְשֹׁמֵחַ בָּזֶה. אֲבָל בֵּין זְרוּעוֹת
 בְּעֵלָהּ שׁוֹכְבֵת, וְחֹזֶרֶת לְהִיּוֹת אִתָּם, וְשָׁבַח
 לְבַעֲלָהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אסתר ב) בְּעָרְבַי הָיָא בָּאָה
 וּבִבְקָרָהּ הָיָא שָׁבָה. בְּעָרְבַי הָיָא בָּאָה לְבַעֲלָהּ,
 וּבִבְקָרָהּ הָיָא שָׁבָה לְצְדִיקֵי הָעוֹלָם, וְהַכֹּל בְּרְשׁוּת
 בְּעֵלָהּ. (זוהר שְׁכָנוּב (תהלים לז) וְצְדִיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן).

וּמִשָּׁה כִּךָּ אָמַר, הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי. כְּמוֹ
 שֶׁצְדִיק שְׁלַמְעֵלָה נֹתֵן, גַּם אֲנִי הִנְנִי
 נֹתֵן, מִתְּנָה לְהַחֲזִיר מִתְּנָה הִיא, וּבִשְׁבִיל בְּרִית זוֹ
 הָרוּיַח כְּהִנָּה עֲלִיוֹנָה. וְאִם לֹא תִהְיֶה אִתּוֹ, לֹא
 יִתְקַשֵּׁר פְּנִיחַס בְּדַרְגַּת כְּהִנָּה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהָרִי בְּרִית
 דְּבִקָּה תָּמִיד בְּיָמִין עֲלִיוֹן. וַיְמִין עֲלִיוֹן זֶה עֲתִיד
 לְבָנוֹת בֵּית מִקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּרִית.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, נִזְכַּרְתִּי בְּדַבְרֵי אֶחָד שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִהַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁשָּׁמַע מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. יוֹם אֶחָד בָּא לְפָנָיו גּוֹי אֶחָד וְאָמַר לוֹ: זָקֵן זָקֵן, שְׁלֵשׁ בְּעֵינֹת אֲנִי רוֹצֵה לְתַבַּע מִמֶּךָ. אַחַת, שְׂאֵתֶם אוֹמְרִים שְׂיִבְנֶה לָכֶם בַּיִת מִקִּדְשׁ אַחֵר, וְהָרִי לֹא הָיָה לְהַבְנוֹת אֶלָּא רַק פְּעַמִּים – בַּיִת רֵאשׁוֹן וּבַיִת שֵׁנִי. בַּיִת שְׁלִישִׁי (ובית רביעי) לֹא תִמְצָא בַּתּוֹרָה, וְהָרִי מֵה שְׁהִיָּה לוֹ לְהַבְנוֹת כְּבָר נִבְנוּ, וְלַעוֹלָם אֵין בּוֹ יוֹתֵר, שְׁהָרִי שֵׁנִי בְּתֵי יִשְׂרָאֵל קָרָא לָהֶם הַפְּסוּק, וְכָתוּב (חגי ב) גְּדוֹל יִהְיֶה כְבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן.

וְעוֹד, שְׂאֵתֶם אוֹמְרִים שְׂאֵתֶם קְרוֹבִים לַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִכָּל שְׂאָר הָעַמִּים. מִי שְׁקֵרוֹב לַמֶּלֶךְ הוּא שְׂמֵחַ (יוֹתֵר) תְּמִיד, בְּלִי צַעַר, בְּלִי פַחַד, בְּלִי דַחַק, וְהָרִי אֵתֶם בְּצַעַר וּבְדַחַק וּבְיִגוֹן תְּמִיד יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְלָנוּ לֹא הִתְקַרַּב צַעַר וְדַחַק וְיִגוֹן כָּלֵל. אָנוּ קְרוֹבִים לַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, וְאֵתֶם רְחוּקִים מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן יֵשׁ לָכֶם צַעַר וְדַחַק, אֲבָל וְיִגוֹן, מֵה שְׂאֵין לָנוּ.

וְעוֹד, שְׂאֵתֶם לֹא אוֹכְלִים נְבִלוֹת וּטְרֵפוֹת כְּדִי שְׂתִהְיוּ בְּרִיאִים וְגוֹפְכֶם יִהְיֶה בְּבְרִיאוֹת. אָנוּ אוֹכְלִים כָּל מֵה שְׂרוֹצִים, וְאָנוּ חֲזֻקִים בְּכַח

בְּבְרִיאוֹת, וְכָל אֵיבְרֵינוּ בְּעַמְדָּם. וְאַתֶּם שְׁלֹא אוֹכְלִים, חֲלָשִׁים כְּלַכֶּם בְּחֻלָּאִים רְעִים וּבְשֹׁבֵר יוֹתֵר מִכָּל שְׁאָר הָעַמִּים. עִם שְׁשׂוּנָא אַתְּכֶם אֶלְהִיכֶם בְּכָל. זָקֵן זָקֵן, אֵל תֹּאמֶר לִי דָבָר, שְׁלֹא אֲשַׁמַּע אוֹתְךָ וְלֹא אֶקְבֵּל מִמֶּךָ. הַרִים רַבִּי אֶלְעָזָר עֵינָיו וְהִשְׁגִּיחַ בּוֹ, וְנִעַשְׂהָ גַל שֶׁל עֲצָמוֹת.

כִּיּוֹן שְׁנַח רְגִזוֹ, הֶחְזִיר רֹאשׁוֹ וּבִכָּה, וְאָמַר, (תהלים ח) ה' אֲדַנִּינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ. כִּמָּה חֲזַק כַּח הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, חֲזַק בְּכָל הָאָרֶץ, וְכִמָּה חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׁאִין לָךְ דְּבָר קָטָן שְׁלֹא תִמָּצָא בַתּוֹרָה, וְאִין לָךְ דְּבָר קָטָן שְׁבֹא בַתּוֹרָה שְׁלֹא יֵצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. דְּבָרִים אֵלוֹ שְׁשָׂאֵל אוֹתוֹ רְשָׁע, אָנִי שְׁאֵלְתִי יוֹם אֶחָד אֶת אֵלֵיהוּ, וְאָמַר שְׁהָרִי בִישִׁיבַת הָרְקִיעַ הַסִּתְּדָרוֹ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכַךְ זֶה:

שְׁבִישִׁיבֵנוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹתָם בְּאָרֶץ כְּמִלְאָכִים קְדוֹשִׁים שֶׁל מַעֲלָה, וְרָצָה לְבָנוֹת לָהֶם בֵּית קְדוֹשׁ וּלְהוֹרִידוֹ מִתּוֹךְ שָׁמַי הָרְקִיעִים וּלְנַטֵּעַ אֶת יִשְׂרָאֵל, נֹצִיב קְדוֹשׁ, כְּמוֹ הַדְּמוּת שֶׁל מַעֲלָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שמות טו) תִּבְאֲמוּ וְתִטְעֲמוּ בַהֲרַגְתְּךָ. בְּאֵיזָה מְקוֹם. בְּמִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַּת ה' . בְּאוֹתוֹ

שפּעַלְתָּ אֶתְהָ ה', וְלֹא אַחֵר. מְכוּן לְשִׁבְתְּךָ פְּעַלְתָּ
ה' - זֶה בֵּית רֵאשׁוֹן. מְקַדֵּשׁ ה' כּוֹנְנֵנוּ יְדִידָהּ - זֶה
בֵּית שְׁנִי. וּשְׁנִיָּהֶם אֲמָנוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵם.
וּמִשְׁהַרְגִּיזוּ לְפָנָיו בַּמְדַּבֵּר - מֵתוּ, וְהַכְּנִיס
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּנֵיהֶם
לְאָרֶץ, (לְמַדוּ מֵעֲשֵׂיהֶם) וְהַבֵּית נִבְנָה עַל יְדֵי אָדָם, וְלֹכֵן
לֹא עֲמַד. וּשְׁלֵמָה הָיָה יוֹדֵעַ שְׁמִשׁוּם שְׁמֵעֲשֶׂה זֶה
שֶׁל אָדָם לֹא יַעֲמַד, וְעַל זֶה אָמַר, (תהלים קכז) אִם ה'
לֹא יִבְנֶה בֵּית שְׂוֹא עֲמְלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ, שֶׁהָרִי אֵין לוֹ
בּוֹ עֲמִידָה. בִּימֵי עֲזָרָא גְרַם הַחֲטָא, וְהַצְּטַרְכוּ הֵם
לְבָנוֹת, וְלֹא הָיְתָה בּוֹ עֲמִידָה. וְעַד עַכְשָׁו בְּנִין
הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הָיָה בְּעוֹלָם,
וְלִעֲתִיד לָבֵא כְּתוּב (שם קמז) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם ה'. הוּא
וְלֹא אַחֵר. וְלְבָנִין זֶה אָנוּ מְחַכִּים, וְלֹא בְּנִין אָדָם,
שְׂאִין לוֹ עֲמִידָה כָּלֵל.

בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי יוֹרִיד אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא כְּאֶחָד מִלְמַעְלָה. בֵּית רֵאשׁוֹן בְּכֶסוּי,
וּבֵית שְׁנִי בְּגִלּוּי. אוֹתוֹ בֵּית יְהוָה בְּגִלּוּי, שְׁנִקְרָא
בֵּית שְׁנִי, שְׂיִרְאָה לְכֹל הָעוֹלָם אֲמָנוֹת הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, חֲדוּהָ שְׁלֵמָה וּרְצוֹן הַלֵּב בְּכֹל עֲמִידָה.
אוֹתוֹ בֵּית רֵאשׁוֹן בְּכֶסוּי עָלָה לְמַעְלָה, עַל
גַּב אוֹתוֹ שְׁבְּגִלּוּי. וְכֹל הָעוֹלָם יִרְאוּ

עֲנֵנִי כְבוֹד שְׁסוּבְכֵים עַל גֵּב אוֹתוֹ שְׁבַגְלוּי.
 וּבְתוֹךְ אוֹתָם עֲנָנִים יִהְיֶה בֵּית רֵאשׁוֹן בְּמַעֲשֵׂה
 טָמִיר שְׁעוּלָה עַד רוּם כְּבוֹד הַשָּׁמַיִם, וּלְבַנְיָן
 זֶה אָנוּ מַחְכִּים.

וְעַד עַכְשָׁו לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, שְׁאַפְלוּ עִיר שֶׁל
 יְרוּשָׁלַיִם לֹא תִהְיֶה אֲמָנוּת אָדָם, שְׁהָרִי
 כְּתוּב (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה' חוֹמַת אֲשֶׁר
 סָבִיב וְגו'. אִם לְעִיר כְּתוּב כֶּךָ - כָּל שֶׁכֵּן הַבַּיִת,
 שֶׁהוּא דִיּוֹר שְׁלוֹ. וּמַעֲשֵׂה זֶה הָרִי רֵאשׁוֹ לְהִיּוֹת
 בְּרֵאשׁ כְּשִׁיצָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְהִסְתַּלַּק עַד
 לְסוֹף הַיָּמִים בְּגֵאֻלָּה הָאַחֲרוֹנָה.

שְׁאַלָּה אַחֲרַת, שְׁוֹדָאֵי אָנוּ קְרוּבִים לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן
 יוֹתֵר מִכָּל שְׁאָר הָעַמִּים - וְדָאֵי כֶּךָ זֶה,
 שִׁישְׂרָאֵל עָשָׂה אוֹתָם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֵב כָּל
 הָעוֹלָם. וְכֶךָ הֵם יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׁאָר הָעַמִּים, כְּמוֹ
 לֵב בֵּין הָאֵיבָרִים. כְּמוֹ שְׁהָאֵיבָרִים לֹא יְכוּלִים
 לְעַמֵּד בְּעוֹלָם אֲפֹלוּ רְגַע אֶחָד בְּלֵי לֵב, כֶּךָ הָעַמִּים
 כָּלָם לֹא יְכוּלִים לְעַמֵּד בְּעוֹלָם בְּלֵי יִשְׂרָאֵל. וְכֶךָ
 גַּם יְרוּשָׁלַיִם בְּתוֹךְ שְׁאָר הָאֲרָצוֹת כְּמוֹ לֵב בְּתוֹךְ
 הָאֵיבָרִים, וְעַל כֶּךָ הִיא בְּאֲמֻצָּע כָּל הָעוֹלָם, כְּמוֹ
 לֵב בְּתוֹךְ הָאֵיבָרִים.

וַיִּשְׂרָאֵל מִתְנַהֲגִים בְּתוֹךְ שְׂאֵר הָעַמִּים כְּמוֹ הַלֵּב
 בְּתוֹךְ הָאֵיבָרִים. הַלֵּב הוּא רֶךְ וְחֻלָּשׁ,
 וְהוּא קִיּוּם כָּל הָאֵיבָרִים. לֹא יוֹדֵעַ מַצְעֵר וְצָרָה
 וַיִּגּוֹן כָּלֵל, רַק הַלֵּב, שָׂבוּ הַקִּיּוּם, שָׂבוּ הַשִּׁכּוֹל.
 שְׂאֵר הָאֵיבָרִים לֹא הִתְקַרַּב בָּהֶם כָּלֵל, שֶׁהָרִי אֵין
 בָּהֶם קִיּוּם וְלֹא יוֹדְעִים דָּבָר. כָּל שְׂאֵר הָאֵיבָרִים
 לֹא קְרוּבִים לַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא חֲכָמָה וְשִׁכּוֹל, שֶׁשְׂרוּי
 בַּמַּח, אֲלֵא רַק הַלֵּב. וְשְׂאֵר הָאֵיבָרִים רְחוּקִים
 מִמֶּנּוּ וְלֹא יוֹדְעִים כָּלֵל. כֵּךְ יִשְׂרָאֵל קְרוּבִים לַמֶּלֶךְ
 הַקְּדוֹשׁ, וְשְׂאֵר הָעַמִּים רְחוּקִים מִמֶּנּוּ.

שְׂאֵלָה אַחֲרַת, שִׁישְׂרָאֵל לֹא אוֹכְלִים נִבְלוֹת
 וְטֵרֵפוֹת וְטֵנוּף וְלִכְלוּף וְשִׁקְצִים
 וְרַמְשֵׁים כְּשְׂאֵר הָעַמִּים - כֵּךְ הוּא, שֶׁהָרִי הַלֵּב
 הוּא רֶךְ וְחֻלָּשׁ, וּמֶלֶךְ וְעֵמִידַת כָּל שְׂאֵר הָאֵיבָרִים.
 לֹא לוֹקַח לְמִזּוֹנוֹ, רַק בְּרוּר וְצַחוּת כָּל הַדָּם,
 וּמִזּוֹנוֹ נָקִי וּבְרוּר, וְהוּא רֶךְ וְחֻלָּשׁ מֵהַכֵּל, וְשְׂאֵר
 הַפְּסֻלֹת מְנִיחַ לְכָל הָאֵיבָרִים, וְכָל שְׂאֵר הָאֵיבָרִים
 לֹא מְשִׁיחִים בָּזֶה, אֲלֵא כָּל פְּסֻלֹת וְרַע שֶׁל הַכֵּל
 לוֹקַחִים, וְהֵם בַּחֲזֵק כְּמוֹ שְׂרָאוּי לָהֶם.

וְעַל זֶה בְּכָל שְׂאֵר הָאֵיבָרִים יֵשׁ אֲבַעְבוּעוֹת, שְׂאֵת
 אוֹ סַפְּחַת, סְגִירוֹת הַצָּרְעַת. לְלֵב אֵין כְּלוּם
 מִכָּל אֵלֶּה, אֲלֵא הוּא נָקִי וּבְרוּר מֵהַכֵּל, אֵין בוֹ

מום כָּלֵל. כֶּךָ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַח אֶת יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהוּא נָקִי וּבְרוּר שְׂאִינְ בּוּ מוּם, וְעָלְיוֹ כָּתוּב (שיר
השירים ד) כִּלְךָ יִפֶּה רַעֲיָתִי וּמוּם אֵינְ בְּךָ. בָּא רַבִּי
יוֹסֵי, נִשְׁק יָדוֹ וְאָמַר, אֱלוֹ לֹא בָּאתִי לְעוֹלָם רַק
כִּדִּי לְשִׁמְעַ אֶת זֶה – דִּי לִי.

וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמְכָּה וְגו'. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
פְּסוּק זֶה הָיָה צָרִיךְ לְהַכְתִּיב: וְשֵׁם אִישׁ
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִכָּה פְּנֵחָס, וְלֹא הַמְכָּה אֲשֶׁר הִכָּה.
לֹא נֶאמַר אֶלָּא בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר.

אֶלָּא כֶּךָ אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר (רַבִּי שְׁמַעוֹן), כִּיּוֹן שֶׁהֶעֱלָה
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת פְּנֵחָס לְכַהֲנָה
גְּדוּלָה, לֹא רָצָה לְהַזְכִּיר לְפְנֵחָס אֶת הָרֵג הָאָדָם,
שֶׁהָיָה לֹא רְאוּי לְכַהֵן גְּדוּל. טָרַם הֶעֱלָהּ לְכַהֲנָה
גְּדוּלָה הַזְכִּיר לוֹ, וְאָמַר, וַיִּרְא פְּנֵחָס [וְגו'] וַיִּקַּח
רֵמַח וְגו', וַיִּדְקַר אֶת שְׁנֵיהֶם וְגו'. כִּיּוֹן שֶׁהֶעֱלָהּ
לְכַהֲנָה גְּדוּלָה, לֹא הַזְכִּיר שְׁמוֹ בְּהָרֵג, שֶׁלֹּא רְאוּי
לוֹ, וְחָס עָלָיו כְּבוֹד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁכַּהֵן
גְּדוּל לֹא רְאוּי לְהַזְכִּיר בְּהָרֵג. וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמְכָּה,
גַּם כֶּךָ.

סדר הלימוד ליום כא אייר [יום 228 בשנה]

רבי שמעון היה הולך מקפוטקיא ללוד, ורבי יהודה הלך עמו. עד שהיו הולכים, פגע בהם רבי פנחס בן יאיר, ושני אנשים מחמרים אחריו. עמד חמורו של רבי פנחס. טענו אותו, ולא הלך. אמר רבי פנחס, השאירו אותו, שהרי ריח של פנים חדשות הריח, או שנס יעשה לנו כאן. עד שהם שם, יצא רבי שמעון מאחרי סלע אחד, נטל חמור והלך. אמר רבי פנחס, ולא אמרתי לכם שהרי ריח של פנים חדשות הריח? ירד וגפף אותו רבי פנחס ובכה. אמר לו, ראיתי בחלומי שבאה שכינה אלי ונתנה לי אוצרות גדולים, ושמחתי בה. ועכשו כפי שראיתי. אמר רבי שמעון, מקול פרסות חמורך ידעתי שזה אתה. כעת חדוה שלמה. אמר רבי פנחס, נשב במקום אחד, שדברי התורה צריכים צחות. מצאו מעין מים ועץ, וישבו.

אמר רבי פנחס, מסתכל הייתי שזה לתחית המתים בדרך אחר יעשה להם הקדוש ברוך הוא, ומה שהיה בעת ראשון, יהיה אז אחרון. מנין לנו? מאותן עצמות, אותן עצמות

שְׁהַחֲיָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי יַחְזָקָא, ל, שְׁכָתוּב (יחזקאל לו) וַתִּקְרְבוּ הָעֲצָמוֹת עִצָּם אֶל עֲצָמוֹ – בַּהֲתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן כָּתוּב, וְרֵאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עָלָה וְגו'. וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם – שְׁהָרִי מַה שְׁהַפְּשִׁיט בַּתַּחֲלָה, יִהְיֶה אַחֲרוֹן. בַּתַּחֲלָה (הַפְּשִׁיט מְרוּחַ, וְאַחַר כֵּן) עוֹר, וְאַחַר כֵּן בָּשָׂר. בַּתַּחֲלָה הַפְּשִׁיט מְרוּחַ, וְאַחַר כֵּן עוֹר, וְאַחַר כֵּן בָּשָׂר, וְאַחַר כֵּן עֲצָמוֹת. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּזֶה הִתְקַשּׁוּ הָאַחֲרוֹנִים, אֲבָל עֲצָמוֹת אֵלֶּה שְׁהַחֲיָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, נְסִים וְאוֹתוֹת מְשֻׁנִּים עָשָׂה בָּהֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בֵּא וְרֵאֵה מַה כָּתוּב, (איוב י') זָכַר נָא כִּי כַחֲמַר עָשִׂיתָנִי וְאֵל עֶפְרַת תְּשִׁיבֵנִי. מַה כָּתוּב אַחֲרָיו? הֲלֹא כִחְלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְבִּינָה תִקְפִּיאֵנִי. עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישָׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּשַׁכְּכֵנִי. עֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְאַחַר שְׁיִבְלָה הָאָדָם בְּעֶפְרַת וַיִּגִיעַ זְמַן שֶׁל תַּחֲיַת הַמֵּתִים, שְׁאוֹתָה עִצָּם שֶׁתִּשָּׂאֵר, לַעֲשׂוֹת אוֹתָה כְּמוֹ עֶסֶה זו, וְכִמוֹ גְּבִינָה שֶׁל חֶלֶב וְנִבְיַעַת הַחֶלֶב, שְׁאוֹתָה נְבִיַעַת נִקְיָה וּמְצַחֲצַחַת בְּצַחוֹת אוֹתָה עִצָּם. תַּתְּעָרֵב אוֹתָה הָעִצָּם וְתִמְחָה כְּמוֹ חֶלֶב, וְאַחַר כֵּן יִקְפִּיא אוֹתָה, וְתִצְטִיר בְּצִיּוֹר כְּמוֹ גְּבִינָה בְּקַפְאוֹן,

וְאַחַר כֵּן יִמָּשֵׁךְ עָלֶיהָ עוֹר וּבָשָׂר וְעֲצָמוֹת
וְגִידִים.

זֶהוּ שְׁכָתוֹב הֵלֵא כְחֶלֶב תַּתִּיכְנִי וְכַגְבִּינָה
תִּקְפִּיאֲנִי. הַתְּכַתְּנִי לֹא כְתוּב, אֲלֵא תַתִּיכְנִי.
הַקְּפִיתְנִי לֹא כְתוּב, אֲלֵא תִקְפִּיאֲנִי. הַלְּבַשְׁתְּנִי לֹא
כְתוּב, אֲלֵא תִלְבִּישְׁנִי. סוּכְכַתְּנִי לֹא כְתוּב, אֲלֵא
תְסוּכְכְנִי. כָּלֵם מִשְׁמַע שְׁלֹאֲחַר זְמַן.

וְאַחַר כֵּן מַה כְּתוּב? חַיִּים וְחֶסֶד עֲשִׂיתָ עִמָּדִי –
זוֹ רוּחַ הַחַיִּים. (וְאִם תֹּאמַר), הֲרִי כְתוּב עֲשִׂיתָ
עִמָּדִי, וְלֹא כְתוּב תַעֲשֶׂה! אֲלֵא כֵן אָמַר, חַיִּים
וְחֶסֶד עֲשִׂיתָ עִמָּדִי. בְּאוֹתוֹ עוֹלָם זְרַקְתָּ בִי רוּחַ
חַיִּים, אֲבָל וּפְקַדְתָּךְ – שְׁמִלַכְתָּ הַמֶּלֶךְ – שְׁמָרָה
רוּחִי, הִיא שְׁמָרָה אֶת רוּחִי בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. מַה זֶה
וּפְקַדְתָּךְ? שְׂאֵתָה עֲתִיד לְפַקֵּד אוֹתָהּ בַּתְּחִלָּה.

(שְׁמָרָה רוּחִי) וְסוּד דְבַר זֶה – כָּל נַפְשוֹת הַצְּדִיקִים
גְּנוּזוֹת וְטְמִירוֹת תַּחַת כְּפַסַּא הַמֶּלֶךְ, וְהִיא שׁוֹמֵרֶת
אוֹתָם לִהְשִׁיבָן לְמְקוֹמוֹתֵיהֶן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
וּפְקַדְתָּךְ שְׁמָרָה רוּחִי. מַה זֶה וּפְקַדְתָּךְ? כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר (תהלים קט) פְּקַדְתּוּ יְקַח אַחֲרַי. פְּקַדְתָּךְ – זוֹהִי
מְלַכְתָּ הַמֶּלֶךְ, שְׁכָל הַרוּחוֹת הֵם פְּקַדוֹנוֹת בְּיַדֶּיהָ.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם לא) בְּיַדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו', וְהִיא

שומרת אותם, בגלל זה שמרה רוחי, והיא שומרת אותה.

כמו זה אמר דוד, (שם פו) שמרה נפשי כי חסיד אני. שמרה - זו מלכת המלך, שהיא שמרה נפשי, בגלל כי חסיד אני. ובכל מקום שכתוב סתם - זו המלכה, כמו שנאמר ויקרא אל משה, (שמות טו) ויאמר אם שמע תשמע בקול ה' אליהי.

בכה רבי פנחס ואמר, ולא אמרתי לך שהשכינה נתנה לי אוצרות ומתנות?! אשרי חלקי שזכיתי לראותך ושמעתי את זה. אמר לו, באותו זמן מילא אותה עצם, מה יעשה משאר העצמות שימצאו? אמר לו, כלן יכללו באותה נביעה של עצם זו, ויכללו יחד אתה, והכל יעשה עסה אחת, ושם יצטיר ציור, כמו שנאמר. זהו שכתוב (ישעיה נח) ועצמתיך יחליץ. מה זה יחליץ? כמו שנאמר (הושע ה) חלץ מהם. כלם יעברו מקיומם ויכללו בעצם הזאת להיות עסה אחת, ואז (ישעיה שם) והיית כגן רוה וכמוצא מים וגו'. (אמר הרועה

רַעֲיָא מְהֵימְנָא

אָמַר רועה הנאמן, אוי להם לבני אדם שהם
 אטומי לב, סתומי עינים, שלא יודעים
 שכשבא הלילה שערי הגיהנם נפתחים, שהיא
 מרה. ועשנים שלה שמתפשטים עולים עד למח.
 וכמה חילות יצר הרע מתפשטים בכל איברי
 הגוף, ושערי גן עדן, שהוא עיני הלב, נסתמים
 ולא נפתחים. שכל אורות העינים יוצאים מהלב.

ושערי הלב, אותם עינים נסתמות, משום שלא
 מסתכלות במזיקים הללו, שהם לילית,
 ולא שולטים באורות הלב, שהם מלאכים
 שמתפשטים בכל האיברים כענפי העץ לכל צד.
 באותו זמן הם כלם אורות נסתרים בלב,
 ומתכנסים אליו כמו יונים לארבותיהם, כמו נח
 ואשתו וכל מין ומין שנכנסו עמו לתבה.

ומזיקים שמתגברים על כל איברי הגוף, כמו
 מי המבול שגברו עליו ט"ו אמה,
 משום שחטא בי"ה, והסתלק י"ה מהגוף ונשאר
 אל"ם, בלי ראיה ושמיעה וריח ודבור. וסוד
 הדבר – (תהלים לט) נאלמתי דומיה (החשיתי משוב וכאבי
 נעקר). דומי"ה – דו"ם י"ה. כאותו זמן, חמש

עֲשֶׂרָה אֲמָה גָּבְרוּ הַמְזִיקִים עַל הַגּוֹף, וְהֵם כְּמוֹ
תָּלָם לְעֲרוּגָה.

וְכִמוֹ שֶׁנֶּחַ שָׁלַח אֶת הַיּוֹנָה בְּשְׁלִיחוֹתוֹ, גַּם כִּף
שָׁלַח נִשְׁמָה בְּאָדָם, רוּחוֹ בְּשְׁלִיחוֹתוֹ, וְלִכֵּן
צָרִיךְ אָדָם לְהַפְקִיד אוֹתָהּ בַּמַּלְכָּה. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
(תהלים לא) בְּיַדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי. וְאִם הִיא אֲסוּרָה
בַּחֲטָאֵי הַגּוֹף וּבִיַּדֵי חֵילוֹת יֵצֵר הָרַע, מַה כָּתוּב?
בְּיַדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְּדִיתָה אוֹתִי ה' אֵל אֲמֵת.

וְעוֹד, בְּזִמְנֵי שֶׁהִיא חֲיֵבֶת, מַה כָּתוּב בְּרוּחוֹ? (משלי
יא) יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רָע. שֶׁהוֹלֵךְ מִיַּד לְיָד
בְּמַחְנוֹת הַיֵּצֵר הָרַע שְׁשׂוּרִים עָלָיו בַּחֲטָאִיו,
וְזוֹרְקִים אוֹתוֹ מִמְּקוֹם לְמְקוֹם. וְזֶהוּ שֶׁמֵּרְאָה
עֲצָמוֹ בַּמְדִּינָה אַחֲרֵת אוֹ בַּמַּלְכוּת אַחֲרֵת,
וּלְפַעֲמִים בְּאֶשְׁפָּה, כְּפִי עוֹנוֹתָיו. וְאִם הוּא צָדִיק,
כָּל מַחְנוֹת הַיֵּצֵר הַטּוֹב כָּלָם, וּפְנִיָּהֶם וְכַנְפֵיהֶם
פְּרוּדוֹת לְקַבֵּל רוּחַ, וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעְלוֹת,
לְמַקּוֹם חַיּוֹת הַכֶּסֶּא, וְשֵׁם רוּאָה כְּמַה חֲזִיוֹנוֹת,
דְּמִיוֹנוֹת וּמֵרְאוֹת נְבוּאָה. וּמִשׁוּם זֶה פִּרְשׁוּהָ
רְבוֹתֵינוּ שֶׁחֲלוּם אֶחָד מִשְׁשִׁים שֶׁל נְבוּאָה.

וְעוֹד, (תהלים פו) שְׁמְרָה נַפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי – אִף
עַל גַּב שֶׁפִּרְשׁוּהָ בַּגְּמָרָא, וְלֹא חָסִיד אָנִי,

שְׁכַל מַלְכֵי מְזֻרְח וּמַעֲרָב יִשְׁנִים עַד אַרְבַּע שָׁעוֹת,
 וְאֲנִי (שם קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. וְלֹא
 עוֹד, אֲלֹא שְׁכַל מַלְכֵי מְזֻרְח וּמַעֲרָב וְכוּ', וְאֲנִי
 יְדֵי מְלַכְלוֹכוֹת בְּדָם שְׁפִיר וְשִׁלְיָה כְּדֵי לְטַהֵר אִשָּׁה
 לְבַעֲלָהּ. מִיָּד נִזְדַּמְּנָה לוֹ צְפַרְדֵּי אַחַת וְאָמְרָה לוֹ,
 לָמָּה אַתָּה מְשַׁבַּח עֲצָמְךָ לִזְמַן חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם
 לְהוֹדוֹת לָךְ? וְאֲנִי כָּל לַיְלָה לֹא יִשְׁנָה לְשַׁבַּח לֹא
 וּלְנַגֵּן לְפָנָיו! אָמַר דָּוִד, אוֹי לְמַמְנָה שֶׁל אוֹתָהּ
 צְפַרְדֵּי שְׁלֹא יוֹדַע מֶה שְׁאֲנִי אוֹמֵר, שְׁלֹא אָמַרְתִּי
 כִּי חֲסִיד אֲנִי.

אָלֵא מִשּׁוּם שֶׁפָּרְשׁוּהוּ חֲכָמִים, וְלֹא עִם הָאָרֶץ
 הָאָרֶץ חֲסִיד, שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה מִיַּמִּין הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא חֹסֵד. וּמִשּׁוּם זֶה מִי שֶׁמִּתְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה נִקְרָא חֲסִיד. בְּגִלּוֹל זֶה אָמַרְתִּי לְהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, וְלֹא תִדּוֹן אוֹתָהּ כְּמַעֲשֵׂה
 אֵלוֹ עִמִּי הָאָרְצוֹת שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְלֹא עִם הָאָרֶץ
 חֲסִיד. וְאִם תֹּאמַר, כִּמְהָ עִמִּי הָאָרְצוֹת הֵם שֶׁעָשׂוּ
 חֹסֵד – אֲלֵא כִּךָ פָּרְשׁוּהוּ: אֵיזְהוּ חֲסִיד? זֶה
 הַמִּתְחַסֵּד עִם קוֹנוֹ. כְּמוֹ דָּוִד שֶׁהָיָה מְחַבֵּר. וְמָה
 הָיָה מְחַבֵּר? תּוֹרָה שֶׁל לְמַעְלָה הָיָה מְחַבֵּר עִם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשּׁוּם זֶה, שְׁמֵרָה נִפְשִׁי כִּי
 חֲסִיד אֲנִי.

וְכַשְׁאָדָם מֵת, מֵה כְּתוּב בְּנִפְשׁ הַזֶּה? (משלי ה)
 בְּהִתְהַלְכָךָ תִּנְחָה אֶתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ
 תִּשְׁמַר עָלֶיךָ, וְהִקִּיצוֹת - לְתַחִית הַמֵּתִים -
 הִיא תִּשְׁיַחֲךָ. זֶה לְתַחִית הַמֵּתִים יָפֵה, שִׁיעֲמִיד
 אֶת הָאָדָם, אֲבָל לְשֹׁכֵר הַנִּשְׁמָה בְּעוֹלָם הַבָּא
 מֵה יִהְיֶה?

אֵלֶּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלַבֵּשׁ אוֹתָהּ כְּמוֹ
 בְּתַחֲלָה בְּעַנְיֵי כְבוֹד. כְּמוֹ בְּתַחֲלָה תִּכְנֹס
 בְּמַרְאֵה, שֶׁהוּא כְּמוֹ הַגּוֹף, כְּלוּלָה בְּרַמ"ח
 אֵיבָרִים. גַּם כִּף תִּכְנֹס בְּמַרְאֵה כְּלוּלָה בְּמֵאֲתָיִם
 אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה מִצּוֹת, וּבְמֵאֲתָיִם אַרְבָּעִים
 וּשְׁמוֹנֶה אוֹרוֹת שֶׁנִּפְרָדִים מֵאוֹתָהּ מַרְאֵה, שֶׁנֶּאֱמַר
 בָּהּ (במדבר יב) וַיֹּאמֶר אִם יִהְיֶה נִבְיָאֲכֶם ה' בְּמַרְאֵה
 אֱלֹהֵי אֶתְנֻדַּע. וּבְלִבּוֹשֵׁי עַנְיֵי כְבוֹד - (בראשית ט)
 וְרֵאִיתִיהָ לְזָכֹר בְּרִית עוֹלָם, זֶה אֶסְפְּקֶלְרֵיהָ
 הַמְּאִירָה. (במדבר יב) בְּחֵלוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ - זֶה
 אֶסְפְּקֶלְרֵיהָ שְׂאִינָה מְאִירָה, כְּלוּלָה מִשְׁלֹשׁ מֵאוֹת
 שָׁשִׁים וַחֲמֵשֶׁה אוֹרוֹת, כְּחֶשְׁבוֹן יְשָׁנָה, וְהֵינּוּ (שיר
 השירים ה) אֲנִי יְשָׁנָה. אֶחָד בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֶחָד בְּעוֹלָם
 הַבָּא. וְהֵם בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְסוּד שְׁלֵהֶם - (שמות ג) זֶה שְׁמִי לְעֹלָם. י"ה עִם
 שְׁמִי - שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַחֲמֵשֶׁה וְשָׁשִׁים.

ו"ה עם זכרי - מאתים ושמונה וארבעים.
 וכרוזים יורדים ועולים לפניו: תנו כבוד (לדמות)
 לכבוד המלך.

וְהִינּוּ (בראשית א) **וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצֶלְמוֹ**
בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ. והוא שעשה
 אותו בשתי דמיות, בשני גנים (פנים), שנאמר
 עליהם (שיר השירים ה) היושבת בגנים. היא עלת על
 הכל, שנאמר עליה (דברים ד) כי לא ראיתם כל
 תמונה. ועל שאר הדמיות כתוב, תמונת כל וגו'.
 (במדבר יב) ותמונת ה' יביט. ותרי"ג מלאכים מעלים
 את הנשמה בדמיות אלו, כלם ופניהם וכנפיהם
 פרדות, לקיים את הפסוק שכתוב בהם (שמות יט)
 ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי.
כְּמוֹ שִׁיצְאוּ מִמִּצְרַיִם וְהָלְכוּ בְּעֲנַנֵי כְבוֹד, ובכל
 אותו כבוד כמו זה תהיה יציאת הנשמה
 מגוף של טפה סרוחה ללכת לשני גנים, שנבראו
 שמים וארץ שלהם בשם ה', ובגללו נאמר (תהלים
 צו) ישמחו השמים ותגל הארץ. באותו זמן יתקיים
 באדם (ישעיה ל) ולא יכנף עוד מוריה, לגביה, (שם ו)
 בשמים יכסה פניו, אלא - והיו עיניך ראות את
 מוריה. ומצד המראות הללו זכה משה רבנו עליו
 השלום, רבן של נביאים וחכמים. אמר המנורה

הַקְדוּשָׁה, אַתָּה הוּא שְׂזֻכִיתָ בְּחַיִּיךָ לְמָה שְׂיִזְכּוּ
צְדִיקִים אַחַר חַיֵּיהֶם, אֲשֶׁרֵי חָלְקָךָ!

דְּבַר אַחַר, שְׁמֶרָה נִפְשֵׁי כִי חָסִיד אָנִי - לְמָה?
כְּדֵי שְׁאַתְחַסֵּד עִם אָנִי, שְׁנֹאֲמַר בּוֹ אָנִי
וְהִ"ו. אוֹי לוֹ לְמִי שְׁמִפְרִיד אָנִי מֵהוּא, שְׁנֹאֲמַר
(תהלים ק) הוּא עָשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ. שֶׁהַכֹּל אֶחָד בְּלִי
פְרוּד. זֶהוּ שְׁכַתוּב (דברים לב) רְאוּ עַתָּה כִי אָנִי אָנִי
הוּא [וּגוֹ'], אָנִי אֲמִית וְאַחִיָּה מִחֲצַתִּי וְאָנִי אֶרְפָּא
וְאֵין מִיָּדֵי מְצִיל. אָנִי יְהוָה, אָנִי הוּא וְלֹא אַחַר.
וְזֶה אָנִי מִן אֲדֹנָי. ה' - עֲמוּד הָאֲמָצְעִי.

וּמִשׁוּם שְׂיֵהוּ"ה הוּא לְיָמִין, שֶׁהוּא חֹסֵד, אָמַר,
שְׁמֶרָה נִפְשֵׁי שְׁאַתְחַסֵּד בְּךָ עִם אָנִי,
וְהוּא אֲדֹנָי לְגַבּוּרָה. וּבִתְפֹאֶרֶת מִתְחַבְּרִים שְׁנֵי
שְׁמוֹת - יֵאֱהוּדוּנָה"י. וְסוּד הַדְּבַר בְּחֹסֵד וּבְגַבּוּרָה
(יחזקאל א) וּפְנִיָּהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרִדוֹת מִלְמַעְלָה.
וּבִתְפֹאֶרֶת שְׁנִקְרָא (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, מֵה
כְּתוּב? (יחזקאל א) שְׁתֵּים חֲבֵרוֹת אִישׁ, שְׁנֵי שְׁמוֹת
מִתְחַבְּרִים בּוֹ כְּאֶחָד. וּשְׁתֵּים מְכֹסוֹת אֵת
גּוֹיְתֵיהֶנָּה. תְּפֹאֶרֶת נִקְרָא גּוֹף, (דניאל י) וּגּוֹיְתוֹ
כְּתָרְשִׁישׁ, יֵאֱהוּיָה"ה.

הוֹשִׁיעַ עִבְדְּךָ אֶתָּה אֱלֹהֵי. שְׁמַח נֶפֶשׁ עִבְדְּךָ. תְּנֵה
עֶזְרְךָ לְעִבְדְּךָ (תהלים פו). שְׁלֵשׁ פְּעָמִים נַעֲשֵׂה

דוד עבד בַּתְּהִלָּה הַזֹּה, כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
 שֶׁהַעֲמִידוֹ בַּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁצָרִיךְ אָדָם לִהְיוֹת עֹבֵד
 בַּתְּפִלָּה: בְּבִרְכוֹת הָרָאשׁוֹנוֹת, כְּמוֹ עֹבֵד שְׁמֹסְדֵר
 שְׂבָחוֹ לְפָנָיו רַבּוֹ. בְּאִמְצָעִיּוֹת, כְּמוֹ עֹבֵד שְׁמִבְקָשׁ
 פָּרַס מְרַבּוֹ. וּבְאַחֲרוֹנוֹת, כְּמוֹ עֹבֵד שְׁמוֹדָה לְפָנָיו
 רַבּוֹ בְּפָרַס שְׁקִבֵּל מִמֶּנּוּ וְהוֹלִיךְ לוֹ.

וְשִׁלְשׁ פְּעָמִים שֶׁעֹבֵד צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִצַּד
 הָעֲבוּדָה, שֶׁפְּרִשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁאִין
 עֲבוּדָה אֶלָּא תְּפִלָּה, וְשִׁלְשָׁה אָבוֹת נִקְרְאוּ עֹבָדִים
 מִצִּדָּה, עַל שֵׁם הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא עֲבוּדַת ה'. וְגַם
 כִּן מֹשֶׁה עֹבֵד ה'. וְלִכֵּן (וַיִּקְרָא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
 עֹבָדִים. אֲבָל לְגַבֵּי אַחֲרִים – כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי
 מְלָכִים הֵם, מִצַּד הַמְּלָכוֹת. וְהִיא לְמָה נִקְרְאת
 עֲבוּדָה? כְּדֶרֶךְ אִשָּׁה לַעֲבֹד לְבַעֲלָהּ, וְדֶרֶךְ בָּנִים
 לַעֲבֹד אֶת אֲבֵיהֶם.

וְדוֹד נַעֲשָׂה עָנִי, חָסִיד וְעֹבֵד. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב, (תהלים
 פו) תְּפִלָּה לְדוֹד הִטָּה אֲדָנִי אֲזַנְךָ עֲנִי כִי עָנִי
 וְאֲבִיוֹן אָנִי. שְׁמָרָה נִפְשִׁי כִי חָסִיד אָנִי. הוֹשַׁע
 עֲבָדְךָ אֲתָה אֱלֹהֵי הַבּוֹטָח אֵלַיךָ. נַעֲשֵׂה עָנִי לְשַׁעַר
 הַמְּלָךְ, שְׁנֵאמַר בָּהּ (שם נא) אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח.
 אֲדָנִי הֵיכָל, נַעֲשֵׂה עָנִי לְשַׁעַר הַמְּלָךְ. וּמָה
 כַּתּוֹב? הִטָּה אֲדָנִי אֲזַנְךָ עֲנִי, וְזוֹהִי שְׂכִינָה

תַּחְתּוֹנָה, שְׁהִיא אֶזֶן לְקַבֵּל תַּפְלוֹת וְלִשְׁמַע אוֹתָן,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם כב) כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקַּץ עֲנוֹת עָנִי
וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמָּנוּ וּבִשְׁוֵעוֹ אֵלָיו שָׁמַע.

שְׁהוּא נַעֲשֶׂה עָנִי וְדַל מִצַּד אוֹת ד' מִן אֶחָד,
לְשֹׂאֵל מִן א"ח, שְׁהוּא עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי,
לְקַיִם בוֹ (שם קטז) דְּלוֹתַי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ, שְׁלֹא יָמוּת
מְשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם. וְשֹׂאֵל מִמָּנוּ בְּאוֹתוֹ הַשַּׁעַר
בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל הָעֲנִיִּים, לְקַיִם בָּהֶם (שמואל-ב כב)
וְאֵת עַם עָנִי תוֹשִׁיעַ.

וְאַחַר כִּף שֹׂאֵל בְּשִׁבִיל הַכְּהֻנִּים, שֶׁתַּחֲזוֹר עֲבוּדָה
לְמִקּוּמָה, וְנַעֲשֶׂה עֶבֶד. לְאַחַר שִׁנְתָן לָהֶם
תּוֹרָה מִצַּד הַחֶסֶד, לַעֲשׂוֹת גָּמוּל עִם דָּלָת
מֵהַתּוֹרָה, וְלִכֵּן נַעֲשֶׂה חֶסֶד. כִּף הַגִּיעַ לְשִׁלְשׁ
סְפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת. פָּתַח וְאָמַר, (שם קלא) ה' לֹא
גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְלֹא הִלַּכְתִּי בַּגְדּוֹת
וּבִנְפֻלְאוֹת מִמֶּנִּי.

שְׁלֵמָה אָמַר, הֲרִי בִּינָה הִיא שֶׁל מֹשֶׁה, אֲשֶׁר
בְּחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה, שְׁהִיא מַעַל דְּרָגָתוֹ. מַה
כָּתוּב? (קהלת ז) אֲמַרְתִּי אַחֲכָמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי.
וְהֲרִי כָּתוּב (מלכים-א ה) וְה' נָתַן חֻכְמָה לְשֵׁלֵמָה!
חֻכְמָה קִטְנָה. וְרָצָה לְהַעֲלוֹתָהּ מִלְמַטָּה לְמַעֲלָה

שְׁהַתְּרַחֵקָה מִמֶּנּוּ, מִשׁוּם שְׂאֵפְלוּ לְבִינָה אֵין אָדָם
 בְּעוֹלָם יְכוּל לַעֲלוֹת פָּרֵט לְמִשָּׁה, כָּל שְׂכָן לְמַעְלָה
 מִמֶּנָּה, שְׁהִיא חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה, שְׂמַצְדָּה חֲכָם עֲדִיף
 מִנָּבִיא. וְאַף עַל גַּב שְׂפָרְשׁוּהָ בְּדֶרֶךְ דְּרִשׁ עַל פָּרָה
 אֲדָמָה, שְׂבָעִים פָּנִים לְתוֹרָה.

רבי אלעזר, קום לְחַדֵּשׁ דְּבָרִים לְפָנֵי הַשְּׂכִינָה,
 שְׂתַהֲיָה עֶזֶר לְאַבִּיךָ, שְׁהַשֵּׁם גּוֹרָם – עֶזֶר
 אֵל. אֵל מִיָּמִין, עֶזֶר מִשְּׂמָאל. זֶהוּ שְׂכָתוּב (בראשית
 ב) אַעֲשֶׂה לוֹ עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ. בַּמָּה? בְּזֶרַע יִפָּה, שְׁהוּא
 הַפֶּף עֶזֶר. וַיִּקּוּם רַבִּי יוֹסִי עִמָּךְ, שְׁהוּא כִּסָּא
 שְׁלָם לְרַבּוֹנוּ, שְׂכָף עוֹלָה יוֹסִי לְחֻשְׁבוֹן כִּסָּא,
 אֱלֹהִים בְּחֻשְׁבוֹן.

ויקום עמו רבי יהודה, שְׂבוּ הוֹ"ד, וְבוּ י"ה, וְבוּ
 יְהוֹ"ה ד', אַרְבַּע חֵיוֹת. וּפְנִיָהֶם וְכַנְפֵיהֶם
 פְּרֻדוֹת, כְּלָם לְקַבֵּל אוֹתוֹ. וּמִמֶּנּוּ דָוֶד, שְׁהוּדָה
 לְקַדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּרָגָה בְּהוֹדָאוֹת, שְׁהוּא מַצַּד
 הוֹד. וַיִּקּוּם עִמּוֹ רַבִּי אֶלְעָאי, בְּגִימְטְרִיא יב"ק,
 בְּקִי בַּהֲלָכָה.

ויקום עמו רבי יודאי, שְׂחֻשְׁבוֹנוּ א"ל. כְּמוֹ
 מִיכָאֵל, מִלְּאָכִים רְשׁוּמִים בְּאֵל, כְּמוֹ (שם
 לא) יֵשׁ לְאֵל יָדִי. וְסוּד שֶׁל אֵל – א' דְּמוֹת אָדָם, ל'

שְׁלֹשׁ חַיּוֹת, שֶׁהֵם אַרְבַּע פָּנִים לְכָל אֶחָד,
 שְׂרֵמוֹזִים (בַּה) בַּה' בְּחֻשְׁבוֹן ל', שְׁלֹשׁ יוֹדֵי"ן (עולות
 ל'). וְהֵם בְּרָאשֵׁי שְׁלֹשׁ אֲזָכוֹרוֹת, שֶׁהֵם ה' מְלֶךְ, ה'
 מְלֶךְ, ה' יְמֶלֶךְ לְעֵלְמָם וְעַד. וַיִּקְוֶם עִמָּם רַבִּי אַבָּא,
 שֶׁהוּא חֻשְׁבוֹנוֹ ד', אַרְבַּע חַיּוֹת.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא כְּאֵילָן, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְחֻבְרִיו,
 שֶׁהֵם הַחֲמֻשָּׁה שֶׁהַזְּכָרָנוּ, כְּעֲנַפִּים גְּדוּלִים
 שֶׁל הָאֵילָן שְׂדוּמִים לְזֵרוּעוֹת וְשׁוֹקִים.

קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וַיִּתְחַדְּשׁוּ דְבָרִים מִפִּיךָ בְּפִסּוּק
 זֶה שְׁמַקְדָּם. לְמַנְצַח - שָׁם נִצַּח, נִגּוֹן צַח.
 וּבוֹ נִקְרָא ה' בְּעַל נִצְחוֹן קְרִיבוֹת לְאֲמוֹת עוֹבְדֵי
 כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וְרַחֲמִים וְדִין
 לְיִשְׂרָאֵל. וְסוּד הַדָּבָר - (משלי יא) וּבִאֲבֹד רְשָׁעִים
 רָנָה. מ"ל - שְׂבָעִים שְׁמוֹת יֵשׁ לוֹ, וְעַם נִצַּח וְהוּד
 ע"ב, כְּחֻשְׁבוֹן חֶסֶד, וְסוּד הַדָּבָר - (תהלים טז)
 נַעֲמֹת בִּימִינֶךָ נִצַּח.

הוּד - בוֹ הוּדוֹ לַה'. צְדִיק - בוֹ (תהלים לג) רָנְנוּ
 צְדִיקִים בַּה', וּבוֹ (ירמיה לא) רָנְנוּ לְיַעֲקֹב
 שְׂמֻחָה. תְּפָאֶרֶת - בוֹ (תהלים קנ) הִלְלוּ אֵל. הִלְלוּיָהּ,
 הִלְלוּ יְהוָה, שְׁשֵׁם יְהוָה. בְּנִגּוֹן וּבְזֶמֶר - חֶסֶד
 וּגְבוּרָה. בְּשִׁיר וּבְכִרְכָּה - חֲכָמָה וּבִינָה. בְּאֲשָׁרֵי -
 כְּתוּר. בְּתַהֲלָה - מַלְכוּת.

מְזֻמָּר - בו ר"ז ובו מו"ם. מְצַד הַזְמָר שֶׁל
 תּוֹרָה וְזֻמָּר שֶׁל תְּפִלָּה. זְמָר מְצַד אַחַר
 הוּא מו"ם ז"ר. זְמָר בְּבֵית - חָרַב בְּבֵית. נָדָה
 שְׁפָחָה בַת עֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת זֹנָה. וְזֵה
 אוֹתִיּוֹת מְזֻמוֹר. נְגוּזָן - שֵׁם גִּזָּן. כֶּךָ יְפֵי הַנְּגוּזָן,
 בו הֶלֶל, כְּמוֹ (שמות יב) לֵיל שְׁמָרִים הוּא לֵה'
 לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם. אֲשָׁרֵי שָׁבוּ שְׂרוּי הָעוֹלָם
 מְשֻׁבְּחִים. (תהלים קמד) אֲשָׁרֵי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ.
 בְּבָרָכָה - (שם לד) אֲבָרְכָה אֶת ה' בְּכָל עֵת. בְּתִהְיֶה
 - תְּמִיד תִּהְיֶה בְּפִי.

עַל שׁוֹשֵׁן עֵדוֹת (שם ס) - זֶה הוּד, שֶׁהוּא שׁוֹשֵׁן,
 אָדָם שׁוֹלֵט עַל לְבָן, שֶׁהַנְּצַח שׁוֹלֵט הוּא לְבָן
 עַל אָדָם. מַה זֶה עֵדוֹת? זֶה צְדִיק. הוּא בְּרִית,
 שֶׁהוּא אוֹחֵז אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
 (דברים ד) הַעֵידֹתִי בְכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
 הָאָרֶץ. מַה זֶה מְכַתֵּם? מִ"ךְ תָּ"ם. מִךְ הוּא צְדִיק,
 תָּם עֵמוּד הָאֲמֻצָּעִי, דְּרָגַת יַעֲקֹב, (בראשית כה) אִישׁ
 תָּם. גּוֹף וּבְרִית נְחֻשְׁבִים לְאַחַד. לְלַמֵּד - חֹסֵד
 וּגְבוּרָה, שְׁמֶשֶׁם נִתְּנָה תּוֹרָה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד.

אָמַר לוֹ, יָפָה אֲמַרְתָּ, אָבֵל (תהלים יב) לְמַנְצַח עַל
 הַשְּׁמִינִית, שְׁלֵא תִזְוֶז נְצַח מֵהוּד, שֶׁהִיא
 סְפִירָה שְׁמִינִית, אָמַר לְמַנְצַח עַל הַשְּׁמִינִית. אָמַר

הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, אִם כֵּן, בִּינָה דְרַגְתָּךְ, וְלָמָּה
פְּרִשׁוּהָ וְנָתַן הַהוּד לְמֹשֶׁה, שְׁנֹאֲמַר (במדבר כז)
וְנִתְתָּה מֵהוּדָךְ עָלָיו?

אָמַר לוֹ, יִפֶּה שְׂאֵלְתָּ. ה' עוֹלָה בְּאוֹת י', חֲמֵשׁ
פְּעָמִים עֶשֶׂר, לְחֲמֵשִׁים שְׁעָרֵי בִינָה.
וְהִתְפַּשְׁטוּתָם מִחֶסֶד וְעַד הוּד הֵן חֲמֵשׁ, עֶשֶׂר בְּכָל
סְפִירָה, הֵם חֲמֵשִׁים. וּמִשׁוּם זֶה מְבִינָה עַד הוּד,
הַכֹּל הִתְפַּשְׁטוֹת אַחַת. אַחַר כֵּן בָּא צְדִיק, וְלָקַח
כָּל הַחֲמֵשִׁים שְׁעָרִים לְבָדוֹ, לְהִיּוֹת שְׁקוּל לְכָל
הַחֲמֵשׁ, וְנִקְרָא כָל, שְׁנוּטֵל כָּל חֲמֵשִׁים שְׁעָרִים.
וְגַם כֵּן כָּלָה לְקַחָה אֶת כָּלָם. אָמַר, כָּעֵת הִתְיַשֵּׁב
דְּבַר זֶה עַל בְּרִיו.

וְעוֹד לְמִנְצַח - שָׁם מ"ל עִם נִצָּח. וְזֶה מ"ל
מִחֲשָׁמ"ל. מִן ח"ש - הוּד וְנִצָּח, הֵם כְּנֻגָד
שְׁתֵּי הַשְּׁפָתִים. וְלִכֵּן נִקְרְאוּ שְׁפָתִים, חִיּוֹת אֵשׁ
מְדַבְּרוֹת. וּבְחִגְיָגָה, עַד הֵיכָן מַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה?
וּפְרִשׁוּהָ מִן וְאָרָא, עַד חֲשָׁמֵל. שְׁמַצַּד הַגְּבוּרָה
נִקְרְאוּ חִיּוֹת אֵשׁ. וְנִהָר שְׁיּוּצָא מֵהַזְּעָה שְׁלֵהֶם -
יְסוּד. כָּל שְׁלֵשֶׁת אֵלֶּה מְרַכְּבָה לְתַפְאֶרֶת, אָדָם.

מַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה זוֹ מְלָכוֹת. וּבְשְׁלֵשֶׁת אֵלֶּוּ, הוּא
חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת. וְלִכֵּן פְּרִשׁוּהָ בְּעֵלֵי

הַמְשָׁנָה שְׁאִין דּוֹרְשִׁים בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה בְּיַחֲדִיד,
אֵלָא אַם כֵּן הוּא חָכָם וּמַבִּין מִדַּעְתּוֹ.

וַיֵּשׁ מְרַכְבָּה לְמָטָה מְזַעֲרֵי אַנְפִּין, שְׁהוּא
מְטַטְרוּ"ן, אָדָם הַקָּטָן. שְׁבַמְרַכְבָּתוֹ,
שְׁהִיא פְרָדָס, זוֹרְמִים בְּמַהֲירוֹת מִים שֶׁל
הַתּוֹרָה שְׁיוֹצְאִים מִתּוֹךְ פְּרָדָס שְׁלוֹ לְשֵׁלֶשׁ
מֵאַרְבַּע, שְׁנֹאֲמַר עֲלֵיהֶם אַרְבָּעָה נִכְנָסוּ לְפְרָדָס,
וְהָרִי נִתְבָּאָר.

שְׁהוּא צְפוּר שְׁרָאָה רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה לְחוּף יָם
הַתּוֹרָה, שְׁהֵימָּה הִגִּיעַ עַד קַרְסְלִיו, וְרָאֵשׁוּ
הִגִּיעַ עַד קֶצֶה הַשָּׁמַיִם, וְלֹא נִכְשְׁלוּ בּוֹ שְׁלֶשֶׁה
מְשׁוּם שְׁהֵמִים שְׁלוֹ רַבִּים, אֵלָא מְשׁוּם זְרִמַת
הַמַּיִם, וּפְרָשׁוּהָ.

אַבְג כּוֹלֵל אוֹתָם שְׁעוֹלִים לְשֵׁשׁ, כְּנֻגַד אוֹתִיּוֹת
מְטַטְרוּ"ן. רְבִיעֵי ד', (מַלְכִים-א יט) קוֹל
דְּמָמָה דְקָה, שְׁשָׁם בָּא הַמֶּלֶךְ, וְהוּא אָדָם לְשֶׁבֶת
עַל הַכֶּסֶּא.

א י"י - מִים עֲלִיוֹנִים וּמִים תַּחְתּוֹנִים, שְׁאִין
בִּינֵיהֶם אֵלָא כְּמֵלָא נִימָה, שְׁהוּא ו' נְטוּי
בִּינֵיהֶם בְּרַקִּיעַ שְׁהוּא מְבַדִּיל בֵּין מִים לְמִים,
שְׁתָּהָא הַבְּדִלָה בֵּין נִקְבָה לְזָכָר. לְכֵן, (בְּרַאשִׁית א)

ויהי מבדיל. וסוד הדבר - יאהדונה"י. מים עליונים זכרים - י' עליונה. מים תחתונים נקבות - י' תחתונה. שש אותיות ביניהם, כחשבון ו', זה מטטרון, שהוא בין א.

ועוד, יוד נקדה. ו' גלגל. ואין תנועה בגלגל בששה צדדים כחשבון ו', אלא באותה נקדה. ואותה נקדה היא יחוד הכל, ומעידה על אותו יחיד שאין לו שני, שפרשו עליה רבותינו שצריך ליחד אותה כדי שתמליכהו על השמים ועל הארץ, ועל ארבע רוחות העולם. ב' - שמים וארץ. ג' - עמוד שסובל אותם. ד' - ארבע חיות. ה' - הכסא. ו' - שש מעלות לכסא. ועוד, א ב ג ד ה ו ז ח ט - אדם. י' יחוד שלו, מלכות, עשירי של אדם. תשע הוא כנגד תשע אותיות. אשריהם ישראל שיודעים סוד רבונם.

דבר אחר צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח נחוחי - רבי יהודה אמר, בקרבן יש עשן, ויש ריח, ויש ריח ניחח. עשן הוא מצד הדין, וזהו שכתוב (דברים כט) כי אז יעשן אף ה'. (תהלים יח) עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל. ריח ניחחי, רחמים. (שיר השירים ז) וריח אפך כתפוחים.

אָמַר הַרוּעָה הַנְּאָמֵן, וְהָרִי שְׁנִיָּהֶם – עֶשֶׂן וְרִיחַ
 – הֵם בָּאֵף, וְהַפְּסוּקִים מְעִידִים. אֶחָד,
 עֲלָה עֶשֶׂן בְּאֵפוֹ. וְהַשְּׁנִי, וְרִיחַ אֶפְףָּ כַּתְּפוּחִים.
 וְלָמָּה נִקְרָא אֶחָד עֶשֶׂן דִּין, וְהַשְּׁנִי רַחֲמִים? אֲלֵא,
 בַּחֲטָם יֵשׁ שְׁנֵי חֲלוֹנוֹת, וְנֶאמַר בְּשִׂמְלָל, עֲלָה
 עֶשֶׂן בְּאֵפוֹ. מָה עֲלָה? אֲלֵא מֵהַלֵּב שֶׁהוּא
 בְּשִׂמְלָל, כְּנֶגֶד גְּבוּר. מִיָּמִין יוֹרֶדֶת אֵלָיו רוּחַ
 לְקַרְרוֹ וּלְשַׁכֵּף רָגְזוֹ, מֵצַד הַחֶסֶד, שְׁשֵׁם הַמַּח.
 חֲכָמָה לְיָמִין – הַרוּעָה לְהַחֲכִים יְדָרִים. בִּינָה
 בְּלֵב, כְּלָפִי שִׂמְלָל – הַרוּעָה לְהַעֲשִׁיר יֶצְפִּין. וְלִכֵּן
 עֲלָה עֶשֶׂן בְּאֵפוֹ, מִבִּינָה לְחֲכָמָה, שֶׁהִיא לְיָמִין,
 וּמִקְבֵּלוֹ בְּחֻדוֹה, בְּנִגּוֹן הַלּוּיִם.

וְעֶשֶׂן זֶה לֹא עוֹלָה, אֲלֵא עַל יְדֵי אֵשׁ שְׂדוּלֶק
 בְּעֵצִים, שֶׁהֵם אֵיבָרִים מְלֵאִים מְצוּוֹת,
 עֵצֵי עוֹלָה. בְּעֵלֵי תוֹרָה, תוֹרָה שֶׁהִיא נִדְלָקֶת
 בָּהֶם, אֵשׁ בְּחֻזֶק הַגְּבוּרָה, וְעֲלָה עֶשֶׂן בָּהֶם.
 בִּבְיָנָה עֶשֶׂן הַמְעַרְכָּה.

וּמִשְׁעוֹלָה לְאֵף, נִקְרָא קְטוֹרֶת, זֶהוּ שְׂכָתוֹב (דְּבָרִים
^ל) יְשִׁימוּ קְטוֹרֶת בְּאֶפְףָּ. וְאִין
 הַמְּבַטֵּל מוֹת בְּעוֹלָם כְּמוֹ קְטוֹרֶת, שֶׁהִיא קְשׁוּר
 הַדִּין בְּרַחֲמִים עִם רִיחַ נִיחּוּחַ בְּאֵף. תְּרַגּוּם שֶׁל
 קְשׁוּר – קְטִירוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ

שְהַרוּחָנוּ דְבָרִים נִסְתָּרִים בְּגִלּוּי. עוֹד אָמַר מְנוּרָה
הַקְדוּשָׁה, שְׂאֵחַר הַתְּפִלָּה, שְׁהִיא כְּמוֹ קָרְבָן, מִי
שִׂיאֵמַר פְּטוּם הַקְּטָרֶת אַחַר תְּהִלָּה לְדוֹד, מְבַטֵּל
מוֹת מִן הַבַּיִת.

אָמַר רוּעָה הַנְּאֻמָּן, כְּעַת צְרִיךְ לְדַעַת אֵיךְ
הַתְּקִינוּ תְּפִלוֹת כְּנֶגֶד קָרְבָנוֹת. אֲלֵא שְׁלֵשׁ
תְּפִלוֹת, כְּנֶגֶד אֵת הַכֶּכֶשׁ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבִקְרָה – זו
תְּפִלַּת שְׁחָרִית, שְׁנֵאמַר בָּהּ (בראשית יט) וַיִּשְׁכַּם
אַבְרָהָם בְּבִקְרָה אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עָמַד שָׁם אֵת פְּנֵי
ה'. וּפְרָשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ, שְׂאִין עֲמִידָה אֲלֵא תְּפִלָּה.
וְאֵת הַכֶּכֶשׁ הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים – כְּנֶגֶד
תְּפִלַּת מְנַחָה שְׁתַּקֵּן אוֹתָהּ יִצְחָק. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם
כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה לְפָנוֹת עָרֹב, וְאִין
שִׁיחָה אֲלֵא תְּפִלָּה. תְּפִלַּת עֶרְבִית כְּנֶגֶד אֲמוּרִים
וּפְדָרִים שְׁמַתְאֲפָלִים כָּל הַלַּיְלָה, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם
כח) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיִּלֵּן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, וְאִין
פְּגִיעָה אֲלֵא תְּפִלָּה.

בֵּין כֶּף שְׂאָנוּ בַּמָּקוֹם זֶה, לָמָּה כָּתוּב וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי
הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מְרֹאשְׁתּוֹ וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם
הַהוּא? וְכִי לֹא הָיוּ לוֹ כָּרִים וְכִסְתוֹת לְשֹׁכֵב? אֲלֵא
הוּאִיל וּבָא חֲתָן לְכָלָה, אָף עַל פִּי שְׁלֵא הָיָה דְרָכוֹ
לְשֹׁכֵב אֲלֵא בְּכָרִים וְכִסְתוֹת, וְהִיא נִתְּנָה לוֹ אֲבָנִים

לשֶׁכֶּב – יִקְבַּל הַכֹּל בְּרִצּוֹן הַלֵּב, וְהָרִי נִתְבָּאֵר. וְגַם
כֶּךָ נֶאֱמַר בְּחִבּוּר הָרֵאשׁוֹן. מֵהוּ שְׁכַתּוֹב (שם לב)
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כִּי אֲשֶׁר רָאָם? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שֶׁב
וַאֲמַר הַפְּסוּק. (עד כאן רעיא מהימנא).

סדר הלימוד ליום כב אייר [יום 229 בשנה]

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, הָיִיתִי מְסַתְּפֵל, הַשְּׁמִירָה הִיא
וְדָאֵי בַלֵּב, (שְׂרָאָה בַלֵּב) (וְהַלֵּב דְּגַמַּת הַלֵּב הָעֲלִיּוֹן) וְלִכְן
שְׁמוֹר בַּלֵּב וְלֹא בְּמָקוֹם אַחֵר. זְכִירָה בְּזָכֵר, בְּמַח,
שְׂרוּכָב וְשׁוֹלֵט עַל הַלֵּב. וְאִין זְכִירָה אֶלָּא בְּמַח.
וְעַל זֶה זְכוּר לְזָכֵר, וְשְׁמוֹר לְנִקְבָּה. הַמַּח שֶׁהוּא
זָכֵר, רוּכָב וְשׁוֹלֵט עַל הַלֵּב. הַלֵּב שׁוֹלֵט וְרוּכָב
עַל הַכְּבֵד. הַכְּבֵד, סְמָאֵל וְנַחֲשׁ זֶה בְּזֵה, וְהוּא
אֶחָד. (וְהֵם זָכֵר וְנִקְבָּה) יוֹתֵרֵת הַכְּבֵד וְכְבֵד. וְלִכְן
בְּקִרְבָּן, יוֹתֵרֵת הַכְּבֵד זֶה נַחֲשׁ. כְּבֵד מֵאֲכָל זָכֵר,
סוּד שֶׁל סְמָא"ל.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָאֵי כֶּךָ זֶה, וַיִּפֶּה הוּא. וּבְרוּר
הַדְּבָר וְסוּד וְנִסְתָּרוֹת הַקְּרָבָן כֶּךָ הוּא. כְּבֵד
לוֹקַח בְּהִתְחַלָּה, הוּא וְהַיּוֹתֵרֵת שְׁלוּ, (וְאַחַר כֶּךָ הַיּוֹתֵרֵת
שְׁלוּ) סְמָאֵל וּבֵת זִוְגוּ. (וְאַחַר כֶּךָ כָּל וְכוּ' שְׂאוּתָם חִלּוֹת) וְכָל
אוֹתָם עוֹרְקֵי הַכְּבֵד חִלּוֹת וּמַחְנוֹת שְׁלָהֶם,
וְלוֹקַחִים אֶת שְׁלָהֶם, שְׂאוּכְלִים חִלְבִּים וְשְׁמִנוּנֵי

הַקֶּרֶבֶן. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְאֵת הַחֵלֶב אֲשֶׁר עָלֵיהֶם. וְאִז
נִקְרַב הַכֹּל לֵלֵב.

וְהַיֵּלֵב לֹא לֹקַח מִהַכֹּל, אֲלֵא וְדוּי שְׁנַעֲשֶׂה בּוֹ
וְעוֹלָה בְּאוֹתוֹ עֶשֶׂן וַתִּפְלָה שְׁנַעֲשֶׂה עָלָיו
הַקֶּרֶבֶן. הַלֵּב מִקְרִיב לַמֶּח, רְצוֹן שֶׁל הַיְחִיד
שֶׁהִכְהֵן בּוֹ וְחֻדוֹת הַלְוִיִּם. הַמֶּח הַזֶּה אֹר שֶׁבֶא
מִמֶּח עָלְיוֹן. הַמֶּח מִקְרִיב לְטָמִיר מִהַכֹּל, שֶׁלֹּא
נֹדַע כָּלֵל, (אֵלָיו, מִכָּלֵל שֶׁלֹּא נִפְרַע כָּלֵל) וְהַכֹּל נִקְשָׁר זֶה
בְּזֶה, וְהַמֶּח מִקְרִיב נַחַת רוּחַ שֶׁל הַכֹּל.

עוֹרְקֵי הַכְּבֵד, אֵלּוּ אֲשֵׁים וְכֹל אוֹתָם חִילוֹתֵיהֶם.
כְּבֵד, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. יוֹתֵרֵת נִקְבָּה, נִקְבָּה
שְׁלוֹ. לָמָּה יוֹתֵרֵת? שֶׁלֹּא מִתְחַבֵּרֵת בְּזִכְרָה, אֲלֵא רַק
כְּשֶׁנִּשְׁאַרֵת לָהּ שְׁעָה לְאַחַר שֶׁעֲשִׂתָהּ נְאוּפִיָּה
וְעִזְבָּה אוֹתוֹ. עוֹד יוֹתֵרֵת נִקְבָּה - שֶׁכְּשֶׁרוּצָה
לְהִתְחַבֵּר בְּאָדָם, נַעֲשִׂית אֵלָיו שִׁירִים, שֶׁלֹּא
נַחֲשֶׁבֶת כָּלֵל. לְאַחַר מִכֵּן מִתְקַרְבֵת לְאֵט לְאֵט
אֵלָיו, עַד שֶׁנַּעֲשִׂית אֵלָיו חֲבוּר אָחַד. וּמִעוֹרְקֵי
הַכְּבֵד הֵלְלוּ מִתְפַּשְׁטִים אֲחֵרִים קִטְנִים לְכִמָּה
מִיָּנִים, וְהַכֹּל לֹקַחִים אֲמוּרִים וּפְדָרִים, וְכֹלָם
כְּלוּלִים בְּכְבֵד.

הַיֵּלֵב שֶׁהוּא עֶקֶר בְּקִדְשָׁה, לֹקַח וּמִקְרִיב לַמֶּח,
כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. הַלֵּב שְׁרוּי עַל שְׁתֵּי כְלָיוֹת,

וְהֵם שְׁנֵי כְרוּבִים, נוֹתְנִים עֲצָה, וְהֵם רְחוּקִים
 כְּרוּבִים, יְמִין וּשְׂמָאל, וְכֹלֵם נוֹטְלִים וְאוֹכְלִים כָּל
 אֶחָד כְּרֵאוֹי, עַד שֶׁהַכֹּל נִקְשָׁר כְּאֶחָד.

זְבָחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה. זֶה נִקְרָב לְלֵב, רוּחַ
 נְשַׁבְּרָה, וְדוּי וּתְפִלָּה. שְׁהַרֵי וְדַאי (קֵהֶלֶת יב)

וְהַרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה. וְהַכְּבֵד
 מִקְרִיב אוֹתוֹ לְגִבֵי הַלֵּב, שֶׁהוּא סִנְגוֹר עָלָיו,
 וְהַכֹּל קָשׁוּר אֶחָד בְּקֶרְבָּן.

מִהַכְּבֵד יוֹצְאִים כָּל הַחֲלָאִים וְכֹל הַמַּכּוֹת לְכֹל
 אֵיבָרֵי הַגּוּף, וְבוֹ שְׂרוּיִים. הַלֵּב הוּא זֶף
 מִהַכֹּל, וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵא כָּל טוֹב, וְכֹל בְּרִיאוֹת
 הָאֵיבָרִים כָּלֵם, וְכֹל חֲזֵק, וְכֹל חֲדוּהָ, וְכֹל
 הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁצָּרִיכִים לְכֹל הָאֵיבָרִים.

רַעֲיָא מִהֵימְנָא

אָמַר רוּעָה הַנְּאֻמָּן, אֵין קֶרְבָּנוֹת אֲלָא לְהַרְחִיק
 צְדָדִים טְמֵאִים וּלְקַרֵב דְּרָגוֹת קְדוּשׁוֹת.

וְנֵאמַר בְּחִבּוּר הָרֵאשׁוֹן שְׁלֵהֶם: (עוֹרְקֵי הַכְּבֵד אֵלוֹ אֲשִׁים
 וְכֹל אוֹתָם תִּלְלוֹת, וְנִתְבָּאָר) עוֹרְקֵי הַכְּבֵד, יֵשׁ מֵהֶם
 גְּדוּלִים, יֵשׁ מֵהֶם גְּדוּלִים וְקִטְנִים, וּמִתְפַּשְׁטִים
 מֵהֶם לְכַמָּה צְדָדִים. וְאֵלוֹ לּוֹקְחִים אֵיבָרִים
 וְאִמּוּרִים וּפְדָרִים שֶׁמִּתְאַפְּלִים כָּל הַלֵּילָה, שְׁהַרֵי
 קֶרְבָּן כָּלוּ לָהּ.

אָמַר מְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, הֲלֹא
 אָמַרְתָּ לְעִיל שְׁקַרְבָּנוֹת שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֵינָם אֲלֵא לְקָרֵב י' לְה', ו' לְה'. אֲלֵא שְׂאָף
 עַל גַּב שְׁכַל הַקְרָבָנוֹת יֵשׁ לְהַקְרִיב לְפָנָיו, הוּא
 מְחַלֵּק לְכָל הַמַּחְנוֹת מֵאֲכָלֵי הַקְרָבָנוֹת, לְכָל אֶחָד
 כְּרָאוּי לוֹ. לְשִׁכְלֵיִם מְזוֹנוֹת הַתּוֹרָה, וּמִשְׁתָּה
 הַיֵּינ וּמִים שֶׁל הַתּוֹרָה. לְטַבְעֵיִם, שֶׁהֵם שִׂדִּים,
 שֶׁהֵם כְּבָנֵי אָדָם, נוֹתֵן לָהֶם מֵאֲכָלִים טַבְעֵיִם
 אֵלוּ, שִׁיּוּרֵד אֵשׁ שְׁלֵהֶם לְאָכֵל אוֹתָם.

כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ, אִם זָכוּ – הִיָּה יוֹרֵד
 כְּאֲרִיָּה שֶׁל אֵשׁ לְאָכֵל הַקְרָבָנוֹת, וְאִם לֹא –
 הִיָּה יוֹרֵד שָׁם כְּמִין כָּלֵב שֶׁל אֵשׁ. וְגַם כֶּף כְּשִׁמַּת
 אָדָם, אִם זוֹכָה – יוֹרֵד בְּדַמּוֹת אֲרִיָּה לְקַבֵּל אֶת
 הַנֶּפֶשׁ, וְאִם לֹא – בְּדַמּוֹת כָּלֵב, שְׂאָמַר עָלָיו דָּוִד,
 (תהלים כב) הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי.

וּכְדִי לְהַצִּיל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת גּוֹפֵיהֶם שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל מֵהֶם וְאֶת נַפְשוֹתָם, מִנְּהָ לְהַקְרִיב
 קְרָבָנוֹת שֶׁל בְּהֵמוֹת וְגוֹפִים בְּמִקּוֹמָם, לְקִיָּם (משלי
 כה) אִם רָעֵב שִׁנְאָף הָאֲכִילֵהוּ לְחֵם וְאִם צָמָא
 הִשְׁקָהוּ מַיִם. אֲבָל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא לוֹקַח כִּי
 אִם אֶת רִצּוֹן הַלֵּב וְשִׁבְרוֹנוֹ (שְׁהוּא יִשְׂרָאֵל). זֶהוּ שְׁכַתּוּב
 (תהלים נא) זָבַחִי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה לֵב נִשְׁבָּר

וְנִדְכָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. כְּמוֹ כָּלִי חָרַס שְׁנֵאמַר
בָּהֶם נִשְׁבְּרוּ נִטְהָרוּ.

כֵּהֵן מַח. לְוִי לֵב. יִשְׂרָאֵל גּוֹף. וְנֵאמַר בָּהֶם,
כֵּהֵנִים בַּעֲבוּדָתָם וְלוֹיִם בְּדוּכָנָם וַיִּשְׂרָאֵל
בְּמַעֲמָדָם. וְאִם צָרִיךְ לְהַקְרִיב כְּבֵד לְלֵב, חֲלָבוֹ
שֶׁל אוֹתָם טְמֵאִים, הוּא לֹא לּוֹקַח. אֲלֵא שְׁמִנּוֹנוֹ
שֶׁל חֲלָב טָהוֹר. כְּמוֹ שֵׁשׁ בַּגּוֹף חֲלָב טָהוֹר וְחֲלָב
טְמֵא, דָם צָלוּל בְּלִי פְסֻלַת וְדָם עָכוּר בַּפְסֻלַת.
וְעוֹרְקֵי הַלֵּב חֲטָלוֹת קְדוּשִׁים, וְעוֹרְקֵי הַכְּבֵד
חֲטָלוֹת טְמֵאִים. גַּם כֶּף הֵם מִחֲנֻת הַיֵּצֵר הָרַע
וּמִחֲנֻת הַיֵּצֵר הַטּוֹב. אֵלּוּ מְמַנִּים עַל עוֹרְקֵי הַלֵּב,
וְאֵלּוּ מְמַנִּים עַל עוֹרְקֵי הַכְּבֵד. גַּם כֶּף שְׁתֵּי אַמּוֹת,
יִשְׂרָאֵל וְאַמּוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת.

אָמַר לוֹ רוּעָה הַנֶּאֱמָן, יִפֶּה אֲמַרְתָּ בְּכָל, אָבֵל
אֶפְלוֹ יִשְׂרָאֵל לֹא כָּלָם שְׁוִים, שֵׁשׁ בָּהֶם
בְּנֵי מַלְכוּת מִצַּד מַלְכוּת הַקְּדוּשָׁה, כְּלוּלָה מַעֲשֵׂר
סְפִירוֹת וּמְכַל הַגּוֹיֹת וְכַנּוּיִים. וַיֵּשׁ מֵהֶם עֲבָדִים
מִצַּד שֶׁל עֶבֶד, שֶׁהוּא (בְּרֵאשִׁית כד) עֲבָדוֹ זֶקֶן בֵּיתוֹ.
וַיֵּשׁ מֵהֶם כְּבֵהמּוֹת, וְנֵאמַר בָּהֶם (יחזקאל לד) וְאַתָּן
צֹאנֵי צֹאן מְרֻעִיתִי אֲדָם אֲתֶם. וְאוֹתָם שְׂדוּמִים
לְצֹאן, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא צְוָה לְהַקְרִיב בְּהֵמוֹת
בְּמִקּוֹמָם לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם. וְאוֹתָם שְׂדוּמִים

למלאכים, קרְבנות שְׁלֵהם הם מַעֲשִׂים טוֹבִים
שְׁמַמְנִים עֲלֵיהֶם מְלֹאכִים שְׁמַקְרִיבִים לְקָדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּמִקְוָמָם.

וְאוֹתָם שְׁהִיוּ בָּנִים לֵה', זֶהוּ שְׁכָתוּב (דברים י'
בָּנִים אַתֶּם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם, בַּחֲטָאֵיהֶם
מִתְפָּרְדוֹת הָאוֹתִיּוֹת, וְהַתְּקוּן (שְׁלֵהם הוּא הַתּוֹרָה) הוּא
שִׁתְּהִיָּה תוֹרָה, שֶׁהוּא שֵׁם יְהוָה, לְקָרֵב אֶת
הָאוֹתִיּוֹת, 'י בָּה', 'ו' בָּה', בְּקָרְבָנוֹתֵיהֶם.

הָרִי בְּכָל הַקְּרָבָנוֹת - בֵּין שֶׁל בְּהֵמוֹת, בֵּין שֶׁל
מְלֹאכִים שְׁמַמְנִים עַל מַצּוֹת, בֵּין בְּמַלְכוּת,
בֵּין בְּשָׁמוֹ - הַכֹּל צָרִיף לְהַקְרִיב לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא (שְׁתוֹרָתוֹ) בְּאוֹתִיּוֹת קְדוֹשׁוֹת, וְהוּא רוֹכֵב
בְּאַרְבַּע חַיּוֹת שֶׁל הַמְּלֹאכִים, וְהוּא רוֹכֵב
בְּאַרְבַּעַת יְסוּדוֹת, שְׁמֵהֶם נִבְרָאוּ אַרְבַּע חַיּוֹת
טְבָעִיּוֹת. וְהוּא הוּא שְׁמַקְרֵב מִים לָאֵשׁ, וְרוּחַ
לְעָפָר. זֶהוּ שְׁכָתוּב (איוב כח) עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו.
וְגַם כֶּף הוּא מְקָרֵב אֶת מִיכָאֵל, שֶׁהוּא מִים
שְׁכֻלִים, עִם גְּבִרְיָאֵל, שֶׁהוּא אֵשׁ שְׁכֻלִי. וְהוּא
מְקָרֵב אֶת אוֹרִיאֵל, שֶׁהוּא אוֹר, שֶׁהֵינּוּ רוּחַ
שְׁכֻלִי, עִם רְפָאֵל, שֶׁהוּא אֵפֶר, שֶׁהֵינּוּ עָפָר
שְׁכֻלִית. שְׁמִיד שְׁמַסְתַּלֵּק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִבִּינֵיהֶם, אֵין בָּהֶם כַּח.

וְאֵם תֹּאמֶר, הֲרִי כְּתוּב בְּכֹל הַקְּרָבָנוֹת לִיהוָה, וְאֵיךְ אִמְרָנוּ שְׂיֵשׁ פְּרוּד בְּאוֹתִיּוֹת? אֵלָּא זֶה נֹאמֵר בְּדִרְגוֹת שְׁנִבְרָאוּ וְנִקְרָאוּ בְּשֵׁמוֹ, וְלֹא שֶׁהֵם הוּא מִמֶּשׁ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאתִיו יִצְרָתִיו אֶף עֲשִׂיתִיו. שְׂיֵשׁ אוֹתִיּוֹת שֶׁל יְהוָה בְּאַצִּילוֹת, שְׂאִין בְּהֵן פְּרוּד וְהַפְּסָקָה, שֶׁהֵן כְּמוֹ מְבוּעֵין אֶלֵיהֶם שְׂמִשְׁקִים אֶת הָאֵילָנוֹת. וּמִשׁוֹם אֵלֶּה שְׁנִבְרָאוּ מִתְדַמִּים י' לְרֵאשׁ, ו' לְגוֹף, ה' ה' לְעֶשֶׂר אֲצָבָעוֹת.

אָבִי עֲלַת הָעֲלוֹת עַל הַכֹּל, שְׁנִקְרָא יְהוָה, נֹאמֵר בּוּ (שם מ) וְאֵל מִי תְדַמְיוּנִי וְאִשׁוּהָ יֹאמֵר קְדוּשׁ. (שם) וְאֵל מִי תְדַמְיוּן אֵל וּמֵה דְמוֹת תַּעֲרֹכוּ לוֹ. (מלאכי ג) אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי. לֹא מְגִיעַ אֵלָיו חֲטָאִים לְהַפְרִיד אוֹתִיּוֹתָיו – י' מֵה', ו' מֵה'. שְׂאִין בְּהֵם פְּרוּד. וְעֵלָיו נֹאמֵר (תהלים ה) לֹא יִגְרֹךְ רָע. הוּא שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, וְאִין מִי שְׁשׁוֹלֵט בּוֹ. הוּא תּוֹפֵס אֶת הַכֹּל, וְאִין מִי שֶׁתּוֹפֵס בּוֹ. וְהוּא לֹא נִקְרָא יְהוָה, וּבְכֹל הַשְּׁמוֹת, אֵלָּא בְּהַתְּפַשְּׁטוֹת אוֹרוֹ עֲלֵיהֶם. וּכְשֶׁמִּסְתַּלֵּק מֵהֶם, אִין לוֹ מַעְצָמוֹ שֵׁם כָּלֵל מֵהֶם. עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצָאֵנוּ.

אִין אוֹר יְכוּל לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ, שְׁלֹא נִחְשֶׁף. אֲפֹלוּ כֶּתֶר עֵלְיוֹן, שְׂאוֹרוֹ חֲזַק עַל כָּל הַדְּרָגוֹת וְעַל

כָּל חֵילוֹת הַשָּׁמַיִם, עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, נֹאמֵר
עָלִיו (שם יח) יִשֶׁת חֶשֶׁךְ סִתְרוּ. וְעַל חֻכְמָה וּבִינָה –
(שם צג) עֲנֵן וְעַרְפֶּל סְבִיבֵיו. כָּל שֶׁכֶן שָׂאָר הַסְּפִירוֹת,
כָּל שֶׁכֶן הַחַיּוֹת, כָּל שֶׁכֶן יְסוּדוֹת, שֶׁהֵם מֵתִים.
הוּא סוֹבֵב עַל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְאֵין סוֹבֵב אוֹתָם
לְכָל צַד, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה וּלְאַרְבָּעָה צְדָדִים, פָּרֻט
לוֹ. וְאֵין מִי שְׂיוֹצֵא מִרְשׁוֹתוֹ הַחוּצָה. הוּא מְמַלֵּא
כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְאֵין (אֱלוֹהִים וְכוּ' לָהֶם חוּץ מִמֶּנּוּ) אַחַר
שֶׁמְמַלֵּא אוֹתָם.

הוּא מְחַיֶּה אוֹתָם, וְאֵין אֱלוֹהִים אַחַר עָלִיו לְתַת לוֹ
חַיִּים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (נחמיה ט) וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת
כָּלֶם. וּבִגְלָלוֹ אָמַר דְּנִיָּאל, (דניאל ד) וְכָל דִּיְרֵי הָאָרֶץ
כְּאִינָם חֲשׁוּבִים, וְכִרְצוֹנוֹ עוֹשֶׂה בְּחֵיל הַשָּׁמַיִם.
הוּא מְקַשֵּׁר וּמְיַחַד מִיֵּן לְמִינוֹ, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה,
וְאֵין קִרְבָּה לָהֶם בְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת, רַק הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהוּא בֵּינֵיהֶם.

מִיָּד שֶׁחֻטְאוֹ, אֵלוֹ שֶׁנִּקְרְאוּ בָּנִים אֲתָם לֵה'
אֱלֹהֵיכֶם, הַסְּתַלֵּק מִן הָאוֹתִיּוֹת, וְנִשְׂאָרוֹ
בְּפִרוּד. וּמָה תְּקוּנוֹ? לְקַרֵּב אוֹתִיּוֹת בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא – 'י בְּה', 'ו' בְּה'. גַּם כִּן הֵם עֲבָדִים שְׁלוֹ מְצַד
הַחַיּוֹת, בְּחֻטְאֵיהֶם גָּרְמוּ לוֹ לְהַסְּתַלֵּק מֵהֶם. מָה
תְּקַנְתָּם? לְהוֹרִיד אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם

לְקָרַב אוֹתָם. גַּם כִּף אֱלוֹ שֶׁהָיוּ מֵאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת,
שֶׁהֵם צֵאנוּ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁגָּרְמוּ לְסִלַּק
אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵהֵם, מָה הַתְּקַנָּה? לְקָרַב
לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְלָכֵן בְּכֻלָּם צִוָּה: קָרַבן לַה', אֶת קָרְבָּנִי לַחֲמִי
לְאִשִּׁי. גַּם, אֶת הַכֶּכֶשׁ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר
וְאֶת הַכֶּכֶשׁ הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֻבִים. וְכַתּוּב
(וְלִקְחֶתָּ) שְׁתֵּי תָרִים אוֹ שְׁנֵי בָנֵי יוֹנָה. כָּל מִין הוֹלֵךְ
לְמִינוֹ. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקָרַב הַכֹּל בְּמָקוֹם זֶה,
הוּא עֹלֵת הַכֹּל, שְׂאִין אֱלוֹהַּ פָּרַט לוֹ, וְאִין מִי
שִׁיכּוֹל לְקָרַב חִילוֹת פָּרַט לוֹ.

אָבֵל חִילוֹת אַמּוֹת עוֹבְדֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
וּמִזְלוֹת, הֵם מֵצֵד הַפְּרוּד. אוֹי לְמִי
שֶׁגִּוְרָם בַּחֲטָאֵיו לְהַעֲלוֹת אוֹתִיוֹת וְחִיוֹת וְיִסּוּדוֹת,
שֶׁמִּיד מִסְתַּלַּק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיִּשְׂרָאֵל,
וַיִּכְנָסוּ בֵּינֵיהֶם אַמּוֹת עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
וּמִזְלוֹת, שְׂאִין לָהֶם קְרִבָּה לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂאִין קְרִבּוֹת בַּחוּץ לְאַרְץ. וְלָכֵן פְּרֻשָּׁה
רְבוּתֵינוּ, הֵדָר בַּחוּצָה לְאַרְץ דּוּמָה כְּמִי שְׂאִין לוֹ
אֱלוֹהַּ. בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁאָמַר דְּבָרִים הַלְלוּ, יָרְדוּ כָּל
הָאוֹתִיוֹת הַקְּדוּשׁוֹת וְחִיוֹת קְדוּשׁוֹת וְאַרְבָּעָה
יְסוּדוֹת אֵלָיו, וּבִרְכוּ אוֹתוֹ וְאָמְרוּ: עַל יְדֶךָ, רוּעָה

הַנְּאֻמָּן, יֵרֵד עָלֵינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְקַרְבִּים
 מִיָּן לְמִינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת. כְּעַת הַתְּבַרֵּר הַכֹּל עַל בְּרִיו. (עד
 כאן רעיא מהימנא).

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לז) בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכָן
 אֶרֶץ וּרְעֵה אַמּוּנָה. בְּטַח בַּה', כְּרָאוּי.
 וַעֲשֵׂה טוֹב, תִּקְוֵן שֶׁל בְּרִית הַקְּדוֹשׁ, שְׁתַּתְּקֵן אוֹתָהּ
 וְתִשְׁמַר אוֹתָהּ כְּרָאוּי. וְאִם תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה, אַתָּה
 תִּהְיֶה כָּאֵן בְּאֶרֶץ, וְאוֹתָהּ הָאֻמוּנָה שְׁלִמְעֵלָה תִּזְוֵן
 מִמָּדָּ וְתִתְפַּרְנֵס מִמָּדָּ.

וְעוֹד, (מתקן אותו ושומר עליו. שכן ארץ - ארץ קדושה עליונה, ארץ
 החיים, שהארץ היא תשרה בטוב ההוא. ורעה אמונה - אותה
 האמונה שלמעלה תהיה נזונית ומתפרנסת ממנו על ידי. ואם תעשה זה)
 תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְיִתֵּן לְךָ מִשְׁאֵלֶת לְבָבְךָ - כָּל זֶה
 מִתְתַּקֵּן בְּתִקְוֵן הַבְּרִית. כִּיּוֹן שֶׁהַתְּקֵנָה הַבְּרִית,
 הַתְּתַקֵּן הַכֹּל. פְּנֻחַס, מִשׁוּם שֶׁקָּנֵא עַל בְּרִית זו,
 זָכָה לְכֹל. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁהִגֵּן עַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
 וּבּוֹ הַתְּקִים וְהַתְּעַנֵּג עַל ה'. שֶׁהִרִי עָלָה וְהַתְּקִשׁ
 לְמַעְלָה (וְהֵאִיר) בְּאוֹר הָרֵאשׁוֹן שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְגַנְזוֹ אוֹתוֹ. בְּאוֹתוֹ אוֹר שְׁנֵהֲנָה מִמֶּנּוּ אֲבָרְהָם,
 וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן נִקְשַׁר בּוֹ.

אַחַר שְׁעָלָה לְכַהֵנָה גְדוּלָה, לֹא הִזְכִּיר לוֹ הֶרֶג
זְמָרִי, וְלֹא רָאוּי, בְּשָׁבִיל שְׁלֵא יֵאָחַז כָּלֵל
בְּעִנְפָיו שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, וְלֹא רָאוּי לְהִזְכִּיר עָלָיו.
שְׁכָל מִי שֶׁהוֹרֵג, עֲנָפִים שֶׁל צַד הָאֲחֵר יֵשׁ בּוֹ.
וּפְנִיחָס הֲרִי נֶאָחַז בְּיָמִין, וְאֵין לוֹ חֶלֶק בְּצַד הָאֲחֵר
כָּלֵל, וְלִכֵּן לֹא נִזְכָּר כָּאֵן. מֵה שֶׁנִּרְאָה שְׁבַח – גִּנְאֵי
הוּא לוֹ, וּנְחִיתוֹת מִמְעָלָה עֲלִיוֹנָה שֶׁנֶּאָחַז בָּהּ.
וְלִכֵּן כְּתוּב הַמְּכָה אֲשֶׁר הִכָּה סֵתָם, וְשֵׁם הָאִשָּׁה
הַמְּכָה, וְלֹא נִזְכָּר עַל יְדֵי מִי.

אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, אֲשֶׁרִי הַדּוֹר שֶׁשׂוֹמְעִים דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה שְׁלֵף, וְאֲשֶׁרִי חֶלְקִי שֶׁזְּכִיתִי לְכָף.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִי הַדּוֹר שֶׁאֲתָה וַחֲסִידוֹת
שְׁלֵף נִמְצָא בְּתוֹכוֹ. עַד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים וּמְפִיסִים זֶה
אֶת זֶה, בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן וּמְצָא
אוֹתָם שָׁם. אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, וַדָּאֵי שְׁכַתּוּב (בראשית
לב) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כְּאֲשֶׁר רָאָם מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה.
אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּנִי, שֵׁב בְּנִי וְאָמַר
הַפְּסוּק. יֵשֵׁב רַבִּי אֶלְעָזָר.

פִּתַּח וְאָמַר, (סו) וַיַּעֲקֹב הַלֵּף לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ
מִלְאָכֵי אֱלֹהִים. מֵה זֶה וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ? אֵלָּא
יֵשׁ פְּגִיעָה לְטוֹב וַיֵּשׁ פְּגִיעָה לְרַע וַיֵּשׁ פְּגִיעָה
לְתַפְּלָה. אֵלָּא בְּשַׁעַה שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְחָרֵן מֵה

כתוב? (שם כח) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם. תִּפְלַת עֲרֵבִית הָיָה
מִתְפַּלֵּל בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לג) הִנֵּה
מָקוֹם אֲתִי. וּתְפַלַת עֲרֵבִית בְּאוֹתוֹ מָקוֹם נִרְאָתָה.

עוֹד וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם - דְּבָרֵי פִּיּוּסִים הֵם. שְׁבֹא
הַשֶּׁמֶשׁ הַקָּדוֹשׁ אֶל הַלְּבָנָה, בַּעֲלָהּ אֶל
אֲשֶׁתּוֹ. מִכָּאן שֶׁלֹּא רָאוּי לְבַעַל לָבֹא לְאִשָּׁה אִם
לֹא הָיָה בְּדְבָרֵי פִּיּוּסִים לְפִיּוּסָהּ, שֶׁכְּתוּב וַיִּפְגַּע
בַּמָּקוֹם, וְאַחַר כֵּן וַיֵּלֶן שָׁם. כְּשֶׁהָיָה בָּא יַעֲקֹב
מִחֶרֶן, מֶה כְּתוּב? וַיִּפְגַּעוּ בוֹ. שְׁלַחָה הִיא לְפִיּוּס
אוֹתוֹ לְבֹא אֵלֶיהָ.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כְּאֲשֶׁר רָאָם. מֶהוּ כְּאֲשֶׁר רָאָם? אֵלוֹ
מְלֹאכֵי הַיּוֹם. וּמְלֹאכֵי הַלַּיְלָה הָיוּ,
וְנִתְכַסּוּ מִמֶּנּוּ, וְאַחַר כֵּן נִתְגַּלּוּ לוֹ. וְלִכֵּן כְּאֲשֶׁר
רָאָם, כְּתוּב מִחֲנִיָּה אֱלֹהִים זֶה. מִכָּאן שֶׁהָיוּ אֵלוֹ
שֶׁל הַיּוֹם, וְאֵלוֹ שֶׁל הַלַּיְלָה. בְּאֵלוֹ שֶׁל הַלַּיְלָה
כְּתוּב מִחֲנִיָּה אֱלֹהִים, וּבְאֵלוֹ שֶׁל הַיּוֹם כְּתוּב בְּהֵם
זֶה. וְלִכֵּן וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מִחֲנִיָּים, שְׁתֵּי
מִחֲנִיּוֹת. וְעַכְשָׁו מִחֲנִיּוֹת קְדוּשִׁים רְאִיתִי כָּאֵן. אֲשֶׁרִי
הַדֶּרֶךְ שֶׁבָּאתִי לְכָאֵן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִי שֶׁפּוֹתַח פֶּתַח יֹאמֵר. אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁנִינּוּ, כֹּל מִי שֶׁאוֹמֵר תְּהִלָּה

לְדוֹד בְּכָל יוֹם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, הוּא בֶן הָעוֹלָם
הַבָּא. וְהָרִי נִתְבָּאֵר הַטַּעַם. אִם בְּגִלְל פְּרִנְסָה
וּמְזוֹן שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת – פְּעָמִים הֵם בְּכָל יוֹם,
בְּבִקְרָוּ וּבְעָרְב, שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת טז) בְּתַת ה' לָכֶם
בְּעָרְב בְּשׂוֹר וְגו'. לָמָּה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם?
אֲלֵא שְׁנַיִם לְמְזוֹן בְּנֵי אָדָם וְשֶׁל כָּל הָעוֹלָם,
וְאַחַד לְתַת חֲזֵק לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂיָדָיו פְּתוּחוֹת.

וּשְׁנַיִם מְזוֹנוֹת אֵלּוּ מְשַׁנִּים זֶה מִזֶּה, וְכֻלָּם שְׁלֹשָׁה
מְזוֹנוֹת כְּתוּבִים כָּאֵן: (תְּהִלִּים קמ"ה) וְאַתָּה נוֹתֵן
לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ – זֶה מְזוֹן הָעֲשִׂירִים, שְׁנוֹתֵן
אֲכָל רַב בְּעֵתוֹ. הָרִי אֶחָד. שְׁנַיִם – שְׁכָתוֹב
וּמְשַׁבֵּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן, זֶה מְזוֹן הָעֲנִיִּים, שֶׁהֵם
שְׁבַעִים מֵרְצוֹן וְלֹא מִתּוֹךְ אֲכָל רַב. שְׁלֹשָׁה –
שְׁכָתוֹב פּוֹתַח אֶת יָדָךְ, זֶהוּ חֲזֵק לְאוֹתוֹ מְקוֹם,
וּבְפִתִּיחַת יָדָיו יוֹצֵא רְצוֹן וְשְׁבַע לְכָל.

עוֹד כִּךְ לְמַדְנֹו, שְׂאִינוּ אֲלֵא פְּעָמִים בְּשִׁבִיל מְזוֹן
וּפְרִנְסָה בְּכָל יוֹם, שְׂאֵלּוּ חַיּוֹב עַל הָאָדָם.
וְאִם אָמַר יוֹתֵר, לֹא בְּגִלְל חוֹבָה הוּא, אֲלֵא
בְּשִׁבִיל שְׁבַח תּוֹךְ תְּשִׁבְחוֹת שֶׁל זְמִירוֹת דְּוֹד
הַמֶּלֶךְ. (שְׂיֹצֵא יָדָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְבָרֵךְ וּשְׁבַעִים מֵרְצוֹן, וְעַל זֶה
אֵין חַיּוֹב הוּא אֲלֵא פְּעָמִים בְּיוֹם, וְשִׁבַח הוּא לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת לוֹ זְמִירוֹת
שֶׁל דְּוֹד הַמֶּלֶךְ) מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁפִרְנְסָה לֹא רְאוּי

לשאל, רק לאחר התפלה ופרנסת רבוננו. המלך
יאכל בתחלה, ואחר כך יאכלו עבדיו.

זהו שכתוב, (שיר השירים ה) באתי לגני אחתי כלה
[וגו'] אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם
חלבי, אחר כך אכלו רעים. אכלתי יערי - זו
תפלת מישב. עם דבשי - זו קריאת שמע. אכלתי
יערי - זו תפלת מישב, אותו יער לבנון, יוצר
אור (משרתים) והאופנים וחיות הקדש (בלם קדושים), כל
אלה נקראים יער עצים ונצבים שבו. עם דבשי -
זו קריאת שמע, שהיא מתיקות הכל, בכמה
צופים ומתוקים.

שתיתי ייני - זו תפלת מעמד, מהטוב (משיכה)
של יין עליון המשמר, וזה בשלש
ברכות ראשונות. עם חלבי - אלה אותן שלש
ברכות אחרונות, וכלולים אלו באלו. עד כאן
מאכל המלך. לאחר שאכל המלך - אכלו רעים
למעלה, שתו ושכרו דודים למטה.

ולכן אין חיוב של מזון אלא לאחר התפלה.
בתפלת מנחה (בערב) לפני התפלה. מה
הטעם? משום שעד שלא נמצא דין קשה בעולם,
בעוד שפני המלך מאירות, יאמר תהלה לדוד

בְּסִדּוֹר זֶה שֶׁל הַמְּזוּז. שְׁלֹא אַחַר שֶׁהִדִּין שְׂרׁוּי וְתִלּוּי
עַל הָעוֹלָם, זֹו אֵינָה הַשְּׁעָה. בָּא רַבִּי פְּנַחֵס וּנְשָׁקוּ.

רַעֲיָא מֵהִימְנָא

אַלְא פְּגִיעָה הִיא פִּיּוּס. שְׁכַשְׁיבֵא הֶחֱתָן לִפְלָה,
אֵין דְּרָךְ לְחֶתֶן לְהִתְיַחַד עִם הַכְּלָה אֲלֵא
בְּפִיּוּס, וְאַחַר כֵּךְ יַעֲשֶׂה עֲמָה לֵינָה. וְהֵינּוּ כִּי
בָא הַשְּׁמֶשׁ.

אָמַר רוּעָה הַנְּאָמֵן, אִם כֶּךָ, מֵהוּ כִּי בָא הַשְּׁמֶשׁ,
שֶׁהִרִי דְרָךְ דְּרַשׁ פְּרִשׁוּהָ לְשׁוֹן כְּבוּי, וְהֵינּוּ
כִּי בָא הַשְּׁמֶשׁ? אֲלֵא מִכָּאן לְמִדְּנׁוּ, מִי שְׁמַתְיַחַד
עִם אִשְׁתּוֹ צָרִיךְ בְּלִילָה לְכַבּוֹת אֶת הַנֵּר, וּבִיּוֹם אֵין
דְּרָךְ רַבּוּתֵינוּ לְשִׁמְשׁ מְטַתָּם, רַק בְּלִילָה, דְּרָךְ
צְנָעָה. וְלִכֵּן מְתִי נַעֲשֶׂה לֵינָה? כִּי בָא הַשְּׁמֶשׁ,
שֶׁהִתְפָּנָה הַשְּׁמֶשׁ מֵהָעוֹלָם.

וְלָכֵן גַּם כֵּן צָרִיךְ לְהִתְכַּסּוֹת מֵהַשְּׁמֶשׁ, וְכֵךְ צָרִיךְ
לְהִתְכַּסּוֹת מֵאֵלוּ הַמְּלֶאכִים, שֶׁהֵם מֵיִצֵּר
הַטּוֹב מִיִּמִּין בְּכַמָּה מַחְנוֹת, וּמֵיִצֵּר הָרַע שֶׁהוּלֵךְ
לְשִׁמְאֵל בְּכַמָּה מַחְנוֹת. וְלִכֵּן אַחַר שֶׁבָּא הַבְּקָר
אָמַר כְּאֲשֶׁר רָאָם. וּמֵצֵד יַעֲקֹב שֶׁהָיָה אִישׁ תָּם, לֹא
הָיָה עִמוֹ, רַק חִילוֹת הַמְּלָךְ וְהַמְּלֶכָה, וְלִכֵּן וַיִּקְרָא
שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵים. אוֹתָם מְלֶאכֵי הַיּוֹם

כְּתוּב, כַּאֲשֶׁר רָאָם מִחֲנֵה אֱלֹהִים זֶה. וְכִשְׁבָּאוּ
מִלְאֲכֵי הַלֵּילָה, שֶׁהִתְכַּנְּסוּ אִתּוֹ לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ, אָמַר
וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מִחֲנָיִם.

מִשּׁוּם שֶׁהִתְפַּלֵּה הִיא כְּלָה, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שיר השירים
ד) אֲתִי מִלְּבַנּוֹן כְּלָה אֲתִי וְגו'. נִקְרָא כָּאֵן
"אֲתִי", וּבִתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב נֶאֱמַר עָלֶיךָ, (שמות לג) הִנֵּה
מָקוֹם אֲתִי. וּמִשּׁוּם שֶׁהִיא נִקְרָאָה מָקוֹם בְּעוֹלָם
הַזֶּה, נֶאֱמַר בָּהּ וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיִּלֶן שָׁם.

וְלִבָּן הִיא אֲמָרָה, (ירמיה ט) מִי יִתְּנֵנִי בַּמַּדְבָּר מְלוֹן
אוֹרְחִים. שֶׁהִי־תָה רְשׁוֹת בְּפָנַי עֲצָמָה, וְלֹא
עִם אוֹתָם שְׁקוּבְעִים אוֹתָהּ חוֹבָה עִמָּם, בְּלִי הַחֲתָן
שְׁלָה. וּבְכָל שָׁעָה שְׁאָדָם מִתְפַּלֵּל, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְקַדֵּים וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ. וְסוּד הַדְּבָר – (בראשית כד)
וְהָאִישׁ מִשְׁתַּאֵה לָּהּ. וְאִין אִישׁ אֵלָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְּחָמָה. (בראשית
כד) וַיְהִי הוּא טָרָם כְּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רַבָּקָה יֵצֵאת,
כְּמוֹ (זכריה ט) וַיֵּצֵא כְּבָרְק חֲצוֹ.

וְאֵם תֵּאמְרוּ שֶׁהָרִי פָּרְשׁוּהָ רַבּוֹתֵינוּ, לַעֲשֶׂרָה
מְקַדִּימָה הַשְּׂכִינָה וּבָאָה, לְאֶחָד עַד
שְׁשׁוּשָׁב. לַעֲשֶׂרָה שֶׁהִיא י' קְדָמָה ה'. לְאֶחָד שֶׁהוּא
ו', עַד שְׁשׁוּשָׁב לֹא בָּאָה אֵלָיו ה' שְׁנִית. וְסוּד הַדְּבָר

– שְׁבַמְקוּם שְׂאִין שָׁם י"ה, לֹא בָאָה שָׁם ה'. וּמִי שְׂרוּצָה לְיַחַד אוֹתִיּוֹת, צָרִיךְ בְּתַחֲנֹנָה וּבְתַחֲנוּנִים. וְלִכְן (דברים ג) וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה', בְּאֲדַנְי לְשִׁכְנָה בְּתַחֲנוּנִים, וְלִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמִים. עַד כָּאן.

אֵת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרָבִים. שֶׁהוּא סוּד שֶׁל סִתְרֵי הָרַחֲמָן, שְׁבָאָרוּ עֲלֵיהֶם רַבּוֹתֵינוּ, גְּבִי סִתְרֵי הָרַחֲמָן לָמָּה לָךְ? אֲלֹא דְבָרִים שִׁיְהִיו תַּחַת סִתְרֵי הָעוֹלָם, יְהִיו מְכֻסִּים תַּחַת לְבוּשֶׁךָ. מֵה לְבוּשׁ מְכֻסָּה עַל הַגּוּף, גַּם כֶּךָ צָרִיךְ לְכַסּוֹת סוּדוֹת הַתּוֹרָה. כֹּל שֶׁכֵּן סוּדוֹת הַקְּרָבָנוֹת, שֶׁהֵם כְּמוֹ קְרִבַת אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ.

וּמֵה קְרִבַתְּם צְרִיכָה בְּמְכֻסָּה, גַּם כֶּךָ צָרִיךְ קְרִבָּן לְכַסּוֹת אוֹתָם מִבְּנֵי עֲרִיּוֹת רְשָׁעִים חֲצוּפִים, שְׁעִין לָהֶם לֹא בִשֵׁת פָּנִים וְלֹא עֲנוּהָ. וְכַמָּה מִיָּנִי מִמְזִרִים הֵם: בְּנֵי עֲרִיּוֹת, בְּנֵי נְדָה, שְׁנֵד ה' מִמְנָה וְנִמְצָאת בְּמִקוּמָהּ, שִׁפְחָה בַת אֵל נִכְר זוֹנָה. וְזֶהוּ סוּד (משלי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ וְגו', תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְנִבָּל כִּי יִשְׁבַע לָחֵם וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבֻרָתָהּ. שְׁנֵדָה ה' מִמְקוּמָהּ, שֶׁהִיא הַמְּלֻכָּה, יִצָּר הַטּוֹב, וְנִכְנָסָה בְּמִקוּמָהּ שִׁפְחָה, יִצָּר הָרַע.

וְסוּד הַדָּבָר – (ויקרא יד) כְּנִגְעַ נְרָאָה לִי בְּבֵית, הֵינוּ
 דָּם טָמֵא שֶׁל נְדָה. וּמָה שָׁם (שם יג) וְהִסְגִּירוּ
 הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים – אָף כֶּף (שם טו) שִׁבְעַת יָמִים
 תִּהְיֶה בְּנִדְתָּהּ. אֲשֶׁרִי אוֹתָם אֵיבָרִים שֶׁמִּתְקַדְּשִׁים
 בְּשִׁעַת תְּשֻׁמִּישׁ, שֶׁהֵם עֲצֵי הָעוֹלָה שְׂאוּחֻזִּים בָּהֶם
 אֲשִׁים קְדוֹשׁוֹת, שֵׁם יְהוָה שְׂאָחוֹז בְּאֲשִׁים
 שְׁלָהֶם, וְלִכֵּן (ישעיה כד) בְּאוֹרִים כִּבְדוּ ה'. עַל זֶה
 נִסְתָּרוֹת ה', הֵינוּ אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבִקְרָ
 וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים.

שְׁלֵמוֹת הַכְּתוּב – וְעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֵלֶת. אֲשֶׁרִי
 מִי שֶׁמִּשְׁפִּיעַ מִמַּחוּ טָפָה סֵלֶת נִקְיָה
 בְּלִי פְסֵלֶת. וְהִיא רְמוּזָה בְּאוֹת י' שֶׁל אֲדֹנָי,
 כְּלוּלָה בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹת, שֶׁהִיא בְּלוּלָה בְּשֵׁמֶן כְּתִית
 רְבִיעִית הַהֵיזֵן. וְהִיא בְּלוּלָה בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה,
 בְּתַלְמוּד, בְּקַבְּלָהּ.

כְּשֶׁרָאָה יְחֻזְקָאֵל אֶת הַשְּׂכִינָה מִתּוֹךְ הַקְּלָפוֹת,
 רָאָה עִמָּה עֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּלִי פִרוּד
 כָּלֵל, וְאֵלָה הֵם מַח, מִבְּפָנִים, אֶת כָּלֵם רָאָה
 מִתּוֹךְ נִהַר כְּבָר שְׁלֵמָטָה, הִיא (תהלים סח) רָכַב
 אֱלֹהִים רִבְתִּים. כָּל רְבוּא עֲשָׂרָה אֲלָפִים, רְבוּתִים
 עֲשָׂרִים אֲלָף. תּוֹצִיא שָׁנִים שְׁאֵינָם, נִשְׂאָרוֹ
 שְׁמוֹנָה עֶשֶׂר, בְּחֻשְׁבוֹן שְׁמוֹנָה עֶשֶׂר עוֹלָמוֹת,

שְׂכוּלָלִים עֶשֶׂר סְפִירוֹת שֶׁהַתְּלַבֵּשׁ ט"ט
 מִמַּטְטְרוֹן. ט"ט מַטְטֶפֶת, וְנֹאמַר בּוֹ (דְּבָרִים ו) וְהָיוּ
 לְטֶטֶפֶת בֵּין עֵינֶיךָ. מִי הָעֵינַיִם? אֵלּוֹ לְמַעְלָה,
 שֶׁנֶּאֱמַר בְּהֵן (יחזקאל א) נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאִרְאֶה
 מִרְאוֹת אֱלֹהִים. אֵילוֹ מִרְאוֹת? אֵלּוֹ עֶשְׂרֵה
 מִרְאוֹת שֶׁל מַטְטְרוֹן שֶׁנִּרְאֶה כְּמוֹ נֵר בַּעֲשָׂשִׁית,
 תִּשְׁעָה בְּגִלּוּי וְאֶחָד בְּנִסְתָּר.

מִרְאֵה אֶחָד, שֶׁהוּא מִרְאֵה רֵאשׁוֹן מֵאֵלּוֹ
 הָעֶשְׂרֵה, זֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ, וּמִמַּעַל
 לְרִקִּיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשׁוֹ כְּמִרְאֵה אֶבֶן סַפִּיר דְמוֹת
 כֶּסֶף. וְאֵף עַל גֵּב שֶׁנִּפְרָד לְמַעְלָה, צָרִיךְ לְחַדֵּשׁ
 עֲלֵיו חֲדוּשִׁים.

אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַחֲנוֹת שְׁלִמַעְלָה: מִי
 שֶׁמֵתְפַלֵּל, בֵּין שְׁיֵהִיָּה גְבוּר, בֵּין שְׁיֵהִיָּה
 חָכֵם, בֵּין שְׁיֵהִיָּה עֲשִׂיר; בְּזִכְיוֹת גְבוּר, חָכֵם
 בַּתוֹרָה, וְעֲשִׂיר בְּמַצּוֹת - לֹא תִכְנַס תְּפִלָּתוֹ
 בְּהִיכָל זֶה עַד שֶׁיִּרְאוּ בּוֹ סִימָנִים אֵלּוֹ, שֶׁנֶּתַן עֲצָמוֹ
 בּוֹ תְּקוּנִים שְׁלִי. וּמִשׁוּם זֶה פִּרְשׁוּהָ בְּעֵלֵי
 הַמִּשְׁנָה, אִם הָרַב דּוֹמֵה לְמֵלֶכֶךְ ה' צְבָאוֹת, תּוֹרָה
 יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ. לְמִי שְׁיֵהִיָּה רָשׁוּם בְּסִימָנִים הִלְלוּ
 בְּלְבוּשׁוֹ, תִּקְבְּלוּ תְּפִלָּתוֹ. סִימֵן אֶחָד שְׁיֵהִיָּה
 רָשׁוּם בְּתְּפִלָּתוֹ, בְּתִכְלֵת בְּכַנְפֵי מַצּוֹה צִיצִית,

שְׁהוּא דוּמָה לְרַקִיעַ, שְׁהוּא מְטָטְרוּן. דְּמוּתוֹ
תְּכַלֵּת שְׁבַצִיצִית.

וּמְשׁוּם זֶה שְׁעוֹר הַצִּיצִית פְּרָשׁוּהוּ רְבוּתֵינוּ,
טְלִית שְׁהַקְטָן מִתְכַּסֶּה בָּהּ רֵאשׁוּ וְרַבּוּ.
וְזֵהוּ שְׁנֶאמַר בּוּ (ישעיה יא) וְנִעַר קָטָן נִהַג בָּם. וְזֵהוּ
נִוְהַג בְּאַרְבַּע חֵיוֹת, שְׁהֵם אַרְבַּע, וְהוּא כּוֹלֵל
(מלכים-א י') שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶא, שְׁהֵם ו'. וּמְשׁוּם
שְׁהוּא כָּלוּל עֶשֶׂר, מִתְלַבְּשִׁים בּוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, י'.
וּבוּ נִרְאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁכְנָתוֹ, שְׁהִיא
כָּלוּלָה מִעֶשֶׂר סְפִירוֹת - לְנִבְיָאִים. וּמִצַּד
הַשְּׁכִינָה, שְׁהִיא עֲשִׂירִית, תְּכַלֵּת שְׁבַצִיצִית, הִיא
תְּכַלֵּת שֶׁל כָּל הַגּוֹנִים.

שְׁהִיא תְּכַלִּית שֶׁל עֶשֶׂר סְפִירוֹת, וּבוּ (שמות לט)
וּתְכַל כָּל עֲבֹדַת [מְשַׁכֵּן] אֵהֵל מוֹעֵד,
וְהִיא לְשׁוֹן כְּלָה. זֵהוּ שְׁפָתוֹב (במדבר ז) וְיִהִי
בְיוֹם כָּלֵת מִשֶּׁה לְהַקִּים אֶת הַמְּשַׁכֵּן. וּפְרָשׁוּהָ
רַבָּנָן, כָּלֵת כְּתוּב, וְהִיא תְּכַלֵּת הַנֵּר, שְׁאוּכַלֵּת
חֲלָבִים וְעוֹלוֹת.

וְעַלְיָו אָמַר יְחִזְקָאֵל, דְּמוּת כְּמַרְאֵה אֶבֶן סַפִּיר
דְּמוּת כֶּסֶא. סְגֻלַת הָאֶבֶן הַזֶּה, שְׁמִי שְׁיִוְרֵשׁ
אוֹתָהּ לֹא שׁוֹלֵטת בּוּ אִשׁ הַגִּיָּהֵנִם. אֵין אִשׁ

שְׁמַקְלָקְלַת אוֹתָהּ וְלֹא כָּל מִינֵי מַתְכוֹת, כָּל שֶׁפֶן
 שְׁהַמִּים לֹא מְזִיקִים אוֹתָהּ. מִי שְׁיֹרֵשׁ אוֹתָהּ,
 מַתְקִים בּוֹ (ישעיה מג) כִּי תַעֲבֹר בְּמִים אֶתְּךָ אָנִי וְגוֹ'.
 וְכָל עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים שֶׁל צַד הָאֲחֵר פּוֹחָדִים
 מִמֶּנּוּ. תְּכַלֵּת הַיָּם, בְּשִׁבִילָהּ נֶאֱמַר כִּי תַעֲבֹר בְּמִים
 אֶתְּךָ אָנִי. שְׁבַסְגְּלָהּ זֶה (שמות טו) סוֹס וְרֹכְבוֹ רָמָה
 בָּיָם, זֶה מִמְּנָה שֶׁל מְצָרִים.

מִגּוֹזֵן זֶה פּוֹחָדִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. מַחְנוֹת הַיָּם
 פּוֹחָדִים מִמֶּנּוּ. וּמַחְנוֹת הָרְקִיעַ, שֶׁהוּא
 תְּכַלֵּת, מִמֶּנּוּ פּוֹחָדִים. מַחְנוֹת הַתְּכַלֵּת (ומחנות הרקיעים
 ומחנות)

וְתַכְלֵת זֶה הִיא דִּין, דִּינָא - אֲדִנָּי. דִּינָא
 דְּמַלְכוּתָא דִּינָא, וְשְׁנֵי גּוֹנִים רְשׁוּמִים
 בְּטִלִית, אֶחָד לְבָן וְאֶחָד תְּכַלֵּת. וְעַל שְׁנֵי גּוֹנִים
 אֵלּוּ נֶאֱמַר, (שמות כד) וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנֵּת
 הַסְּפִיר. לְבַנֵּת - לְבָן הַסְּפִיר, שֶׁהוּא כְּלוּל בְּשְׁנֵי
 גּוֹנִים, רַחֲמִים וְדִין, לְבָן וְשָׁחַר. שָׁחַר הַתְּכַלֵּת.
 וְעַל שְׁנֵי גּוֹנִים רְמָזוּ רְבוּתֵינוּ, מְאִימְתֵי קוֹרְאִים
 אֶת שְׁמַע בְּשַׁחְרִית? מְשִׁיכִיר בֵּין תְּכַלֵּת לְלָבָן.
 לְהִיּוֹת בֵּת הַמְּלָךְ, קְרִיאַת שְׁמַע, יְחֻד הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, כְּלוּל מְשִׁנֵי גּוֹנִים אֵלּוּ, שֶׁהֵם יְהוָה

אֲדַנְי, רַחֲמִים וְדִין. כְּמוֹ שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 כּוֹלֵל שְׁנֵי גּוֹנִים – יְהוָה אֲדַנְי, לְהִיּוֹת רַחֲמִים
 וְדִין, כֹּסֵא דִין וְכֹסֵא רַחֲמִים. (מַטְטְרוֹן).

כְּמַרְאָה אֲבָן סַפִּיר דְּמוּת כֹּסֵא. מַה זֶה דְּמוּת
 כֹּסֵא? אֵלָּא כְּנֶגֶד הַכֹּסֵא, שְׂיֵשׁ לוֹ
 שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם גְּשָׁרִים. שְׂיֵהִיָּה אָדָם רָשׁוּם
 בְּשְׁבַעִים וּשְׁנַיִם קְשָׁרִים, וְחֲלִיּוֹת הַצִּיצִית, כְּנֶגֶד
 שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם גְּשָׁרִים שֶׁל הַכֹּסֵא, שֶׁהֵם שְׂמוֹנֶה
 עָשָׂר קְשָׁרִים, וְחֲלִיּוֹת לְכֹל צַד. שֶׁהַכֹּסֵא שֶׁהוּא ה',
 לְכֹל צַד בְּאַרְבַּע חִיּוֹת הַכֹּסֵא, שֶׁהֵם ד'.

וְיֵשׁ מַעְלוֹת הַכֹּסֵא, שֶׁהֵם ו', וְזֶה מַטְטְרוֹן, הוּא
 כּוֹלֵל אַרְבַּע חִיּוֹת. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (ישעיה יא)
 וְנֶעַר קֶטֶן נִהַג בָּם, וְהֵם: מִיכָאֵל, גַּבְרִיאֵל,
 נּוּרִיאֵל, רַפָּאֵל. מַטְטְרוֹן, (מלכים-א י') שֵׁשׁ מַעְלוֹת
 לַכֹּסֵא, שְׁעוֹלִים שֵׁשׁ מֵאוֹת, צִיצִית בְּשִׁתֵּי יוּדִי"ן.
 וְאִם חָסַר יו"ד, הָרִי חִירָק בְּמִקּוּמָהּ, כִּף עוֹלָה.
 בְּכֹל צַד בְּאַרְבַּע כְּנָפוֹת, צִיצִית וּשְׁלֵשׁ עָשָׂרָה
 חֲלִיּוֹת הַצִּיצִית – הֵם תְּרִי"ג.

וְעוֹד שֵׁשׁ מַעְלוֹת לַכֹּסֵא – בְּסוּד זֶה וְא"ו, עוֹלָה
 לְחֶשְׁבוֹן י"ג, שְׁנַרְמֵז בְּשְׁלֵשׁ תְּבוּת (שמות יד)
 וַיִּסַּע, וַיָּבֵא, וַיֵּט. שֶׁהֵם וְהוּ אָנִי וְהוּ. חֲמִשָּׁה

קְשָׁרִים, ה' לְכָל צַד. א' טְלִית אַחַת לְכָלֶם. וּבָאוֹת
 ה' נִשְׁלָם ח"י, שְׁהֵם ט"ט, לְהִיּוֹת חִיָּה לְכָל צַד,
 כּוֹלֵל אַרְבַּע חִיּוֹת. וּלְכָל חִיָּה אַרְבַּע פָּנִים וְאַרְבַּע
 כְּנָפַיִם, הֵם ל"ב פָּנִים וּכְנָפַיִם, וְהֵם תְּלוּיִים מִחִיָּה
 שֶׁהוּא אָדָם.

וְהֵם ל"ב, כְּחֻשְׁבוֹן יו"ד ה"א ה"א. שְׁלֵמוֹת
 שְׁלֵהֶם וְא"ו. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת בְּכָל
 אַרְבַּע הַכְּנָפַיִם. וְהוּא"ו מְתִיחַד עִם כָּל אַרְבַּע
 חִיּוֹת, וּמְשָׁלִים לְמַעְלָה, מְשָׁלִים לְמַטָּה. עֲמוּד
 הָאֲמָצְעִי הוּא מְטַטְרוֹן, לְהַשְׁלִים לְמַעְלָה, כְּמוֹ
 הַתְּפָאֶרֶת. שְׁמוֹ כְּשֵׁם רַבּוֹ. בְּצִלְמוֹ כְּדַמוֹתוֹ נִבְרָא.
 שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל הַדְּרָגוֹת, מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה,
 וּמִלְּמַטָּה לְמַעְלָה, וְאַחֲזוֹ הוּא בְּאֲמָצֵעַ. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת כו) וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכָן בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים
 מִבְּרַח מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה.

וְהוּא כּוֹלֵל אַרְבַּע פָּנִים וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם לְכָל חִיָּה
 וְחִיָּה שְׁלֵמַעְלָה, שְׁהֵם יְאֶהְדוֹנָהּ. אֲזִי יָשִׁיר
 מִשָּׁה. בְּכָל חִיָּה אַרְבַּע פָּנִים וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם כְּמוֹ
 זֶה. א"ז בְּאַרְיָה. א"ז בְּשׁוֹר. א"ז בְּנֶשֶׁר. א"ז
 בְּאָדָם. שְׁהֵם ל"ב פָּנִים וּכְנָפַיִם, כְּחֻשְׁבוֹן א"ז
 אַרְבַּע פְּעָמִים.

וְהֵם אַרְבַּע פְּנִים: יְהוָה. אַרְבַּע כְּנָפִים: אֲדֹנָי.
 כְּנָגַד אַרְבַּעַה בְּגַדֵי זָהָב וְאַרְבַּעַה בְּגַדֵי לָבָן
 שְׁלוֹבֵשׁ הִכְהִין לְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, כְּנָגַד (תהלים נא)
 אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח. וּתְפִלָּה, שֶׁל תְּפִלָּה יְהוָה,
 בְּחַתִּימָה י"ח בְּרִכּוֹת הַתְּפִלָּה. וּשְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה
 פְּעָמִים יְהוָה, יֵשׁ בָּהֶם ע"ב אוֹתִיּוֹת, בְּחֻשְׁבוֹן
 (בראשית ב) וַיְכַלּוּ, שְׁכָלוּלִים בְּצַדִּיק ח"י הָעוֹלָמִים.

וּבְאַרְבַּע חַיּוֹת, יְהוָה אֲדֹנָי. שְׁמוֹנָה לְכָל צַד –
 הֵם ל"ב אוֹתִיּוֹת, וַי"ג אוֹתִיּוֹת
 שְׁנַמְצָאוּ מִן זָה"ו אֲנִי זָה"ו. הָרִי שְׁלֹשָׁה עָשָׂר
 שְׁכָלוּלִים לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, בָּהֶם הַשְּׁתַּלֵּם אָדָם,
 שֶׁהוּא מ"ה, עֵמוּד הָאֲמָצְעִי.

לְמַעְלָה בְּעֵץ הַחַיִּים אֵין קְלָפוֹת, (אסתר ד) כִּי אֵין
 לָבֵא אֶל שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ שָׂק. לְמַטָּה
 יֵשׁ קְלָפוֹת בְּמִטְטְרוֹן, שֶׁהוּא בְּדָמוֹת הָעֵמוּד
 הָאֲמָצְעִי. שְׁבִזְמָן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחוּץ
 לְמַלְכוּתוֹ, מִתְכַּסֶּה בְּכַנְפֵי וּפְנֵי הָעֶבֶד שְׁלוֹ, זָהוּ
 שְׁכָתוּב (שמואל-ב ב כב) וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיַּעֲף.

וְאוֹתָן קְלָפוֹת שְׁסוּבָבוֹת לְאַרְבַּע חַיּוֹת מְטְטְרוֹן
 הֵן: תָּהוּ – (מלכים-א יט) וְהִנֵּה רוּחַ גְּדוּלָּה
 וְחִזְק מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים לֹא בְרוּחַ ה'.

בה"ו – ואחר הרוח רעש לא ברעש ה'. הרי שתי קלפות, ירק ולבן. שקלפות האגוז – אחד תהו, קו ירק. שני בהו, אבנים מפלמות, קלפה חזקה כאבן מפלמת. כנגד שתי קלפות אלו, מוץ ותבן של חטה.

קלפה שלישית, דקיקה – כנגד סבין של חטה, שפאן הוא נדבק בחטה ולא יכול להפרד משם עד שטוחנים אותו ברחים, שהן כנגד טוחנות הפה של האיש, שצריך לטחן בהן דברי תורה עד שיהיו כמו קמח סלת נקיה. ובנפה, שהיא השפה, מתבררת הפסלת, שהוא סבין (של התורה), עד שתמצא הלכה סלת נקיה. באותו זמן נוטל אותה הלב והמח, וכל איברי הגוף שהנשמה מתפשטת בהם, והנשמה מתפרנסת ממנה כמו שהגוף מתפרנס מדברי העולם. שזה לעמת זה עשה אלהים – לחם הגוף, ולחם התורה. זהו שכתוב (משלי ט) לכו לחמו בלחמי.

וקלפה זו היא כמו קלפה שנדבקת למח האגוז, וכשהאגוז רך, נפרדת אותה קלפה ממח האגוז בלי קשי. וכשהאגוז יבש, קשה לאדם להעבירה משם, כי עדין הקשיא במקומה עומדת. ולכן צוה הקדוש ברוך הוא לאדם לחזר

בַּתְּשׁוּבָה בְּבַחֲרוֹתוֹ, לִפְנֵי שְׂיִזְקִין בּוֹ יֵצֵר הָרַע.
 זֶהוּ שְׁכָתוּב (ויקרא יט) מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקְוִים, קִדְּם שִׁיבָה
 שְׁלָךְ. וְקִלְפָה זֹו הִיא אֵשׁ, וְנֶאֱמַר בָּהּ, וְאַחַר
 הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ ה'. רְבִיעִית - תְּהוֹם, חֲלָל
 הָאֲגוּזוֹ, קוֹל דְּמָמָה דְקָה, שָׁם בָּא הַמֶּלֶךְ, (יחזקאל א)
 וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחֲשָׁמַל מֵתוֹךְ הָאֵשׁ.

וְאוֹתָן קִלְפוֹת רְשׁוּמוֹת בְּאַרְבָּעָה אֵיבָרִים שֶׁל
 הַגּוּף. בְּרֵאָה, שָׁם לְחָה, שְׁמִמְנָה יוֹצְאוֹת
 סְרָחוֹת הָרֵאָה, (משלי ה) רִגְלֶיהָ יִרְדּוֹת מֹות שְׂאוֹל
 צְעָדֶיהָ יִתְמַכּוּ. וְשָׁם רוּחַ חֲזֹק מִפָּרֶק, שְׂדוּפֶק
 בְּכַנְפֵי הָרֵאָה שֶׁל הָאָדָם, וְזֶהוּ רוּחַ שְׁמִסְעִיר אֶת
 גּוּף הָאָדָם, מֵה שְׁכּוּפֶף לוֹ אֵלֶיהוּ תַחְתּוֹ וְעוֹלָה בּוֹ
 לְמַעְלָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (מלכים-ב ב) וַיַּעַל אֵלֶיהוּ בְּסַעְרָה
 הַשָּׁמַיְמָה [הַשָּׁמַיִם]. וְזֶהוּ דוּפֶק עַל הָרֵאָה,
 שְׂשׁוֹתָהּ כָּל מִשְׁקִים, וּבָהֶם (בראשית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים
 מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, זֹוהִי קִלְפָה לְרוּחַ הַקִּדְּשׁ.
 לְשִׁמְאֵל, רוּחַ סְעָרָה, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (קהלת י) לֵב חָכָם
 לִימִינוֹ וְלֵב כְּסִיל לְשִׁמְאֵלוֹ.

דְּיֹד הָעֵבִיר מְלָבוּ וְהָרַג אוֹתוֹ, זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים
 קט) וְלִבִּי חָלָל בְּקִרְבִּי, וְלִכְן זָכָה לְנִשְׁוֹב רוּחַ
 צְפוּנִית בְּכַנּוּרוֹ, וְנֶאֱמַר בּוֹ (יחזקאל לו) כֹּה אָמַר ה'
 מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי הָרוּחַ, וְהָיָה מְנַגֵּן בּוֹ בְּכַנּוּר

בְּאַרְבַּעַה מִיַּי נִגְוָנִים: בְּשִׁיר פְּשׁוּט, שֶׁהוּא י'.
 וּבְשִׁיר כָּפוּל, שֶׁהוּא י"ד. וּבְשִׁיר מְשֻׁלָּשׁ, שֶׁהוּא
 יה"ו. וּבְשִׁיר מְרַבֵּעַ, שֶׁהוּא יְהו"ה. הָרִי הֵן עֶשֶׂר
 אוֹתוֹת שֶׁעָשָׂה דָּוִד כְּנִגְדֵן עֲשָׂרָה מִיַּי תְּלִים,
 וְעוֹלָיִם לְע"ב פָּנִים, כְּחֻשְׁבוֹן עֶשֶׂר אוֹתוֹת אֱלוֹ.
 וּמָתִי עָלוּ בְּע"ב מִיַּי נִגְוָן? כְּשֶׁעָבַר שְׁלֹטוֹן
 עוֹן מִשְׁחִית אֶף וְחֻמָּה, שֶׁבָּהֶם דּוֹפְקֵת
 רוּחַ סְעָרָה בְּאַרְבַּעַה צְדָדִים שְׁעוֹלִים לְעֲשָׂרָה
 כְּתָרִים לְע"ב אַמוֹת. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (מִשְׁלֵי יא)
 וּבְאֲבֹד רְשָׁעִים רָנָה.

שְׁמִיכָא"ל גְּבֻרִיא"ל נוֹרִיא"ל רְפָא"ל שׁוֹלְטִים
 עַל אַרְבַּעַת הַצְּדָדִים (הִיסוּדוֹת)
 הַטּוֹבִים שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהֵם מַיִם וְאֵשׁ וְרוּחַ וְעָפָר,
 וְלִכְל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אַרְבַּע פָּנִים: עוֹן מִשְׁחִית אֶף
 וְחֻמָּה, תְּלוּיִים (שׁוֹלְטִים) עַל מְרָה לְבָנָה, שֶׁרְאָה
 עוֹשָׂה סִרְכָה. וּבְמָרָה הָאָדָם שֶׁל הַכְּבֹד
 שֶׁהִתְאָדָם בְּמַאֲדִים. וּבְמָרָה יִרְקָה שְׁאֲחוּזָה
 בְּכָבֵד, שֶׁהוּא חָרַב מְלֹאךְ הַמּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שם)
 וְאַחֲרִיתָהּ מְרָה כְּלַעְנָה חֲדָה כְּחָרַב פִּיּוֹת.
 וּבְמָרָה שְׁחָרָה, לִילִית, שְׁבַתִּי, שְׁלֹטוֹן בְּטָחוֹל,
 שֶׁהוּא עֲצָבוֹת, שָׂאוֹל תַּחְתִּית, עֲנִיּוֹת וְחֻשָׁךְ,
 בְּכִיָּה וְהֶסֶפֶד וְרַעְבוֹן.

מִיַּד כְּשֶׁעוֹבְרוֹת קְלָפוֹת אֵלוֹ מֵהָאָדָם, שׁוֹלֵט
עָלָיו עֵץ הַחַיִּים בְּע"ב פָּנִים, שֶׁהֵם י'
י"ה יה"ו יהו"ה, שְׁנַמְצָאוּ עֲשָׂרָה תְלוּיִים
מֵאַרְבַּע רוּחוֹת, שֶׁהֵם יְהוָה, שְׁנֹאֲמַר בָּהֶם, כֹּה
אָמַר ה' מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בְּאֵי הַרוּחַ. זֶהוּ רוּחוֹ
שֶׁל מְשִׁיחַ, שְׁנֹאֲמַר בּוֹ (ישעיה יא) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ
ה', כְּשֶׁהוּא מְנַשֵּׁב בְּאֶזְן יְמִין שֶׁל הַלֵּב, שֶׁשֵּׁם
חֲכָמָה מְצַד הַחֶסֶד, שָׁבוּ הַרוּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים
בְּחֲכָמָה. וְחֶסֶד נּוֹשֵׁב בְּבִינָה. שְׁבַחְכָּמָה י',
בְּבִינָה ה', בְּתַפְאֲרַת ו', בְּמַלְכוּת ה'. יְהוָה דּוֹפֵק
בְּכָל הָאַרְבָּעָה, שְׁעוֹלִים לְעֲשָׂרָה, וְלַע"ב
מִחֲשַׁבַת הַלֵּב.

זֶה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. יְמִין הוּא מִים, וְהוּא יָד
הַגְּדוּלָּה. מְשֻׁמָּל אֵשׁ, וְהִיא יָד הַחֲזָקָה.
בְּעִמּוּד הָאֲמֻצְעֵי י"ד רָמָה, שֶׁהִיא רוּחַ הַקִּדְּשׁ.
וְהַכֹּל בֶּן י"ד.

כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפָנִים. אֶל אֲשֶׁר יְהִיָּה שְׁמָה
הַרוּחַ לְלָכֶת יִלְכוּ (יחזקאל א). בּוֹ מְתַנְהֲגִים מִים
וְאֵשׁ. שְׁאוּחִז בְּשִׁנְיָהֶם, וְדוֹפֵק בְּעוֹרְקֵי הַמַּחַ,
שֶׁהוּא מִים. וּבְעוֹרְקֵי הַלֵּב, שֶׁהוּא אֵשׁ. וְרוּחַ
בְּכַנְפֵי רֵאָה.

בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר שֶׁל הַגּוּף נִמְצְאִים גְּלִגְלֵי יָם
הַתּוֹרָה וְגְלִגְלֵי הָרְקִיעַ, שֶׁהֵם אֵשׁ. כֻּלָּם
עוֹלָיִם וְיוֹרְדִים בּוֹ, וְהוּא מְקוֹמוֹ בֵּין רְקִיעַ וְיָם.
כָּלִי שָׁלוֹ אֶרֶץ, שֶׁהִיא שְׂכִינָה.

וְכִמוֹ עוֹפוֹת, פּוֹתְחִים כְּנִפְיָהֶם לְקַבֵּל רוּחַ לְפָרוּחַ
בוֹ – כֶּף כָּל הָאֵיבָרִים אֵיבָרֵי הַגּוּף פְּתוּחִים
בְּכֻמָּה מְקוֹרוֹת, בְּכֻמָּה פְּרָקִים, בְּכֻמָּה עוֹרְקִים,
בְּכֻמָּה חֲדָרֵי הַלֵּב, חֲדָרֵי הַמַּח, לְקַבֵּל אוֹתוֹ. שְׂאֵם
לֹא יִנְשָׁב בְּבִתֵּי הַלֵּב, הִיָּה אֵשׁ הַלֵּב שׁוֹרֵף כָּל
הַגּוּף. וְכֻמָּה סְלָמוֹת וְחֲדָרִים שֶׁל עוֹרְקֵי קִנְיָה הַלֵּב
וְקִנְיָה הָרְאָה, כֻּלָּם מִתְתַּקְּנִים אֵלָיו.

סדר הלימוד ליום כג אייר [יום 230 בשנה]

בְּשִׁעוּלָהּ הַדְּבוּר עַל כְּנִפְיָהֶם הָרְאָה, נַעֲשֶׂה קוֹל.
בְּאוֹתוֹ זְמַן, (קהלת י) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם
יִוְלִיף אֶת הַקּוֹל. (תהלים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם – מְצַד
הַמַּיִם, שֶׁהוּא מַח, שֶׁשָּׂם עוֹלָה בְּכִנְפֵי רְאָה. קוֹל
ה' חֲצֵב לְהַבּוֹת אֵשׁ – מְצַד הַלֵּב, כְּשִׁיוֹצֵא מֵהַפֶּה,
נִקְרָא דְבוּר.

וְכִנְגָד שְׁתֵּי כְנִפְיָהֶם רְאָה שְׁפּוֹתְחוֹת כְּנִפְיָם לְקַבֵּלוֹ,
זֶהוּ שְׂכָתוֹב (יחזקאל א) וּפְנִיָהֶם וְכִנְפֵיהֶם

פְּרֻדוֹת מְלַמְעֵלָה – כִּף שְׁפָתַיִם לִוְקָחוֹת הַדְּבוּר
וּמִפְּרִיחוֹת אוֹתוֹ לְמַעֲלָה.

וּכְמוֹ שְׁאוֹתֵן חֲמֵשׁ כַּנְּפִי (ענפי) רְאֵה, כִּלְן פְּתוּחוֹת
בְּלֹא סְרָכָה לְקַבֵּל קוֹל זֶה – כִּף גַּם צְרִיכִים
לְהִיּוֹת חֲמֻשָּׁה תְּקוּנֵי הַפֶּה, כְּלָם פְּתוּחִים בְּלִי
סְרָכָה בְּחֲמֻשָּׁה תְּקוּנִים, שְׁהֵם: אַחַה"ע בְּגֵרוֹן.
בּוּמ"ף בְּשִׁפְתַיִם. גִּיכ"ק בְּחַף. דְּטַלְנ"ת בְּלְשׁוֹן.
זִסְשֵׁר"ץ בְּשֵׁנִים.

וְדְבוּר שְׁיֵהִיָּה בָּהֶם בְּלִי סְרָכָה וְעֵכוּב כָּלֵל, זֶהוּ
שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית כד) וַיְהִי הוּא טָרָם כְּלָה
לְדַבֵּר וְהִנֵּה רְבָקָה יֵצֵאת, זֹו תְּפִלָּה, שֶׁהוּא דְבוּר,
וּבְגִלְלָה נֶאֱמַר, אִם שְׁגוּרָה תְּפִלְתִּי בְּפִי, יוֹדַע אָנִי
שְׁמִקְבֵּל. וְאִם יֵשׁ סְרָכָה וַיּוֹצֵא בְּעֵכוּב, יוֹדַע אָנִי
שְׁמִטְרָף, בְּגִלְל (כְּגוֹן) סְרָכָה בְּרֵאָה שֶׁהִיא טְרָפָה.
וְקוֹל זֶה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, שְׁבוּ (יַחְזִקֵאל א) וְאֶשְׁמַע אֶת
קוֹל כַּנְּפִיָּהֶם. וְזֶה יְהוָה שֶׁהוּא קוֹל,
כְּשִׁיוֹצֵא לְקַבֵּל שְׁכִינָה בְּתְּפִלָּה בְּחֻשָּׁאֵי, שֶׁהוּא
דְבוּר, שְׁבוּ אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, כָּל הָאֵיבָרִים
פּוֹתְחִים כְּלָם אֶת כַּנְּפִיָּהֶם בְּרַמ"ח תְּבוֹת, שְׁהֵם
בְּאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁבָהֵן יוֹרֵד הַקּוֹל.
וּכְשִׁיּוֹרֵד, כְּמָה צְפָרִים מְצַפְצְפוֹת לוֹ בְּכַמָּה
מֵינֵי נְגוּן, כְּלָם עַל אֵיבְרֵי הַגּוּף,

שֶׁהֵם עֲנֵפֵי הָאֵילָן. וּבְכֹל כְּנָפֵי כָּל אֵיבֵר, שֶׁשֵּׁם
 דִּינֹר הַצָּפוֹר, שֶׁהִיא אֲדֹנָי, בְּכֹל עֲנָף וְעֲנָף נִמְצָאָה
 פְּתוּחָה לְבַעֲלָהּ. אֲדֹנָי שִׁפְתֵי תְּפִתָּח, הוּא פִּתַּח
 אֵלָיו בְּתַפְּלַת הָעֲמִידָה - אֵין אֵיבֵר מִמָּאתִים
 אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה אֵיבָרֵי הַשְּׂכִינָה שֶׁלֹּא פְּתוּחָה
 לְקַבְּלוֹ, וְלִכֵּן נִקְרָאת שִׁיחַת מְלֶאכִי הַשְּׂרֵת. הוּא
 צָפְצוּף עוֹפוֹת, שֶׁהֵם נְשָׁמוֹת שְׁשׁוּרוֹת בְּאֵיבָרִים.
 הִיא שִׁיחַת דְּקָלִים, שֶׁהֵם עֲנֵפֵי הָאֵילָן.

וּבְאֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁיּוֹרֵד יְהוָה אֶל אֲדֹנָי בְּכֹל
 אֵיבֵר, נֹאמֵר בְּהֵם, בְּעֲמָדָם תִּרְפִּינָה
 כְּנַפְיָהֶם. וְזֶה סוּד הַחֲשֵׁמ"ל, חֵיוֹת אֵשׁ, עֵתִים
 חָשׁוֹת, וְעֵתִים מְמַלְלוֹת. וְאָמְרוּ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה,
 בְּמִתְנִיתָא לְמִדְּנֹו, כְּשֶׁהַדְּבוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא - הֵן חָשׁוֹת. וּכְשֶׁאֵין הַדְּבוּר יוֹצֵא
 מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - הֵן מְמַלְלוֹת. בְּאֹתוֹ
 זְמַן שֶׁמִּתְיַחֲדִים קוֹל וְדְבוּר כְּאַחַד, שֶׁהֵם
 יֵאָהֲדוּנָהּ - חָשׁוֹת. אֲבָל בְּזְמַן שֶׁפְּנִיָּהֶם
 וּכְנַפְיָהֶם פְּרוּדוֹת, יְהוָה מְאֲדֹנָי בְּפִרוּד - הוּא
 נִמְצָא בְּאַרְבַּע פְּנֵי הַחֵיוֹת, כְּלָם פְּתוּחִים,
 לְעֲמָתָן מְמַלְלוֹת לְשֶׁאל מְזוֹן מְשׁוּם שְׁמִזּוֹן
 לְכָל בּוֹ. אֲדֹנָי נִמְצָא בְּכַנְפֵי הַחֵיוֹת, כְּלָם
 פְּתוּחִים לַחֵיוֹת.

שׁוֹאֲגִים בְּקוֹל, שֶׁהוּא יְהוָה, כָּלֶם בְּיָמִין.
 אוֹפְנִים מְצַפְצְפִים בְּדַבּוֹר, שֶׁהוּא
 אֲדַנְי, בְּשִׂמְלָל. בְּשִׂרְפִים מִתְחַבְּרִים קוֹל וְדַבּוֹר
 בְּאִמְצָע. יֵאֱהַדְוֹנָהי. בָּהֶם (בראשית א) וְעוֹף יְעוֹפֵף.
 זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (ישעיה ו) וַיֵּעַף אֵלַי אֶחָד מִן הַשְּׂרָפִים.
 וְנֶאֱמַר בָּהֶם, (קהלת י) וְעוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל
 וּבַעַל כְּנָפַיִם יִגִּיד דְּבַר. וְשִׂרְפִים – שֵׁשׁ כְּנָפַיִם
 לְאֶחָד (ישעיה ו), מְצַד הָאוֹת ו', שֶׁהוּא הָעֵמוֹד
 הָאִמְצָעִי, כּוֹלֵל יָמִין וּשְׂמָאל. וְהוּא כּוֹלֵל שֵׁשׁ
 תְּבוֹת – בְּשֵׁתִים יְכֶסֶה פָּנָיו וּבְשֵׁתִים יְכֶסֶה רַגְלָיו
 וּבְשֵׁתִים יְעוֹפֵף סִימָן

תִּקְוֹן שְׁנֵי – וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶף דְּמוֹת כְּמִרְאֵה אָדָם
 עָלָיו מְלַמְעֵלָה. רִשָּׁם שֶׁל סִפְר תּוֹרָה, וְהוּא
 כְּתִפְאֶרֶת אָדָם לְשֵׁבֶת בֵּית.

וּפְרִשׁוּדָה רַבָּנָן, כָּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עֲרַבִית
 וּשְׁחַרִית כָּאלוֹ מְקִיִם (יהושע א) וְהִגִּיתָ בוֹ
 יוֹמָם וְלַיְלָה. שְׁטִלִית לְבָנָה הִיא לְיָמִין, מְצַד חֶסֶד,
 וְנֶאֱמַר אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג
 בְּחִסְדוֹת. (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד כֶּסֶף. חֶסֶד עוֹלָה
 ע"ב חֲלִיּוֹת וְקִשְׁרֵי הַטְּלִית.

וַיֵּשׁ טְלִית מְצַד מְטִטְרוֹן, שֶׁהוּא ט"ט, כּוֹלֵל
 ח"י, בֵּין קִשְׁרִים וְחֲלִיּוֹת לְכֹל צַד. חֲמִשָּׁה

קְשָׁרִים כְּנֶגֶד חֲמֵשֶׁה חֲמֵשִׁי תוֹרָה. וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה
חֲלִיּוֹת כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחָמִים שֶׁל
הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר בְּהֵן, בְּשֹׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת
הַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת.

וּבְגִלְתָּהּ נֶאֱמַר, כְּמֵרְאָה אָדָם עָלָיו מִלְמַעְלָה.
בְּצוֹרֵת הַתְּפָאֶרֶת, שֶׁהוּא תְּפָאֶרֶת אָדָם
עָלָיו מִלְמַעְלָה. וְנִקְרָא בְּשֵׁמוֹ, יו"ד ה"א וָא"ו
ה"א. (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאתִיו
יִצְרַתִּיו אִף עֲשִׂיתִיו. וְלִמְעָלָה כְּמֵרְאָה אָדָם – זו
שְׂכִינָה, שֶׁהִיא כְּמֵרְאָה שֶׁל הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי
בְּאַרְבַּעַת פָּנִים וּבְעֶשֶׂר סְפִירוֹת, שֶׁהֵם אָדָם.
וְאַרְבַּעַת פָּנִים שֶׁל אָדָם – אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. וְהֵם יו"ד
אוֹתִיּוֹת, וּבְהֵן (הוֹשֵׁעַ יב) וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.

וְעוֹד נִקְרָא ח"י מֵצֵד שֶׁל צְדִיק, וְבוֹ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינְתּוֹ נִקְרָא אָז אָדָם,
שֶׁהוּא הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, ט"ל, וְהַשְּׂכִינָה ה'.
וּבְה' הוּא אָדָם, מְשׁוּם שֶׁט"ל כֶּךָ עוֹלָה
בְּחֶשְׁבוֹן – יו"ד ה"א וָא"ו. וְזֶהוּ מוֹרִיד הַט"ל,
לְגַבֵּי אוֹת ה"א. קֶשֶׁר הַטְּלִית – ח"י הָעוֹלָמִים,
שֶׁקוֹשֵׁר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינְתּוֹ בְּכֹל
הַצְּדִדִים בְּאַרְבַּע כְּנֵפוֹת הַטְּלִית.

תַּפְּלִין מְשֹׁמְאָלוּ, זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה סב) **נִשְׁבַּע ה'**
בִּימֵינוּ וּבְזָרוּעַ עָזוֹ. בִּימֵינוּ – זו תּוֹרָה.
וּבְזָרוּעַ עָזוֹ – אֵלוֹ תַּפְּלִין. יְהוָה בְּאַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת. אֲדַנְּי – הֵיכַל לְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת בְּאַרְבָּעָה
בְּתֵי הַתַּפְּלִין. קָשָׁר שֶׁל תַּפְּלִין שֶׁל יָד זֶה צָדִיק
ח"י הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא קָשָׁר שֶׁל שְׁנֵיהֶם, בְּזָרוּעַ
שְׁמָאל. קָשָׁר שֶׁל רֹאשׁ זֶה הָעֵמוּד הָאֲמָצְעִי
שְׁאַחוּז בּוֹ יְהוָה אֱהִי"ה לְמַעְלָה, שְׁהֵם (כַּת"ר)
חֲכֻמָּה וּבִינָה.

קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא הַיְחוּד בְּאֲמָצַע, וְהִיא
 אַחוּזָה בֵּין צִיצִית וּתַפְּלִין, שְׁכַל
 הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל צִיצִית וּתַפְּלִין הֵן כְּלוּלוֹת בַּיְחוּד
 שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע. וּמִצַּד שֶׁל עֵמוּד הָאֲמָצְעִי,
 שֶׁהוּא טְלִית וּתַפְּלִין, שְׁנֶאֱמַר בְּהֵן (שְׁמוֹת יג) וְהִיָּה
 לְאוֹת עַל יְדָכָה וּלְטוֹטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ. (במדבר טו)
 וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית.

ש' שֶׁל תַּפְּלִין, הֵלְכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי. (דְּבָרִים כח) וְרָאוּ
 כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיִּרְאוּ
 מִמֶּךָ. וּבְאֵרוּהוּ – מֵהוּ שֵׁם ה' ? אֵלוֹ תַּפְּלִין
 שְׁבְרָאשׁ. ש' שֶׁל תַּפְּלִין. שְׁתֵּי שִׁנַּיִן – שֵׁשׁ מְאוֹת.
 שֵׁשׁ מְדָרְגוֹת וְשִׁבְעָה עֲנָפִים שֶׁל שְׁתֵּי שִׁנַּיִם –

הַרִי שְׁלֶשֶׁה עָשָׂר, וְהַכֹּל תַּרְי"ג. וְאֵין מְצֹוּה שְׂאִינָה
שְׁקוּלָה לְכֹל הַתּוֹרָה.

בְּגוֹן זֶה, כָּל מְצֹוּה הִיא יְהוּ"ה. י"ה עִם שְׁמ"י –
ש"ס"ה. ו"ה עִם זְכָרִי – רמ"ח. וּמִשׁוּם זֶה
כָּל מְצֹוּה הִיא שְׁקוּלָה לְתַרְי"ג. וְהַרִי פִּרְשׁוּהוּ,
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל – כָּלוּל תַּרְי"ג מְצַד שֶׁל צִיצִית.
וְתַרְי"ג מְצַד שֶׁל תְּפִלִּין הוּא בְּכֹל מְקוּם.

וְהַיּוֹ לְטוֹטְפֹת. טְטֹפֶת – ט"ט, ח"י עוֹלָמִים,
צְדִיק, כְּנֻגְדוֹ שֶׁל מְטֹטְרוֹן. פֶּ"ת, תְּפֹאֶרֶת.
מְטֹטְרוֹן סוּס שֶׁל תְּפֹאֶרֶת, שָׁבוּ כָּל הַסְּפִירוֹת
מִתְּלַבְּשׁוֹת. וְכֵן הוּא כְּגוֹף לְנִשְׁמָה. וְכֹאֲשֶׁר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַתְּלֵק מִמֶּנּוּ, נִשְׁאָר אֵלֶם, אֵין
לוֹ קוֹל וְלֹא דְבוּר. נִמְצָא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְהַשְּׂכִינָה הֵם קוֹל וְדְבוּר שֶׁל כָּל מְלֶאֶךְ וּמְלֶאֶךְ,
וּבְכֹל קוֹל וְדְבוּר שֶׁל תּוֹרָה, וּבְכֹל קוֹל שֶׁל תְּפִלָּה
וּבְכֹל מְצֹוּה וּמְצֹוּה. בְּכֹל מְקוּם שְׁלִיטָתוֹ
בְּעֲלִיוֹנִים וּבִתְחִתּוֹנִים, הוּא חַיִּים שֶׁל הַכֹּל וְהוּא
סוֹבֵל הַכֹּל.

וְאֵין אֲדָנִי בְּלֹא יְהוָה, כְּמוֹ שְׂאֵין דְבוּר בְּלֹא קוֹל.
וְאֵין קוֹל בְּלֹא דְבוּר. וְזֵהוּ אָמֶת בְּעוֹלָם
הָאֲצִילוֹת. אֲבָל בְּעוֹלָם הַפְּרוּד יֵשׁ קוֹל בְּלֹא דְבוּר.

קָשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין שְׂדֵי, אָחוּז בּוֹ הָעֲלִיּוֹן וְהַתַּחְתּוֹן.
 וְזֶה צְדִיק חַי הָעוֹלָמִים, אָחוּז (בו) בֵּין קוֹל וְדַבּוּר.
 בְּתוֹךְ כֶּךָ הָרוּעָה הַנְּאֻמָּן נִזְדַּמֵּן אֶצֶל הַזְּקֵן וְאָמַר,
 זָקֵן זָקֵן, תְּפִלִּין וְצִיצִית וּפְרָשֶׁת מְזוּזָה הֵן
 שְׁלֹשׁ מִצְוֹת כְּלוּלוֹת בְּקִרְיַת שְׁמַע, וְקִרְיַת
 שְׁמַע הִיא מִצְוָה רְבִיעִית. וְצִיצִית מְזַכֶּרֶת שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים. וּבַתְּפִלִּין נִזְכָּרֶת בְּהֵן שְׁתֵּי פְעָמִים אוֹת.
 וּבְצִיצִית, הָאוֹת ז' שֶׁל תִּזְכְּרוּ שְׁצַרְיָךְ לְהַתִּיז בָּהּ.
 וּבַמְזוּזָה, שְׂד"י מִבְּחוּץ, יִהְיֶה מִבְּפָנִים.

וּפְרָשִׁיּוֹת סְתוּמוֹת וּפְתוּחוֹת מְדוּעֵ? וְשַׁעוֹר
 אֲרָכָה שֶׁל צִיצִית וְרַחֲבָה, שֶׁתִּקְנֶנּוּ
 אַרְךָ כָּל הַצִּיצִית שְׁתִּים עֶשְׂרֵה אֶצְבָּעוֹת בְּגוּדֵל.
 מִצְוֹת תְּכֵלֶת שְׁלִישׁ גְּדִיל, וּשְׁנֵי שְׁלִישֵׁי עָנָף, וּבֵין
 קָשֶׁר לְקָשֶׁר כְּמֵלֵא גּוּדֵל. וְכֹל חֲלִיָּה וְחֲלִיָּה תִּהְיֶה
 מְשֻׁלָּשֶׁת. וְכֶךָ תְּפִלִּין מְדוּעֵ בְּמַח? וּכְנֶגֶד הַלֵּב,
 וְשַׁעוֹר הָרְצוּעוֹת, מְדוּעֵ הֵן עַד הַלֵּב לְשִׁמְאֵל וְעַד
 הַטְּבוֹר לְיָמִין? וְרְצוּעָה שֶׁל יָד עַד שְׁיִכְרָךְ, וְיִשְׁלֹשׁ
 שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּאֶצְבַּע הָאֲרָכָה?

אָרְאָ וְדָאֵי בְּגַד חָשׁוּב אֵין הוּא, אֶלָּא שְׁלֹשׁ עַל
 שְׁלֹשׁ לְכֹל צַד. וְהֵם שְׁנַיִם עֶשְׂרֵה, כְּנֶגֶד
 אֲרָבָעָה בְּגַדֵי לְבָן וְאֲרָבָעָה בְּגַדֵי זָהָב וְאֲרָבָעָה

בגדי כהן הדיוט. ומצד של ברכת כהן הדיוט
הוא רומז: אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך.
שליש גדיל ושני שלישי ענף, שהוא תכלת.
וְכָל חליה משלשת, כל משלש מצד הקדשה.
זהו שכתוב קדשה לך ישלשו. וישראל
שלישיה, משום (שמות יד) שושלשם על כלו.
שציצית מצד העמוד האמצעי, שהוא שלישי
לאבות, וכל דבר משלש, וה"ו יל"י, כל תבה
משלשת מצדו. חליה כלולה משלש כריכות
משלשות, זו השכינה. קדשה לך ישלשו. והיא
משלשת בעמוד האמצעי, כלול משלשה ענפי
האבות, שהם אות ש' משבת, שכינה בת יחידה.
(מלאה מן) חליה, תכלת שבציצית.

אֲשָׁרֵי הגוף שפך הוא רשום בשכינה והקדוש
ברוך הוא על כנפי המצוה. רשום
ברצועה שהיא תפלה של יד בשלש כריכות
באצבע הארקה, שהיא כדגמת החליה, כרוכה
בשלש כריכות באצבע. רשום בקשר של תפלין,
כלול בשני קשרים, עולים חמשה עשר
משלשים, שנים בקשר אחד.

שָׁלֵשׁ עשרה חליות יש בהן תשע ושלושים
כריכות כחשבון ט"ל, ושלש עשרה

חֲלִיּוֹת כְּחֻשְׁבוֹן אֶחָד – עוֹלָיִם בְּ"ן. וְזֶהוּ בֶן י"ה,
הַעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי.

כָּל קֶשֶׁר בַּצּוּרָה שֶׁל כַּף יְמִינִי, כָּל חֲלִיָּה בַצּוּרָה
שֶׁל אֲצַבֵּעַ, שֵׁישׁ בָּהּ שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים כְּנֶגֶד
שְׁלֹשׁ כְּרִיכוֹת. וְכֵן בְּכָל אֲצַבֵּעַ שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים,
חוּץ מִגּוֹדֵל, שֶׁהוּא שְׁעוֹר בֵּין קֶשֶׁר לְקֶשֶׁר שֶׁל
הַצִּיצִית כְּמֵלֵא גּוֹדֵל. הִיא מֵדַת הַחֻטִּים, וּמֵדַת שֶׁל
עֵין יְמִינִי וּשְׂמָאל, וְהִיא מֵדַת בֵּין עֵין לְעֵין, וּמֵדַת
שֶׁל אֶזֶן יְמִינִי וּשְׂמָאל, וּמֵדַת שֶׁל כָּל שְׁפָה וְשְׁפָה,
וּמֵדַת הַלְשׁוֹן. (שְׁמוֹת כו) מֵדַת אַחַת לְכָל הַיְרִיעֹת.

הָאֵמָה הִיא שְׁעוֹר הַגּוֹף, לְאַרְבָּעָה צְדָדִים
וּמַעֲלָה וּמַטָּה, שֶׁהֵם שֵׁשׁ אַמּוֹת. וּבְכָל
אֵמָה וְאֵמָה שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים. ח"י פְּרָקִים בְּשֵׁשׁ
אַמּוֹת. וְהֵם סוּד שֶׁל ח"י נְעֻנוּעִים שֶׁל הַלּוּלָב
לְשֵׁשׁה צְדָדִים, שְׁלֹשָׁה נְעֻנוּעִים לְכָל צֶדֶד,
וְעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) זֹאת קוּמְתוֹ דְּמִתָּה
לְתִמְרָה. וְזֶה שְׁעוֹר קוּמָה, מְקוּנָה יִשְׂרָאֵל בְּשִׁכְנֶיהָ,
הוּא ח"י אַרְבַּע פְּעָמִים, שְׁאֵלוֹ הָאַרְבַּע עוֹלָיִם
לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם.

וְסוּד שֶׁל הַחִיּוֹת, הַקּוּמָה שְׁלֵהֶן – (יחזקאל א) וְגִבְיָהֶן וְגִבָּה לָהֶם וְיִרְאָה לָהֶם וְגִבְתָּם

וְגו'. וְגִבְיָהֶן - אַרְבַּע חַיּוֹת שֶׁל הַמְרַכְּבָה
הַתַּחְתּוֹנָה. וְגִבָּה לָהֶם - אַרְבַּע חַיּוֹת שֶׁל
הַמְרַכְּבָה הָאֲמֻצָּעִית. וְגִבְתָּם - אַרְבַּע חַיּוֹת שֶׁל
הַמְרַכְּבָה הַשְּׁלִישִׁית. וְכֻלָּן שְׁתֵּים עָשָׂרָה. וְהֵן
מִלְאוֹת עֵינַיִם. כְּדָגְמָא זוּ (ראה ציור למעלה) סְבִיב
לְאַרְבַּעַתָּן - יְהוָה יְהוָה יְהוָה.

וּבַעֲלֵי הַקּוּמָה רְשׁוּמִים בָּהֶם בַּתְּפִלָּה בְּאִיזָה
מְקוּם. אֲלָא כָּל הַכּוֹרַע - כּוֹרַע בְּכּוֹרַךְ,
וְכָל הַזּוֹקֵף - זּוֹקֵף בְּשֵׁם. זְקִיפּוֹת אַרְבַּע וְכִרְיֻכּוֹת
אַרְבַּע. הֲרִי כָּאֵן רוּמֵז בְּאֵלוֹ הַזְקִיפּוֹת וְהַכְרִיעוֹת,
מוֹלִיךְ וּמַבִּיא לְמִי שְׁאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם שְׁלוֹ,
מַעֲלָה וּמוֹרִיד לְמִי שְׁהַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ שְׁלוֹ. וְאֵלוֹ
הֵם שְׁשֵׁה צְדָדִים - שְׁמַיִם וְאָרֶץ וְאַרְבַּע רוּחוֹת.
כְּנֻגַד שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת רֵאשׁוֹנוֹת וְשְׁלֹשׁ אַחֲרוֹנוֹת.
בְּעֶשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו - אַרְבַּע, כְּרִיעָה וְזְקִיפָה
לְשִׁמְאֵל, וְכְרִיעָה וְזְקִיפָה לְיִמִּין. וְזֶה הוּא נוֹתֵן
שְׁלוֹם לְשִׁמְאֵלוֹ וְיִמִּינוֹ. לְשִׁמְאֵל רַבּוֹ, וְלְיִמִּין רַבּוֹ.
הֲרִי הֵן שְׁתֵּים עָשָׂרָה בֵּין (כְּרִיכוֹת) (כְּרִיעוֹת) וְכִרְיֻכּוֹת
וְזְקִיפּוֹת, וּבְהֵן ע"ב עֵינַיִם. שֵׁשׁ כְּרִיעוֹת
בְּהֵן שְׁמוֹנָה עָשָׂר נְעֻנּוּעִים, שְׁלֹשׁ בְּכָל פַּעַם, רֵאשׁ
וְגוּף וְזָנָב, שְׁצָרִיךְ לְכַרַּע בְּשְׁמוֹנָה עָשָׂרָה חֲלִיּוֹת
שְׁעוֹלוֹת שְׁבָעִים וּשְׁתֵּים. בְּאֵלוֹ הַשְּׁבָעִים וּשְׁתֵּים

עינים של הקדוש ברוך הוא מאירים שבעים ושתיים כנפי השכינה, ועומדת עליהם, ונקראת עמידה. שבתחלה היתה נפילה, וצריך לזקפה בשם יהוה, בח"י עולמות, ובארבע זקיפות בשם ברכות, שהוא תפארת, כלול בשלש ברכות ראשונות ושלוש ברכות אחרונות.

ולברע בח"י עולמות, וזהו ו' ו' ו'. כל הכורע כורע בברוך, וכל הזוקף – זוקף בשם יהוה. העמוד האמצעי וצדיק ו"ו. ו' עליונה בינה, בן י"ה, ואלו רמוזים בו"סע ו"יבא ו"יט. ו' עליונה בן י"ה אחרו בזקיפה וכריעה, וכלם עולים ח"י ברכות של התפלה.

ארבע כריעות בשם אדני, ארבע זקיפות בשם יהוה, העמוד האמצעי והשכינה – ח"י העולמים, קושר אותם, וזה יא'הדו"נה"י, אמן. בכל ברכה יח"י ברכות, ח"י פעמים יהוה שהם ע"ב עינים שמאירים בע"ב כנפים, שהם ח"י פעמים אדני.

וסוד הדבר – וגביהן, וגבה להם, וגבתם. וגביהן – כנפים. וגבה להם – פנים. וגבתם – שהם עליהם. מלאת עינים סביב

לְאַרְבַּעַתָּן - כָּלֶם מְרַבְּעוֹת. וְהַכֹּל אָמֵת. שִׁבְעִים
עֲנָפִים (פְּנִים) לְתוֹרָה. כְּנָפִים - אֲדָנִי. פְּנִים - יְהוָה.
עֵינַיִם - אֵהְיָה. וְעוֹלָיִם יב"ק בְּחֻשְׁבוֹן, אֲדָנִי,
בְּמַעֲשֵׂה. יְהוָה בְּדַבּוּר. אֵהְיָה בְּמַחֲשָׁבָה.

בְּכָל עֵין וְעֵין שְׁעוֹר גּוֹדֵל. וְזֶה אוֹת ו' בִּינוּנִית.
וּשְׁנֵי פְרָקִים בְּגוֹדֵל הֵם י' י'. כְּנֶגֶד הַחֹטֵם
אוֹת ו'. כְּנֶגֶד שְׁנֵי נִקְבִים שֶׁל הַחֹטֵם שְׁתֵּי י' י',
וְעוֹלוֹת יוֹד הָא. וְזֶה וְיִיצֵר. שְׁעוֹר שֶׁל כָּל מִדָּה
וּמִדָּה - יוֹד הָא, בְּכָל מְקוֹם שְׁלִיטָתוֹ, בְּכָל אֵבֶר
וְאֵבֶר. כָּל אֵבֶר, כְּגוֹן (דְּבָרִים לֵב) יִפְרֹשׁ כְּנָפָיו וְיִקְחֵהוּ
יִשְׂאֵהוּ עַל אֶבְרָתוֹ.

אֵין אֵבֶר בְּכָל מְרַכְּבָתוֹ שְׁאִין הוּא כָּל אֵבֶר
בְּצוּרָתוֹ. וּבְכָל מְקוֹם נִמְצָא. (יִחְזַקְאֵל א)
וּפְנִיָהּם וְכִנְפֵיהֶם פְּרָדוֹת מְלַמְעֵלָה. כְּנֶגֶד
הַפְּרָשִׁיּוֹת הַפְּתוּחוֹת שֶׁל הַתְּפִלִּין. כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה.
וְכֹאֲשֶׁר הֵן לְמִטָּה הֵן סְתוּמוֹת הַפְּרָשִׁיּוֹת, כְּנֶגֶד
יֵאֱהוּדוֹנָהי עֲלֵיהֶם, בְּפָנָיו וּבְכִנְפָיו.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רִשֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל כְּנֶגְדָם
בְּתַפְלָה לְהִיּוֹת חֲבָרִים עִמָּהֶם, לְכַרְעַ
בְּכָל גּוֹפֶם, בְּשִׁמוּנָה עֲשֵׂרָה בְּרֻכּוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה,
לְהַמְלִיךְ עֲלֵיהֶם אָמֵן, וְהוּא יֵאֱהוּדוֹנָהי, בְּכָל אֵבֶר

וְאָבֵר שְׁלֵהֶם. וְאָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה רָשׁוּם לְפָנֶיכֶם לְהִיּוֹת כּוֹרֵעַ בְּכַרְוֹךְ וְזוֹקֵף בִּיהוּהָ בְּקוֹמַת הַגּוֹף, לֹא תִכְנַס תְּפִלָּתוֹ בְּהִיכַל שְׁלִי, שֶׁהוּא אֲדֹנָי. לֹא תִקְבְּלוּ דְבוּרִים שְׁלוֹ עַל כְּנַפְיֶכֶם וּפְנֵיכֶם. שְׁכַל מִי שֶׁמֵתַפְלֵל בְּאֲדֹנָי, וּמְצַרֵף לִיהוּהָ פָּנִים (עֲנַפִּים) שֶׁל הַמְּלֵאכִים, וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת לְמַעְלָה, (לְטַל) יֵאָהֲדוֹנָהי, בְּדַבְרֵי הַתְּפִלָּה שִׁיּוּצָאִים מִפִּי שֶׁל הָאָדָם.

וְגִדּוּל הָעוֹנָה אֲמֵן יוֹתֵר מִן הַמְּבָרֵךְ. שְׁלֵגְבֵי אֲדֹנָי יִהְיוּ בַתְּפִלָּה נֶאֱמַר וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם

פְּרֻדוֹת. כְּנֶגֶד יְהוָה בְּפָנִים, אֲדֹנָי בְּכַנְפֵים, (שְׁמוֹת כ"ה) כְּרוּב אֶחָד מְקַצֵּה מְזָה וְכְרוּב אֶחָד מְקַצֵּה מְזָה. אֲבָל כַּאֲשֶׁר חוֹזֵר שְׁלִיחַ צְבוּר הַתְּפִלָּה וְעוֹנָה אֲמֵן, הוּא בְּמַחְבֶּרֶת הַשְּׁנִית, מִתְחַבְּרִים שְׁנֵי שְׁמוֹת בְּמַחְבֶּרֶת הַשְּׁנִית. בַּתְּחִלָּה - (שְׁמוֹת לו') מְקַבֵּילַת הַלְּאֵת אַחַת אֶל אַחַת וְגו' בְּקַרְסִים, שֶׁהֵם קְשָׁרֵי הָאֶצְבָּעוֹת. אֲבָל בְּאֲמֵן - (ש"ס כו') וְהָיָה הַמְּשַׁכֵּן אֶחָד, שְׁבוּ חוֹבְרוֹת אִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ.

הַתְּקוּן הַשְּׁלִישִׁי סֵדֵר הַדְּבוּר (תְּדָר שֶׁל הַדְּבוּר) שֶׁל הַתְּפִלָּה, שְׁבוּ חַיּוֹת אִשׁ מִמְּלָלוֹת. וְזֶהוּ (יַחְזָקָא ל' א) וְאָרָא כְּעֵין חֲשָׁמַל כְּמֵרָאָה אִשׁ בֵּית לָהּ סְבִיב. זֶהוּ סוּד הַחֲשָׁמַל, שֶׁהֵן חַיּוֹת אִשׁ, עֲתִים

שׁוֹתְקוֹת עֵתִים מְדַבְּרוֹת. וְהֵן שׁוֹתְקוֹת לְסִפְרֵי תוֹרָה בְּזִמְן שְׁדַבּוֹר יוֹצֵא מִפִּי הַקּוֹרֵא. הוּא נֶחְשָׁב לְהֵן כְּאֵלוֹ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי. וּבְזִמְן שְׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָנְכִי – לֹא נִשְׁמַע קוֹל וְלֹא דַבּוֹר אַחַר שֶׁל הַחַיּוֹת אֵלָּא שְׁלוֹ.

כְּגוֹן זֶה, כְּאֲשֶׁר דַּבּוֹר זֶה יוֹצֵא מִפִּי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חַיּוֹת אֲשֶׁ שׁוֹתְקוֹת. וּבְזִמְן שְׁשׁוֹתֵק – חַיּוֹת אֲשֶׁ מְדַבְּרוֹת. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת כ) וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֶת, קוֹלוֹת שֶׁל הַחַיּוֹת שְׁהִיוּ שׁוֹאֲגוֹת. וְאֵת הַלְּפִידִם – שְׁהִיוּ יוֹצְאִים בְּדַבּוֹר שֶׁל הַחַיּוֹת בְּכַמָּה מִינֵי נְגוּנִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. וְאֵלוֹ שְׁהֵן שׁוֹתְקוֹת לְסִפְרֵי תוֹרָה, הֵן בְּצוּרָה שֶׁל הַחַיּוֹת. וּמִמֶּנָּה לְהֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲלוֹת אוֹתָן בְּחֹדֶר שֶׁל מְרֹאֵה אֲשֶׁ בֵּית לֵה.

וְעוֹד, שְׁאֵלוֹ שְׁשׁוֹתְקוֹת (וְעוֹד אֵלוֹ שְׁיוֹצֵא מֵהֶם דַּבּוֹר בַּתְּפִלָּה שְׁבוֹ חַיּוֹת אֲשֶׁ מְדַבְּרוֹת וְהֵן שׁוֹתְקוֹת) בַּתְּפִלָּה בְּח"י בְּרִכּוֹת, יִכְנָסוּ בְּחֹדֶר שֶׁל מְרֹאֵה זֶה. וְעוֹד, אֵלוֹ שְׁשׁוֹתְקִים לְהֵלְכָה, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ שְׁכַר הַשְּׁמוּעָה הַבְּנָה, יִכְנָסוּ בְּחֹדֶר שֶׁהוּא הֵיכַל שֶׁל מְרֹאֵה זֶה, שְׁהַתּוֹרָה, עָלֶיהָ נֶאֱמַר (יִרְמִיָּה כג) הֲלֹא כֹה דִבַּרְתִּי כְּאֲשֶׁ נָאֵם ה' וּכְפִטִישׁ יִפְצֹץ סֶלַע. וְזֶה הַסֶּלַע שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (בַּמְדַּבֵּר כ) וּדְבַרְתֶּם אֶל הַסֶּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן

מימיו. אלו שמשתדלים בזה לשמה, יוצא להם מים של התורה מתוקים, ונאמר בהם (שם) ותשת העדה ובעירם. ואלו שלא משתדלים בזה לשמה, יוצא להם מים מרים, שנאמר בהם (שמות א) וימררו את חיייהם בעבדה קשה – זה קשה. בחמר – זה קל וחמר. ובלבנים – בלבון הלכה.

תקוץ רביעי וחמישי – (יחזקאל א) ממראה מתניו ולמעלה וממראה מתניו ולמטה. שבהם שוקי החיות כנגד כלם, ובספירות נצח והוד. מטטרון הוא אות בצבא שלו, והוא צורת הצדיק. שהצדיק הוא אות בצבא של מעלה, ומטטרון הוא אות בצבא של מטה. מטטרון שדי בו נאמר, (שם) והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק.

ורגליהם רגל ישרה – שרגליהם של המזיקים כלם עקלתון. ורגליהם – והרגלים של חיות הקדש, נאמר בהן ורגליהם רגל ישרה, מצד חיה שהיא ישראל, ישראל כלול בשלש חיות, שנאמר בהם, האבות הן הן המרכבה.

וכף רגליהם ככף רגל עגל (שם) – מצד החיה שהיא שור. ונצצים כעין נחשת קלל – מצד הנחש בריח של הים, שהוא עולה אצל זה

שְׂבִיבָשָׁה. רְצוּא – מְצֵדוֹ שֶׁל נוֹרִיאַל שְׁעוּלָה
 גִּימְטְרִיא רְצוּ"א. וְשׁוּב – מְצַד שֵׁם שְׂד"י, שְׂכָךְ
 עוּלָה בְּחֻשְׁבוֹן. וְהוּא עוּלָה מְטְטְרוֹן.

וּכְאֲשֶׁר הָיוּ יִשְׂרָאֵל שׁוֹמְעִים קוֹל מִמְזַרְח, הָיוּ
 רָצִים שָׁם. וְלִמְעַרְב כֶּךָ, וְכֵן לְדָרוֹם
 וְלִצְפוֹן. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִלְאֲכֵי
 הַשָּׁרַת: אֵלֹהֵי שְׂרָצִים לְתַפְלָה שֶׁל מְצוּהָ, וְרָצִים
 לְדַרְשָׁה בְּשִׁבְתָּ, וְרָצִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן שְׁלִי וְשְׂבִים
 בְּתִשׁוּבָה – קִבְּלוּ אוֹתָם בְּהִיכָל שֶׁל זֶה הַמְּרָאָה,
 שְׂבָאֵלוֹ הַסִּימְנִים הֵם חֲבָרִים אֲתָכֶם. אֵלֹהֵי שְׂרָצִים
 וְשְׂבִים בַּתּוֹרָה, בְּדַבּוּר שֶׁל הַלְכָה, הֵם רְשׁוּמִים
 אֲתָכֶם, וְתִכְנִיסוּ אוֹתָם בְּהִיכָל הַזֶּה.

כֶּךָ כְּאֲשֶׁר מְתַפְּלִים יִשְׂרָאֵל, מִיכָא"ל עָף
 הָעוֹלָם בְּמַעוֹף אֶחָד. וְגַבְרִיא"ל עָף בְּשִׁתִּי
 עֲפִיפוֹת. וְכְאֲשֶׁר יוֹצֵא דַבּוּר מִיִּשְׂרָאֵל בְּהַלְכָה,
 בְּתַפְלָה וּבְכָל מְצוּהָ שֶׁהַשְּׂכִינָה שָׁם – הֵם רָצִים
 אֶצְלָהּ וְשְׂבִים בָּהּ בְּשִׁלִּיחוֹת קוֹנָם. וּבְכָל מְקוֹם
 שֶׁשׁוֹמְעִים קוֹל הַתּוֹרָה, שֶׁשֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 הֵם רָצִים אֶצֶל הַקּוֹל הַהוּא, וְשְׂבִים בָּהּ בְּשִׁלִּיחוֹת
 קוֹנָם. שְׂבִכָל קוֹל שֶׁשֵׁם יְהוָה אֵינוֹ שָׁם, וּבְדַבּוּר
 שֶׁאֵין שָׁם אֲדוֹנֵי, לֹא רָצִים וְשְׂבִים שָׁם. וּמַשׁוּם זֶה,
 וְרַגְלֵיהֶם רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל, (הוֹשֵׁעַ יֵד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי ה'.

במקום ששם יהו"ה שם, היא דרך ישרה. ואם אין שם יהו"ה, אין היא דרך ישרה.

ועוד רגליהם רגל ישרה - אמרו בעלי המשנה, שמי שמתפלל צריך לתקן רגליו בתפלתו כמלאכי השרת. ככף רגל עגל, להיות רשום עמם. ומשום זה פשוהו חכמים, המתפלל צריך לכונן את רגליו, שנאמר וכף רגליהם ככף רגל עגל. ואמר הקדוש ברוך הוא: אלו שהם רשומים בתפלה כן, לכונן רגליו כמותכם - פתחו לו שערי ההיכל להכניס במראה זו.

תקון ששי - (יחזקאל א) ראיתי כמראה אש. כאן ראיה ממש. אמר הקדוש ברוך הוא: מי שיכנס במראה זה, ויהיה בתפלתו לבו למעלה לשם יהו"ה, ועיניו למטה בשם של אדנ"י, תכניסוהו בהיכל הזה כמו המלאכים, וגביהן - למעלה, ויראה להם - למטה, כנגד השכינה שהיא יראת יהו"ה.

ובראיה ושמיעה וריח ודבור שורה שם יהו"ה. בעשיה, במשוש, שמוש, הלוח, שורה שם אדנ"י. וזו ראיה של אור ונר (של התורה), שנאמר בה (משלי ו) ותורה אור. ריח הקרבנות, שהם

תְּפִלוֹת, דְּבוּר – בְּתוֹרָה, דְּבוּר בְּתַפְּלָה. וְעִשְׂיָה שֶׁל
מְצוּהָ, וְשִׁמוּשׁ שֶׁלָּהּ, וּמִשׁוּשׁ שֶׁלָּהּ, וְהַלּוּף שֶׁלָּהּ.
וְרֵאִיָּה וְשִׁמְיָעָה שְׂאִין שָׁם תּוֹרָה וּמְצוּהָ, הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְשָׁכֵינְתוּ אֵינָה שׁוֹרָה שָׁם. שֶׁהַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שׁוֹרָה בְּרֵאִיָּה, וְכֵן הַשְּׁכִינָה, שֶׁהַתּוֹרָה
– וְתוֹרָה אוֹר, וְהַשְּׁכִינָה הִיא רֵאִיָּה שְׁלוֹ, (במדבר יב)
ה' בְּמִרְאָה אֱלֹו אֶתְדוּע (הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא – בְּמִרְאָה אֱלֹו
אֶתְדוּע – שְׁכִינְתוֹ).

בְּמִחְשָׁבָה מְבַפְּנִים בִּינָה – בֶּן י"ה. יִשְׂרָאֵל עָלָה
בְּמִחְשָׁבָה. הִרְהוּר חֲכָמָה, לְחֲכָם
בְּרָמִז. חֲכָמָה עָלָה בְּמִחְשָׁבָה, שֶׁהוּא בִּינָה.
מִחְשָׁבָה וְהִרְהוּר הַכֹּל אֶחָד. הַחֲכָמָה לֹא נוֹדְעַת
אֶלָּא בְּבִינָה, וְהַבִּינָה בְּלֵב. וּמִשׁוּם זֶה הַמִּחְשָׁבָה
בְּלֵב, הִרְהוּר בְּלֵב.

וְכֵן הַתּוֹרָה – סֵפֶר תּוֹרָה, מְצוּהָ לְשִׁמְעַ. וְכֵן
בַּחֲטָם, רִיחַ נִיחַח לָהּ. הַשְּׁכִינָה הִיא קָרְבָן
שְׁלוֹ, עוֹלָה שְׁלוֹ, וְהַתְּפִלָּה הִיא כְּמוֹ קָרְבָן, וְעוֹלָה
כְּרִיחַ נִיחַח אֶצְלוֹ וּמִתְקַרְבֵּת אֶצְלוֹ בְּתַפְּלָה. וְכֵן
בְּדְבוּר – (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דְבַרִי כְּאִשׁ נְאֻם ה'. אוֹת
ה' – שְׁכִינָה, דְּבוּר שְׁלוֹ.

כְּמוֹ שֶׁהַשְּׁכִינָה הִיא מִרְאָה שְׁלוֹ, שְׁמִיעָה שְׁלוֹ,
רִיחַ נִיחַח שְׁלוֹ, דְּבוּר שְׁלוֹ, בְּרֵאֵשׁ – כֶּף

הוא בְּיָדַיִם עֲשִׂית מְצוּה שְׁלוֹ, בְּגוֹף כְּרִיעָה שְׁלוֹ. בְּתַפְלָה זְקִיפָה שְׁלוֹ, בְּתַפְלָה עֲמִידָה שְׁלוֹ (שהיא מזל שלו), שְׁהִיא שְׁעוֹמֶדֶת לְפָנָיו בְּכָל מְקוֹם וְכוּרַעַת לְגַבְיוֹ וְנוֹפֶלֶת לְרַגְלָיו בְּנִפְּלִית אַפִּים לְשָׂאֵל מִמֶּנּוּ רַחֲמִים עַל בְּנֵיהָ. הִיא עֲנוּה לְגַבְיוֹ, וַיֵּשׁ לָהּ בַּשֵּׁת פָּנִים מִמֶּנּוּ.

וְלֹא כִּמוֹ שִׁפְחָה רָעָה, לִילִית, חֲצוּפָה בְּלֵי עֲנוּה, אֵין לָהּ בַּשֵּׁת פָּנִים, אָמֵם שֶׁל הָעָרֵב רַב, וּמְשׁוֹם זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה, (משלי יב) אִשֶׁת חֵיל עֲטָרַת בְּעָלָהּ וּכְרָקֵב בְּעֲצָמוֹתָיו מִבִּישָׁה. שְׁהַשְׁכִּינָה הִיא מַלְכָּה. הַשִּׁפְחָה שְׁלָה לִילִית, אֵין לָהּ עֲנוּה וְלֹא בַּשֵּׁת פָּנִים מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכֹף בְּנֵיהָ עָרֵב רַב. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד לְהַעֲבִיר אוֹתָהּ וְאֵת בְּנֵיהָ מִהָעוֹלָם, שְׁמִמְזִרִים הֵם מִבְּנֵי ט' מְדוֹת – אֲסַנְתִּית מִשְׁגַּח"ת (ראשי תבות: אָנוּס"ה, שְׁנוּאָ"ה, נְדוּי, תְּמוּרָה, מוֹרְדַת, שְׁכוּרָה, גְּרוּשַׁת הַלֵּב, חֲצוּפָה, תַּעֲרֹכַת), מִמְזִרִים מְדַרְבָּנָן. וְכֵן שְׁכִינָה הִיא שְׁמוּשׁ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵיחֻוד שְׁלוֹ עַל יְדֵי הַצְּדִיק חַי הָעוֹלָמִים. וְהִיא הַהֲלִיכָה שְׁלוֹ, (תהלים פה) צֶדֶק לְפָנָיו יְהִלֵּךְ, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. (בראשית כד) וַיְהִי הוּא טָרָם כְּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רַבָּקָה יִצְאָת, רָצָה לְקַרְאָתוֹ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. בְּרֵאִיָּה, בְּשִׁמְיעָה, בְּרִיחַ, בְּדַבּוּר, בְּעֲשִׂיָּה, בְּגוֹף,

בְּשֵׁמוֹשׁ, בְּהִלּוּף, בְּכָל אֲבָר הִיא מְצוּה לְשִׁמֵּשׁ
אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ.

וּבְנִיָּהּ, כֶּךָ הֵם בְּצוּרְתָהּ; בְּנֵי עֲנוּהָ, בְּנֵי בִשְׁת
פְּנִים. כָּלֶם כְּמוֹ הַמְדוֹת שְׁלֵה. וּמְשׁוֹם
זֶה צְוָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשֶּׁה, (שְׁמוֹת יח) וְאַתָּה
תְּחַזֶּה מִכָּל הָעַם אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאֵי אֱלֹהִים אֲנָשֵׁי
אֲמַת שְׁנֵאֵי בָצַע. אֲנָשֵׁי חֵיל – מְצַד יָמִין שֶׁל
אֲבָרָהֶם, שְׁשֵׁם רְאִיָּה שֶׁל הַתּוֹרָה, (דְּבָרִים לג) מִיָּמִינוֹ
אֵשׁ דָּת לָמוֹ. יִרְאֵי אֱלֹהִים – מְצַד שֶׁל יִצְחָק, שְׁשֵׁם
שְׁמִיעָה, שְׁאֵמֵר חֲבִקוּק הַנְּבִיא, (חֲבִקוּק ג) ה' שְׁמַעְתִּי
שְׁמַעְךָ יִרְאֵתִי. אֲנָשֵׁי אֲמַת – מְצַד שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁשֵׁם
רִיחַ נִיחַח לֵה', בַּחֲטָם. שְׁנֵאֵי בָצַע – מְצַד שֶׁל
הַדְּבוּר, רְגַל רְבִיעִית שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁהַתְּחִבָּר
בְּאֲבוֹת. שְׁלֵשׁ חֵיוֹת הֵן: אֲרִיָּה שׁוֹר נֶשֶׁר, בְּרִאִיָּה
שְׁמִיעָה רִיח. אָדָם – בְּדְבוּר.

וְשִׁמְתָ עֲלֵהֶם שְׂרֵי אֲלָפִים – מְצַד הָאוֹת א'. וְשְׂרֵי
מֵאוֹת – מְצַד הָאוֹת ד', אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה
שְׁנֵשְׁתַּעֲבְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם (בְּעֲנִיּוֹת שֶׁל תּוֹרָה). שְׂרֵי
חֲמִשִּׁים – אוֹת נ'. וְשְׂרֵי עֶשְׂרֵת – אוֹת י'.

יִשְׂרָאֵל – בְּאֵלוֹ הַמְדוֹת נְכָרִים, שֶׁהֵם בְּנֵים שֶׁל
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִיתוֹ לִהְיוֹת בְּהֵם

אנשי חיל, כגון אשת חיל עטרת בעלה, בעלי חסד. יראי אלהים. אנשי אמת, ולא אנשי שקר, שבני (צפניה ג) ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפיהם לשון תרמית. ושנאי בצע – כאדם השמח בחלקו. ולא כערב רב בני השפחה הרעה, שהם כנחש שכל הארץ לפניו. זהו שכתוב (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו, ומפחד לשבע מהעפר, שמפחד שיחסר לו. וכך בעלי בצע, שלא שבעים מכל ממון שבעולם.

ומשום זה פרשה בעלי המשנה, לא המדרש הוא העקר אלא המעשה. משום שהקדוש ברוך הוא הוא סתום בסתרי התורה, במה מתגלה? במצוות, שהיא שכינה, שהיא צורתו. כמו שהוא ענו – שכינתו ענוה. הוא חסיד – והיא חסידה. הוא גבור – והיא גברת על כל אמות העולם. שהוא אמת – והיא אמונה. הוא נביא – והיא נביאה. הוא צדיק – והיא צדקת. הוא מלך – והיא מלכות. הוא חכם – והיא חכמה. הוא מבין – והיא התבונה שלו. הוא פתח – והיא עטרה שלו, עטרת תפארת. ומשום זה פרשוהו חכמים, כל מי שאין תוכו כברו אל יכנס לבית המדרש. כדמות הקדוש ברוך הוא, שהוא

תּוֹכוֹ, וְהִשְׁכִּינָהּ הִיא בְּרוּ. הוּא תּוֹכוֹ מִבְּפָנִים –
 וְהִיא בְּרוּ מִבְּחוּץ. וְלֹא מִשְׁתַּנִּית הִיא שְׁבַחוֹץ
 מֵאוֹתוֹ שְׁבַפְנִים לְהִיּוֹת יְדוּעַ שְׁהִיא אֲצִילוֹתוֹ, וְאִין
 פְּרוּד שֵׁם כָּלֵל, (שמות כה) שְׁמִבִּית וּמְחוּץ תִּצְפְּנוּ.
 וּמִשׁוּם שֶׁהוּא יְהוָה, סְתוּם מִבְּפָנִים, וְלֹא נִקְרָא
 אֶלָּא בִשְׁכִינָתוֹ, אֲדָנִי. וּמִשׁוּם זֶה אָמְרוּ
 חֲכָמִים, לֹא כִשְׂאֵנִי נִכְתָּב אֲנִי נִקְרָא. בְּעוֹלָם הַזֶּה
 נִכְתָּב אֲנִי בִיהוֹ"ה, וְנִקְרָא אֲנִי בְּאֲדָנִי. אֲבָל
 בְּעוֹלָם הַבָּא נִכְתָּב בִּיהוֹ"ה, וְנִקְרָא בִּיהוֹ"ה,
 לְהִיּוֹת רַחֲמִים מְכֹל צַד. וּמִשׁוּם זֶה צָוָה הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת: מִי שְׁלֹא יִהְיֶה תּוֹכוֹ
 כְּבָרוּ בְּכָל אֵיבָרִים פְּנִימִיִּים וְחִיצוֹנִיִּים – לֹא יִכָּנֵס
 בְּהִיכָל זֶה. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר הַפְּסוּק, (דברים לב) הַצּוֹר
 תָּמִים פָּעֵלוּ. (דברים יח) תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ.
 הַתִּקּוּן הַשְּׁבִיעִי – (יחזקאל א) כְּמַרְאֵה הַקִּשְׁת׃ אֲשֶׁר
 יִהְיֶה בְּעֵנָן בְּיוֹם הַגֶּשֶׁם. אָמְרוּ חֲכָמִים,
 מִן וְאֵרָא עַד כְּמַרְאֵה הַקִּשְׁת׃ הֵן הֵן מַעֲשֵׂה
 הַמְּרַכְּבָה. וְאָמְרוּ חֲכָמִים, כְּשֶׁהִיא רַבִּי עֲקִיבָא
 דּוֹרֵשׁ בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה, יְרֵדָה אֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם
 וְסַבְּבָהּ הָאֵילָנוֹת, וְהָיוּ מִתְקַבְּצִים מְלֹאֲכֵי הַשָּׁרֵת
 כְּבִשְׂמַחַת חֲתָן וְכֵלָה, בְּגִלְלֵי שְׂאִין יְחוּד וְקִשּׁוֹר
 וּמְרַכְּבָה לְשֵׁם יְהוֹ"ה בְּאֲדָנִי אֶלָּא עַל יְדֵי הַצְּדִיק.

שְׁהוּא קָשֶׁת, שְׁהִיא (שְׁבוּ) מְרַכְבָּה שְׁלֵמָה שְׁלֵמָעְלָה
 – יֵאֱהָדוּנָה"י.

סדר הלימוד ליום כד אייר (יום 231 בשנה)

שְׁבִינָה היא מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וּבְאֲרוּהוּ, אֵין
 דוֹרְשִׁין בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית בְּשָׁנִים.
 מְשׁוּם שְׁעַנְפֵי הָאֵילָן הֵם פְּרוּדִים מְלֵמְעָלָה בְּכַנְפֵי
 הַחַיּוֹת – יְהוּ"ה לְיָמִין, אֲדָנָ"י לְשְׂמָאל. חָתָן
 לְיָמִין, כְּלָה לְשְׂמָאל. כַּאֲשֶׁר מְבִיאִים אוֹתָהּ
 לְחַפָּה, בְּכֶמֶה מִיָּנִי נְגוּנִים צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְעוֹרֵר
 אוֹתָם לְמַטָּה, בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, בְּכֹל מִיָּנִי נְגוּן,
 בְּתַפְלָה הֵנָּה הֵם בָּאִים לְחַפָּה.

וְצְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לָתֵת קְדוּשִׁין לְכָלָה מִהַחֲתָן
 בְּקִשְׁרֵית תְּפִלָּה שֶׁל יָד, לְהִיּוֹתָהּ
 קְשׁוּרָה לוֹ, וּלְעֵטֵר אוֹתָם בְּתַפְלִין שֶׁל רֹאשׁ,
 שְׁהִיא פָּאָר. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (יחזקאל כד) פֶּאֶרְךָ חֲבוּשׁ
 עֲלֶיךָ. וְשֵׁלֶשׁ כְּרִיכוֹת שֶׁל רְצוּעָה כְּנֶגֶד שֵׁלֶשׁ
 קְדָשׁוֹת, שֶׁהֵן קְדוּשׁ קְדוּשׁ קְדוּשׁ, (רְצוּעָה) קְדָשָׁה
 לָךְ יִשְׁלָשׁוּ. וְצְרִיךְ לְבָרֵךְ אוֹתָן בְּשֶׁבַע בְּרָכוֹת,
 שֶׁהֵן שְׁבַע בְּרָכוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע – בְּשַׁחַר
 שְׁתֵּים לְפָנֶיהָ וְאַחַת לְאַחֲרֶיהָ, וּבְעֶרְבׁ שְׁתֵּים
 לְפָנֶיהָ וְשְׁתֵּים לְאַחֲרֶיהָ.

וְכִלָּה בְּחֶפֶז, שְׁהִיא בְּצוּרַת כְּנָפֵי מְצוּה,
 בְּצִיצִיּוֹת מְזֻהָבוֹת, וּתְכַלֵּת וְלִבָּן, כְּסֵא
 דִּין וְכֵסֵא רַחֲמִים, כְּלוּל זֶה בְּזֶה. וְכַמָּה קְשָׁרִים
 וְחֲלִיּוֹת סְבִיבָה, בְּכַמָּה מְרַגְלִיּוֹת וְאַבְנִים יְקָרוֹת
 מְלֵאוֹת סְגֻלוֹת, סוּבָבִים אֲצֻלוֹ כְּדַמוֹת פְּעֻמוֹנִים
 וְרַמוֹנִים שֶׁל לְבוּשֵׁי הַמֶּלֶךְ וְהַמְּלָכָה, שֶׁהֵם
 אַרְבַּעַה בְּגָדֵי לְבָן וְאַרְבַּעַה בְּגָדֵי זָהָב, מְצַד שֶׁל
 שְׁנֵי שְׁמוֹת – יְהוָה אֲדֹנָי. כְּשָׁמוֹ כֵּן כְּסֵאוֹ, כֵּן
 חֲפָתוֹ, כֵּן לְבוּשׁוֹ. רָשׁוּם שָׁמוֹ בְּכָל כְּאֶשֶׁר רוֹצֶה
 לְעֲלוֹת בְּהִיכָל לְהִיּוֹת שָׁם חָתָן בְּכֻלְתּוֹ בְּחַי
 בְּרֻכּוֹת הַתְּפִלָּה, שְׁהִיא (בְּהִיכָל לְהַתְיַחַד שָׁם בַּתְּפִלָּה בְּחַי
 בְּרֻכּוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁהוּא) כְּמֵרָאָה הַקְּשָׁת.

אֵינן דוֹרְשִׁין בְּמֵרְכָבָה בְּיַחֲד, מְשׁוּם שֶׁהַדּוֹרֵשׁ –
 יַחֲד עִמוֹ, וְהָרִי הֵם שְׁנַיִם בְּדֶרֶשָׁה. וְלֹא
 צָרִיךְ לְהַשְׁמִיעַ קוֹל בְּתַפְלָתוֹ, אֲלֵא (שְׁמוּאֵל-א א) רַק
 שִׁפְתֵיהָ נְעוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע. וּבְסוּד זֶה (בַּמְדַּבֵּר ג)
 וְהָזֵר הַקָּרֵב יוֹמֵת. וְכֵן בְּאַצִּילוֹת (בַּתְּפִלָּה) כָּל אֶחָד
 מִתְּפִלָּל בְּחֶשְׁאֵי, שֶׁלֹּא תִשְׁמַע תְּפִלָּתוֹ לְגַבֵּי חֲבֵרוֹ.
 כְּמוֹ מִי שֶׁדוֹרֵשׁ לְחֲבֵרוֹ, וַיִּשְׁתַּיֵּק הַדְּבוּר לְחֲבֵרוֹ,
 לֹא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כֵּן אֲלֵא לְדַבֵּר בְּחֶשְׁאֵי, שֶׁלֹּא
 יִשְׁמַע חֲבֵרוֹ. וּמְשׁוּם זֶה פְּרָשׁוּהוּ חֲכָמִים, כָּל
 הַמְּשַׁמֵּעַ קוֹלוֹ בְּתַפְלָתוֹ הָרִי זֶה מְקַטְנֵי אַמְנָה.

וּמִשׁוּם זֶה חֵיוֹת אֵשׁ לְמַעְלָה, מְדַבְּרוֹת כְּעַנְפֵי
הָאֵילָן, שֶׁהֵיוּ מְתַקְבְּצוֹת שָׁם כְּמוֹ
בְּשִׁמְחַת חֶתֶן וְכֵלָה. בְּאִיזָה מְקוֹם? בְּקִרְיַת שְׁמַע,
שָׁשׁ וְאַשְׁמַע אֶת קוֹל כְּנַפְיָהֶם, שֶׁהֵם ס"ד לְאַרְבַּע
כְּנַפִּים, אַרְבַּע פְּעָמִים ס"ד עוֹלָיִם רנ"ו. וְזֶהוּ (ירמיה
לא) רְנוּ לִיעֶקֶב שִׁמְחָה. מָתִי? לְאַחַר שְׁנוּטֵל נִקְמָה
מִשׁוֹנְאָיו וַיִּשְׂרֹף הָאֱלִילִים שְׁלָהֶם. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
(משלי יא) וּבִאֲבֹד רְשָׁעִים רְנָה. שֶׁהוּא הֵנָּה (מ' שְׁנַיִם)
לְהַשְׁלִים ע"ב ע"ב ע"ב. וּתְלוּיִים ס"ד.

וּתְלוּיִים ס"ד מְשֻׁמְנָה א"ז. וְכַף ס"ד מְשֻׁמְנָה
א"ז לְאַרְבַּעַת צְדָדִים – רנ"ו. וְכֹאֲשֶׁר
מְגִיעַ לְל"ב, שֶׁהֵם א"ז א"ז א"ז א"ז, שֶׁהֵם ח' ח'
ח' ח', מִתְחַבְּרֵת אוֹת י' לְכָל צַד, לְהֵיוֹת ח"י
יְהו"ה, בְּח"י בְּרֻכּוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה שִׁישׁ בְּהֵן ח"י
פְּעָמִים יְהו"ה, שְׁעוֹלָיִם ע"ב. בְּזִמְן הַהוּא
שֶׁמִּתְחַבֵּר יְהו"ה בְּאֲדָנָי עַל יְדֵי ח"י הָעוֹלָמִים
יֵאֱהָדוּנָהּ, מִיַּד חֵיוֹת שֶׁל אֵשׁ שׁוֹתְקוֹת. מֶה כְּתוֹב
בְּהֵן? (יחזקאל א) בְּעַמָּדִים תִּרְפִּינָה כְּנַפְיָהֶן. בְּעַמִּידָתָם
שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוֹת (בַּתְּפִלָּה), תִּרְפִּינָה כְּנַפְיָהֶן, כְּדֵי
שֶׁלֹּא יוֹדְעוּ עַד הַשָּׁעָה הַזֶּה.

וְזֶה הוּא רַק שְׁפָתֶיהָ נְעוֹת. שֶׁהֵן כְּנַפֵי הַחֵיוֹת,
וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע. וּמֶה שֶׁהִיא חֲשֵׁמֶל, חֵיוֹת

אֲשׁ מְדַבְּרוֹת, הֵן עֲתָה שׁוֹתְקוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה תִּקְנוּ
 תְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ, וְכֵן מַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה בְּלַחֲשׁ, לְדַבֵּר
 שֵׁם בְּלַחֲשׁ בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ. שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת תִּקְנוּ,
 וּבְכֻלָּן ח"י יְהו"ה, שֶׁהֵן ע"ב אוֹתִיּוֹת, בְּכָל תְּפִלָּה
 בְּשִׁמוּנָה עֲשֶׂרָה בְּרָכוֹת, שֶׁהֵן רי"ו, וּכְלוּלוֹת
 בְּחֶסֶד, בְּע"ב, וְעַם ל"ב נְתִיבוֹת, וְהָרִי הֵן ר"נ
 חֶסֶד שְׁתֵּים שְׁכָלוּלוֹת בְּעִמּוּד הָאֲמֻצָּעִי.

וּמִדֵּה קָרְבָּנוֹת נִשְׁמַע עַל הַתְּפִלָּה, וּמִהַתְּפִלָּה –
 לְקָרְבָּן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם, (יחזקאל

א) וְאִשְׁמַע אֶת קוֹל כְּנִפְיָהֶם. כֶּף בְּכָרוּבִים, (במדבר ז)
 וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדַּבֵּר אֱלֹוֹ. כְּמוֹ הַכָּבֵשׁ
 שְׁעוֹלִים וַיּוֹרְדִים בּוֹ קָרְבָּנוֹת וְעוֹלוֹת – כֶּף
 בַּתְּפִלָּה, מְלֶאכִים עוֹלִים שְׁנַיִם וַיּוֹרְדִים שְׁנַיִם.
 וְכִמוֹ סִינִי, שָׁבוּ מִשָּׂה וְאֶהְרֹן עוֹלִים וַיּוֹרְדִים,
 עוֹלִים שְׁנַיִם וַיּוֹרְדִים שְׁנַיִם. וּבְמִצְוָה זֹו נִרְמְזוּ כָּל
 מִצְוֹת הַתּוֹרָה.

וְכֶף כַּאֲשֶׁר הָיָה פּוֹתַח רַבִּי עֲקִיבָא בְּמַעֲשֵׂה
 מְרַכְּבָה, פִּיּו הָיָה סִינִי, וְקוֹלוֹ הָיָה סֶלֶם,
 שָׁבוּ מְלֶאכִים עוֹלִים וַיּוֹרְדִים. בְּכָל דְּבוּר וְדְבוּר
 שָׁלוֹ הָיָה רוֹכֵב עָלָיו מְלֶאכֶךְ מְטֻטְרוּ"ן. הוּא רֵכֵב
 לְשִׁכְנָה שְׁכָלוּלָה בּוֹ סְפִירוֹת, עִמּוּד הָאֲמֻצָּעִי,
 שֶׁהוּא שֵׁם יו"ד ה"א וְא"ו ה"א מְבַפְּנִים.

וְהַשְׂכִּינָה שְׂכָלוּלָה מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, מִבְּחוּץ.
 וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנָתוֹ הֵם רֶכֶב וּמִרְכָּבָה.
 (עלות העלות) הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי הוּא רֶכֶב לְעֵלֶת
 הָעֵלֹת. וְהַשְׂכִּינָה הִיא רֶכֶב לְעֲמוּד הָאֲמָצְעִי.
 וְעֵלֶת הָעֵלֹת הוּא הַמֵּיחַד לְכָל, וּמְסֻדֵר לְכָל,
 וּמְאִיר בְּכָל. אֹרֹךְ עוֹבֵר בְּנִשְׁמָה וּבְגוֹף וּבְלְבוֹשׁ,
 וְאֵין בּוֹ שְׁנוּי וְשִׁתְּפוּת וְחִשְׁבוֹן וְתִמּוּנָה וְדַמְיוֹן
 מִכָּל הַמִּרְכָּבוֹת וּמִרְאָה וְדַמְיוֹן שֶׁנִּרְאָה בְּעֵין
 הַשֶּׁכֶל. מְדַרְגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת וְתַחְתּוֹנוֹת הֵן רֶכֶב
 וּמִרְכָּבָה אֲצֵלוֹ, וְעֲלָיו אֵין מִי שְׂרוּכֵב.

קִשְׁת - סִימָן תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה. וְהֵם סִימָן
 הַמִּרְכָּבָה שֶׁל הָאֲבוֹת. תְּקִיעָה - שֶׁל
 אֲבָרָהִם. שְׁבָרִים - שֶׁל יִצְחָק. תְּרוּעָה - שֶׁל יַעֲקֹב,
 שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (במדבר כג) וְתִרְוַעַת מֶלֶךְ בּוֹ. וְשִׁלְשָׁה
 צְבָעִים נִרְאִים בּוֹ, לְבָן אָדָם וְיָרֹק. וּמִצַּד הַגְּבוּרָה
 נִקְרָא (שמואל-א ב) קִשְׁת גְּבָרִים חֲתִים. וּמִצַּד הַיְמִין
 - (יחזקאל א) כְּמִרְאָה הַקִּשְׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעַנְן בְּיוֹם
 הַגֹּשֶׁם. כְּאֲשֶׁר נִרְאָה בְּיוֹם הַגֹּשֶׁם - מִרְאָה רַחֲמִים.
 וְכֵאֲשֶׁר נִרְאָה בְּלִי מָטָר - מִרְאָה דִּין. וְכֵאֲשֶׁר
 מְעַרְב בֵּין גֹּשֶׁם וְשֶׁמֶשׁ - מִרְאָה דִּין וְרַחֲמִים
 כְּלוּלִים. וְזוֹהֵי אוֹת שׁ' מִשְׁדֵּי, שְׁלֹשָׁה עֲנָפֵי
 הָאֲבוֹת, שֶׁהֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה. שְׁלֹשָׁה

שמות כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה עֲנָפֵי הָאָבוֹת, וּבָהֶם י"ד
אוֹתוֹת, בְּחֻשְׁבוֹן אוֹתוֹת ד"י מִשְׁדֵּי. וּמִלְבוּשׁ
שֵׁם שְׁדֵי הוּא מְטַטְרוֹן, שְׁכַף עוֹלָה בְּחֻשְׁבוֹן שְׁדֵי.

(ע"כ רעיא מהימנא).

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יֹאמֵר לָנוּ הָרַב, (מאלו) דְּבָרִים
עֲלִיוֹנִים שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה. פֶּתַח רַבִּי
שְׁמֵעוֹן וְאָמַר, (מלכים-ב ד) וַיְהִי הַיּוֹם. בְּכָל מְקוֹם
שְׁכָתוֹב וַיְהִי - הוּא צֶעַר. וַיְהִי בִימֵי - צֶעַר וְדָאֵי.
וַיְהִי הַיּוֹם - יוֹם שֵׁשׁ בּוֹ צֶעַר, וְזֶהוּ רֵאשׁ הַשָּׁנָה,
יוֹם שֵׁשׁ בּוֹ דִין קָשָׁה עַל הָעוֹלָם. וַיְהִי הַיּוֹם
וַיַּעֲבֹר אֱלִישֶׁע אֶל שׁוֹנִים - יוֹם שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה
הָיָה. וּבְכָל מְקוֹם וַיְהִי הַיּוֹם - זֶה רֵאשׁ הַשָּׁנָה.
(איוב א) וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֵאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים - יוֹם רֵאשׁ
הַשָּׁנָה הָיָה.

בְּכָל פַּעַם שְׁנֵי יָמִים הֵם. מָה הַטַּעַם? כִּדֵּי שְׁיִהְיָה
יִצְחָק כָּלוּל מִדִּין וּרְחֻמִּים, שְׁנֵי יָמִים וְלֹא
אַחַד. שָׂאם יִמָּצֵא יְחִידִי, יִחְרִיב הָעוֹלָם. וְעַל זֶה
כָּתוּב שְׁתֵּי פַעְמִים וַיְהִי הַיּוֹם וַיְהִי הַיּוֹם.

וַיָּבֵאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים - אֵלֹהֵי בֵּית דִּין הַגָּדוֹל. בְּנֵי
הָאֱלֹהִים - וְדָאֵי בְנֵי שֶׁל הַמַּלְאָךְ קְרָבִים
אֵלָיו. וְהֵם שְׁבַעִים מְמַנִּים שְׁסוּכְבִּים תָּמִיד אֶת

הַמְלִיךְ, וְהֵם חוֹתְכִים דִּין עַל הָעוֹלָם. לְהִתִּיצֵב עַל ה', וְכִי מֵעַל ה' עוֹמְדִים? אֲלֵא בְּשַׁעָה שְׁאֵלוּ עוֹמְדִים בְּדִין, דִּין הָרֵאשׁוֹן שְׁהַכֵּל בּוֹ מֵהוּ? מִי שְׁלֵא מְכַבֵּד לְשֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׁלֵא מְכַבֵּד לְתוֹרָה וְלַעֲבָדָיו. אַף כֶּף - מִי הוּא שְׁלֵא חוֹשֵׁשׁ עַל כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁלֵא יִתְחַלֵּל בְּאַרְץ. מִי הוּא שְׁלֵא חוֹשֵׁשׁ לְכְבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִי הוּא שְׁלֵא נוֹתֵן כְּבוֹד לְשֵׁם זֶה. וַיְבוֹא גַם הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם, גַּם - לְרַבּוֹת אוֹתָהּ הַנִּקְבָּה שְׁלוֹ. אַף כֶּף לְהִתִּיצֵב עַל ה', שֶׁהוּא חוֹשֵׁשׁ גַּם לְכְבוֹדוֹ שֶׁל שֵׁם זֶה.

כָּאן נַחֲלִקוּ עֲמוּדֵי עוֹלָם הָרֵאשׁוֹנִים. אֶחָד אָמַר, אִיּוֹב מִחֲסִידֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם הָיָה. וְאֶחָד אָמַר, מִחֲסִידֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה. וְלָקָה לְכַפֵּר עַל הָעוֹלָם. שְׁהֵרִי יוֹם אֶחָד מְצָאוּ רַב הַמְּנוּנָא לְאֵלֶיהוּ. אָמַר לוֹ, וְדַאי לְמַדְנּוּ שְׂיֵשׁ צְדִיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ. אָמַר, צְדִיק - כָּל שְׂמַמְעָטִין לוֹ חוֹבוֹתָיו, נוֹתְנִים לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה חוֹבוֹ, וְעַל כֵּן צְדִיק וְרַע לוֹ. וְכָל שְׂמַרְבִּים עוֹנוֹתָיו וּמְמַעְטִים זְכוּיֹתָיו, נוֹתְנִים לוֹ שְׂכָרוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה - רָשָׁע וְטוֹב לוֹ. אָמַר לוֹ, דִּינִיו שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם עֲתִיקִים (עֲמֻקִּים), אֲבָל בְּשַׁעָה שְׁרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

לְכַפֵּר חוֹבוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, מְלָקָה בְּזָרוּעַ שְׁלֵהֶם
 וּמְרַפָּא לְכֻלָּם. מָשַׁל לְרוּפָא שֶׁהִלְקָה לְזָרוּעַ
 לְהַצִּיל כָּל הָאֵיבָרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נג) וְהוּא
 מַחֲלֵל מִפְּשָׁעֵנוּ וְגו'.

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה,
 שְׁעוֹמְדִים שְׁבָעִים כִּסְאוֹת לְדוֹן דִּין
 הָעוֹלָם, כִּמָּה הֵם בְּעָלֵי מַגְנִיִּם, קְטַגּוֹרִים,
 שְׁעוֹמְדִים לְמַעְלָה. אֱלוֹ מִיִּמֵינִים לְזִכּוֹת, וְאֱלוֹ
 מִשְׁמְאֵלִים לְחֻבָּה לְהַזְכִּיר חוֹבוֹת הָעוֹלָם, חוֹבוֹת
 שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְעַל זֶה צָרִיךְ הָאָדָם לְפָרֵשׁ
 חוֹבוֹתָיו, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּמוֹ שֶׁהוּא. מְשׁוּם שֶׁמִּי
 שֶׁמְפָרֵשׁ חֲטָאוֹ, לֹא נִמְסַר דִּינּוֹ אֶלֶּא בְיַד הַמֶּלֶךְ,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִבְדּוֹ. וּמִי שֶׁדָּן אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא – הוּא לְטוֹב. וְעַל זֶה בִּקֵּשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ
 (וְאָמַר), (תהלים מג) שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים. אֲתָהּ, וְלֹא אַחֵר.
 וְכֵן שְׁלֵמָה אָמַר, (מלכים-א ח) לְעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט עִבְדּוֹ.
 הוּא, וְלֹא אַחֵר. וְכָל בֵּית דִּין מְתַרְחָקִים מִמֶּנּוּ.
 וְעַל זֶה צָרִיךְ לָנוּ לְפָרֵשׁ הָעֲבֵרוֹת שֶׁל כָּל אֵיבָר
 וְאֵיבָר, וְכָל מָה שֶׁעוֹשֶׂה בְּפָרֵט. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב
 (תהלים לב) חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְגו'. וּלְבִסוּף – וְאֲתָהּ
 נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סְלָה. מִנֵּיִן לָנוּ? מִמַּשָּׁה,
 שֶׁכָּתוּב (שמות לב) אֲנִי חֲטָא הָעָם הַזֶּה וְגו'.

בְּיִשְׂרָאֵל כָּתוּב, (שמואל-א יב) חָטְאוּנוּ כִּי עֲזַבְנוּ אֶת
ה'. שְׁאֵם תֹּאמַר זֶה בְּיַחֲדִיד, אָבֵל בְּצַבּוּר לֹא – הֲרִי
כָּתוּב פְּסוּק זֶה. וְאִם תֹּאמַר זֶה בְּצַבּוּר, אָבֵל
שְׁלִיחַ שְׁלָהֶם לֹא – הֲרִי כָּתוּב (שמות לב) וַיָּשָׁב מֹשֶׁה
אֶל ה' וְגו'. וְכָתוּב (שם) וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם וְגו'. מַה
הַטַּעַם? מִי שֶׁמְפָרֵשׁ חוּבוֹתָיו, בֵּית דִּין מְתַרְחֵקִים
מִמֶּנּוּ, מִשּׁוּם שֶׁבֶן אָדָם קָרוֹב לְעַצְמוֹ וְלֹא נִדוּן
עַל פִּיו.

וְעוֹד, לֹא עוֹזֵב לְמַקְטָרֵג לְלַמֵּד עָלָיו חוֹב וּמוֹם.
שֶׁבֶן אָדָם יִקְדִים וַיֹּאמֶר, וְלֹא יִתֵּן מְקוֹם
לְאַחַר לֹוֹמֵר, וְאִז הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (משלי כח) וּמוֹדָה וְעוֹזֵב יְרוּחָם.

בַּיּוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה מְתַקְנִים בֵּית דִּין כִּסָּא לְמִלְךָ
לְדוֹן אֶת כָּל הָעוֹלָם, וַיִּשְׂרָאֵל נִכְנָסִים
בְּרֵאשׁוֹנָה בְּדִין לְפָנָיו, שְׂיָרְבוּ הֶרְחָמִים. (לפני שִׁירָבָה
הַרְגוֹ). לְמַדְנֹו, וּמִשְׁפֵּט עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ.
יוֹם בְּיוֹמוֹ מַה הוּא? אֵלָּא אֵלֹו שְׁנֵי יָמִים שֶׁל רֵאשׁ
הַשָּׁנָה. מִדּוּעַ שְׁנֵי יָמִים? מִשּׁוּם שֶׁהֵם שְׁנֵי בְּתֵי דִין
שֶׁמְתַחַבְרִים כְּאַחַד. דִּין עֲלִיוֹן, שֶׁהוּא קָשָׁה, בְּדִין
תַּחְתּוֹן, שֶׁהוּא רַפָּה, וּשְׁנֵיהֶם נִמְצְאִים.

וְעַל זֶה לֹא יוֹדְעִים אֵלֹו הַבְּבָלִים סוּד שֶׁל הַיְבֻבָה
וְהִילָלָה, וְלֹא יוֹדְעִים שֶׁשְׁנֵיהֶם צְרִיכִים,

יִלְלָה שֶׁהוּא דִין תְּקִיף. שְׁלֹשָׁה שְׁבָרִים שֶׁהוּא דִין רָפָה, גְּנִיחוֹת שְׁגוֹנָח בְּרַפְיוֹן. הֵם לֹא יוֹדְעִים, וְעוֹשִׂים שְׁנִיָּהֶם. וְאָנוּ יוֹדְעִים וְעוֹשִׂים שְׁנִיָּהֶם. (ועל זה סוד הַיְבֻבָה וְהַיְלָלָה, וְשְׁנִיָּהֶם צְרִיכִים. אֵלּוּ הַכְּבָלִים אֵינָם יוֹדְעִים, וְעוֹשִׂים שְׁנִיָּהֶם.) וְהַכֹּל יוֹצֵא לְדֶרֶךְ אֱמֶת.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חֲגֹנוּ. תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר, מֵהוּ בַחֲדָשׁ? זֶה בֵּית דִּין רָפָה, שֶׁנִּקְרָא חֲדָשׁ. בַּכֶּסֶה – (כֶּסֶף שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, כֶּסֶף שֶׁל אוֹת ה', זֶה פֶּחַד יִצְחָק שֶׁהוּא כֶּסֶף לְמַלְאָךְ הָעֲלִיּוֹן. עוֹד בַּכֶּסֶה) זֶה דִּין קֶשֶׁה, פֶּחַד יִצְחָק. דִּין שְׁמֵת־כֶּסֶה תָּמִיד, שְׁאִין הוּא דִין בְּגִלוּי. כִּי חֵק – זֶה דִּין רָפָה. וּמִשְׁפָּט – זֶה דִּין קֶשֶׁה. וְשְׁנִיָּהֶם הֵם כְּאֶחָד. בְּגִלּוֹל זֶה שְׁנֵי יָמִים, וְשְׁנִיָּהֶם בְּסוּד אֶחָד. **אֲשֵׁרִי** הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה וְגו' (תהלים פט). לֹא כְּתוֹב שׁוֹמְעֵי, אוֹ תוֹקְעֵי תְרוּעָה, אֶלְאִי דְעֵי תְרוּעָה. בְּגִלּוֹל (בְּגוֹן) הַחֲכָמִים שְׁדָרִים בְּאֹוִיר שֶׁל הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, אֵלּוּ יִדְעֵי תְרוּעָה. סוּד שֶׁל הַתְרוּעָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים ב) תִּרְעַם בְּשֹׁבֵט בְּרֹזֶל. מִי עִם כִּי־שְׂרָאֵל שִׁיּוֹדְעִים סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים שֶׁל רְבוֹנָם, לְעֵלוֹת לְפָנָיו וְלִהְתַּקְשֵׁר בּוֹ. וְכֹל אֵלּוּ שִׁיּוֹדְעִים סוּד הַתְרוּעָה, יִתְקַרְבוּ לְלַכֵּת בְּאוֹר פָּנָיו שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְזֶה הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן

שְׁגַנְזוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים. וְעַל זֶה צָרִיךְ
לְדַעַת אוֹתָהּ.

כְּתוּב (ויקרא ט) הִיתְרַת מִן הַכְּבֹד. וְכְתוּב (שם ג) וְאֵת

הִיתְרַת עַל הַכְּבֹד. (אחר שְׁעֲשֵׂתָה נְאוּף, עוֹלָה עָלָיו.)

יְתַר מִן הַכְּבֹד – זוֹ אֵשֶׁת זְנוּנִים שֶׁהוֹלְכֶת וְיוֹצֵאת
מִן הַכְּבֹד לְהַחֲטִיא בְנֵי הָעוֹלָם וְלִקְטֹרֵג עֲלֵיהֶם,
וְעוֹזֵבֶת אֶת הַזְכָּר לַעֲשׂוֹת זְנוּנִים, וּמְשׁוּם זֶה
הִיתְרַת, שְׁנִפְרְדֶת מִן הַכְּבֹד. יְתַר עַל הַכְּבֹד –
אֲחֵר שְׁעֲשֵׂתָה נְאוּף, עוֹלָה עָלָיו. מִצַּח אִשָּׁה זוֹנָה.
מִתְגַּבֶּרֶת עַל בִּעְלָהּ, שֶׁהוּא כְּבֹד, בְּכַעַס שֶׁל
הַמָּרָה. אִשָּׁת מְדַנִּים וְכַעַס, שֶׁשׁוֹלֵטֶת עַל הַזְכָּר
שְׁלָהּ. מִצַּח אִשָּׁה זוֹנָה שׁוֹלֵטֶת עַל הַכְּבֹד, אִשָּׁת
מְדַנִּים וְכַעַס.

יְתַר מִן הַכְּבֹד – מִן הַכְּבֹד יוֹצֵאת לְהַבְאִישׁ
לְכָל הָעוֹלָם וְלַעֲשׂוֹת נְאוּפִים עִם הַכָּל.

לְבִסּוּף הִיא עוֹלָה לְגַבֵּי הַזְכָּר, מִצַּח אִשָּׁה זוֹנָה,
בְּעֵזוֹת שֶׁל פָּנִים, וְאִזּוֹ הִיא עַל הַכְּבֹד. וְעוֹד, יְתַר
מִן הַכְּבֹד נִקְרֵאת מֵהַצַּד הָאַחֵר. אֲחֵר שִׁיּוֹצֵאת
לְנֶאֱפֵף עִם כָּלֵם, נוֹתֶנֶת שִׁיּוּרִים לְבִעְלָהּ, וְזוֹהִי
יְתַר מִן הַכְּבֹד.

מִתּוֹךְ הַכְּבֹד וְהִיוֹתְרַת שְׁלָהּ יוֹצֵאת מָרָה, וְהִיא
חֶרֶב שֶׁל מְלֶאֱךָ הַמּוֹת, שִׁיּוֹצֵאות מִמֶּנָּה

טפוח מרות להרג לבני אדם. זהו שפתוב (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה. והיא תלויה בכבוד, וכל החלאים והמיתות תלויות בו. ואותו יום של ראש השנה (המשטיין) משויטט בעולם לאסוף את כל חובות העולם, ואז כל האיברים, שהם ישראל, הם בצרה, שהם איברים של המלכה, שנאמר (משלי כ) גר ה' נשמת אדם. השכינה הקדושה. ואז כל ישראל בצרה, ולוקחים שופר לעורר בו אותה תקיעה ושברים ותרועה.

רביא מהימן

אמר הרועה הנאמן, ודאי אחר שהאיברים והעורקים של הלב, שדומים לישראל, הם בצרה. צריכים לעוררם בקנה, שהוא שופר. וזה קנה של ראה. אחר שכנפי ראה לא יכולות להשקיט רגז המרה שמתגברת על עורקי הלב, ועל כל העורקים של האיברים של הגוף. אותה הרוח שנושבת בהם עולה בקנה, שהוא שופר, עולם הבא. שכך פרושו, ושט דומה לעולם הזה, שבו אכילה ושתייה. קנה דומה לעולם הבא, שאין בו אכילה ושתייה.

ואחר ששט אות ו' מן ושט, ברבוי אכילה של גזל, נתארף ונעשה שטן. ומי גרם

אֶת זֶה? שְׁנֵאמַר (במדבר יא) שָׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ.
הַשָּׁטוֹת שְׁלָהֶם שְׁנַתְעַרְבוּ בְעַרְב רַב הַשׁוֹטִים,
שֶׁהַתְּאוּה שְׁלָהֶם הִיא אֲכִילָה וְשִׁתְיָה שֶׁל גְּזֹל
וְחֶמֶס שֶׁל (תהלים יב) שִׁד עֲנִיִּים וְאֲנָקַת אֲבִיוֹנִים.
בְּאוֹת נו"ן כְּפוּפָה, הַשׁוֹטִים, שְׁאוּכְלִים וּבְלִי
לְטַחֵן. מַה כָּתוּב בָּהֶם? (במדבר יא) הַבָּשָׂר עוֹדְנָנוּ
בֵּין שְׁנֵיהֶם טָרַם יִכְרַת וְאַף ה' חָרָה בָעַם.
נִתְפַשְׁטָה אוֹת ו' שֶׁל שָׁטוּ, אוֹתוֹ שְׁרוּחוֹ כְּפוּף,
וְהוּא אוֹת נ'. וְזֶה גֵרַם שֶׁהִתְפַּשֵּׁט הַשֵּׁטֶן
בְּאֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וּמִתְגַּבֵּר עַל כָּל אֵיבָרִים
וְעוֹרְקִים בְּשֵׁלֶשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחֶמֶשׁ מִצּוֹת לֹא
תַעֲשֶׂה. כְּחֻשְׁבוֹן הַשֵּׁטֶן חָסַר אֶחָד, זֶה יוֹם
הַכְּפוּרִים, שְׂאִין בּוֹ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה.

וְהוּא כְּדִגְמַת הַקְּנָה, וְהוּא אוֹת ו' בֶּן י"ה מְבִינָה.
וְלָכֵן בְּאֵרוֹ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה, הַרְוֵאָה קְנָה
בְּחִלוֹם זוֹכָה לְחֻכְמָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (משלי ד) קְנָה
חֻכְמָה קְנָה בִּינָה. שְׂאִין קְנָה שֶׁהוּא פְּחוֹת
מְשֻׁנֵּיהֶם, שֶׁהֵם י' חֻכְמָה, ה' בִּינָה. וּמִשּׁוֹם זֶה
צָרִיךְ לְעוֹרֵר בְּשׁוּפָר, שֶׁהוּא קְנָה, עוֹלָם הַבָּא,
עוֹלָם אֶרֶץ, אֶרֶץ אֲפִים, שְׁנַמְצָאִים מִמֶּנּוּ שֶׁלֶשׁ
עֲשָׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, כְּחֻשְׁבוֹן וְא"ו. אוֹת א'
- אֶרֶץ, שְׁתֵּי ווִי"ם - אֲפִים.

וְאָמַר עֲלִיּוֹנָה הִיא תְּקִיעָה, מְצִדּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם.
 שְׁבָרִים מְצִדּוֹ שֶׁל יִצְחָק. תְּרוּעָה מְצִדּוֹ
 שֶׁל יַעֲקֹב. שְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה קֶשֶׁר שֶׁל כָּלָם. כְּלוּמַר,
 אוֹת ק' – תְּקִיעָה. אוֹת ש' – שְׁבָרִים. אוֹת ר' –
 תְּרוּעָה. וְכָלָם מְשֻׁלְּשִׁים לְגַבֵּי הַשְּׂכִינָה. זֶהוּ
 שְׂכַתּוֹב קִדְשָׁה לָךְ יִשְׁלָשׁוּ. שְׂאִיִן קוֹל יָכוֹל לְצֵאת
 הַחוּצָה אֲלָא מִן הַפֶּה. אֶף כֶּף אֵיִן לְהַפְרִיד
 הַשְּׂכִינָה מֵהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נֶאֱמַר בּוּ, (תהלים כט) קוֹל ה' חֲצִב לְהַבּוֹת אֵשׁ.
 וְהַשְּׂכִינָה – תְּפִלַּת כָּל פֶּה. וְאֵלּוֹ סִימָנִים: קֶשֶׁר"ק,
 קֶשׁ"ק, קֶר"ק. וּבַחֲבוּר הַקְדָּמוֹן. (עַד כֶּאֱנוּ).

זֶהר

לִזְקָחִים שׁוֹפֵר לְעוֹרֵר בּוֹ תְּרוּעָה וּתְקִיעָה, דִּין
 קֶשֶׁה בְּרַחֲמִים, וּשְׁבָרִים – דִּין קֶשֶׁה
 בְּלִי רַחֲמִים (דִּין רִפָּה בְּרַחֲמִים), וְאִז כֶּף יַעֲוֹרְרוּ לְמַעְלָה
 לְהַתְעַרֵּב זֶה בְּזֶה.

רַעֲיָא מֵהֵימָנָא

אָמַר הַרוּעָה הַנֶּאֱמָן, בְּזֶה מִתְמַתֵּק הַשְּׁטָן
 וּמִתְקַצֶּרֶת אוֹת נו"ן מִן וְשֵׁט. מֵה שֶׁהִיָּה
 שְׁטָן מְקַדֵּם, שָׁב לְאַחֲרָיו, וְחִזַּר לְהִיּוֹת וְשֵׁט
 כְּבָרָא שׁוֹנָה. מִשׁוּם שֶׁהַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב. יִשְׂרָאֵל

שְׂאִין כַּחַם בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה כְּשֶׁאֵר הָאֲמוֹת,
 שְׂיֹרְשִׁים עוֹלָם הַזֶּה, שְׂכַחַם בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה.
 אֲלֵא כַּחַם בְּקוֹל זֶה, שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא, עוֹלָם
 אֲרֵךְ, שְׁנִבְרָא בְּאוֹת יו"ד. וּמִשּׁוּם שֶׁקוֹל שׁוֹפֵר
 מִמֶּנּוּ יוֹצֵא, אָמְרוּ חֲכָמִים, אֵין פּוֹחַתִּין מַעֲשֶׂרָה
 שׁוֹפְרוֹת. וּבְאוֹת י' וְדָאֵי נַעֲשֶׂה עוֹלָם אֲרֵךְ,
 שֶׁהוּא אוֹת ו', עוֹלָם הַבָּא. וּבְאוֹת ה' בְּרָא עוֹלָם
 הַזֶּה, שֶׁהִיא אוֹת ה' קִטְנָה, שְׂבָה אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה
 שֶׁל הַתּוֹרָה.

וְעוֹד סוּד אַחַר, אַחַר שְׁנִגְזְרָה גְזֵרָה בְּשִׁתִּי
 אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם שְׂתִי ה' ה', שְׁנֵי בְּתֵי דִינִים
 – מִי יְכוּל לְבַטֵּל גְזֵרָה שֶׁל שְׁנֵינֵיהֶם? י' ו', שְׂאוֹת
 ה"א הִיא אֲמָא עֲלִיוֹנָה. י' – אָב. וּמָה כְּתוּב?
 (כַּמְדַּבֵּר ל) כָּל גֵּדֵר וְכָל שְׂבַעַת אֶסֶר לַעֲנַת נִפְשׁ,
 שֶׁהִיא אוֹת ה', אִישָׁה יְקִימְנוּ וְאִישָׁה יִפְרְנוּ.
 וּמִשּׁוּם זֶה צָרִיךְ לְעוֹרֵר הַקּוֹל, שֶׁהוּא אוֹת ו',
 בַּעֲשֶׂרָה שׁוֹפְרוֹת, שֶׁהֵם אוֹת י'. וְהַעֲקָר שְׂלָהֶם
 בְּנִשְׂמָה אַחַת, כָּל סִימָן וְסִימָן, בְּפָה, שֶׁהִיא אוֹת
 י' – מַעֲשֶׂרָה.

מִיָּד שֶׁשָּׁמְעוּ דְבָרִים אֵלוֹ רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְכָל
 הַחֲבָרִים, אָמְרוּ, בְּרוּךְ ה' שֶׁזְּכִינוּ לְשָׁמַע
 דְבָרִים אֵלוֹ מֵאוֹתוֹ שְׁנִקְרָא רַבָּם שֶׁל נְבִיאִים,

רַבִּים שֶׁל חֻכְמִים, רַבִּים שֶׁל מְלַאכֵי הַשָּׂרָת,
שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשָׁכֵנְתוּ מְדַבֵּר עַל פִּיו,
וְכָתַב עַל יָדָיו סוּדוֹת אֵלּוּ שֶׁלֹּא נִשְׁמְעוּ כְמוֹתָם
מִמֵּתֵן תּוֹרָה וְעַד כָּאֵן.

אָמַר לוֹ, מְנוּרָה קְדוּשָׁה, הַשְּׁלֵם דְּבָרֵי הַסּוּדוֹת
שֶׁל הַחֲבוּר הַקְּדָמוֹן לְפָרֵשׁ אוֹתָם, שֶׁהָרִי
כָּל בְּעָלֵי הַיְשִׁיבוֹת שֶׁל מַעְלָה, וּבְעָלֵי הַיְשִׁיבוֹת
שֶׁל מַטָּה, כֻּלָּם מְזַמְּנִים לְשִׁמְעַ דְּבָרִים אֵלּוּ מִפִּיךָ
וּפְרוּשִׁים שֶׁלְךָ, שֶׁהָרִי שִׁמְחָה וּפְדִיּוֹן יִתְעוֹרֵר
בָּהֶם לְמַעְלָה וּמַטָּה. אֵל תִּתְּנוּ דָּמִי לוֹ, אֵתְהָ וְכָל
הַחֲבוּרָה שֶׁלְךָ. עוֹד נֹאמֵר בַּחֲבוּר הַקְּדָמוֹן. (ע"כ

רעיא מהימנא).

זוהר

בְּתַרְוֵעָה וּתְקִיעָה וּשְׁבָרִים נִמְתָּק הַכֹּל זֶה בְּזֶה.
וְכָל מָה שֶׁאוֹתוֹ כָּבֵד לוֹקַח – מְקַרֵּיב
אֶל הַלֵּב, שֶׁהוּא מְלֶךְ, לְזוֹן (לְדִין). וְאוֹתוֹ הַלֵּב אֵין
דָּרְכוּ וְאֵין חֲשָׁקוֹ בְּמַעֲשֵׁים הָעֲכוּרִים שֶׁל עֲמוֹ,
אֶלֶּא לּוֹקַח כָּל הַמְּבָרָר וְכָל הַצָּח וְכָל הַזְּכִיּוֹת וְכָל
הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים. וְכָל אוֹתָהּ הָעֲכִירוֹת וְהַטְּנוּף
וְהַלְּכָלוּף, שֶׁהֵם מַעֲשִׂים רָעִים, (אֵין) זוֹרֵק אוֹתָם לְשָׂרָר
עִמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלּוֹת אוֹתוֹ כָּבֵד) מְשָׂאִיר לְכָבֵד, שֶׁנֹּאמֵר
בוֹ (בְּרֵאשִׁית כ"ז) יַעֲשׂוּ [אָחִי] אִישׁ שָׁעַר. וְכָל הָעוֹרָקִים

תיקון הבללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּי אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי
אָבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדוֹד עֶבְדוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת שֶׁתַּפֵּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בְּאֵלּוֹ אֲמָרֵם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יְגַן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתֵייתֵיהֶם וּנְקוּדוֹתֵיהֶם
וּמַעֲמֵיהֶם וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מְרֵאשֵׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִיחַ כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשֶׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ וְרַעוּת וּמִשָּׁם יִמְשֵׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהְרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדָוִד שֶׁאָמַר מִזְמוֹרִים אֵלּוֹ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּי הַעֲבִיר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קִדְמָה זְמַנְנוּ עַד
מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפְסָן שְׁנוֹכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יְגַן עָלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ
שֶׁתֵּאֲרִיךְ אַפְּךָ עַד שׁוֹבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנַּת חַנּוּם חֲנִנּוּ כְּדַכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחַן
 וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֵׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
 שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי נִזְכָּה לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ
 אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׁבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אַמִּירַת
 תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבַצְלַת הַשְּׁרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
 בְּגִילַת וְרִנָּן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
 אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלֵה:

הַרְיֵנִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
 לֵשֶׁם יַחֲוֹד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינָתָה בְּדַחִילוֹ
 וְרַחֲמֵי עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאִמִּירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלוֹ
 לְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל
 הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
 הַמָּה, וּבְפֶרֶט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ
 מְקוֹר חַכְמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּינְחָס שֶׁגָּלָה תַקּוּן זֶה זְכוּתָם
 יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ גְּרַנְנָה לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
 נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזֻמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל
 גָּדוֹל יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֹּ « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמַרְנֵי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אֲמַרְתָּ
 לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ, אֲדַנֵּי אֶתָּה, טוֹבֵתִי בַל־עֲלִידָה:

ג לקדושים אשר-בארץ הַמָּה, ואדירי, כַּל-חֲפָצֵי-בָם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מִדָּם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יְהוָה יאהדונהי
 מִנֶּת-חֲלָקֵי וְכוּסֵי, אֶתְּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי: ו חבלים נִפְלוּ-לִי
 בַּנְּעָמִים, אֶף-נִחַלְת שִׁפְרָה עָלַי: ז אֶבְרַךְ אֶת-יְהוָה
 יאהדונהי אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אֶף-לֵילוֹת יִסְרוּנִי כְּלִיּוֹתַי: ח שׁוֹיֵתִי
 יְהוָה יאהדונהי לְנַגְדֵי תָמִיד, כִּי מִיְמִינִי בַל-אֲמוּט: ט לָכֵן
 שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף-בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵּן לְבַטַּח: י כִּי
 לֹא-תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא-תִתֵּן חֲסִידֶךָ חֲסִידֶיךָ כִּי לְרֵאוֹת
 שָׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים, שִׁבַּע שְׁמֵחוֹת אֶת-פְּנֵיךָ,
 נַעֲמוֹת בִּמְיֻנְךָ נִצַּח:

לב « לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרִי נְשׁוּי-פֶשַׁע, כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרִי-אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יְהוָה יאהדונהי לוֹ עוֹן,
 וְאֵין בְּרוּחוֹ רַמְיָה: ג כִּי-הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשֵׂאֲנֵתִי
 כַּל-הַיּוֹם: ד כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יְדָה, נִהַפֵּךְ
 לְשָׂדֵי, בְּחֲרַבְנִי קִיץ סְלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנִי
 לֹא-כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה יאהדונהי,
 וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סְלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כַּל-חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מִצָּא, רַק לְשֹׁטֵף מִים רַבִּים אֱלֹו
 לֹא יִגִּיעוּ: ז אֶתְּה סִתֵּר לִי, מִצָּר תִּצְרַנִּי, רַנִּי פִלְט
 תְּסוּבְּבֵנִי סְלָה: ח אֲשַׁכִּילֶךָ, וְאוֹרֶךָ בְּדַרְדָּרוֹ תִּלְךָ,

אִיעֲצָה עָלַיךְ עֵינַי: ט אֶל-תְּהִי כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הַבּוּן,
 בְּמַתְגַּוְרְסוֹן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלַיךְ: י רַבִּים
 מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ חֶסֶד
 יְסוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בַיהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ, וְגִילוּ צְדִיקִים,
 וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא « לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל,
 בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ: ג יְהוָה
 יֵאֱהוּדְנֵהוּ יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאֱשֶׁר כ' בְּאֶרֶץ, וְאֶל-
 תְּתַנְּהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבּוֹ: ד יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ יִסְעֲדֵנּוּ עַל-עֵרֶשׁ
 דָּוִי, כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּה בְּחֵלּוֹ: ה אֲנִי-אִמַּרְתִּי יְהוָה
 יֵאֱהוּדְנֵהוּ חֲנֻנִי, רַפְּאֵה נַפְשִׁי כִּי-חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֵאֱמְרוּ
 רַע לִי, מִתִּי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֵאוֹת, שְׂוֹא
 יְדַבֵּר, לָבוֹ יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלַי
 יִתְלַחֲשׁוּ כָּל-שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר-כְּלִיעַל
 יֵצוּק בוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יִוְסֵף לְקוֹם: י גַּם-אִישׁ שְׁלוֹמִי
 אֲשֶׁר-בָּטַחְתִּי בוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב:
 יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם:
 יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפַצְתָּ בִּי, כִּי לֹא-יִרְעֵ אֵיבִי עָלַי:
 יג וְאִנִּי בְּתַמִּי תִּמְכָּתָּה בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
 יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
 אָמֵן וְאָמֵן:

מב « לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי־קֶרֶחַ: ב פְּאִיל תְּעָרַג
 עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם, כֵּן נִפְשֵׁי תְעָרַג אֱלֹהִים:
 ג צְמָאָה נִפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חוּ, מְתֵי אָבּוּא וְאַרְאָה
 פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתְה־לִּי דְמַעְתִּי לְחֵם יוֹמָם וְלִילָה,
 בְּאִמְרַי אֵלִי כָּל־הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֵיךָ: ה אֵלֶּה אֲזַכְּרָה
 וְאֲשַׁפְּכֶה עָלַי נִפְשֵׁי, כִּי אֶעְבֵּר בְּסַף, אֲדַדְּם עַד־בֵּית
 אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגֵג: ו מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי
 נִפְשֵׁי וְתַהֲמֵי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי־עוֹד אֲוַדְנוּ
 יִשׁוּעוֹת פְּנִיּוֹ: ז אֱלֹהִי, עָלַי נִפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחָח, עַל־כֵּן
 אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵי יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצָעֵר: ח תַּהוּם־
 אֶל־תַּהוּם קוֹרֵא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל־מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
 עָבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהֵי חֶסֶדּוֹ, וּבְלִילָה
 שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אֲזַמְּרָה לְאֵל סְלַעִי,
 לְמָה שְׂכַחְתָּנִי, לְמָה־קָדַר אֱלֹהִי בְּלַחֵץ אֹיִב: יא בְּרִצַּח
 בְּעֲצָמוֹתַי, חֶרְפוּנֵי צוּרְרִי, בְּאִמְרָם אֵלִי כָּל־הַיּוֹם אֵיזָה
 אֱלֹהֵיךָ: יב מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי נִפְשֵׁי, וּמַה־תַּהֲמֵי עָלַי,
 הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי־עוֹד אֲוַדְנוּ יִשׁוּעַת, פְּנֵי וְאֵלֵהִי:

נבז « לְמִנְצַח אֶל־תִּשְׁחַח, לְדוֹד מְכַתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ג הַצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
 מִמַּתְקוֹמְמֵי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי מִפְּעֲלֵי אָוֶן, וּמֵאֲנָשֵׁי
 דְּמַיִם הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי, יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעֵי וְלֹא-חַטָּאתַי יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ: ה בְּלִי-עֹן
 יִרְצֹן וַיְכַוְנֵנוּ, עֹרֶה לְקִרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֳרֶנּוּ אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תַּחַן כָּל-בְּגְדֵי אֹן סֵלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב,
 יִהְמוּ כַכָּלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעִיֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ
 תִשְׁחַק-לָמוֹ, תִלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזֹז אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֶי חֲסֵדוֹ כ, יִקְדַּמְנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשֶׁרְרִי: יב אֶל-תַּהֲרִגֶם פֶּן-יִשְׁכַּחוּ עָמִי,
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנֵנוּ אֲדָנָי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֲלֹהִים וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַכָּלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן יִנְעוֹן כ, לְאָכֵל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסָדֶךָ,
 כִּי-הִיִּית מְשֻׁנֵּב לִי וּמְנוּס, בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ
 אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֶי:

עז « לְמַנְצַח עַל-יְהוּדוֹתוֹן יִדִּיתוֹן כ לְאַסְפָּ מִזְמוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלָי: ג
 בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דַרְשֵׁתִי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג,
 מֵאַנְהָ הַנַּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַעֲטֹף רוּחִי סֵלָה: ה אַחֲזַת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
 אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה
 נִגְיַנְתִּי בַלְיָלָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:
 ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאִפִּס
 לְנִצָּח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדַר וְדַר: י הִשְׁכַּח חַנּוּת אֵל,
 אִם-קָפֵץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת
 יָמַי עֲלִיּוֹן: יב אֲזַכּוֹר אֲזִכִּיר כ' מַעֲלֵלֵי-יָהּ, כִּי-אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
 פְּלֹאֵךְ: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בִּקְדֹשׁ דְּרָכֶךָ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה
 הָאֵל עֲשֵׂה פְלֹא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמּוּם עֲזָךְ: טז גָּאֲלַת בּוֹרוֹעַ
 עַמָּךְ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים, רְאוּךָ
 מִיָּם יַחֲלוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת, קוֹל
 נָתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצְיָךְ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בַּגְּלָגַל,
 הָאִירוּ בְּרָקִים תַּבַּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בְּיָם דְּרָכֶךָ,
 וַשְׁבִּילֶךָ וַשְׁבִּילֶיךָ כ' בְּמִים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ:
 כא נְחִית כִּצְאֵן עַמָּךְ, בִּיד-מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מְעוֹן אַתָּה
 הֵייתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: ב בְּמַרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתַּחֲלוּל
 אָרֶץ וַתַּבַּל, וַיַּעֲזוּלְם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ג תָּשַׁב אֲנוֹשׁ
 עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי-אָדָם: ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
 בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בַלְיָלָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כִּי־כִלְינוּ בְּאִפְךָ, וּבְחִמְתָּךְ
 נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתֵּה שֶׁת כ' עֹנֵתִינוּ לְנִגְדֶךָ, עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר
 פְּנִיךָ: ט כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרֹתֶךָ, כִּלְינוּ שְׁגִינוּ כְּמוֹ־
 הֶגֶה: י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֹת
 שְׂמוֹנִים שָׁנָה, וְרֵהַבְּסָ עֲמָל וְאוֹן, כִּי־גוּ חֵישׁ וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עֵז אִפְךָ, וּכִירְאֲתָךְ עִבְרֹתֶךָ: יב לְמִנּוֹת יְמֵינוּ
 בֶּן הַדָּעַ, וְנִבְא לְכַב חֲכָמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי
 עַד־מָתִי, וְהִנַּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בְּבִקֵּר חֲסִדֶךָ,
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל־יְמֵינוּ: טו שְׂמַחְנוּ בַּיְמֹת עֲנִיתָנוּ,
 שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: טז יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּה, וְהַדְרִיךְ
 עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי קְרָאוּ בְּשִׁמוֹ, הוֹדִיעוּ
 בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ־לוֹ זְמֵרוּ־לוֹ, שִׁיחוּ
 בְּכָל־נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב
 מְבַקְשֵׁי יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי וְעֵזוֹ,
 בְּקִשׁוּ פָּנָיו תָּמִיד: ה זְכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה, מִפֶּתְיוֹ
 וּמִשְׁפֹּטֵי־פִיו: ו זֶרַע אֲבָרְהָם עֲבָדוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 ז הוּא יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו:
 ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צוּה לְאַלְפֵי דוֹר: ט אֲשֶׁר פָּרַת

אֶת-אַבְרָהָם, וְשִׁבְעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחַק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לְאָמֹר לְךָ אֲתָן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן,
 חֶבְל נַחֲלַתְכֶם: יב בְּהַיּוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר, כַּמַּעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אַחֵר:
 יד לֹא-הֵנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמוֹשִׁיחִי, וְלִנְבִיאֵי אֱלֹהֵי: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל-הָאָרֶץ, כָּל-מִטְּהַלְחֵם שָׁבֵר: יז שְׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לְעַבְדְּ נִמְכָר יוֹסֵף: יח עָנּוּ בַכָּבֵל רִגְלוֹ רִגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה בֹאֲדָבָרוֹ, אִמְרַת יְהוָה: יאה וְהָיָה
 צָרְפְתָהּ: כ שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ, מִשְׁלַ עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שָׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשְׁלַ בְּכָל-קְנִינֹו: כב לְאָסֹר שָׂרְיוֹ
 בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקִינוֹ יַחֲבֵם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפְרַ אֶת-עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרַיִם:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשֹׂנְאֵ עַמּוֹ, לְהַתְנַכֵּל בְּעַבְדָּיו: כו שְׁלַח
 מִטְּהַ עַבְדּוֹ, אֶהְרֹן אֲשֶׁר בָּחַר-בּוֹ: כז שָׁמוֹ-בְּכֶם דְּבָרֵי
 אֲתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ,
 וְלֹא-אָמְרוּ אֶת-דְּבָרֵי דְבָרֵי כ': כט הִפְךָ אֶת-מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת-דֹּגְתָם: ל שָׂרֵץ אֶרֶץ צִפְרֹדְעִים, בְּחַדְרֵי
 מְלָכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב, בְּנִיּוֹם בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרֶץ: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֲנָתָם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיִּלְקֵהוּ, וְאִין מְסָפֵר: ל^ה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרְצָם, וַיֹּאכַל
פְּרֵי אֲדָמָתָם: לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרְצָם, רֵאשִׁית לְכָל-
אוֹנָם: לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וְאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שְׂמַח מְצֻרִים בְּצִאתָם, פִּי-נֶפֶל פָּחַדָם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה, וְאִשׁ, לְהָאִיר לְיָלֵה: מ שָׁאֵל וַיִּבֹא
שְׁלֹו שְׁלוֹ כ', וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁפִּיעַם: מא פָּתַח צוּר, וַיִּזְכּוּ
מֹוֹם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נְהַר: מב פִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קִדְשׁוֹ,
אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה
אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצוֹת גּוֹזִים, וַעֲמַל לְאֲמִים
יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלז א על נְהַרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-פְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ
אֶת-צִיּוֹן: ב על-עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ, תְּלִינוּ בְּנִרוֹתֵינוּ:
ג כִּי שָׁם שְׁאֵלוֹנוּ שׁוֹבְכֵינוּ דְבַר־יְשִׁיר, וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֻחָה,
שִׁירוֹ לָנוּ מְשִׁיר צִיּוֹן: ד אִיךְ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר-יְהוָה־
יֵאֱהוּדוּנְהִי, עַל אֲדָמַת נֶכֶר: ה אִם-אֲשַׁפְּחֵךְ יְרוּשָׁלַם,
תִּשְׁפַח יְמִינִי: ו תִּדְבַק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֲזַכְּרֶכֶּי,
אִם-לֹא אֲעֲלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: ז זָכַר
יְהוָה־ יֵאֱהוּדוּנְהִי לְבִנְי אָדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים
עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ: ח בַּת-כָּבֵל הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁרִי
שִׁישְׁלָם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָת לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
וַנִּפֶץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ « הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקיעַ עֲזוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבְּל וּבְנֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַרְפָּה
 וּמְחוּל, הַלְלוּהוּ בַּמַּנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהִלֵּל יָהּ,
 הַלְלוּ-יָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מְצִיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה יֵאָהֳרֹנְהִי
 שְׁבוּת עַמּוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה יֵאָהֳרֹנְהִי מְעֹזָם בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה יֵאָהֳרֹנְהִי וַיַּפְלְטֵם וַיַּפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בוֹ:

רבנונו שֶׁל עוֹלָם, עֵלְת הָעֲלוֹת וּסְבַת כָּל הַסְּבוּת, אֲנִתָּה
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כְּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנְּךָ, דְּלִית
 מַחְשְׁבָה תְּפִיסָא בְּךָ כְּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְּהִלָּה, וּמְרָמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה. אוּתְךָ אֲדַרְשׁ, אוּתְךָ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֵר חֲתִירָה דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאַתְךָ, דְּרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בַּמָּקוֹם שְׁאַנִּי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לְךָ, יוֹדַע תְּעֲלוּמוֹת, וּבְדֶרֶךְ וּנְתִיב הַזֶּה
 תְּאִיר עָלַי אוּרְךָ, לְהַחְזִירֵנִי בְּתַשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַכְּרוּאִים,
 לְבִלִּי לְחֻשָּׁב בְּמַחְשַׁבְתִּי שׁוּם מַחְשַׁבַת חוּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדרך במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. ומצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחיות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלו אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 דמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושתיים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שְׁתוּלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
וְתִדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתִסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
יאמר וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
בַּדֶּרֶךְ, וְתִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתְּנֵנוּ לְחֵן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
יֵאֱהוּדְנֵהי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

יש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב כִּי אֲשֶׁר רָאִים מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵים:

וַיִּסְעוּ וַיְהִי חֶמֶת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קוֹיֵתִי
יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי:

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי
פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנֶּךָ: יֵשֵׂא יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי פָּנָיו
אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם:

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְּאֶךָ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ וְלִהְבִּיאֶךָ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכְנַתִּי:

הַמְּלֵאךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּף רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתַי, אֲבָרְכֵהֶם
וַיִּצְחָקוּ, וַיִּדְגּוּ לְרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לְכֹל הישועות.
 כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
 וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רַבּוֹנוּ
 שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׂאֲנִי עוֹמֵד/ת כֹּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לְךָ.
 וְכֹל מִה שְׂאֲנִי אוֹמֵר יִהְיֶה כֹּאֵן וּכְאֶפֶס לְעֲמַת כִּמָּה שְׂאֲנִי
 בְּאֲמַת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.
 כִּי הַכֹּל מוֹמֵךְ, הַכֹּל נִתַּת לִי בְּחֵן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
 תּוֹדָה עַל כֹּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים שְׁעֲזַרְתָּ לִּי, תְּמוֹכֶת בֵּי,
 הוֹשַׁעַת אוֹתִי הַצֵּלַת אוֹתִי, שְׁמַחַת אוֹתִי רִיפַאת אוֹתִי,
 שְׁמֹרַת עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׂאֲתָה אֶתִּי תְּמִיד.

תּוֹדָה שְׂאֲתָה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת
 מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכּוֹחַ לְהִתְפַּלֵּל.

תּוֹדָה עַל כֹּל הַפְּעָמִים שְׁעֲזַרְתָּ לִּי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לְךָ
 תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כֹּל הַחֲסָדִים שְׂאֲתָה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכֹל רַגַע וְרַגַע.
 תּוֹדָה עַל כֹּל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה שְׂאֲנִי נוֹשֵׁם/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודעת שכל מה
שמגיע ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדויקת ומשלמות, כמו
שרך מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודעת להעריך
את הטוב,

כי רק בשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכת את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוּאָה ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומדה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוּי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

הֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּלִימוּד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְדִּיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוּשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלוֹקֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּנֵי. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דְּוֹד הַמְּלָךְ
עָלוּי הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' - ה') כִּי הִייתָ מַחְסֵה לִי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגוּרָה בְּאֶהְלֵךְ עוֹלָמִים אֲחַסֶּה בְּסִתְר
כְּנָפֶיךָ סְלָה. וְאֹזְבָה שְׁבִלִימוּדֵינוּ זֶה יִהְיוּ שְׁפָתוֹתֵיהֶם
דּוֹכְבוֹת בְּקָבֶר, לְמַעַן שָׁמוּ בְּאֶהְבָּה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְר
הַזוּהַר, יִפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי יִרְאָה אֵל
עֲבָדֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהַדְרָךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָהוּ, וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָהוּ (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רבוץ העולמים ואדני האדונים. אב הרחמים
 והסליחות. מודים אנחנו לפניך יהוה
 יאהדונהי אלהינו ואלהי אבותינו, בקידה ובהשתחויה,
 שנקרבנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו
 חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו,
 אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על פן אנחנו מפילים
 תחנונינו לפניך שתמחל ותסלח לכל חטאתינו
 ועונותינו. ואל יהיו עונותינו מבדילים בינינו לבינך.
 ובכן יהי רצון מלפניך יהוה יאהדונהי אלהינו ואלהי
 אבותינו, שתכונן את לבבנו ליראתך ואהבתך,
 ותקשיב אזנך לדברינו אלה, ותפתח לבבנו הערל
 בסודות תורתך. ויהיה למועדנו זה נחת רוח לפני כסא
 כבודך פריח נוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו
 בכל בחינותינו. ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים
 אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם וזכות
 אבותם וזכות תורתם ותמימותם וקדשם יעמד לנו
 לכל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה
 שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל, גל עיני
 ואביטה נפלאות מתורתך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון
 לבי לפניך, יהוה יאהדונהי צורי וגאלי. כי יהוה

יאהדונהי יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה:

רבוֹן עֲלָמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עִמְיֻקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא
 וְגַלִּי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קְדָמְךָ לְאַסְפְּרֵא
 מְלִין בְּפּוּמְנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכֵתוּב, וְאַנְכִי
 אֶהְיֶה עִם פִּיד וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
 בְּכִסּוּפֵא קְדָמְךָ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאִין דְּאוּרִיתָא
 מְפּוּמָא דְרִישָׁא דְמַתִּיבְתָא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
 אָמֵן, סְלָה:

וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה
 לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים: וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
 הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל־עֵינֵי
 וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרְתֶךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הַרְיִנִי מְקַבֵּל עָלַי מְצוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעְךָ
 כְּמוֹךָ, וְהַרְיִנִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 כְּנַפְשֵׁי וּמַאֲדֵי, וְהַרְיִנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזוֹהַר
 הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פב"פ (וְכַאֵן יִפְרַט בַּקְּשָׁתוֹ) [לְרַפּוּאֹת...]
 [יְשׁוּעַת ...] [לְבָנִים ...] הַיֵּשֶׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחֲזַקְהוּ
 [וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאֹת הַנְּפֶשׁ וּרְפּוּאֹת הַגּוּף בְּרַמ"ח אַבְרָיו
 וַיִּשְׁמַח גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׂאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּאֲרִיךְ יָמָיו
 וַיִּשְׁנֹתָיו בְּנִעְיָמִים] [וַיּוֹשִׁיעָהוּ בְּדַבַּר יְשׁוּעָה
 וּרְחֻמִּים ...] אָמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתַי
 שְׂוִיתֶקִים בְּנֹו עֵתָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
 בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְנִמְעַ שְׁמַים וְלִיסַד אָרְצִי",
 לְהַעֲלוֹת לְרוּמַם וּלְתַקַּן הַרִיסוֹת וְחַרְבוֹת הַשְׁכִּינָה
 הַקְּדוּשָׁה לְקִשׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנֹו
 יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקַים בְּנֹו מְהֵרָה מִקְרָא
 שְׁפָתוֹב "וְהָיָה אֹור הַלְּבָנָה בְּאֹור הַחֲמָה וְאֹור הַחֲמָה
 יְהִיָּה שְׁבַעֲתִים בְּאֹור שְׁבַעֲת הַיָּמִים". וּזְכוֹת הַרְשָׁבִי
 הַקְּדוּשׁ וּבְנֹו רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתַם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמוּד לְנֹו
 לְתַקַּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנַבְרָא עַד סוּפֹו בְּרַצוֹנֹו וּכְרַצוֹן
 יִרְאוּ. וּבְזְכוֹת הַיּוֹתְנֹו עֶסוּקִים בְּחַכְמָה הַזֹּאת, עַל יָדָה
 תִּתְקַרֵּב הַגְּאוּלָּה, וְיִשׁוּעָתָה מְהֵרָה תִּצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
 שְׁכִינַת עוֹזְנֹו בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקוּים בְּנֹו מִקְרָא שְׁפָתוֹב
 "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹור", וְיִזְרַח עֲלֵינוּ אֹור יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחַד וְנִשְׁמוּ
 אַחַד, אָמֵן נִצַּח סֵלָה וְעַד. (נִסַּח הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנֵו הַקְּדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי שְׂוִיתֶנִּי לְלָמוּד וּלְהַגוֹת בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ
 הַזֶּה זִיְהֵרָה עֲלֵיָאָה, וּזְכוֹת הַתְּנָאִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלַמְדֵנוּ
 תּוֹרַתָם יַעֲמוּד לְנֹו וּלְזִרְעֵנוּ וְנִזְכָּה לְהַבְטַחַת הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי פִשְׁעַי בִּיעַקֵּב נַאִם יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם אָמַר יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעָךָ וּמִפִּי זֶרַע זִרְעָךָ אָמַר יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּים בְּנֹו הַנְּבוּאָה (ישעיה נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֵי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אָתָּה. וּבְרַפְתַּ מִשָּׁה רַעִיא מְהִימְנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֲנֵנוּ וְאִין עֲמוּ אַל נְכַר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבַנּוּ וְתַגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בְּאֵמַת בְּאֵמַר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. (סוד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עֲלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגַלְל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוּנְךָ. בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבִתְחִלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנֹו. וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וְשִׁמְחֵנוּ בְּתַקּוּנֹו. וְהִשְׁבֵּ שְׁכִינְתְךָ לְתוֹכוֹ, וְהִשְׁבֵּ כְּהֲנִים לְעַבֹדְתָם וְלוֹוִיִּים לְדוֹכְנָם לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהִשְׁבֵּ יִשְׂרָאֵל לְנֹוִיהֶם. וּמִלֵּאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֵת יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לִירְאָה וְלֵאֲהַבָּה אֵת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן. (סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת"ר יב"ש, וְזֶהוּ נִהַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ,
 (שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶשׁ וְהִיא
 יִבְשָׁה, צוֹנְחִים הַבְּנִים לְמִטָּה בְּיַחֲוֹד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל, וְאִין קוֹל וְאִין עוֹנָה. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (משלי א כח) אִז
 יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומוד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נברא כלל בעולם

וְכַךְ מִי שְׁגוֹרִם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבֵלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
 פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְגוֹרִם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בְּהֵן,
 וְאוֹמְרִים שְׁאִין אֵלָא פִּשְׁט בְּתוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בְּוֹדָאֵי
 כְּבֹלוּ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲזֵן מֵאוֹתוֹ נִהַר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי
 לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
 שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבֹלוּ הַחֲזוֹר
 הַעוֹלָם לְתֵהוּ וּבֵהוּ, וְגוֹרִם עֵנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום וזה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם תִּדְרָשׁא הָאָרֶץ דְּרָשׁא וְכו' (בראשית א יא),
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָבָא, וְהִרִי קָרָא לוֹ יִבְשָׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ, ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים, זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לייבשה ארץ ולמקנה המים קרא ימים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד הוציא למינהו את כל אחד פראוי. עץ פרי - זה תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד פראוי (כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמיתו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה, שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תִּרְ"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּרֵ"א שְׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמַר (שמות לא): "וַשְּׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאֵן שַׁבָּת, כְּנֶגֶד
 הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתְּחִתּוֹנָה. "לְדַרְתֶּם", מֵהוּ
 לְדַרְתֶּם? אֵלָּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְתֵי הַלֵּב, וּמַתְּפִנֶה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנִיֵּהֶם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּנֶגֶד שְׁתֵּי כְּלִיּוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹר, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סְבָא - עֲמוּד הָאֲמֻצְעִי - תְּפָאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהְרַר יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בראשית
 ב.י). וְנִהְרַר, יֵשׁ נִהְרַר וְיֵשׁ נִהְרַר, יֵשׁ נִהְרַר הַנִּקְרָא נִהְרַר פְּלִגְיוֹ,
 וְיֵשׁ נִהְרַר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֶן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמַר
 (ישעיה סד) "עֵינִן לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלְתָּד", זֶה הַנִּהְרַר
 הוּא אֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אֹת א', וְעוֹבֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאָמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שְׁנָה, וּמְבִיעַ עַד צְדִיק - יְסוּד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מַשְׁקָה לְגַגְה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. זְכָאִי
 הוּא מִי שֶׁשׁוֹמֵר דִּירָה לְשַׁבַּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שְׁלֹא יִתְקַרֵּב
 שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמְּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגֵּיהֶנֶם,
 שְׁעָלֶיהָ נֹאמֵר (שְׁמוֹת לַה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאִי, שְׁכָל מִי
 שְׁכּוֹעֵם כְּאֵלוֹ מְדַלֵּיק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגֵּיהֶנֶם. אַרְבָּעִים
 מְלָאכוֹת חֲסֵר אַחַת, הֵן כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים מְלָקִיּוֹת חֲסֵר
 אַחַת בְּשַׁבַּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
 וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבְגִלְלָה זֶה אָמְרוּ בְּעָלֵי
 הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבַּת, שְׂאֵלוֹ הַמְּלָאכוֹת הֵן נַחֲשָׁבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד מְלָקִיּוֹת. יִצְיָאוֹת הַשַּׁבַּת שְׁתַּיִם, הֵם
 עֲקִירָה וְהַנְּחָה, שְׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבֵת אַחַת, מִי שְׁעוֹקֵר
 חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמְנִיחַ אוֹתוֹ מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמְרִשׁוֹתוֹ,
 כְּאֵלוֹ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
 אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכַרְיָה. מִי שְׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעֵקוֹר
 נְשָׁמְתוֹ מְרִשׁוֹת שְׁלָה וּמְנִיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 מְרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שְׁנַעֲקָרוּ מֵאַרְצָן יִשְׂרָאֵל
 וְגָלוּ לְאַרְצָן נְכַרְיָה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הַרְבִּים, וְכֵן הוּא מִי
 שְׁמוֹעֵל בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שְׁלוֹ וּמְעַבִּיר כַּח לְרִשׁוֹת
 נְכַרְיָה. שַׁבְּתָא"י הוּא טַחּוּל, חַמָּ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמְרָה,
 שַׁבְּתָא"י עָלְיוֹ נֹאמֵר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
 בּוֹ אֲבָל נַחֲשִׁים וְעֲקָרְבִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעֶרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנַיִם בְּכַל, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֹאשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מְקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבֵרָהּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֵרְתִי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ", נֵעַל מִטַּנָּף שֶׁל טַפָּה סְרוּחָה, כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמְרַת הַשְּׂכִינָה: "פִּשְׁמֵתִי אֶת בְּתַנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצֵתִי אֶת רִגְלֵי אֵיכָכָה אִטְנַפִּים", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלִבוֹשִׁים, בְּגָד וּבִמְאֻכָּלִים, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֶּדֶשׁ, וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת, וְכֹל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (תיקוני' תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדר רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישי, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לטוֹב וְאָמַר. רבוֹן הָעוֹלָמִים שְׂאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחֻשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נֶעְלָם מֵעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאִין מַחְשְׁבָה אוֹ תַפְיֶסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שְׁהוֹצֵאת וְגַלִּיתָ עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׂאִינָם נְגָלִים וְעוֹלָמוֹת הַנְּגָלִים. וּבָהֶם אֵתָה מַתְכַּסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוֹשֵׁר אוֹתָם וּמַיְחֵד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שְׂמַבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נַחֲשָׁב לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדְרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שְׂמַנְהִיג לָהֶם. וְאִין מִי שְׂמַנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צַד שְׁהוּא. לְבוֹשִׁים תְּקַנֶּת לָהֶם, שְׂמֵהֶם פּוֹרְחִים נְשָׁמוֹת לְבַנֵי אָדָם, וְכִמְהָ גּוֹפִים תְּקַנֶּת לָהֶם, שְׂנַקְרָאוֹ גּוֹפִים כָּלִפִי הַלְבוּשִׁים שְׂמַכְסִים עֲלֵיהֶם, וְנַקְרָאִים בְּתַקוּן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֻגַד הַגּוֹף. נִצְחַ וְהוֹד כְּנֻגַד שְׁנֵי רַגְלָיִם. יְסוּד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נַקְרָאת פֶּה, תוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻכְמָה הִיא הַמַּחַת, הִיא הַמַּחְשְׁבָה שְׂבַפְנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבֵה הַלֵּב מִבִּין, וְעַל אֵלוֹ שְׁנֵיהֶם [הַחֻכְמָה וְהַבִּינָה] נֶאָמַר, הַנְּסַתְרוֹת לֵה' אֱלֹקֵינוּ. כְּתָר עֲלִיּוֹן, הוּא כְּתָר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאָמַר מַגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובה אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנבראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקיפה וחזקה לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרויים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואמרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כף, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חז, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שכאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לדרף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הכה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הכה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לרדף אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקיים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

